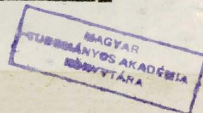

Ex bibliotheca Comitis
Ladislai Esterházy,
C. R. Consilarii Transilvanico Aulici
Oszlop.
1863.

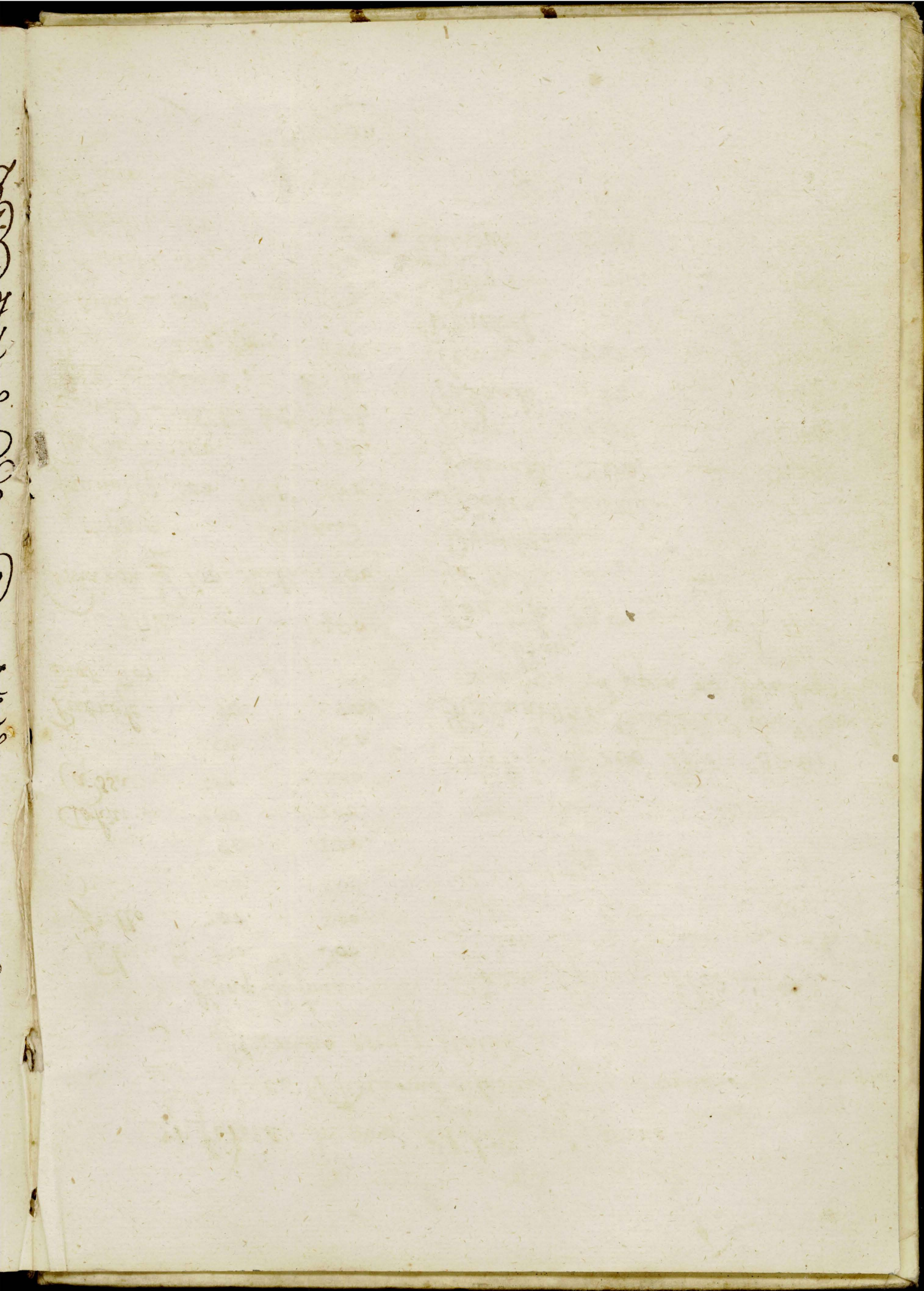
a felyebb kitorölt sorokban ez van írva:

Illm. Comitis Francisci Esterházy de Galantha, Arcis Csesnek
Haereditarii Dñi & Capitanei. Indlyti Cotti Albensis Supremi
Comitis Ao 1696 Vie f. X br.

ND. Eren Terenc fia volt Grof Esterházy János Gyömi vice Generalisnak
ves Kay Magdolnától.

42/1977.

Ms 11.163

Onfinia. In qua edificia necessaria.

2. Miles Phidarius sufficiens, & ejus continua solutio, annona.

3. Alumnis omnis generis.

In super Hung: Onfinia
 Hakmar E^g 200 Ped. 300.
 Kalló — 200. — 200.
 Onod — 200 — 200.
 Eked — 50. — 100.
 Tokai — 200 — 200.
 Cassa — 200 — 200.
 Hendenő. 150. — 150.
 Putnok. — 50. — 50.
 Diót Fej. — 12 — 50.

1112. — 1900.
 Comaron E^g 100. Palkas. 200.

Onfinia Jaunin Spectan
 Jaunin E^g 300. Ped. 300.
 Tassa — 100. — 150.
 Phides Tassibil küldenek
 ite sér Hamra Ped. H. 10.
 Paga. — 200. — 250.
 Kétsel — 100. — 100.
 Zobanés. 50. — 50.
 Zeknek — 50 — 50.
 Beknem 200. — 300.

Vazon,

Vazon E^g 25. Ped. — 50.
 Tiban — 25. — 50.
 Higbligets. 25. — 50.
 1075. — 1350.

Onfinia Antemontan.

Füle E^g 200 Ped. 300.
 Haináestő, Fülebeöl küldenek
 minden kölnapra 20 Zalogot
 abban.

Buzák. 35 — 50.
 Hollókő. — — 20.
 Somóskő. — — 20.
 Récsén. 200 — 200.
 Gyámsz. 200 — 200.
 Nógrád. 100 — 200.
 Palánk. 100 — 100.
 Léva. 150. — 200.
 Ulerébél. 75 — 50.
 Szögén. 100. — 100.
 Uivar. 500. — 500.

1660. — 1990.

3

Descriptio Lagoni Praesidio Juar Adiacentiu.

1. Gent Ivan +
 Longu +
 Aes +
 Zony ++
 Alota ++
 Zymam ++
 Bana ++

2. Eeb ++
 Filsir ++
 Ahir ++
 Juey ++
 Zörmy ++
 Dad ++
 Zend ++
 3. Bak ++
 Chihir ++
 Bolud ++

4. Lip Ahzyer +
 Saas +
 Pilmamy +
 Ahalla +
 Ghindrent +
 5. Saas +
 Gent Ahilho +
 Bank -

Lary ++
 Cassany +
 Sitaur ++
 6. Lombardel ++
 Rhin +
 Chelmy +
 Dudar ++
 Klana +

7. Tes +
 Buscho +
 Bodarik +
 Ahir +
 Zent Gyng
 Ahoda

8. Canak
 Hag Barah +
 Kij Barah +
 Harom Ahulak +
 Eeb +
 Gent Ahistum Larotta
 9. Ravaz

9. Gyromit +
 Zemen +
 Fül Péc ++
 Fül Péc ++

Lary ++
 10. Zereben ++
 Lovah Parma ++
 Tamashy ++
 Tcher ++

11. Lonnely +
 Tete +
 Garmas +
 Chikwand +
 Ahriektida +
 Alalum hit +
 Gent Ahibahy +

Stempelrotzama

Wanda - - - Rio. C.

Sereys Bini

Planning.

Proctor.

His Bin.

My Dear

Yafar Bin

Tamluk tartu.

Raybort's Patenting of - Nov 27.

Liben Mihaly

Equity - 80

Peking - Zw.

Leval - - An - Zu

Geology. Rm 276.

Trümpsch

Fⁿ is the Capitány

Lowal H. Wray - - Nov 2

Yayda - - - - - An 5

Rayburn is Patently so - - No 11

Leaf - - - - - Nov 200

Galys - - - - - No 250.

Liberi Equit. Br.

Perity. - Zuv.

6
Egyreml

Tisztviselő
Fő- és Kincstárnok
Lovas Hadnagy - Nr. 3.
Egyda - - - Nr. 6

Rajkó és Pattantyus - Nr. 9

Seregszár
Poroláb

} Liber Egit. 50.
Pedity - - 300.

Lovas - - Nr. 200
Galus - - Nr. 300.

Tudat.

Tisztviselő
Fő- és Kincstárnok
Egyda - - - Nr. 2.

Rajkó és Pattantyus - Nr. 7.

Seregszár
Poroláb

} Liber Egit. 20
Pedity - 40.

Lovas - Nr. 50.
Galus - Nr. 100.

Cent. Hártya.

Tisztviselő
Kincstárnok
Egyda - Nr. 1.

Galus - - Nr. 50.
Pattantyus - Nr. 1.

Lehmth.

Tichtungelök
Faktány
Layda - - Anr 1.
Gahog - - Anr 50

Lehth.

Tichtungelö
Layda - Anr 1.
Commendinrotte Gahog - Anr 20.

Glaserth.

Tizet - Anr 1.
Gahog - Anr 9.

Lehth.

Tichtungelök
Faktány
Hadrage - Anr 1
Layda - - Anr 2.
Seregs deir.
Pallantynst - Anr 1.
Loral - - Anr juv.
Gahog - - Anr juv.

} Liben Equit 100
Redit - 350.

Tisanb.

Tichtungelök.
Faktány.
Layda - - Anr 1. } Liben Redit 40.

Portolab
 Pattantus - Nro 1.
 Loral - - - Nro 20.
 Galogs - - - Nro 50.

Ligligth.

Tiktunjeht.

Lagitamy
 Layda - - - Nro 1.
 Loral - - - Nro 10.
 Galogs - - - Nro 25.

Liberi Peritus 40.

Wbängh.

Tiktunjeht.

Lagitamy
 Layda - Nro 1.
 Loral - - Nro 20
 Galogs - Nro 25

Liberi Peritus 50.

Väsonh.

Tiktunjeht

Feu - & Lin Lagitamy
 Layda - - - Nro 1.
 Loral - - - Nro 40.
 Galogs - - - Nro 75
 Pattantus - Nro 2.
 Portolab.

Liberi Equit 20.
 Peritus - 80.

Q 12 Magyar.

az Magyar Királyság rendmestere, melyet az év Főlejárati Gyűlése,
és ahhoz tartozando Kézbesiek tartatnak, az kinek az ellen-
beli Török Prebidiumotok, és abból leíró országhatárakat
egy országban nem adagállyal. hogy azoknak erejű és
gyorsaságát ellen, nem hogy a kistestek és teletnek, az
az Prebidiumotok általmára sem lehetnek elégségesek a ki-
váltképpen pedig, hogy az kinek kevesen vannak, semmi je-
nyű, és rendű minőségű.

Ugyben pedig az Főlejárati, mind az Fő, s mind az alacsony
rendű Lakók, nem tartoznak: (s nemis tartoznak még)
az Remények, melyeket az kiegészítők bizonyos zá-
ma teljességű, és maguk Kézbesi kiegészítők tartanak.
Innet vagyon hogy az mely kiegészítők az Lakók által lakó,
ahhoz találkozó lakóknak bennük: az mely Eörsen Lu-
vathul ahhoz Van Harmann bennük: és pedig az Kézbesi
rendűek terhére vagyon, hogy azoknak az Reményeknél
Jóval, melyet az Főlejárati kiegészítők tartanak,
Kézbesi kiegészítők mind a kiegészítők.

0. Járóidő. Canadai és Főlejárati, egy mint Seregs Biri, és Biri
Seregs Biri, Lakók, és egyebek: az kinek kiegészítők bennük
az kiegészítők Főlejárati kiegészítők az kiegészítők kiegészítők
nak. Így kiegészítők az kiegészítők.

Harmadik. Hogy egy Seregs az kinek egy Főlejárati kiegészítők
kiegészítők az kiegészítők, kiegészítők az kiegészítők
Főlejárati kiegészítők az kiegészítők, kiegészítők az kiegészítők.
János Lakók.

Értesítés. Helyes lenne az, hogy Comstania fenn és volna rendelve
his minémű fegyvert Kélm.

Flatidhor. Hogy az rend, és az Ktéri mind jobh obleniessék, Pasan-
colat adaphik az Tisztiselnök, hogy alatta talvit ad mi-
nimum singulis mensibus exequatya.

Arcont rendh bírják, ha Ngyb miloztatik munkálkodny, ru-
mendésem Lagyn, hogy az Ngyb Commandója alatt lévő
Hagyar Ktéri rend, jobb is rendessé folydálaltat lehet.
Ghondem inial applicatibny, mind az Ktérre vltal-
ma Gtérlegh, mind Ahgy alalmatosságh. Nemig
nagy merium kívántatnak Ktér Ktér: mert az min
Lamb lettem ad Symmum Fz Ktérre Exer fozintal, rend-
ben Ktérlegh mind ez.

*Quarta Observandi Confirmatio Officialium, ad Penra-
liacum Laud Pertinet. Pro Parte Prof. Dni Petri-Jakob-
dies Supremi (Alitanei) Vexpremier.*

Hyöy, is hozzá tartozandi eö Fölsegh Ktér Házairb lévő Fz, is Ktér
kapitányoknak, Hadnagyok, Paydárnak, is az töl Tisztis-
elnöknek erősten parancsolatik.

Thöy. Sentis az eö Fölsegh Ktér Házairb lévő Tisztiselnök, vagy akár
mi renden lévőek Ktér, mi kívántik mltal az Törölk le-
veler irnya, vagy az Törölk Vex leveleret eltitkány mi ne-
müllyen.

- [illegible]

m taresanak akár kiki, Tűz- is az kémények- és fogalmat-
san kiegészítésének, s legs alább mind fegyver- és kőműves-
munk, is arra rendelt emberek által látogatnak.

11. Az Legfőbb és István- és fogalmat-
is az István- és fogalmat-
aljának.

12. Az Tűz- és fogalmat-
is az Tűz- és fogalmat-
aljának.

13. Az el fogatott Tűz- és fogalmat-
is az Tűz- és fogalmat-
aljának.

14. Az István- és fogalmat-
is az István- és fogalmat-
aljának.

15. Az István- és fogalmat-
is az István- és fogalmat-
aljának.

16. Az István- és fogalmat-
is az István- és fogalmat-
aljának.

17. Az István- és fogalmat-
is az István- és fogalmat-
aljának.

Holan vannak olyanok, kik Rács fahuzat Czirleket és
 Sultánokat is féltemek. Ezt bármely országban el lehet
 is nemelyek olyan kőzetűt szednek az Balatonján ál-
 tal. Itt is meg lehet látni, és ottan nyúlást, fohást, kőzetet
 esedezni. Azért az Rákócziak azon légyenél nagy
 erőt utánna nagy erős bűntetést alát más helyekbe aff-
 le Hajóba és tartassanak, hanem csak kőzetet, és
 Rákócziakat, Tisannál, és Lenti az Rákócziak hírek
 megint az Balatonján által mennek és nem kelljen, aff-
 le Rács fahuzat is, és Alasba szednek kemény kőzet
 megint fohást assanak.

Canak olyanok, kik az en Fölsejtn Lejts Szairly Lénv
szintt rend, is Rabat legnyer szinul nemeltyeret is sziván
is magok mellé kéven. Két Rabat, s három Rabat ma-
gokralaj Kapitányok hírek nélkül csak kintén magok
elméjre után Rabat keratol kerent imitt amott az
Lörövs földén csavanydnak. Mert az illyetmonket
a Kapitányok meg szattafár, is in Rabat szin
en bűntetén.

[illegible]

Fig. 2. 2. méltó magz tartami.

Ren utolsó Functumatiq' aláíratottan magstartyaik.

anno 1650.

Célja az, mivel az elmul Ehtendör vala meg szolgált
 székfőnök meg oda bátra vagyon, és nem csak az hanem azon
 kivül az 1648 Ehtendörül fogva the Rostantiál 27 ho f-
 zékfőnök restál: Azert a ffordat alafatosan kériük, mely-
 lől meg engedny, hogy négy kóráf herent azon szék-
 főnök székfőnökara innend jóvómúl, pápival és Rostanti-
 ból egy egy székfőnökü Belső föl minden eljövni kiten,
 az a fford ezirant Chali gümst recommendationnal.

Precepta Ghibitana, & Della quomodo lusei-
pria.

Deum nunc timeo.
Astra diemq; minus curato.
Iustam causam foveo.
Princeps, si potis, adesto.
Nulli ut recusent Subditi.
Domi aliquis relinquito.
Ut adversa Comigas.
Vivos & Socios habeo.
Astra in alieno metator.
Numero summa ne tribuito.
Multo Exercitu stabis.
Expertis & paucis Duibusq; utitor.
Semper ne tento.

28.
 De summa res per paucos decernito
 Decreta sint tua Consilia.
 Inimicos exploratissima.
 In hybemis aestiva meditator.
 Viniq; impae propugnaeula custodito.
 Cum paucis es, in plano resistito.
 Alacris, cenis ligones, aggerationes substituito.
 Proditori mitemu parvito.
 Fidem ut vel hostis sequatur.
 In hidie regimant, & invadant,
 Nuntijs manibus ne luto.
 Hostem pverito.
 Vigilijs insueto.
 Crapulas prohibito.
 Medicinam observato.
 Famem provideto.
 Luem, fomesq; avertito.
 Laborib; militem exerceo.
 Qui securi, & dolabra sit expeditus.
 Occasionem sanam arripito.
 Habeat aliquid quam totum amittat.
 Ideo paucissima ad propugnandum loca, sed tutissima.
 Ne crebro hostis pedem figat.
 Hostem caute negligito.
 Instrumenta & machinas habeto.
 Congressum exercitu ne distrahit.
 Speculatores & equites in laevis.
 Perites in Locis densis locato.
 Percussos melior spe erigito.
 Primum rem urgeto.
 Ultimud, quid consequat; videto.

Victoriam persequitor.
 Fortunam non obtiniscitor.
 Victis modo pareitor.
 Militi sua reddito.
 Indueas Barbaros non facile.
 Pacem nunquam concedito.
 Praeda cupida hostem non dimittito.
 Sua resibus agros servato,
 Secundis agris & sylvis gaudento.
 Comactu tempore abundes.
 Curator aqua & terra suppeditare scito.
 Soli hostem obvertito.
 Imbelles ac suspectos insento.
 Noctu potiora molitor.
 Impossibilia non aggrediuntor.
 Tuos non simul exercebis.
 Hostem sic semper fatigabis.
 A tergo impedimenta, in periculis in medio statuito.
 Amis hostilibus, in sine meliora, utitor.
 Perditos, ac morosos, post punito.
 Concordia omnia ligato.
 Proseria disciplina teneas.
 Victoria vivus fruitor.
 Pacem ut futuri sentiant.
 Fama canantque iugiter.
 Hoc maximo Amilio.
 Furio, Scythico, Affrico,
 Ut contingat omne vota.
 Utant, precantque omni.

Triumphet ut Cristo Duce.
 Reddat salutem posteris.
 Nec orsa inauspicata sunt.
 Bellum potissimum bonis nocet.
 Consilia acurata requirit.
 Dulce in expertis.
 Facilius movere quam deponere.
 Fenditiam vitis aperit.
 Non nisi Deo consultum suscipiendum.
 Pacis causam gerendum.
 Precibus magis quam armis.
 Ann Consilia, Juvencu robur possit.
 Vorago Opem.
 Belli autem alterutro condemnare necesse est.
 Causa iusta spem Victoria dat.
 Comoda et damna, Exacte ponderanda.
 Fortuna auctors.
 Fructus et proprium.
 Impij exitus nunquam bonus.
 Initia in potestate quidem hominum, non exitus.
 Procul gerendi multa incomoda.
 Bella inter homines perpetuo fuerunt.
 Ob feminas gesta, infelicia.
 Oritur ex lauris, futilibus.
 Bellatores politici, rarissimi.

N° 13.

24.

Notationes novellae de Statu Re-
gum et Gentis Hungaricae
A Spectabili ac Illustri Comite Joan-
ne Esterházy de Galantha Vice Phil
Jaur appositae in Anno 1693.

Ingentia debita et Interesse.
Directionibus hujusmodi.

Onus Portionum insupportabile.

Camerales exactiones juncti Turci.

Bona Regia Venetia exposita

Jus Dnorum Proprietariorum immobilium.

Officium et Comendationem sub titulis variis exactionibus.

Exactionum rigor.

Extraordinaria servitus ac Labores.

Condescensionum et gratuita hospitalitatis Onera.

Inaequalis partitio Portionum supra Comitatus.

Inaequalia Totius Regni Onera.

Conturbatio Animi.

Indignitas de Ruina Regni, et Evlas ejus exterminij.

Ingens Regni solitudo.

Incuria Regium et diffectus Autoritatis ipsius.

Caritas in Patria, alijsque gentilibus per onerosas Tribus Castra.

Caritas Questuras ex diffectu occasionum facultatumque.

Pemuria Pecuniae per exportationem et Regem causatam.

Vini, ac frumenti corruptio in Partibus Regni ad Danubium.

Ignorantia Potum.

Paucitas Officiorum in Regno per Emotum externum.
 Et Duellia Servari non Possunt propter raptores.

Indigenarum Regni paucitas.

~~Fuga~~ Rationum.

Subditorum desperatio.

Oeconomia iniqua.

Subditi si pecora divendere aut in portiones imputare co-
 gatus exinde Suborta oeconomiae Corruptio & causatum
 Exilium.

Nullus recursus in iuriam causa

Iniquissima Viri facultatumque nostra censura, & exinde nata
 informis ruinam Regem causantes.

Confusio res, ac Perturbatio animi, una causa, cujus fama
 ad exteras nationes penetrant, avertunt ab amplectenda uni-
 onis & Subjectionis.

Inordinata per Externos inegertorum limitatio Contributionum,
 et non ad iustas aliorum Regum fidei Practicata -

Dellus ex utraque Parte Superestant expedire ut gentis ipsius Vi-
 res, & arma conserventur ad standam non imbelli Pericula

Maxime quidem & Pericula huic Regni & Incolis tam in Cor-
 pore, quam anima accedunt Religionem Catholicam.

Determinatio ex extensione Acquisitorum.

Ab Non expedire Christianitati, ut natio ista d. Hereticis.

Contributionis in Pecunia & Frumento, alia Oeconomia
 contributio non competit Statui Regis.

Notandum est miseram Plebem adeo Portionibus oneratam
 quod Dominus Terrarum ferè nihil ab ipsa pro sua parte extor-
 queri possit, quod nihil est aliud, quam status huius
 Regni adeo destitueri, quod non vivere possint: quam in
 Intentione Veluti indignam, et à genio pietissimi Caesaris alic-
 nam, & abhorrendam.

Ad subeunda.

Ad subeunda onera sumi egurgimus

~~Ad subeunda onera sumi egurgimus~~

Extenuamus, deficiamus, subditus quid supra Portionum et Cameraria onera à Dñi suis Proprietariis condummandis, Dñi autem quia nihil à subditis exequendum restabit, extenuabimus, deficiemus, executionibus Injuriosissimis, imò directivibus egrediendi.

Rustici recedere Transmigraturi in Partes, in quibus minus onerabile sunt Portiones.

Item recedere ad partes ubi nullae sunt, uti in partibus inferioribus, in quibus Jus Turcicum exigit.

Diversa est Condicio nostra quam aliorum supra nos, & infra nos illi solas Portiones in solum Jus Turcicum, nos autem in medio Turbinum collocati cogimur perolvere.

Ascensu, & descensionibus premimur.

Funestam agimus vitam.

Per hereditationem Regni, exheredentibus suis fauorabilibus.

Limitanda est Extensio Juris Turcici quousque extendatur.

Frumenta, & Pecunias contribuere eam modalitatem, ut per totum Regnum aequalis fiat ex frumento, Vinis, pecoriibus, et domibus eructa portio, permissivum Consilium.

Qui totum hoc ex uberibus Ovis emulserit agnos fraudans ab illo non Pastor.

Regnum conservandum salubre fomentum. eo lapsi sunt res nostrae aetherea Castalium, ita dilaniati sumus. mutilatam membris suis, sine ossibus constantem non sine lacrimis conspiciat.

Augeat dolorem, quod qui possunt licet velint ad Vinculum, tamen ferri non possunt.

Absentia Abortivum animi huc illuc distracti pendunt.

Ordo Militis Turcici, quem in Bellis observant.

Primi. Omnium finitimi Turci, qui alios virtute antecunt, sub Bassis
Phanari, Rumantur in Prima fronte.

Secundi. Sunt Beglerbegi ducentes secum Spahias Asiæ ex Europa (ex
duobus enim Turcicus constat Exercitus, ex Turcis & Constantinis,
illos Americas, vel Asiaticas, hos Romanos vel Europæos vo-
cant) & hi ab utroque latere in ipsa fronte cingunt bassas.

Terti. Post hos stant continuo Ordini Rem innumeri, omnes illi Asiati-
ci majores & minores, ac Africa Bassæ, ex quibus sunt Dramani-
ni, Inatolici, Bagdadi, Arummi, Sami, Missini &c. Creantur autem
Bassæ, Beglerbegi ex certis Imperatoris Equitibus stipendiariis,
qui spaci, Uluçagi, Capçio dicuntur, suntque tamquam Semina-
ria Imperii.

Quarti. à Texis horum sunt quatuor, Veziri Intimi, Archibani, omniumque
rer Imperatoris curatores, quilibet distincto suo ab alijs exercitu.
Et hi pariter directi Ordini stant, expectantes Præiortem fortunam,
à quibus excipiunt Gliu, si aduerso Marte Ragnaret.

Quintus Ordo domum ex Pedibus Rigidariis, & vocantur Haggri, Isaar alij.

Sextus Ordo locari solent quatuordecim Tringia, & Plura Millia Camelorum,
quibus in terram decumbentibus, anteriori, Posteriorique Rides
commodis vineunt. Docti huiusmodi simulacra, affabri
facta ad terræ, & hominum, & Equorum instar.

Quinti Ordo ex Camelis sunt, sed interfertur Camelorum Ordinibus
ex mulis, equisque Sarcinariis quatuor Ordines, qui & ipsi indi-
bit, collisq; vineunt mutuo, ut si hoc movere queant. Et sic
molem sunt belluarum Ordines, ceteris invicem junctas, qui firmi-
simi cuiusque muni vicem expleant.

Septimus huius post Camelos domum Campestres falcones maiores & minores
trecenti, & aliquando etiam plures locantur, tribus lateribus ordinibus strictis
sine ungue.

Octavo hinc Ingentia Orca Tormenta, ac basilijs, His minus ducenta, & hae invicem catenata, tali enim armatura abundant, cum ex ipsa Hungaria circiter quing. Millia Tormentorum abduxerint, credunt, ut Superius dictum. Pulveris Roris & Globorum immensam copiam habent, uti ad Militiam ostenderunt, ubi exposita sunt quatuordecim sexaginta globos millia: Fumagistae Centum Octodecim millia.

Nono hinc post omnia haec Tormenta videtur ipsi Fanieles, omnes de Abolchely Turcici utuntur, et ad Lunum usque elegantissime ornati. Hi multis gaudent Privilegijs, honorantur ab omnibus, in Profectibus dependentibus impune Casas Christianas, à multis quam ab Aga judicari possunt, nec Electionis supplicia citra Periculum subditi, ideoque sit ad rari & valde Secreti. Eorum est electio Principis, qui nisi magnum Donum a Proben, aut Pelament, Creatus est. Hic non potest. In gravi bello egreditur pars illorum cum Aga suo, ultimique omnium confligunt. Hic consistit iam post horum terga Imperator, ferramentis, quae Cameli semper portant in circuitu infixis, quae Januas creant, Septus ipse Eques solus, cum duobus Armigeris, nec quisquam Equus alius admittitur.

Decimo sunt Prime post Imperatoris terga Solaci, elegantiam habitus praesens Fanieles, omnes arcibus, Sagittisque armati.

Undecimi sunt Muraferalea, statim à dextro, sinistroque Imperatoris latens, extra tamen ordinis Fanieles.

Duodecimo hinc post ipsos Solacis sunt Fratribus, aulici Imperatoris Salsati Splendentibus Saccis cuspidibus. Ordinibus hisce immixti Tubicinis, Tympanistae quorum Capitaneus Mactorebaffi, alia quoque eius generis curat Instrumenta. Eminet quoque Caeteris Annis Agda, Legillifer magni Principis, in cuius Vellute cauda Equina pendet, quem morem ab Alexandro magno deductum volunt, qui eam in capite, & Indignus gestavit, quod Exemplum Turcas in magno Honore sumptum, aut gloriosum obsequium, aut in incrementum Principatus sui equum beneficium adferibere, aut

aut d'ing' mon' Pestes, Equos summo Deo sacros, credentes qd
quasi re Divina uti, cogitandum est. Præter hos sunt Saphie,
non illi quod Beglerbeyi Duces sunt, sed qui præa Colarij dis-
gnant. Invenit fons venter alius sub Beglerbeyi spaciis, ubi illi
vivis egrediunt, hi extra acies, & Ordines præstiti Abitanti.

Supra hos omnes sunt Sahingeli, atq; Acharij, quos Duces semper
sunt Alibahij. Hi reliquuntur extra ordines, ut à tergo hostes
circumveniant.

concludit Imperatoris Turcarum omnium Postremi Exercitus Tartarij,
qui et ipsi cum Alibahij extra acies linquunt à tergo, ut in-
vadant hostes. Præter hos omnes innumeri Bulgari, Raskij,
Sied, Calumt, Ahukim, Camularij, et omnia feritiorum ge-
nera, adfunt, ut qui frumenta & limitimij in Castra deducunt,
alii itinera purgant, & id genus faciunt, nam Commeatus
inprimis habent rationem, præterea multos mercatores seu
circumducunt, mammarias molas nullas habent, dum ento-
rum magnam copiam, ut duplo multitudinem horum superet,
Tentorium quondam cernit licet, decem millia Phryging
ut respectu excedit.

Discendum hic Putavi, quod quidam Alij Alagari, Maximi-
liani Tempore Pisanij Legatus, in acie Turcarum, mirabile fi-
vidij Comiti a Salmij retulit. Primum ingentis co-
gras, & innumerabiles, Alterum, qd in tanta frequen-
tia minam quid mulierem exasperat. Tertium qd agnus
eos in minima quid vini mentis fiebat. Postremum, quod
Vespera omnes alta voce clamabant ALLAH, qd illorum
lingua Deum significat, et in Castris deinde altum erat
silentium, ut nemo nisi submissa voce loqueretur. Mini-
ma namq; subiecta severissime sumunt, idem nulli tumultus,
nulla fuga in eorum Castris exaudiri, Turca enim
ut quidam scribit, iturus ad Castra Alia sua dum dormit,
Liamus

Christianis assumunt. In Castris Turcas nullis deliciis, arma tantum et militarius victus, sed prius Oxya contenti sunt, vel ea deficiente Salitis condicis, ac in Pulverem redactis, immixta aqua bibunt. In Castris Christiani non solum Vinum abundanter exornant, sed & lusus, et omnis Luxuria committitur. Quid ergo mirum, si tot armis Imperium suum non solum retinuit, sed etiam acerrimum aliorum Regnum, iniquissimum & Potentissimum. Pro duobus Imperiis nobis erigit, Constantinopolitana, et Constantinum, ad haec Septuaginta duo Regna, cuperet etiam more si Christianis omnibus unicum Caput esset illud uno momento perdiri, ut et reliqua postea Terrae plagae adicerent.

Ad haec solenne Turcis est, semper paratum, instructumque esse ad offendendum, et premendum hostem, uti in expeditionibus celeritate admirabili uno tempore plura non tentari, non diu cum reliquis belligerare, non armis exerceat, non consummen Tempus, & Pecunias in Expeditionibus parui momenti, non acquirere quasi per saltum, sed per sententiam. Multum quoque profuit illis, quod Principes expeditionibus insisterent, tria habent Turci, quae neminem non terrent: Multitudinem hominum insuperabilem: Disciplinam militarem, imperturbabilem: Commensum copiam infinitam.

Inhibito
 Declarationis. Serenissimo Principi Domino Fratri
 Hermanno Maximiliano Badenensi, Saeculi Caesaris, Regis Publici
 Consilij Bellici Supremo Praesidi, de forma et modo faciendae
 & tranquillandae Hungariae, per bonam Confinitum Regni Hungariae
 nem, instituendo; de fructibus item, ac Emolumentis ejusdem
 emergendis, & e contra, de Penuriis, quae ex neglecta finium
 Regni Hungariae, subsequi possent, humillimum Representa-
 tione.

Quanto studio &c.

OPINIO, et votum Illmi Comitis Joannis
Esterházy, Vice Prælis, &c. Dicta Sopron
Serenissimo Principi, Hermano Marchioni
Badensi Supremo Præli Sauniæ exhibita

Quanto studio, et sollicitudine proorsus Paternâ suâ Altas
 Sæmâ, in Hæmi celebrata Regni Dicta intentâ fuerit
 in eo, ut mutanti hujus Regni Statui prospiceret; Confi-
 mia sufficienti Militum nativâ robori communiret, Li-
 centiâ militari modum, premij imponeret, disciplinâ
 rigorem institueret: Incelestimus metus, ac Turbines remo-
 veret, omnia denique quo felicius status Suius Regni eva-
 deret, clementi Prudentia constitueret, quilibet circum-
 spectus estimare poterit: ut nimirum domesticâ quiete
 stabilita fortius ad Propulsandos externos hostes, et aver-
 tenda Pericula expeditior redderetur.

Ad hæc salutaria Suedici vota, et decreta in effectum Promovenda,
 non minus sollicitè, quam cordialiter Serenitatem Vram in-
 tendit; tota gratâ animo reuerens sit Hungaria, confidit
 quod ejus Favore, et gratiâ partem, quam à sua Math. Pa-
 trina offerendo consecuta est, opera Serenitatis Vre, id quod
 quod restat ampliori beneficio sit obtentura.

Nihil autem consultius, frugiferumque magis ad Statum Hun-
 garia reducendum, nihil salubrius, quam à quam quiete, &
 expectantia nre statuere possit. Incolumitatem ordinari poterit,
 quam bona Confirmos Regni promissis, ac nativi militis in ea
 reductis, cujus neglectus usus reputari vix potest, quan-
 tum huic Regno intulerit infelicitate: Quod siquidem in
 in eo fortunâ suâ gradu verberetur, & consistat ut nec mala
 sua

ut nec mala sua grassari Pati Possit amplius, nec aspernari reme-
dia, quamvis non nihil sera, ac modo sint vera, ac lyceæ, non erunt
adsue pro tardis reputanda, quæ, quæ rationi, et modo ordinari
possint, antequam commemorem cum Venia serenitatis, non
temerale, sed urgente mi effectui, erga Patriam debito (pro qua,
vel Verba, aut laboris effudit nemini Probu vesti potest.) indu-
ctus aggredior paucis declarare statum Regni huius, ut vel indi-
catere possit, etiam post multa remedia, varijs artibus conqui-
sita, post infinitos, sed in vanum susceptos labores, nihil sa-
nius statui & concludi possit, quam finium Regni opportunitatem
instituisse. Huiusmodi.

Et siquid sua Mallas Sacra, huius Probiti in proximis huius
Regni Comitibus, non tantum manifesta signa, veluti duci affectu,
et Clementia sub simulacra ediderit, sed etiam Legi sapienter
ut Regni Probitia sufficienti militis nativi robore muniret:
huic operi quanto magis manus admovenda esset, quod instans
necessitas maturari urgeat, in differendo clarescat res ista,
obtentarijs Potius, quam geri videat, cum magna perturba-
tionem. Nam eorum, quos adhuc dubia fortuna in fide retinuit:
a quo etenim hoc Probitio Militum nativorum destitui cepit
Hungaria, posteaquam exterarum Provinciarum & Regnum Hunga-
ria sibi subtrahit & sibi scripsit Hungaria, ubi Probitos suos
reditus e Regno exportari, & in alienos usus indurum ad-
vertit, ad talia rerum Argumenta, quasi extrema Periculorum
suorum Indicia, statim inhorruit, et commoveri coepit, et
cordibus multorum Suspicionem impressit, talia data opera sibi
intendi Pericula, unde d. solati & ruina ipsi simul cum Re-
gno accesserit: quam Suspicionem etiamnum multi fovent,
et quamvis videant sua Mallas milites Periculosos exuberantem
pro Regno stare, hostibus ei obverti, hos tamen pro insidijs,
non pro subsidio inductos esse arbitrantur, reputantque dum pro
provincia dormi

diu. Gloria domi neglecta est, semper male scripta Hungariam
Militia armatam solummodo peregrina, quod cum molestis ev-
runt paulo minus, quam cum hostibus concertari opus habuissent.

Se igitur ingenti Tadio, et Benivolis suspitionibus impliciti sus-
pensionem diu teneant, multorum animi, operum optium foret, sus-
ceptam hanc operam ad finem comitari, militemque nativum
in Praefidia inducere, ac pro exigentia necessitatis nume-
rum eorum determinari, officiales non quos statum, et Conditionis
melioris fortunae egerit, sed quos Virtus & experientia com-
mendatos facit eligi, Records autem, lucris suis inhiantibus,
Predum fiant, & quibus non meritum, sed temeritas, et
favor dedit sustineri officia amoveri, Miles quoque Regarius
ex bona conditione, Equis, & armis instructus legi, et conscri-
bi deberet, abundat quippe Hungas ad praesentem, plusquam
a multis absque Annis Cognita militum Selectione.

Et licet Caricatum virum, quod in gravibus Turcarum Phidys
nobis obvertit, numerum Equarum inquam, si tamen in
Confinibus ^m nativorum, & q Equitum Germanorum Militum
millia, per quatuor Praefatos Regni pro exigentia res
partientur numerum intertenere ordinaret, et ad hoc accu-
deret etiam eorum qui in Phidys refider Militat, Civium,
& liberorum militum arma tractantium numerus, facile
summam ^m hominum, cultu, & apparatu armorum va-
lentium constitueret, quod exigentia magnitudine robur et
Virtus sociata, non solum hostilibus impulsus opportuna res-
sistentia sustineri Potent esset, verum etiam adderet Vi-
ram ad suscipiendas Clades, & impulsus non citandos tantum,
sed etiam ulciscendos: Exstant enim exempla, sed Tristia,
& summa, Regni huius facies satis agnoscit, quod Vulni-
ra infligent Turca, quot Offida, & Pagos vastantibus
fuisse

fructus huius Pacis inducitur, productus in ipsa Regni viscera armis
 Tyrannidis sue deditum subyecerit, quod dubio Provincias sueltas
 hereditarias, quas iam adhuc lateribus brevis peritura, nisi
 hoc Remedio Confingit bene providendi occurrat.

Sed quoniam omnes determinavit & Confilia, quae suis Requiritis,
 & multis ead. Proventibus Instituant, fustia subiciunt, ad
 cassanda remedia. Cum nulla supersint alia recurrendum
 erit, quae olim ad intertenendam in hoc Regno Militiam ordi-
 nata fuerunt, quae subtractio & omisio fustia ex huius fuit,
 ita & reductio ead. Salutaris & Officina futura est. Erunt aut
 ista, Subsidia nimirum ex Regijs huius Regni Proventibus;
 Hereditariis item Regni, ac Provinciarum, monti & Regniculari
 Regni huius concursu ordinata.

Desceat itaq. ex Proventibus, quae ex Regijs Cameris suis, Gallis &
 Fodinis Metallis, & Caducitatibus, Taxis, Decis, & alijs redi-
 tibus erui possunt, summam unius Millionis, et semper, si non
 superaverit, facile adquaret, et constitueret tertiam saltem
 huius reddituum partem ad stabilendam Hungariae securitatem
 impendendam, et ita quid, ut sua Millia ex parte sua et Proven-
 tibus Regijs Hungariae sex Millia nativorum Militum Selectis-
 simis conduci et providere faceret, residua Summa tertiae partis
 reddituum suorum in Praedium evolutionem, Abundantiam Hungarum,
 & fortificationum, Structuras impendenda.

Et quamvis nemo dubitet requiri Suditi innumerales, pene ex-
 pensas, ac alias etiam multas, in hoc Potissimum turbato
 tam internis quam externis motibus rerum statu, nullibi tamen
 majori cum Periculo, quam in Hungaria, quod Potissimum Sagaci,
 & ad omnes occasiones inter se hosti opposita cum sit, si Turca
 Dominium Hungariae sibi usurpet, cum fertile sit, & ad gerenda
 bella accommodatissimum.

bella accommodatissimum, quilibet considerari poterit, quanta
vicinus Christianos circumveniet Infelicitas, magna enim
Principis fessime non instant modo, sed exstant Pericula,
quae nobis obvia sunt, majora adhuc futura. Exime,
quae suam Altitate faciem ad hoc Regis Alumnificentiae
bona impelleri possunt, cujus beneficio dum sua Altitas
huic Regi suo Gloriam, securitatemq; inferri Carabit,
sibi recte, suisq; Regis Vicinis plurimum commodi cumu-
labit; dum Tertiam tantum suae Redituum Partem, in
omni simul sustineant tributis cedant, origini suae id e
Regi reddant, addet quater simul fideles suis Ri-
gionibus, ut tantae liberalitatis ipsi quoq; instent Vi-
sibus, munificentius oblatumque subsidia, quae in
Regina dicta Regi parius conferant.

Porro si sua Altitas Saevitia bona, quae futuris Temporibus ti-
tulo Caducitatis ad Fiscum, & Coronam Regiam devolvant,
pro si retineret, obventionem earum ad exolum in Alti-
tate Confirmari destinari speraret, accederet id, ad magnam
suisq; Gentium incrementum, cum certo constet Augustis-
simis, Maximilianis, et Rudolphis felicis memoriae
Imperatib; et Regum Temporibus fere sexaginta, quidam
etiam maximam reddituum Domina, in Fiscum suae Cadu-
citatis devoluta existisse, quod ex Gentibus facile ali-
quot suum millia quotannis exori & interteneri poterit.
Sunt: Aut si sua Altitas pro Virtute, ac meritis fide-
rum suorum bona gratis conferat, vel divendi faciat Conditio-
nis amentis non accipere sed dare. Et stabit in Regem suum
abalienant, qui feret, ubi bona identidem ad Regem de-
volvunt, habere quoque dare, & per quod fidelem suum
virtutem remunerari possit.

Altitas Regia

Alterum remedium a Regis, ac Principis & hereditariis suis statibus ex-
 tendendum erit, ac ut ea, quae olim eius affectus & compassio
 infelicitatis Regni, Principis, & Patria ipsius saluti exegit, subti-
 lia novo recursum reducantur abstracta, sicut enim olim Status,
 & Ordines prudentissimi, & oculatissimi Principes hereditarios
 suorum facillime optime perspenderunt, quod expediret magis
 creari, quam experiri hostilia, ubi utique Turci Hungaros su-
 vere magis sumptibus, quam optatus eorum cognitus pro dereli-
 ctis haberi, tunc si beatus, ac tutus fore bene volantes, si ex op-
 portuna Hungarorum hostibus suis resistere facultatem vacandi
 haberent, quae ad Tutelam eorum, contra infidentes Libi à tergo
 hostes dirigi, & converti Posset: Sagaciter nam Perspenderunt,
 quod illis alio bello occupatis, si Hungari impetentia fracti
 Turcas propius admisceri essent, plus deinceps libido & impor-
 tunitas, quam gratuita volentes foret ab ipsis exactura.
 Si hinc Insuper Bohemum Regnum, Insuper item utriusque
 Austriae, Silesiae, & Moraviae Status, & Ordines facta inter
 si Partitum pro intercedendis in Hungar quatuor milia
 Militibus Hungar, summam ducentis millium flor confer-
 re, ac suppeditari non gravarent, nemo dubitet mutuum
 huius beneficii debitum, aut Regibus cum fœderis redditibus
 Hungarum, vitam, fortunamque suas pro salute eorum aeternum
 obsequio dedicaturus.

Tertium Remedium à Communitate statum ac Ordinum Re-
 gni Hungariae insumendum esset, et licet à suis statibus facillime
 in Regimē celebrata Regni Dilecta cum in finem certa sub-
 sidia fuissent exspectata, nec omnino denegata sed magnitudine
 presentibus disproportionata, eam Satius difficulter oblata est
 tenor subsidia reputantes nonnulli fore id genus Contributionis
 pendende libertatis Publicae Exhibitum, verum nostra haec im-
 munitas cordibus multos impressa emendari potest: Sed tamen si

Conditio

conditio Suius Regni accuratius perit, facile reperiet ignis
 multiplici calamitatum Concursum adeo debilitatum, attritumque
 est, ut aequam de impotentia Contribuendi possit producere
 rationem Excusationis sue ac coram tota Christianitate testata
 facere Libertatem suam: Sed magis ejus sortis hinc est, et
 Fructus Ungarum, qui alias Nationum more questibus, &
 negotiationibus emergere possent, et discernere, unicum Oeco-
 nomiae Studium, quod rerum Cognita, & Opulentia beatum
 possideret Regnum, gentem sane ad usum optime elevare
 ac Promovere posset; Sed fato suo, ac infelicitate evenit,
 quod magis huius questus sui possit beneficium, ob interrup-
 tas Bellis, motibusque quiesces hic interduum et spacio
 Anno continuata serie durabiles. Nihilominus tamen
 eas res, quas tenui manu retinere poterit, vel hos
 acerba et hostium suorum manus non attingit, facultatum,
 Substantiarumque suas reliquias, dummodo Caesarea,
 Regiae Clementia, & Providentia sibi opportuna se se eri-
 gi, et foveri, dummodo favoribus, & Subsidij Regias Favo-
 rias se communi sentiat.

Caesarem Domini quare Regnicola non dubitavit vires suas ad mensu-
 ram Possibilitatis eorum, fortunaeque suae, ac Temporis Regis vol-
 vent, revolvendi animis, et superstitibus adhuc substantiis
 suarum reliquias, largiri munificentiam effundere pro
 Patria & Salute Publica non defugient, dummodo afful-
 geat Spes, quod in hac Orbita iam lapsus Regis lacen-
 tem sublevet. Sperandum hinc est Dominis quare Regnicu-
 las pro Parte sua ad intercedendum in Confines ad minimis
 quater mille Equites, Peditesque se se oblaturos, quibus
 quae ratio, quove modo providendi possit, non deessent mi-
 ra oneri tollerabilia, quae hic loci adduci, & enumerari
 possent, magis tamen agendum videtur, ut ea Regis & Consilio
 Domini

Domini Magnatum Pecant. Si qui autem in tenerent nonnulli Contu-
mares, qui Cursum tam Salutaris Probiti impedirent, Et nostram
quandam non concurrerit ad extremas necessitates Immunitate
Pecantes, si a liberalitate Patrie debita stando, si se re-
traherent, illis ex Consensu Ordinum stimulus addi, impetumque
admovei deberet.

Devolentes Gendi res Copiam, quam conservando Supra Patrie
gratia sine ratione exprostant, Efficaces adhibere Cause, quae
ad constituendum huius Salutis sine remedium, sualem in-
primis, totumque huius Regnum impellerent, et commoveri debeant,
huius namque Facti non exiguum sua Altitas futurae fortunae
suae felicitatem obtinuisse experiri.

Sentem in Primis Hungariae longo Expectationis Tedio, inter
spem & metum horrentem, eriget, reerctamque reddet firmam
& obsequio, tamquam Perpetuum Frederic obstrictam tem-
bilis: Stabilem Regni Pacem, Comitatum Concordiam, in
quorum Seditiosum ventu per factuosos impulsa commoveat
Haurabilis: Vota Sacri Romani Imperii explebit, Disordinan-
tes, & a Regni cursum divulsos malecontentorum animos firmo
stringitu reducet, Regnumque ab intestinis motibus liberatum,
in tutissimo Securitate portu reponet & collocabit, licentia
exercentibus militares hac via submovebit: Insultus, Inrup-
tionemque hostiles opportuna resistentiâ ex modo retundet, ut
dineget non Custodes modo, sed etiam Civiles Inimicis
acceptarum effici valeamus: Item ab innumerabilibus Ex-
peris si se expeditam reddet sua Altitas, Plebit oneribus
levamen, dabit facultatem armis in hostes suis Altitas a
tergo infidantes obvestendis, Denique si Statum, Cursumque re-
rum Plebitum maturum Iudicio complectimur, quod duabus
Potentibus, Gallia, ac Turcia interiecta hesitant: si illius
arma, & Infidias, huius autem Potentiam, et furores bello
exasperant

belli exasperare incassitas subyiciat, exprimi inquit qui fluctus,
 quae commoda obveniant ex subrupta in forma plangita Hungariae
 tranquillatione, quae continuo motibus fluctuantibus, summi
 rerum exitus, & Perniciem totius Regni, & civitatisque subhi-
 queant.

Idcirco igitur huius instigandi & expeditivum periculissimum foret,
 sic neglexit Periculolum, quamvis enim Sicut Hungariae
 asperissimis undique bellis pressa, ad extrema Periculorum foret
 deveniret, tamenodium, quod contra Christiani omnium hostem,
 semel animo per virtutem concepit, nunquam ulli tempore
 dignum existimavit, quia licet exemplo multarum gentium,
 & Populorum rem suam Pacta cum Turcis Pace stabiliri protul-
 set, maluit tamen ipse, ac directioni hostium suorum egredi,
 Principum Christiani Imperio se, suam submittere quam sac-
 lae collecta tot saeculis gloriam suam immaculatam, malu-
 itque tam ipse collectari cum Turcis, donec superstitibus Chri-
 stianis illis obviam posset, malletque infecto, donec finem pos-
 sibilitatis suae instans incassitas imponeret, tam autem
 fractis viribus, et impotentia se se oppugnantem circumventa
 cura, & hoc simul restauranda fortuna sua destituta in eo
 consistit gradu, & ad eam effusa sortem, quae nullius
 gravaminis exspectat, multas detrimenti exors, quae Privigna
 manny inferni Potuit, aut voluit, vident sortem suam fata-
 li in Cardine versantes, voluit, revolvitque angustia, ut tam
 verendum sit, in desperata sequantur confusio, magna eius
 Pars extrema quod tentandi ac Postremo restantes multi-
 tati huius Regni reliquias Turcae subiciat protectioni,
 quae vel aliquantisper Periculum suum differre possit, Pa-
 cem cum Turcis damno cladisque aliena quod sitam constitu-
 endo, cuius Regni Profecti Indicia iam iam erumpunt.

Remittentur tunc esset, ut Rursum quod per neglectam Praefidior
 curam, quod per intermissum militum nativi usum à multo tem-
 pore imbecilla sceleret reassummat Quantocyque, in quo argu-
 tuendo nulla felicitas tanta, omnis autem mora periculosa,
 haec enim est unica Principalis ac verisimilis paucorum Hungre
 ratio, quod per subtractum armorum suorum usum, omnis libera-
 tis Severitatis, & permarfionis sue momenta subverte fere,
 tantam mente querit, & perficit. Praestat Rursum opem
 sublevandi, qui spem dedit resurgendi ab his incommoditatibus,
 easque Paterni Affectus, Clementie ac clementie sue religio-
 as, quas sua Maltas Sacra in Regime Plena Dilecta pro re-
 formatione Status Militaris fidelibus suis benigne exhibere
 dignata est, sua fides ad effectum promoveri non inter-
 mittat, dum adhuc pendet expectatio, Ita namque sua Maltis
 commoda, ita Regno ritibusque reputari potest, spem et ex-
 pectationem huius sentis satisfacet, ita dicitur serenitas sua cla-
 rissimo muneri suo splendorem, & gloriam addet, immortalis
 sui memoriam comparabit.

Sunt etiam serenissimi Princeps alia quaedam requisita, quie-
 tem huius Regni Securantia, & Primum illa quod superius at-
 tigi concomitantia, Religionis ut Rursum negotia, quod licet di-
 versis recuribus agitata, Partim dilatoribus, Latius qui-
 busque Causis interpositis remota, elusa prohibet quam
 conclusa reputant, mira cum animos alteratione, diverse
 à nobis Religionis sequacium: Quod quid Religionis liber-
 tas, Veluti sunt Divinae Maltis, Deo summo Conscientiarum
 arbitrio foret attribuenda: Et licet animas salus, ea plerumque
 quod in omni ann. agit querenda sit, nec Religionis cura negli-
 genda, at illa quod cum Publica etiam Salute conjuncta sit,
 haec etenim penitente, Religio quae ut patiat magis est.

affirmo deberet quantocius iniiri ratio, quod animos ea in Parte discordantes, ad aequabilem aliquam mutui consensum univ-
 nem converteret, nullam enim huc Regnum quiete usque ad-
 mitteret, agitabiturque tam diu in propria Lipsia Deseruiens,
 donec Regnum, simul & Religio exstingueretur, Est itaq;
 hanc operam ad manus deferremus, et diffidit hinc per-
 iculoso finem imponere nisi strepitu, ut tandem fides, ac
 Devotio omnium erga Deum, suamq; Matrem, ac Patriam,
 unam, Stabilem Terram, & fessam conservare.

Sed in his, tamquam magis usalibus Stabiliendi Regni
 huius Principis et momenti recensendi non amplius
 immorari vacat, libet serenitati Vre benignis, & Aequis
 Auribus excipere, & illa, quae ex Officio mihi incumbunt
 pro Tralatibus saevientis gubernationis fratris Vre Subiecti
 influenda benignum perstringere, et fœderati Vre delecta-
 re decessu.

Ecce itaq; a Pacto cum Turcis ad Labar oppidum fœderem,
 duo circiter adhuc residui Superestarent anni, nihilominus
 si Statum Regni huius turbulentum, Cursusq; rerum
 Eventuum, si occasio Turcis ad rumpendam Pacem
 invitantes, si invitata, apparatus eor quasi futuri belli
 plura, aliisq; circumstantias, ac rationes serio Perspen-
 damus, exprobit similibus ex dispositionibus, et signis,
 bellum Potius, & rupturam Pacis ominari, quam in
 fluxu, & ostentationem simulata Barbaros fide spem
 Pacis constituerent, Non igitur imparati prius fere illatum,
 quam expectatum bellum experiamur malis nris, consul-
 tius erit matura adhibere remedia, et ea non sperari
 tantum sed ad manus habere quantocius, ut nos ex insperato
 obtundat hostis, curam, & spem deficiat.

Et Hinc Iaurinum, eius Importantis Praefidium, & Hungarum
monumentum, quo si Turcae (quod Divina voluntas avertet
digne) potiri contingat, Hungarum (et Danubianum, ac Vi-
cisanae fuentis sacrae Provinciae) magnam Partem pro-
uti iam legit, conservat, ita et eripere potest eorum Domi-
nium, quod quid fuit celebris ac famulosum existit, non
minus defectibus plurimis obnoxium existit.

Inrimisq; duo Praegnaeula Interioris munimentum, unum
quod Hungaricum appellatur, alterum vero Stris, illud
quod obsidentibus olim Turcis Iaurinum, violentia
Subiecti Pulveris Stris commotum, ex una parte late-
ris ejusd. murus in dorsum protensus ad 40 linearum Cr-
gias extra fundamentum notabiliter eminet, nec multos
Tormentos iteque quin collabatur e valoris exasperare: Hoc autem
id est Stris Praegnaeulum fluminum Rab & Rabinae
ibi confluentis impetu, ac violentia adeo subfossam exca-
vatumq; existit, quod a Superficie usq; ad Centrum in
aliquot locis Stris rimis, et hiatis magnis patecent
ad formam Potius, quam valorem secat debilitata nimium,
quod quid Rime quamvis obstructae sint, manet tamen ante-
cedens ex impetu fluminis causata debilitas praegnaeuli.
Externalis valla, & opera non carent quor. suis defectibus,
consideranti innotescendis, Fossae inegregatae Stris
Potissimum Augusti Urbis, et Stris aquis decrescentibus de-
bita Aquas effundit. Innotuit plerisq; annis solent;
Externae autem fossae siue praenitae, ac demigrae non mul-
tum difficilem ad munitionis exhibent Transitus, Hinc
omnes collapsae considerant, Tormentos ac Munitiones alio-
rumq; Instrumentorum ad tanta molis defectum, inadqua-
ta, & disproportionata inest huic Praefidio Opus, Miles

Ahiles pro numero, quantitate, ac qualitate armorum, ac munimentorum viginti ubi ubi sufficiens, Armonie congrua in farina, & Frumento parva, aliorum victualium nulla curio, quod omnia in considerationem duenda sunt, restatque maturum in his providere, ac etiam quia Turca gentia astate in numero incrementum suum famulorum in vicinia Turcarum Praesidia innotabili numero introducti auctus sit, attendendum, Curandumque est, ut nos milite, alijsque requisitis & stipendiis ex insperato attingat, et obsequium quodam interea, donec totum robur ipsorum accedat. *Curum L. m. a. t.*

Supersunt alia quae Princeps Serenissime quae ad Statum Generalis Savini in ordinem reponendum, et quae hic loci enumerata sunt ad huc possent, sed haec tanquam concomitantia in facto prius fundamento Superest huius debent. Et huiusmodi adverte Serenitatem vestra ad huc occupata tenet, ac enumeratione illa alia magis competenti occasione proponendam pro nunc Superest deo. Patrie Serenitatis vobis me recommendans, Haec.

Gust. Serenitatis v. a.

Actu Vienna die
28 Aprilis A. 1682.

Rex humillimus

Joannes Eszterhazy

Serenissime Princeps Domine

Domine clementissime?

Ventum consilium, Tractatusque de reductione Status confirmorum Regni sollicitè expectabam. Vidē sua Alacritate Pacem, tibi tam provisionis, quam Ordinis ac disciplinae, hoc in negotio instituendae causa institueretur: quod quidem universale, quum nobis summe necessarium. Reconstructi Stabilitateque potius, et plurima rebus sua Alacritate commoda adiecta fuissent. Sed quoniam resolutiones Super his hucusque in eisdem manserunt. Ego autem cum venia Serenitatis Vre dignetur me instruere, quid Spei & Solati nostri confirmarijs reportare valeam, me animus comitant, sed potius fides ac Perseverantia erga suam Abbatem tanto soliti, ut exiretur. In eo enim fortuna gradu consistimus, ex quo bellum potius, quam pacem simulata Turcarum, ac Rebellium potentatione dubiam ominari possumus. Et bellum quidem gravissimum quod a rebellibus

quod a Rebellibus inchoatum sine dubio Turca excipiet simul —
nimirum & occasione ex debilitate defectibusq; nostris concepta
ipsum invitantibus quod si Bello excipere debeamus, nobis eligenda
bitur Serenitas Vra pro in ijs Confusionibus & inordinationibus
intricatos haberi, ut quid aggredi aut quid agere debeamus, nisi per
Providentiam Serenitatis Vre necessitatibus nostris congruam sub-
levarmur, penitus ignoremus. Nihil namq; in Praesidijs stipendi-
arius, melior quam quod paucissimus est plurimi eorum & me-
sertim in Confinijs ad lacum Balaton existentes, ex neglecta
multarum Pluviorum solutione conturbati esse videntur. Accedit
hinc incommoditati Militum partim ex Praesidijs Perpetuatis
ante oppidum exautoratorum, partim Rakocientium,
a lionum Libero hominum, amara gestantium, nostras Phidia
circumhabitantium multo major, quam nostri Praediarj
sunt copia & numeritas, eorumq; effrenis Licentia, in Pla-
cestus quodvis, perpetrandos, quos compescere non est in Pla-
potestate mea, unde Vra Serenitas facile colligere
potest impedimenta propter quae debitum ordinem & disci-
plina servare, excessusq; summovere non valeam. Pono ve-
reor, ne hoc genus hominum sine lege & ordine debaciantur
ex desperatione meliorationis status eorum situbant perniciosa le-
gatz Conilia, periculosos in ea parte Regni causatura Eventus.

Praesidium quoq; Jaunense, famotum alias ac Re-
lebre Christianitatis Plunimentum, non caret magnis
reus defectibus, & licet pnti At Turca Obfidione m-
dici Fortalitij jam dudum effectata differet, matura
tamen pntio, etiam pro futuris Contingentibus nihil
obesse, ideo ego quoq; pro meo Intereffe Serenitati Vre
brevis explanare volui ab hinc discedens defectus
nostros, veluti fundamenta necessitatu nostrarum,
nam antea Serenitati Vre, uti opinor bene per-
spectam. In primisq; duo Propugnacula interioris Plu-
nimenti, unum quod Hungarum appellatz, alterum
vero Aris, Illud quidem Obfidens olim Turcis

Iam in violentia subjecti pulvis Piri Comotum,
 ex una parte Latens ejusdem, murus in dorum proten-
 sus, quadraginta Arister Orgias. extra fundamentum
 notabiliter eminet, nec multo Tormentum ictus, quin
 collabatur est valens excipere. Hoc autem, id est
 Aris Propugnaculum flammis Rab & Rabies ibidem
 confluentium impetu hac violentia adeo subfossa, exca-
 vatumque est, quod a Luperis, usque ad Centrum in
 aliquot locis, protensis nimis, & hiatis magnis, pa-
 tescent, ad formam potius, quam valorem suum, debili-
 tata nimis, quae quidem quinae quamvis obstruit
 sit, manet tamen antecedent, ex impetu flammis,
 causata debilitas Propugnaculi. Externa valla &
 opera, non carent quoque his defectibus consideranti
 innotescendis; fossa mexpurgata, mennis protis-
 tima Augusto, Septembris & Octobri, aquis peeres-
 centibus, debita aquarum profunditate destituta gle-
 niss annis solent. Externa autem fossa hinc penitus
 ac semina, non multum difficilem ad munitiones exequi-
 bent transibunt. Alinae omnes collapsae ceciderunt.
 Tormentum ac Munitionum, aliorumque Instrumentum,
 ad tanta molis defensionem inadequata, & inpropor-
 tionata, inest huic Praedio copia. Miles pro
 numero, quantitate & qualitate, opem &
 Munimentorum, atque vigiliis obeundis sufficiens.
 Annuae copia in farina & fumento pauca, alio-
 rum victualium nulla provisio. Sed & alia
 Praedia gubernationi Serenitatis vel subiecta, mul-
 tis defectibus obnoxia, cum sint, dignetur Serenitas ve-
 stra hunc statum nostrum metiri, & in melius accomodari
 procurare. Et intus, qualiter inultanti ab ea parte
 hosti occurrendum

hosti occurrendum, quæ subditi speranda, cum quibz cor-
respondendum, qualiterq; nitemo Præsidio Status providen-
dum hî mature decernere, ordinesq; suos largiri di-
gnetz. Ego quidem quicquid, ratio, Status, & possibilitas
nostra infirma satis, agendum habuerint non omitta ex-
equi ea, quod debitu officij mei exegerit, & quæ pro Com-
modo huius Astoris & Regni opportuna esse videbuntz
in ea omni Cura & sollicitudine intendere. Dummodo
requiritis & providentia necessaria non destituamur.
De cetero Aram Serenitatem Senex Deus diutissi-
me incolumem, ad felices triumphos & victorias ab ho-
ste reportandas.

Serenitati vcl
Wrenne 18 Junij
1682

Servus Humillimus
Joannes Ostera
M

Luneta.

Capitulationis cum Fortalitio Strigoniensi, quod post quadri-
duanam Besidionem die. 27. Octobris 1683
Victoribus Cæsareis armis traditum est.

I^{mo}. Omnia Tormenta, Mortaria munitio, & quæ quæ pro defensione
apta sūt & Armata, in Fortalitio relinquantur, præterea quæ inferius
specificabuntur.

2do Concedatur ut Præsidarij pro duobus diebus panis & Carnium pro se ipsis
faciant provisionem, ac quicquid vestium, cave, Scherbet, &
perum mobilium habeant, id totum secum auferre possunt.

3^{io} Subministrabuntur per Serenissimum Ducem Lotharingie dictis
Præsidarijs curius beneficio quorum successive, res suas ex Arce ad
Danubium usq; navibus impendendas deserviant.

4to. Calice

Quarto. Exhibebuntur ijsdem Prædianis, aliquod etiam Navis, interim tamen si simul et semel non sufficientia haberi non possent iterato ijs quæ aderunt Navis, uti præmitetur ipsis

Quinto. Si autem tam de repente Prædianis res suas ad devehendum concessas auferre non valerent, conceditur, ut ad civitatem eas deducant, certosq; emedio ipsorum, pro custodia ordinent, quibus immunitas & Securitas bona fide promittitur.

Sexto. Cum autem nulli Navis pro nunc habeantur, ideo tenebuntur Prædianis hac in parte opera suorum hominum uti.

Septimo. Ad ratificationem huius capitulationis primis portæ fortaliter evacuentur, ac cedentes pedestres, omnes illic ibidem Locum occupent, Prædianis vero & Jacobæ prætoribus & Arcibus Inguementis habitibus promptu præmemoratis Navibus & Curribus, eo facto e loco moveant.

Octavo. Omnes Captivi Christiani Liberi mittantur

Ultimo. Poterunt Prædianis tam Superioris, quam Inferioris Arcis cum Uxoribus & Prolibus, ac debent ipsorum Libere discedere, & modo e converso per ipsos etiam præscriptæ Conditiones, accurate observentur.

Considerationes de punctis per Serenissimum Principe
Dñum D. Hermanum Marchionem Badensem ex Inlyto
Consilio Bellico propositis. 1680.

Ad Primum. De reductione Rati Militis in Confinia Regni, ac Or-
dinaria & continuâ ejusdem intertentione, de nume-
& Secundo. de modis, conductionis ejusdem: de medijs evolutionis;
de necessitate & commodis, & e contra periculis, ex neglect
talis Militis usu, subsequendis: tenuem Opinionem meam
scripto exarata, dicto Dño Serenissimo Principi presentavi.

Ad 3um. Praetidia cujuslibet Generatus, cum singula in debi-
tis passibus, aut Locis, e quibus inruptiones Turcar submo-
ven possunt, erecta sint, omnia pro nunc servare & conservare
expedit: quin ad ptegendam in statu securitatis Inhabita-
tione, hoc Schylo Germanice dicta, plurimum inter-
est, ut a Comaromio, penes ascensum Danubij fluminis,
verus Lemptariam: prouti ab Inlyto Bellico Consilio jam
instituta fuit: viz. & Poda pro Praetidijs, quanto magis
extendantur, simul cum intermedijs Turpibus: neque enim alia
viâ modo subveniri potest, quin tota a Turcis subvertatur:
quæ subiectio, maximas Turpe Levantem adderet
vires, per contributionem ad minimum Septaginta Millia
Imperialia igitur subministranda.

Ad 4um De institutione Religionis in Confinijs Ordinanda,
Considerandum occurrit, quod totius Militie Hungarice
Legis præter Officialis ea Militibus Augustanis & Hel-
veticis Confessionibus addictis constat. Quod si sua Statuta
Sacratissima Patentes seu Protectionales Literas Pias
Præsi Principis Montecenis de profitenda libertate Religio-
nis ipsorum.

nis ipsorum, non indulgisset ipsis, meliorem erat, ne si
miles motus, ac in Superiori Hungaria fuissent concitati. Et cum
etiam de presenti, ab impedimento Religionis Exercitum, plur-
mi conturbati esse videantur, Stare Libertatem Religionis,
et Exercitum juxta antiquum ipsorum usum, admittere po-
tius, quam Superestante bello, etiam aperto, aliquam confu-
sionem et motus, ad Religionis suscitandos experiri.

Ad istud. Si cum Turca pax confici nequeat, quid agendum? Expe-
divisset hęc in eundem belli consilia statim agitare, Excursus
nec ad quietem in hoc Regno Constituendam nequaquam mi-
ttemi nec barbaro hosti, plusquam exspectabat, fides
dān debuisset. Jam autem cum ex circumstantiis, plusqua
stabilibus prodūm possit, Turcas hoc praesenti Anno
cum ingenti apparatu et potentia, hoc Regnum intestinis
motibus turbatum aggressuros. Porter ex arena capere
Consilium, et sepositā quavis mora, eas instituere di-
spositiones, quas beneficio tantae molis potentie Turci
cel, Sua & Lactas S. se debito modo Opponere valeat.

Conferendum itaque venit. Turcas duos ad minimum Exercitus
ductiones: Unum in Superiori, alterum in Inferiori Hungaria. Ille,
ex Transylvania, Unusq; Valachiae Principum, item Caradi-
ensis, Agriensis, Temesvariensis, Neovariensis, Pamenyicensis &
Budenensis, Patranem simul et Exulantiū Hungaros in unum
corpus collectis viribus, constabit qui numerum Quadraginta
et plurius Millium si non excedere, facile adaequare pote-
rent.

Si primum ante omnia per Principem Transylvaniae, aut Pöpo-
lium divulgandam manifestam tentabunt fidem Comitatum
partium Regni Superiorum, et bonum etiam similiter ipsi qui
Pöpolio adhaerent, et subjectionem importantia Tur-
canā amplecti fuerint, oblatus Reuerentem, reuerenti-
bus autem, extremam perniciem denuntiabunt. Nec dubitan-
dum est, plurimos, quos Praesentium Temporis gesta, ab alienatos
reddidit.

reddere, Simul etiam metus imminentium periculorum,
 ipsi adserere faciet, preponetq; illis Tura Tökölium,
 & Principem de signabit super illos, quos omnes ad in-
 gendum disponet, aggredienturq; (Abssoriam imprimis, Phü-
 lekium, Levam, Karponam, & alia loca debiliora, qui-
 bus in noctem suam redactis, cum in Superiori Hungaria ob-
 cansiam & defectum omnium victualium subsistere diu-
 tius, & operantes suas ad expugnanda maioris importan-
 tie munimenta exercere non possit, a aliqua parte ex-
 eritus ad includendum Patmanum & Esed, Transylva-
 niamq; a tergo tutandam, in illa parte Regni relicta, ceteri
 omnes vestri Uyvarum promovendi Castris, Nitra, Ben-
 zimog, propius accedent, subsistentq; ibidem tantisper,
 donec altera etiam Turcice Potentia moles, cum Atha-
 cis, Beglerbego Præce, Albanice Alacedoniæ, ac Bos-
 nensib; Serbiisq; ac Tartarib; quibus Iunio appropi-
 onabit, eaq; oblatione circumvent, Tartaros per pontem
 Brigonien; Danubio imposito Transmittendos, Tökölio, ce-
 terisq; jungi faciet, qz in Moraviam, & Silecie partes,
 semper ac igne vastandas, ingredientur. Parma vero (anisi-
 entis, cum robore illar partiu, Inutile Pluratoz, &
 Rohel invigilabit.

Hæc prout in hac forma evenire possunt, ita ex opposito, Conilia
 resistendi ignis, capienda erunt, sequenti cum dispositione.

Ac imprimis curandum vel maximè esset, ut Tökölius quacumq;
 arte & permissionibus, id fieri possit, una cum
 Rbi adhaerentibus reducat, hoc Ekrim stando
 Maximum inde sua Alacra, rerum suar emolumen-
 tum esset Caputera. Comitatus quoq; Cæa vel maxi-
 me Religionis perturbati, ut quantoius componant
 accesserit.

neceſſe eſt: ad quod in forma debita conſtituendum,
Comitia Regni induci deberent quidem, ſedum iſſ, com-
mode celebrandis, cum nullum amplius Superius tempus
per univerſales Patentes ſine Altiſſis (ad manifeſtum evi-
dendum, id quod indulgendum redaret ſi ne incredendo tulerent:)
ſtatim in effectum duci deberent. Hac ratione ſperaret ſua Maſtus,
Comitatus, in Fide & devotione ſua fore perſeverantes. Tolerant
autem, ad Militem quem deſecto habet Comitatum Viribus aduſtus,
maximam rebus ſine Altiſſis adderet robur & momentum

Inſurrexerit ex parte Regni oblata, certius etiam ſperari poſſet ſublatis minimis
Religionis difficultatibus, & ubi ſperare adſerent, ſua Maſtem
deceſſiſſe, ut unus armorum privati militis reduceretur, ac ſerviti
Regni, dicto milite complerentur, ex ſacto Regnicole quoque major
quam unquam antea affectu & promptitudine indugerent. Sed
iſta omnia mature inſtitui deberent, ne hoſtes in medium Re-
gni ingruentibus, omnis Regni ſtatus, ſuſque diſque conſervantur

Proſtiti autem ſervituri poſſe. Proſtiti ſurca bipartito Exercitu ſit invaſurus
Regnum hoc, ita etiam ſua Maſtas ſacratissima, ut annu Exercitum
tum in iſſ Panubiana, altem vero in Trans-Danubiana Hun-
garia, conſtituat, neceſſum erit. Et huiusmodi Superiores partes Hun-
garię, præſertim Trans-Tyſicane, remote diſſent, nec ulla comu-
nicationem, interuenientibus ad magna Potentia hoſtibus, habere
poſſimus, ſuccedit ad hoc, impedimentum quoque Annona defectus,
quo intervento, ſi huiusmodi Exercitus, ibidem ſubſiſtere
nequiret uti neque poſſet. tum illa munimenta & Fortalitia
Superioris Hungarię, proſtiti Batmar Totai Etſed Hun-
kacz Ungvar, Kiſvanda, Patatinam ſarroviam, Alitſe,
Annona, & Munitionibus, ad ſufficientiam complere opus erit.
Ut autem Trans-Danubiane parti Hungarię proprieret. Exer-
tus, qui in eum ſinem, Tyrſus, ſacranth, Lvanis, ea in parte
operantibus, obſiſſi poſſet, a Trenchinio, uſque ad Leopold-
opolim

79

Leopoldopolim extendi, receptisq; ad se proximorum
Comitatu viribus, pro exigentia rei facile in unum cor-
pus contrahendi, si Valtiam & Treneteniū, aggre-
derentur, obhionem eorundem ingressumq; Tataroru in
Moraviam impedire possent.

It *q* Danubiana vero Hungaria, si Turca obhioni Jau-
nenti / prout credibile est / incumberet: Talis pro-
hinc Dispo. ut totu robur Exercitus Germanic; a Neo-
Studio Austrie Urbe, in Contemnis Austriae Moraviae fini-
bus collocaret, neq; inde ulterius promoveret, dum
Turca Belgradum attingeret, ne partes Jauino, Altem-
burgo, Inhelisq; Callotkōz, & Rabau adjacentes vi-
vendi medijs mature contumptis destituerent, unde
Exercitus huius Alti ex defectu mediorum vivere periste-
re non valeret contulius. Unde foret, ita temperare nego-
tiu, quatenus Exercitus huius Alti, non multo tempore an-
te accessum Turcā promoveret Jauinu, inibiq; ante fortis-
simu in loco, quo olim Augustissimus Imperator Maxi-
milianus Sculimano Turcarum Imperatore Piger su obli-
dente, facta circumvallatione castra metatus fuerat, collo-
carentur castra: & ita quidem, ut Dicitus Exercitus,
ab illa parte, qua Turcis & eorum Præliis vicina
esset alimentum suum acciperet, Pontibus interea per
fluvium Rabau & Danubium erigendis, per quos hinc
cessitas urgeret opportune recedere posset Exercitus.

It *q* parte autem Regnicola, hic constituendum foret negotiu.
Universi Minimi totius Hungarie Inferioris mature
admoneri debent de Intubatione perq; Dnum Palati-
num Regni, Supremosq; Comites Comitatuū, Lustrationes
institui: quibus id quoq; continuandum est, ut illa pars
Comitatu, que Inbulam Rabau proximē attingit, mature
ibi proficiat de Annona in Dieta Inbulan, pro necessitatib;

conduci importanda: in qua Castra etiam metatun essent.
Alia porro pars Cœnũ Trans-Danubianar, apparatus
suos & necessaria ad Leopoldopolim, comportet &
instituat.

Maximũ autem Illiũ Dragoneror ac Peditum
Germanor totidemq; Illiũ Hungaror Equitũ ac Pedi-
tum Presidio firmandum erit, qui ex adverso Novũ
Arcis, passum Danubij, habitũ correspondentiã cum Leop-
dogopolitanis Castris, muniat ac defendat.

Quæ omnes Copiæ & Exercitus, hoc ordine collocati intra
breve Tempus sperari, quod urgentia Status rei, in
unum Corpus possent conflari, hostiumq; Conatibus,
saepe vel ex illa parte comodius occurrere.

Militares quoq; Copiæ Hungarorum, si sua Plattas Saera-
tissima in oblata forma, Praetoria Hungarica, Mi-
lites Hungaricos replet: ex Praetorijs invalidio-
ribus imminente hostili potentia distringendis, excipi
& in campũ collocari possent. Optime quoq; in eo
peditũ foret, & præter Praetorianos Milites,
Campesstri quoq; Milites Nativis, ampliori quo
posset Numero, mature ne ab alijs preoccupa-
rent, pecuniã conducere.

Locatũ quoq; Regnũ, ad inherendum Disponendum, qui Ca-
nithenũ Partem, ab illa parte militanti, qua nocen-
do, quia te defendendo opponeret. Quod etiam pars,
& circa Jaurim, periculum quodq; iam immineret,
ad Castra recipi possent.

Ad istum Annonæ quod hoc Regnũ subministrare posset,
quantitas paucæ & Exilis speranda est. Partes
enim superiores & Trans-Danubianæ hujus Regni,
continuis Exercitũ & Regiminũ suæ Platis, prout

54

& hospitium Commigrationibus, Stationibus, Quartis
 item, & condescensionibus, fumentum item & alium
 virtualium, ad intentionem Militie huius Gloriaris
 administrationibus onerati, ut iam sibi alendi
 sufficiunt. ista vero partes, quae citius Transi-
 ent, Dymanenti, Potomenti adiacent, prout &
 cis Danubianae, possent quidem, aliquando subministra-
 re, & pro iusto pretio coemi & comparari; haec tamen
 ad alendos Exercitus, & continuandum Bellum, suf-
 ficere minime possent. aliunde prout providendum erit,
 & importata in hoc Regnum Ammonia prospiciendum
 Domibus Ammonis Viennensi, citius Prus, & Ham-
 burus, Potomenti, Köpserien, Altemburgens, Jauri-
 enti, ac Comaromien. Leopoldogolienti, alijsq;
 tam frumento, pabulo, alijsq; necessarijs virtuali-
 bus abunde provitis, implere. Accedit ad haec,
 eam debere in istius Dispositionem, ut ex partibus Turcis
 deditis, antequam Turcas robur, & Exercitus accede-
 rent, facta ex aliquot partibus in Deditiones Turcas
 imptione, quicquid annonae & animalium ibidem re-
 pensibile esset, totum id adduceret, hospitibusq; medicis vi-
 vendi eo etiam pacto subtraheret, quae ad nutum &
 provisionem Praedictorum, ac Exercitus huius Gloriaris esse
 applicandum.

Ad Illud. De gratuitis Laboribus ad Confirma Regni Standis, cum ea
 rite ordinata sint, restat solum, ut Comitatus admonen-
 ant, de certa ac diligenti eorundem administratione. Capita-
 neis quoq; locis, Serijs Gloriaris, in iungendum erit, sub am-
 plice Officij illor, ut Similes Labores, in structuras, &
 necessitates Confirmos convertant.

53

Finio quondam Excellentissimi Domini
Comitis Nicolai Esterhazi de Palantza,
Regni Hungar^{ie} Palatini & de Statu
Regni Hungar^{ie} Sacrae Majest^{atis} Ferdi-
nando 2do Vienna 2da Julij Anni
1627 Exhibita.

Augustissime Imperator.

Ex debito Officij mei Palatinalis, quod sustineo, Conscientiaq;
mea^m dictamine, nec non Synecdoche^m erga rem Christiana affectu,
inducor Occatione^m modicam^m Temporis, ac res declarare, quis sit
jam, fueritq; olim status floridissimus hujus Regni Hungar^{ie},
& totius Christianitatis Antemuralis, et hoc ideo, ut
Regnum hoc amplissimum, nomine & viribus, propè ab occatu
restituat. Quippe si morbo jam, aut fato suo tunc semper
accidat, cui dubium est, quin per totum Imperium, vastitas,
bella, cedet^{is} onaniter. Itaq; cum olim ex Scythia Hunga-
ri, multa^m Arce in hoc Regnum Penetrassent, capti ejus^{is} forti-
tate, licet magnam Europæ Partem sibi pervaderent,
attamen locum suum peculiarem, ut commodissimum sibi, ad
fluentem Danubij delegerunt, celsiq; aut exactis ultra
fines accolis, Sedes suas in eo Perennes fecerunt. Ubi
vero Potita dein sentim, Scythia illa feritate, man-
verudinem Christianam per Orthodoxam fidem induerunt,
vicinis quidem vis unquam, nisi laessiti bella facere,
celso adversus Christiani nominis hostem acerrime se
se opposuerunt. Constat enim pro vero, Turcas gentem lon-
gè breviori Temporis Spatio, non precia tamen, sed & to-
tius Penè^m Africae Imperium sibi confinis, quod Hunga-
ria Partem subjugant, solâ gentis inde fortitudine,
vix, ullis Peregrinis Subsidij imperio hostiles ingenti
animo, & auxilio, plusquam integro saeculo sustinente
donec vicinor

donec vicinor Principum infestatione Turcos inter, & Christianos hostes distendi capta sentim in dinaret.

Quem in primis undiq; bellis pressa, odiū tamen, quod contra Christiani nominis hostem semel animo per virtutem concepit, nullo unquam tempore deponendū putavit. Quin hinc exemplo florentissimorū Regnorū, & Populorū rem suam perpetua cum Turcis pace stabilire, discessit, & Frankum adversum alios Principes Christianos habere potuisset, attamen maluit Prædæ, & directioni eorū exponi, acrimq; Principum Imperio, se suaq; submittere, quā hinc labe collectam tot seculis gloriam suam commaculare. Atque ita se habere cum omnes memorent, nil attinet ad cognitionem eorū ex libris petere, quippe mala, ad quæ redacti sumus, ea satis, suæ testantur. Quo magis animo conspiciendum esse puto Augustissime Imperator, quam ratione res Hospitiæ stabiliri, communicandæ. Possint, ne hinc id quod Ego vereor, & Turca incendit, fertile nimium hoc Regnū, & eo ad gerenda bella accomodatissimū, per eū totaliter occupatur, exierint vicinis Provinciis accessat. Ceteri quæ mentis suggerat circa bona, malaq; sua genti mea, loqui cum benigna cuncta gloria, non dubitabo.

Communis est omnium prope modū statū, & Oris Regni Hungariæ Quærela, quod est repetitis annis tot florentissimis hinc Provinciis, & tam illustib; familiis pro defensione Christianitatis ab stirpe evectis, multonq; Promiscuā cede, ad extrema fortunæ suæ deveniret, attamen offensionem duntaxat pro Prædia reportant, quin & per sumū odiū ab alienationem & aversionem quandā animos à se, non modo gratuita Provinciarū subidia inferunt, sed et si quid opus, Prædæ sibi intra se se, suorū limites esset,

55

esset, eo quoque denudarentur. Nam ut videlicet
 de Contributionibus Bohemiarum, Moraviae, Silesiae
 & ingruente magis in Periculo, etiam ipsiusmet Saen-
 Imperii, quae ab Annis circiter quindecim, ad restauranda,
 munimenta Confirma Antemuralis huius, Militum-
 stipendia praestanda, misse sunt, id cum animo suo Pe-
 quis, & dolenter reputant, quod Proventus sui, & Primus
 quidem Metallicanum fodinarum non convertuntur ad Comu-
 ne bonum suum. Sed exportant extra Regnum priva-
 tique vitiis, & necessitatibus, impendunt, et ex his
 tam intra, quam extra Regnum obscurissimi quique, nullo
 Altis, vel Comodo, ditekant.

Deinde, quod idem evenit etiam circa reliquos proventus suos, utprae
 Tricesimas, Pias, Taxas, et alias quasvis obventiones quas pro-
 tissima pars ad deputaciones extra Regnum convertitur, jamquod
 Regnicolis singulari dolore afficit proventus sui pro ordinatis Chru-
 scendentur ceteris non nullis eorumque Recedibus, in remotiores Pro-
 vincias, nullo habito praesentium necessitatis respectu, quibus Subsidia
 vel elonginquo forent Administranda, prout Propria Substantenda.
 Tertio conqueuntur de eo, quod iam inde a Regimine Feliciis remissum,
 hoc Ferdinandi, Primi, in hunc usque diem bona Fidei & Coronae, quae
 privatis personis pro pecunia sunt divendita, excedunt summam
 sex milliarum, quae fore in perpetuum abalienata sunt a Rege &
 Corona, & Pecunia ut Plurimum in alienos usus conversa, sic Re-
 gnum cum Regnicolis immanem, quantum, per hoc exhaustum, & Rebi-
 litatum, cum antiquis olim Regibus solenne fuerit, Arces, Domitia,
 bonaque Possessionaria, non pro Pecunia, sed gratis pro virtute donare,
 & possidendi Conditiones non accipere, Proinde jam pro Hypotecariis
 usu venit, sed dare, quo facit, & bona identidem ad Reges devol-
 verent, fueritque semper quod dare, quodque fidelium suorum virtutem
 remunerari possent.

Quo viro non

56
Quo viso non desisterunt Agricole Frequenter, Reges huius se-
pius interpellare, & siquidem Proventus sui e Regno
eliminarentur, saltem jam aliunde eor loco certum
subsidium, Publico Totius Christiani Orbis bono, cuius
antemurale hoc Regnum esset, pro Confinijs ordinaret. Quod
cum per ingentes suas Altitu expensas obtinere se non
posset, satis didicissent, ideo Roachi sunt milites adu-
limam Pene res suas desperationem venire, ne se satis
fideliter mte, & extremam suam inopia nonnulli exspecto,
sae, nullam certam spe meliorationis affulgentem, cum vix unius
duorumq; Annor decursu stipendium semel numeretur.
Unde temerosa haec toti Regno Militaria Vinum in vicinas
Provincias secessio, autim enim affirmare, Tringita, vel quadra-
ginta millia hominum a Parentis annis vel in sola Colonia
secedem sibi partim delegisse, & fixisse. Prater hos vero plu-
rimos Militia praestantes viros, quod summam hanc egesta-
tem tolerare non valerent, Turcos se se cum multis a Re-
be subdine, & intra proximis effluos viginti, aut viginti
quingz annos, duo millia Pagonum & minimum in eor ditio-
ne exstinguere, & interdisse, qui Omnes Tributis, centibz
openbz, annonâ, deniq; omnibus necessarijs, Turcas res,
quavis muniti, contra nos smovent, & iuvant, quin imo,
quod alias Turci utilitatem in Hungaria non erat, id
quintu quingz hominem ex ijs in arma expigit, & cogit.
Româ Confiniarij, qui adhuc suis in locis supersunt, nonnul-
li inopiam rapinis sustinent, aut, si quos maior cura donec,
si tangit, ligone, & stipe mendicata. Quibz si inter-
dum unius, vel alterius Glentis Stipendiu datur ut po-
te in Pedites singulos flor Tres, in Equites flor quatuor,
vor, ne id quidem in Paratis, sed in Panno, quem Enph-
ci supra valorem precio acceptare cogunt, et si quod
vel relatu indecor: Tunc pro Pileo aut Chirosecis, soc-
cisve, Stipendiu mensuum uni eor sufficit. Qua propter
clamant Omnes uno ore, id agi datâ opera, ut de blatio,
& ruina

57

& ruina ipsius simul cum Regno acceleret. De condi-
 tione reliquorum Regni ordinis, cum Tolerabilitate hoc dicere
 superest deo. Unum tamen tenere non possum, ex hoc Confi-
 nionem statim ominari eos studio tibi intendi Pericula, &
 habere. Vid tibi etiam quodammodo perturbato, ex nimia illa,
 & indiderere exercita in Boeles iuxta & rebelles, mi-
 litum a. e. Sacre Illustris Indolectia Anno superiore. Acced-
 dit eo quod plerique live ex errore, live Coacti, aut per malitiam offen-
 derint rebellionem suam. Vram Sacram Matrem in hanc Considerationem
 feruntur Metu & Conscientie Stimulis agitati. Si ante offensam esset
 & omni precursario subsidio interno Pariter & externo mutati fue-
 rint, quanto magis ad in futurum pertimescere habent. Quin et eo
 usque hanc cogitatio in animis eorum invaluit, ut desperata consili-
 a Meditentur, extrema quaeque Tentandi & veridicam attriti Regni La-
 cunam Turciae profectioni subigendis, idque tali fulciant, rationi
 natione, quod nimirum sua aique Conservatio ex lege sua incum-
 bit. Sed et Charitas iniqua se loquitur, cum autem ipsi pro reli-
 qua Christianitate, cum potissima Regni sui parte, novem Praecla-
 rissimas Provincias, veluti totidem fulcra, & Columnas suae Coronae,
 per sanguinem etiam gloriofissimorum suorum aliquot Regum, Illu-
 strumque Virorum Gloriam, & Regnum, & quaeque nil, nisi odium, & neglectum
 sui apud vicinos Principes, & Provincias, nec unquam satis studiose mita-
 rationem sui curandi, multo minus in pristinum decus revocandi;
 se ipsam & malo suo experiuntur, id saltem quod hyperest Regni,
 quoad fieri potest, a qua Pace cum Turcis, vel si id non daretur, etiam
 subjectione, exemplo multorum Populorum, quoniam & Transylvaniam instar,
 armis suis solutivae teneantur, & transitum illis gravaverunt. Prae-
 beant cum & maxime velint resistere, non possint hanc auxilia ha-
 bere quomodo sperare, quibus se se hostibus secura opponant;
 Quippe ab auxiliis, etiam si non nunquam venissent, proinde aliquid
 ab hostibus haberentur. Et quidem huius rei curam, & cogitationem
 versavit diu, & anxiam sollicitudinem sub pectore fovit Natio Hungarica
 ob rationis praesensitatem, donec sub Bohemico esset pernicioso ejus
 signa

Signa, nisi Deo benigne avertere visum fuisset. (Bichlehem Emi.,
 licet etsi insatiabili Potius honor, & ambitionis vento, quam Sen-
 dio gentis hinc Conservandae feratur altum. omnis illi Hungarorum
 fave, & assistentia ex hoc fundamento poluit; nec deest ipse qua
 Commemorando, qua monendo, qua denique hortando, et impellendo in-
 animos eorum Saluum rei per suasionem influere, et constantem per-
 tinaciam instillare. Eorum quidem prothum Amicibus, Clericis
 Hungarorum, qui immunes permanserunt, non aliunde gentis spe, sed
 nunc ad obsequia Legitimos Regum Hungaros adversae factionis, quam
 ex eo, quod pristino odio, aversioni, & Simulacris Sui Altius aequa-
 bile dno remedia adhibetur, & quod coalescentibus per concordiam
 animis, in gressu summa ope pro incremento huius Regni nitentur. Sic
 fuerit metus D. Rudolphi 2di Tempore compotus; hac spe itum
 est Pragam, & recuperata per Mattiam Imperatorem coronam
 hanc eadem spes perficitur electionem vram Altum, & conglu-
 nati sunt novissimi metus omnes. Atque, tantum abest, ut en-
 demisse de vena nobis, medetam esse illis adhibeam, & in dies
 magis, magisque deficient & Consumantur nec aliud medium sibi reli-
 quum pervadeant, quam ut pedes cum Turca perpetuum faciantur.
 Alterum verum ego, ne etiam fideles, Catholicique Hungari Consentiant
 cum ipsa quoad Pacem cum Turcis colendam, Tributumque Liben-
 dum, quo vel aliquantisper Periculum elittere possint. Illi sunt
 insidii & imprudentes et mali, quae spongi lateque eandem se-
 qui possent, quin nec temperant de eo in vicem sermonibus, sub-
 sam tamen constanter a se amoliri & in alias transferre volunt,
 et estimant, etiam si periculum foret ad sibi eandem fore fore
 quod non ultimi perirent. Regi deficiunt et exempla quod res
 licet tristia, Rursum Superioribus annis unica pars Hungar
 medio Bochkay ac deinde Bakhemy Turcis adhaerens, quo non
 penetravit, quod & caecos depopulationes, & incendia vicinis
 in Provinciis Patralis, plusquam satis liquet. Quid factum
 hanc aequae extreme malitiae, quam desperationi rerum suarum est
 adscribendum

59

adscribendum, Equidem ipse sint Hungari affectu, qui ultimam
 et sanguinem suum pro utilitate Christianitatis habuere et quam
 libet facultatum suarum periculum facerent, dum quid Communi Rei
 publicae Christianae ex eo accederet, maluerunt. Sed mihi Consilium
 non est hac in parte aliquid facere. Vnde Matth. cum in promptu sunt
 Remedia. Id solum oro, ne reliquias nobilissimi Regni sui ruerent in fine
 eius Regni, & ut Commoda totius Christianitatis prevaleant excessibus
 Hungarum. Equidem ruina Hungariae multas Provincias et in eandem
 Perniciem secum contrahit. Quod ubi Vra Sacrae Matris, cum
 vicinis Regibus ac Provinciis suis prevenerit, & ut proventus
 ejus Confines restorationi, subsidia Provinciarum militum solutioni
 impendantur, clementer effecerit, audeo fore stabilem Regno Pacem,
 militum disciplinam, Comitatum Concordiam, et ne quovis Seditio-
 num vento per factiosos facile transversum agantur, Relicere
 Equidem, de apud animum meum statua quod ex proventibus
 Hungarum, adhibita bona industria, omnium propinorum Confinitum
 milites, exceptis ijs, quibus Austria Tyriaque Provinciae stipendia
 prestant, exolvere possit. Plerquam in eo Casu, ubi toties viribus
 esset hosti potentissimo resistendum tum enim ad Commune Peri-
 culum Propulsandum Communibus subsidij foret opus. Hec
 dubito Hungarum aucta fortitudine Tubis cum resistere paratos,
 dum modo favoris Licet subsidijque Vicinos sint securi. Aliud
 Protestor Gram Olo, Totique Orbis Christianis me Securitatem.
 Matth. Vnde promittit non posse, futuramque hanc orationem, tam diu
 in continuo motu, donec ibi & Provinciis vicinis excidium, et
 Perniciem accersat. Sed nec video alium ejus in officio continendi
 modum, Praeter hunc Prescriptum, nam ut doleatur, Praeter
 quam quod id arduum nimis, & ob Turcica vicinitatem Periculosum
 foret

foret, abhorret etiam à Inhumanitate, & verò à natura quovis
 Matris Viri Domini nostri clementissimi, qui maritum subditos suos
 beneficio, quam metu velinere, & semper publicam hanc noxam illis
 rebus, quarum defectu utroque Subsidiis, & mutua benevolentia
 turbata est restitueret. Proinde Reversus Matris Viri solutus
 ego, nomine gentis meae, tanquam Mediator, inter Regem &
 Regnicolas, oro, & obtestor, Teneorq. spem haud dubia, Letiti-
 onem meam à Matris Viri pro immata sua clementia, minime
 refutandam, quin imò obstante tam multiplici erogatione, seu,
 variis Subsidiis, ipsius Continuum Illius viri benignissime
 ordinaturam. Nam et si negari non possit requiritur
 ad alias quam plurimas necessitates, hoc potissimum tur-
 bato Regno pene omnino statui, expensis, nullibi tamen
 majori periculo, quam in Hungaria, quae non paucis quibus-
 dam seditionis, sed totius Christianitatis hosti, & quid
 potentissimo, & qui dies, noctesq. perniciem Nomini Chri-
 stiano molitur, est exposita, & confinis. Et tamen
 certissimum est Uyarannum ex Nobilissimis Regni Pro-
 vinculis nunc tantum laborare, & ex quingentis Equi-
 ribus, totidem Pedibus Hungaris, illis olim Ordinarie pen-
 sibus, & Armis, & iungit quam Cuiusdam, viri Quingua-
 ginta Equites possit intendere Capitanens habere,
 Pedes vero Sape viri portis altera tendis, & ape-
 riendis sufficiant, quod propter inopiam sumptuum, venditi-
 Equis, aut abdicata Militaria Cista sua quoque modo tolle-
 randa quibus Conhulat. Unde Satis apparet, & quid Terro-
 ris subito incurreret, tanti momenti Confinium quam Extreme
 laboraret. Nihilò melior est conditio etiam Reliquos Confinio-
 rum; sed nunc illa pluribus commemorare supercedo. Ceterum
 Deus Immortalem Oro ut quicquid Illas via pro
 bono Christiani Orbis, cui festi intendit, id totum
 sperare ac feliciter eveniat. Viennae 2. July. A. 1627.

Cardinal Utram Protestatioia.

Nos Capitulum eccl. Eius Eminentiissimus et Utram personaliter.
 Veniens in Gentiam, per modum solennis Protestationis significare
 & detegere avarit in hunc modum. Quod cum Illm. Dominus Hi-
 culaus Esterhazy Regni Hungar. Comes Palatinus, proxime Obiit
 Mense Augusti, solennem quondam Protestationem in suis clivibus fi-
 cri curasset; ne futuris temporibus ex humidi Protestatione in Protho-
 collis exstante, et Notam graviosem quod posteritatem subvertant qui
 accendantur, & Juribus & Libertatibus Patria iudicium generet.
 Ipsi Domino Archiep. tanquam Primati Hungariam incumbere ut
 caveat. Nam si Dominus Palatinus absq. Suggillatione aliorum
 de sua tantum Innocentia protestatus esset, tollerari in poterat, sed,
 in nimis conjunctim Regiam Mattem, & omnes omnino Regnicolas,
 ut verissime dicam, indigne & immerito traducit, dum agit Tor-
 pore & negligentia eorum quibus prospicere indemnitati Patrie maxi-
 me incumbere, ultimum exitum pati: Quibus verbis, eos designat, qui
 bus maxime incumbit Patrie defensio. Cum igitur nemini magis in-
 quambat quam Regie Matthe, in Prothocollis exstante voluit Dominus
 Palatinus, Regem suum, imo Patriem urgentissimum Patrie, tor-
 pore ac negligentia pressum, salutem Patrie, hoc est, officij ac obligati-
 onis suae rationes, negligere. Id ipsum scelus Universis applicat,
 qui ad requisitionem Dom. Palatini, in arma non condescenderunt. Ne-
 inde servum Regie Matthe Consiliarios, & per latius illorum, Regia
 Mattem gravissime taxat, dum agit. Regidem representasse Regie
 Matthe Pericula Patrie: Nihilominus ob Consilia nonnullorum, qui
 et facultate, & auctoritate Privilegiati sunt, & quibus Patrie defensio merito in-
 cumberet, non factum, quod factum oportebat. Quasi vel Regia
 Majestas

Majestas, vel Amorem gubernatione exercitata, Periculosius Consilia,
 eis incaute aures daret; vel Consiliarij & Amoris Patrie, & officij
 sui immemores, ea Consilia suppeditarent, quibus Patria Missum
 iret. Tam falsam accusationem gravari & Probovellerum perpe-
 trant. Unde, tot ac talis, non solum justitiae sed et civitatis ac
 Urbani humanitati adversatur. Cur Status Regni ad Requisitum
 nomen Dni Palatini non consurrexerit, vera ac iusta causa pro-
 pterea est. Prima quia Dnus Palatinus huiusmodi hoc Atto in tur-
 rectiones publicavit. Primam quidem ea de causa, quod Cesa-
 rea & Regia Mattas Pragae effecta, longius a Regno
 absit. Ne igitur aliquis inopinatum in absentia sua Atto
 accideret, eo usque saltem, donec iterum Mattas sua, revertatur
 in armis simus. Et tunc quia tempore quo Literae huiusmodi
 Comitibus presentatae sunt, universo Regno notitiam erat
 suam Mattas Vienna non abesse, neque tunc hostilitatem immi-
 nere apparebat, prudentes iudicantes totius, non substantie
 causa Inunctionis, abstinendum ab inunctione. Secundam
 Inunctionem idcirco publicavit Dnus Palatinus, quod
 in Campo Pestano Turci in Castris essent, alios Passas ex-
 spectarent. Itaque dignum videri, ut arma capiant: Uenim
 enim vero, dum hae Literae Comitibus reddebantur, palam
 omnibus constabat, nulla Castra Turcarum in agro Pestano esse
 nec ullum apparatus Turcicum: Unde & hic, cum res aliter
 se haberet quam scribebatur, non tantum non inirexerunt
 totius, sed honori dni Palatini consulentes nonnulli, effe-
 cerunt, ut alicubi ne legerent quidem Literas; ne-
 sentim in contemptu veniret, qui ob leves rumores, nullam
 veritatem in nos, in Inunctionem fieri iubebat. Secunda
 causa. Cur totius non inirexerunt, & quidem aequae
 ac prior Legum ea fuit. Quod cum vires totius non
 ea sint, ut per se Turcis opponi possint, sapienter
 a maioribus Legem sancitum, & ubi roboratum fuit, ne
 unquam Unitas insurgere teneret, nisi Regis
 Panderium Brui in Campo esset. Non de Labano
 seu vesicillo

+

seu vexillo est semo: sed de valida Militum
 manu, à Regia Altitate conducta, penes quam, velut Acces-
 sion, Ceteris quoque juxta facultates conburgant. Cum igitur
 nulli Milites à Regia Altitate conductus, nec in Campum dedu-
 ctus sit: nec tenebantur, nec poterant, salvis Legibus con-
 surgere Regnicolae: Tertia ac postrema Causa,
 cur ad requisitionem dñi Palatini, nec detineant, nec potue-
 rint insurgere, qui Patriae Libertatem salvam volunt, ea
 fuit. Quia nulli unquam Palatino fas fuit ad Arma convo-
 care Regnicolas. Nam Solius Regie Altitatis est, ut sua Mi-
 litia aggregandam Altitatem, ad Arma vocet; Insurgentium,
 etiam barbari nationum more ac ritu observatum, ubique et
 semper fuit ob gravissimas & justissimas sollicitudines
 ut dñi Principi Supremo liceat Militem armare, & in Campum du-
 ducere. Unde Leges omnes clamant id, quod Leg. 4. digestis
 ad Legem Julianam Majestatis: his ipsis verbis habetur. Lege
 Matti's tenetur, qui iniuste Principis bellum gererit: Electum
 habuerit; Exercitum comparaverit. Quae cum ita sint, nec con-
 cessa est, nec concedi potest ulli subdito, Auctoritas, ut li-
 ceat ei quando velit, injussu Regis, arma capere, Castra col-
 ligere. Quia pupilla & anima imperij est, ut nemo nisi
 Regis iussu Exercitum comparet. Adversus hanc Altitatis offensa,
 retractari quidem de eo potest, ut ulli subdito Auctoritas
 concedatur, iniuste Principis Militem colligere. Quae cum
 cum ita sint Electus dñus Brundisius, quam nobis testatur
 est, Protestationem dñi Palatini, tanquam Regis Matti, dñi
 Consilii, ac Statibus omnibus injuriam, nec Legitima ac justa
 Extensione subnixam, esse potius vanam ac nullam. Cavet
 si dñus Palatinus, ad aliena aspirantium informativibus locum,
 non daret, si in periculis Patriae, à Regia Matti obtineret, ut
 ritu ac more

ritu ac more consueti, Inurrectiones per eam Alatum Publi,
 carentur, Status & Ordines, quod sui muneris est, non negligenter.
 Namque pluribus oculis vigilat, Regia Alatus, certum de melius
 discernere potest, an sint causae quarumvis & utiles, ob quas ar,
 ora deponere debeant, quam alij qui suas habere possunt plerumque,
 unde boni publici vultu obiectas. Duxi quia quidem Protestare
 pfati Pn Archiepi Pontis Lns nra Protestatos lib ligil.
 In nostro Capitulari Rudent eadem. esse duximus & fun,
 cedem futuram ad Cantelam. Omnium Rudenti iustitia Datum
 Feria 2da prima ante festum Michaelis Sancti Crucis.
 Anno Domini 1634.

Armal Pazmannak in Levelen
 massa 2. 867. 1635 kis Glaston.

Minentirde. Dne.
 Jvettem vicarius ud altal as flmed Leveler,
 s. as miben eo flme szam farat, abban valo ve.
 kony tethemet hozloccem eo flmevel s. ha asonban
 tovabbis pivanatiko holgalatom, meg nem fogyathko.
 zom eo teget.
 Jagam dolgar as mi nezi, mivel kinten most igen nagi
 szidalmok paron vagiok: as szis szis mond satin
 vicarius ud, szas nem is szatok, de mind szn, s.
 mind minden vilagi birak eleiben keiz vagiok
 igiemet le tennem, szis szis hozunk valo nagi

65.

idegenységnek ota nem vagyok, nincz is Semmije
pedig, az is en magamnak usurpatornak min-
denestül más bivatallia lévén Intül legott, és
igy oton miszen hozzá, hogy maga javalt, avagy
bivatalljaem, vehekedtem em, s annyival
mintab gyűlölte egyen késsel; de kőniö megd
esteni edde bot vagyok, ad en faldalmom, kit ha
mások farával habadnak velem volna or-
voslanom, sem nyögnek, sem Bara holtodna
ennye, de inkább atartam Benvednem eddig, hogy
sem mások atadebiával és farával, csak nem
eletemmelis dragab jomattis, oltalomban vennem.

Öniver nem irta sem irok, s kivalteppen ad Status
delehashting ellen, hanem az kikre, igen erős hittel
kötelesték vala bivatalomnak felveteletor, adok-
tul ennyi experientiam után töttem vala valamit
jegizest, de mastéppen tegezven adis legott, ugi lott
ad mino legd atarta, s-nem csak faldalmimat és
sarkant hoz en tegdes javatis nem lön habad ki
mutatnom, de minden bivatalomnatis vége lön.
Kinek hogy en ota nem vagiok, sa Poportombanis
gyalazattal nem atarok mennem, és ottis ugi nem
atarok nyugodnom, méltó ugi tezik maga ment-
tezenis gadooltodnom, s adert méltan nemis fed-
desetem.

Az Bent Hieronimus és Bent Agoston egy más közt
való vehekedetesez, adna jon volna basondo,
és ad mi Controverbiak, ki ugi bízem, nem bízta

+
 eggik a smáttar Brémalni, Le Fjærdelmek í
 maðke gjúllóltegebeinis horni, aðagi Sivatalia
 banis fjæðbittini, Sanníðal minkal eltebtebjaro
 solgottal egimast nem vaooltat, as þi en raita sok
 foras eðek mar, eðim þinten mostis vagon
 Ellenem ittjen Panaha þegðk Ura elott, minck
 elott engem amulys þender volna flmed, de
 Jnnu þattam ejris, Enosa nem leber, ugi vagon
 hogy ne evezzem, mindas attal kerektem igas
 Sagomat ejert as nem bantom, S-Jntot eðs az
 doðul vavvan eggyüü türesben vottem mind
 Jteberis S-jot, minn gonost þivanvan erette
 þatto. þeven þeretettel þaða son, öðmenin
 eð itellyen ugi as minn vagonk, S-idegen
 eð leðitokat þeretöknek Notariaval það ne
 iteltessem tovað þegðol. þiðröl þoval böveb.
 ben Jzentem kek. Þanna eðs Jnd flmed.
 Jn þis Alarton. 2. 861 J 835.

Augustissime Dñe Comes.
 In Egder þivanta jottal meg algya.
 Þianius þram meg érkeven, nem csak þoval meg
 monda a kgd izenetis, þanem as flmed Leveletöly
 meg Estettem, Elöffer azt, hogy Egd abban a þallatlan
 gðnoð lagba, mellyet Þorgacs eðelebeder kek leggel
 meg mufattya as Jgazdag mellest is atarattyat. Þiert
 Jsten Egd meg algya. Þlasodþor as en Ellenem

való nagi idegentéget, melyre noka kérdő ugy
tecsite hogy enadtam okot, de kézvagiok akár
mely okos, és nem Páthónakus Emberre bizony
annak lehet, hogy en igazság ellen, h. nagi,
h. kiisin dolozban ké ellen né inkettem.

Vgy vesd efford, hogy ké három dolozgal kár-
hozat engem. Mely. ké ha riniidelen
valaszt irak, m. véggi gonosb nént ké.

Először engem bünöke ké affgal, hogy ad ké
irak, és Discurtusit a gyühtelen. h.
né nett. h. De tudja ké, hogy nem
csak onkor is Felthgyi ad Szegvishkent
ki atts, és onkor a lüben ké Embekeszer
terf. a mine m. 3 referatok: a ké
irakival, akkor, és a ncan három lett. h.
halalos becsd lyben feteüttm, és hm ké, hm
onaf luki ad Országbeli. h. közt, f. l. em ké
jüt. A 2. r. a ké Recogintögúra ragiem,
hogy mitorra, be kézd. h. járom, ké ké ké,
és inkettm afe, hogy a ké Discurtusit
Dinertit irakul csak nem mindent. h. ol
vustattam. Eü Felthgyi. l. l. it, és csak egi
Jurnalat ké deponatad ké ellen, handigatta-
gal f. m. l. Vinió Omnia: a megf. f. l. em
a ké Vadokasia. Noka em akkor vly
becsdt allegatall uolra, hogy nem illet volna
engd

engem Jánosra, Megs vadorak nálom
 akkora bi vadlak. Gondolom, Az enge-
 leltetésim im már ha is felhagy, afe valalon,
 hogy nem hely-tele a vadlakok, -s felenk
 Jánosra, afe gondolom Tiemi kel. Mero
 ked is az kike Cusajac deidalia mint
 Bin, felenkumot kel carani, Hallom hogy
 ked konyben akasztja a kina, -s Vermejt
 kildi Velencet. En a kevelnem a kassza-
 tan araszt. Az di ha a kina kel, nem tudom
 mit nyer ked; Mero mine az kadt, nyi
 az vass, ud az veghezi az ki kildi fohsot.

Matoz az fal Terhel ked enged, hogy az Gyul-
 a ked Ausztriasat kithibiztem, fohs en
 Most kokeat lenki eller nem fohs valon, az
 mine ked az javallott, -s birnintan
 tuta, hogy az Osztya a javal, afe ked
 fohs az akasztul meg ondotta, kice
 halalos karajac fohsott kednek. Az
 Gyul-ber Oediz, fohs en a Varozsi-
 nem fohs valon, magok ingest. En mit
 Tiemi-tom fohs, Az Gyul-beron valo
 Ausztriasat a Delak-nal, afe ondotta
 mit ked is, onkora Gyul-ber Genyest poto,
 in cad madra. En mine hogy ked az
 akaszt, hogy nyemotat ban kellyent az
 dolye.

dolvol, enis hi ongemakken al by d'gionier,
he Rijk by d' h'ter, es gien nak medichem al
halwaast.

Hamadkor, Panaholpoók fők, hogy e' Fölsegenek
 egy jóm, sa mir ártalmassátek igmérek. Nem vagiok
 olly lebes as irasba a mint fők itli. De a sém va-
 gyon annyi főzöm nekémis. Jlagyar Országok mint a tar-
 sítók. Es a sém a fők vadoltsatunk hogy mikor ha-
 bont tamadnak, Pralyunka melle meggyünk. De a
 zel, csak a sém vadoltsatunk, a kike vagy a sém a tar-
 nak hogy Partokk lennénk, mine Egyedek, és Am-
 nishara Bomlnak, egy hogy rabok lennénk és fők
 vők főkölősebe vesznénk. Jlinid. Jn. S. Jmóno Vi-
 lág tudgya, hogy a sém a Papoknak csak legk kő-
 lebe e' főkölősebe vőlis, ugy mint Nitratba és főkölőse-
 nedetben fők veltentiar teltet a Papok, hogy sem
 a sém a sém meller a Palatinutok, Assan a
 Generallitok etc.

I live! a ser, Magyar Országban, főzöm vagion,
 mino atar finet ö Fölsege után, Et nem csak
 Pap vagyok, valamit gonak vagy aralmasnak
 ismeret, Timore, odio, Amore possedabit, igazan
 ez jelentem ö Fölsegenek. Nincs is ebben helye
 a barátságoknak. De valamit en jók vagy
 igenek ö Fölsegenek, Jól elöt, jó Lelti ismerettel
 születésem. Esta pro Certis, dubia pro dubijs,
 Conjectura pro Conjecturis.

Kind as a boat,

77

Callasat siinest mees is nua, kuigi - lüh
 ju - lüh, et nua Embert - lüh mees lüh. h.
 Ar hõd pavaio mees - lüh enge Tuhel eü ri mees
 mees bofahon; Mees a oudgia i lei lae min -
 den - lüh, kuigi i hõd etten vale giitih - lüh, vangi
 ar calm ära vale egi. keh - lüh lühmi nifdriin -
 Noha foh eteked - lüh hõd nifdriin - lüh: es
 i mees, nifdriin, giitih - lüh nifdriin, d. a -
 hõd keevane - lüh lüh i ju akarattal, mind
 hõd hõd - lüh, mind lüh - lüh, mees mees
 munda - lüh. Mees i nifdriin kuigi hõd karna
 hõd nifdriin, hõd kuigi nifdriin giitih - lüh
 mees lüh hõd nifdriin.

Jha hõd lüh - lüh kuigi et nifdriin - lüh, hõd mees
 nifdriin - lüh vangi hõd, ju nifdriin nifdriin
 et hõd lüh - lüh, hõd nifdriin nifdriin - lüh.
 akar hõd, en lüh - lüh hõd nifdriin, nifdriin
 et hõd nifdriin nifdriin - lüh. Et lüh - lüh
 nifdriin hõd nifdriin - lüh.

Datum. 6. v. 1735.

Kõd - lüh

Perit - lüh lüh
 Cardinali Rasmussen
 lüh.

ro Spli ac Illgo Dno Ladislao Saki de Ke-
resszég Saer Cesar Regieq. Attis Cubicula
no 22. Glemonale.

Legs in Anno 1622 Entekessito feqyel-
messen eo Feölsege rea, hogy én Palatinus
l~~et~~ek uala as Országban, de partim nedezé,
getatuan akkond ennek a hivatalnak, partim
penisz tudvan a d^{is} mi d^{oda} kötelesege legien
as Országos as Palatinusnak, tartotta attul,
hogy sa hivatalom feren^{is} ad^{is} e^o h^{is}teni fogom
e^o Feölsege elöt, kedvetlen se^{ben} e^{sem}, hol pe-
nig^s a d^{oda} el halgatom, d^{ittel} l^{iven} köteles
a d^{oda}, l^{elk}em ismeretnek se^{ben} ne e^{sem},
e^o l^{en} o^{ka} fe^o ke^{ppen}, hogy ak^{kor} me^{sz} mentem
magamat.

Az után meg, in A^o 1622, még^s halvan Turzo Stra-
nisko Palatinus, még^s u^zondan Parancsolt e^o Feölsege,
hogy Lemmi után ne idegenkedjem töl^e, hanem
as e^o Feölsege^ses való igazgombolis vennem feöl,
s. akkond a d^{oda} f^{ölj}ül me^{sz} is dolgokul int^ovan
e^o se^{ben}, hogy ad^{is} a te^{ke}nteser es se^{re}terer, mel-
l^{et} e^o Feölsege ke^gmeten edemem se^{le}is onutatta
h^ozzam magat nagy ke^git^ometten, e^o ne ves^{se}h^{em},
ha te^{de}terer volna me^{sz} vallom, hogy me^{sz} mentem
vala aff^ont magamat, de még^s ellentegim e^o go-
not, ak^{ar}oim^s feöl kial^ovan, ke^oön^ote^gs a ka-
rat^ol vala^ota as Ország, e^o is^o J^on ak^{ar}at
te^{de}ter^o as e^o Feölsege Parancsolat^olyan^o la^ovan
venne, u^zgy kelle nem e^oön^omet, hanem se^oive^o hem-
mel feöl vennem.

Istennnek föl vetele után, valamint a magam Löl-
kém Időseger pibantam, úgy Borgalmatoskodtam a d'co Feöl-
sége Holgalattjában, fölöt Pótat nem Holok, mivel nekem
sem érom, sem nélkülve ama való nincsen a fölvetel a d'co
hassam, minemű igazsággal és hűséggel farattam a d'co eddig
altan, oltalmazván minden víha Vonyadul a d'co Feölse-
ge Országát, s a sokor mind Szép Szoval, s mind semén b'ed-
del, sok panaszok közöttis meg tartvan a d'co Felségbe
hűségben, s - meg minden nagy alhatmaságok közöttis
minden tumultustól a Országbeliekét, sőt a mikor
mi affele tamadt, vagy pululatis a Országban,
azokor vagy mellosagának beöndületivel és öregbű-
lésevel, a d'co Feölsegeinek, úgy mind Bélen Labor utol-
ni kigüvetelit, föl nagios moulattya néti nem
volt; Az herent a d'co mostani Endet Fejedelm,
Ordeliben való menettelivel tamadt tumultust-
is; vagy Penis mellosaga öregbüléssel
való végzéssel a d'co Feölsegeinek hallítottam
le a Országban.

Nagy sok Zugodolások voltak a Ország nepe
között, a d'co 1630 Estendőbeli Gyűlésben is,
hoggy minden régi szokas fölöt, Consta-
tiorat téven, és Contributionis verven föl
a Országban, Pravaminajokor mind azon-
altal nem m'p'onalbattak, s noha csak Din-
ten in Sequentem Annum let akkor a d'co Dilatio;
Mind a sonaltal cötödik Estendőre Saladvan
a Ország Gyűlése, a d'co által memmo-
lestiam Ede nekem a d'co Regnicolák miat mind
a d'co harmad Estendőbeli Tirrelésről el haladot
Pravaminajok miat, s mind a d'co Gyűlés Saladok-
jaest, csak magam tudom; Pacaltam mind azon-
altal cökeot, és Patientiara szotam, s i'even minden

Dezen

degen Lászlókat, és általában Elméleti és
Kétféle elméletből, úgy hogy Párizsban, nagyjából
Szentsegyben voltanak és Országbeli hívei
közöttélsegenek, hogy sem mások Betéteiben
lévénis, minő a Palatinusságomtól fogva,
Énnek im már Jelen fejelembe kerülő
dike Elterelési Ezen.

Tudom Kéjelemfűsén emlékeztetik eö Föltege rea,
hogy a Nemzet Preteritumotis minemű nagy
magam gúllottatásával vivem be a sevegszárak
ban, meg akarván mutatnom a avar való
hűségemetis eö Föltege se, s. contulalni
akarván Országunknakis, mivel magam
tudom a utanis emnie kiáltást akartanak
tenni, fogatván a Ország Constitutioit, de is
Szentsegyem és Hallgatam abbanis eökeöt.

Em exaggeralom a en egei Bantalan
ejei, nappali munkámotis, s. a ferev
Sok remélti költsejemetis a fiter min
azon végre ebebelem, hogy a Országot
a ö Föltege devotiojában meg tartasam, s.
olalmashassam eöket meg fókot változasok
bol, s. nem dieberem vagy extollalom magamit,
s. másokat sem vadlok, de ha a en gondvise
létem és vigiazasom nem lér volna, úgy bízom
nem lér volna Országunk változas nélkül
ennei distractiojában ö Föltegenek.

Em famlalom eö mingiar a hibonaknak fejezi.
to fogva való sokkeppen declarato hűség-
met, sem avar lér kéntén fenevedhel, s. minen

75

javaimnak elvéhesével való Holgalatmat,
S. olikor, a mikor Semmi derekas Privatalban
nem voltam az Országban, S. elmevelij iffiabbal
britam.

Az Szerenc nem emlékezem Urvani Tüstemben
való hűség, S. talam Holgalatim-
rolis, eletem Szerenc Beltehesével, Viven odais
be as Nemet Prethigomot as hol a karvan
as akton nagy hűkészer el kértőlnöm, S. azon
be rit negetek Providenciam, és Assuranciam a
elő Fölsege Országit, S. Homzso Provinciait, Sok
ideig, majd három Ezer embert tartottam
magam profontiaival és szjeksével ben,
as pi miat teőb vagion mostis viol szan
Ezer forint és Johagomnal Zalagban, S.
adon Fölül még mostis egynelesemi Ezer
forinttal vagiot ádos. Antanis in diversis
Expeditionibus, mind mikor Wolsteninnal együtt
votam, S. mind as Cassai Expeditionban atallom
nő mondanom as meniet Fölöttém, kik miat
váram vagion Zalagban mostis Fölöttém.

Emlékeztetek tudom elő Fölsege kéneessen arrais,
Sogy as Audmian tartol, maga Vefedelmevelis
et ne Rakadgion as Haggar Nemet, as mosta-
ni Elnök Vnunk S. Kiralunk Electoriábanis, me-
niet munkalottam en, as mikor matok mind ker-
ségben Ezerk volna is felöle, Szerencessen végben
ment mind a donalot.

Szóval ezt a valózót, s. éremnek seggel el telo
 Nem szeresget, mind Palatinusságomnak Tisztól
 Lordraft, mind Enne Valtozásokban, és má
 sok kést, való sok rendbeli Államokébanis
 bekéseztem és chendessegben tartottam, nagy
 magam gyűlöltetéseivel, as el fajtala és
 idegeneket népetek vitárvonva as előtől
 Képek szűke, s. nemellyeket fegyvenél,
 s. kimeni bekezdéssel való kényszerességek.

Hol mi omisziokébanis mine kéölseggel, munka
 val, farsaggal, magam Nemsek hoztam való
 idegeneségekkel Holgaltam elő Feölsegeknek
 nem hamlalom elő, Stegiének a sok bizonysa
 got főttem, a kikel Eggyüt voltam.

S. mind Orsoly magam bizonyítanom le'ser
 as en kézelmes Vram, s. abbanis hogy
 as elő Feölsege hűsege melle, azt mérem mon
 dani hogy denki, ugy ki nem hatat Nemse
 tem közzül, mine en, s. annie bad inkab denki
 ugy nem apponaltam magat nekik sem kárt
 annier nem vallot, mine hogy mind Enmet
 Elvéstetem volt elő Feölsegek melle, élete
 mety Bokhor vettem kerendere, s. talam sajt
 mérem mondanom, nemis Holgalt Bazant
 Kira, denki többet nálamval elő Feölsegek
 nek, mivel tudom hogy tarttam,
 s. nagy kézzel és igaz hivelis

77

chelekettem, a sonra kötelelőven ezután is
magamot.

De mitoron mind Erekben munkálodnam igen
nagy igazsággal, más keserűder szível és elmével
kél róla emlékeznem, hogy nem tudom mikéoda
gonosz akaromnak válaszából, hemlatomást, s
tapasztalatosképpen kérd a b hitelem cö Fel sege
előt fogim, s minéki utanna Jura mentomom,
és Országunk Constitutioni ellen, hivatalimis
el vetettenek volna tőlem, siter mindeneiter
submittaltam aladatossan cö Feöltége kégyel-
mé alá, vege tovább ment nemely gonosz
akaromnak idegensége, és hol mi hamis, gonosz,
s jn, és ad en igazságon ellen való új vad.
latokat kéresem föl, ama birtok ad en
kegyelmel Vivamot, hogy mind eddig
való hűségemet felelőbeny feben vérem,
mint anéló és gonosz tévő ellen Inquirat-
tasson, s oly ut és mód által, a b birtok
bizomios látos sem büntetbermek n, Das mi
hasante törvénye, és Nemzettségünk ha-
badsaqa ferent, s így akaratat nagyob
gyűlöletben eitem ö Feöltégének, és ugyan
eliy vesztet, de Ezeris Erten en, mind cben-
dissen hűttem ugyan ad en cö Feöltége ké-
való hűségemből és hűretetemből, mas üdö-
ben s cbenesbben akarom cö Feöltégének,
mind azokról aladatossan emlékeznem, de

de'ason gonosz és csalam elmette. De-
 ke, s csak én tudna mit nem forrta-
 ream, hogy én gyűlölem a Csémet, Favea-
 lok as Heretikusoknak; Ambivalom as Er-
 deli Fejedelmesei. De'olen Istvannak
 Promotior fivaro; Ez mostanig Rakoczi
 Fejedelmek ki vetni igyekesem. Az
 Posoniator in istom Contumacia en biz-
 tatom. S. im most utolszor, hogy az
 Turok Jozsafa dolgabani, és Felesze-
 ellen, en Patroinalok nekik, as en biz-
 tata Sombol halvan Jleshadys azon Jo-
 hazokban, kik mind Orsok Romalt lattat
 nak ellenem a s. Felesze fiveten és
 nalmi, de sa eselenek dat leg kisseb
 rege igazit, és sa csak elmette de sem
 beny voltanak vagy forzogat, seot ha-
 mind Contrarium nines mind a sotal en ben-
 nem, ne illjet, gonosz és Jutelen Chel-
 lyok mind a s. nalmat, nemely feol fuwal
 Kocaknak, im mit ki nem gonbolnak.
 Jtm. Ezek nagy vagion ne de'ek, és bizoni
 Homone Biveli a selem, mind hamissan
 ream pent dolgot, de nem akartam
 Egek valo mentsegetis enni distrac-
 tioj ko'or és Feleszenek molesdys
 lennem, hanem ugyan n. s. gör bulven
 is as ters alat, patientiaval akartam
 a selem, s. kek voltam azon o Fele-

79.
gedez való hűtegeből tovább vizsgálom:
De im ki mondhatatlan homorúságonra, se-
cunda huzus émanalt Parancsolatokat
vettem elő Fölsegenek, kiből Ertem, hogy
mind az fölül elő hamlalt gonosz
és hamis vádla sokkal sem eleget
és az en gonosz akarom, még ol' Suspiro-
ban rogtak elő Fölsegenek, minek ha az en
Förökök köziben való küldésim karo-
bók volnanak, s nem tudom mind mit
analsatnanak, azért supersedeantek
az ő közikben való küldéstől: Ennel
toab azért már gonosz akarom nem meder-
nek, kit halálomra nágiobnatis tartok,
s Jsten ne alta volna, hogy hűletteltem
volnari é arlatára, hogy sem, minek
ennek hűseges folgalatom utánis,
ily rut és gyalasatos Suspirobán Er-
tem az en Plumes Ammal, s kétsz vá-
giok halálra fenvegnem, hogy sem Er-
a rut és undok gyalasatos magamon
vizsgálom.

Köniörgek azért nagy alatossággal elő
Fölsegenek, hogy hamar, minden en
jambor és hűteges folgalatom felede-
kenyben menne is, maga nagy kegyel-
mességet és tekintven ő Fölsege, hogy
ezt a vizalmasságot velem, s ne legyen
Ellene elő Fölsegenek, hogy im en minden
tíztemer és hivatalimot letehem az ő föl-
sege

Legye labai ála, s mind addig superte-
 dealom akarok ezebről, valamis az az
 gonos, és Istentelen ream nem rábia vadla
 fir: A vagy né legyen ellene ő Fölsezenek
 ha ez arant bocsü letemnek nagy ferel-
 met, en Endemler mi volra ferent vindi
 calom, mert hi hem iob nekem életem is el
 veszem, hogy sem ilyen kemeni islet-
 ben, és Suspiotioban lennem és ünem, olta-
 mas vanok, ő Fölsezenek, és en kgtmes
 Vrambul, mind iga sagonra, s mind ed-
 dig való hu Fölsezenek a hon, hogy
 könyörögve ő Fölsezenek a hon, hogy
 resollualliait őltó által őltessen magát
 ezebarant kiválkeppen most a Fölsezenek
 hon leven, és a mind őltőn feretsem-
 ben, és istam, valami vehedelmes
 alla pottya talaltokik ha dantkate,
 ezebarant, ilyen formán en: mind
 nestől hatontalan, és csak egy piva-
 tus embernek, őltőb ditekem és hiva
 talom marad, ezebarant, nem tudom,
 mi mellel niulassak a barmi doloz-
 hozis, vagy a ki as ő Fölsezenek
 galatogyat nezné, vagy as őltő
 jávat, hon leven as őltő m. ist
 suspiotio. Allick ha elöttem nem
 forzanának fezeny ha dantok nem
 feltetem, ő Fölsezenek, a mi őltő

84.
Vnunknak homom Distractiojaval, halgatta
volna mind eddig is ezen Dolgotrol,
más időre, és s-azs hetekre balasztvan
ad en kelmes urto és jelenteter enneti,
de forongat a jushu dolor, s-ninus ezieb-
nek kinetk enöl Panasz Kodgiam, Ganem
ö Fölte senet, Feönnyörögden ny di nagy
alasatosan eo Fölte senet, Baltoztaj-
lek remediomot eseknek adni keziel-
meften. Polonij 20 Septembri Anno
1636

Omnes N. Etersaz
L. S. Etersaz is alkalmatos-
jával s. alasatos keönivejes-
tel, ferem nagy feretettel
keltt representallia eo
Feölte senet, mert szinten
el buktat és kisebbet
ennetk az föl fualt odor
Embert mialta

H

Rationes ob quas officium Palatinum possim,
in eo debam resignare. An: 1658.

Licet animo ita sim constitutus, & juxta officij Palatinis ju-
ramenti Sacramento sanctam exigentiam, tam Sacrales
asar Regis Matti, cujus Seruum obligatissimum, quam etiam
Sacra Hungar. Coronae, cujus minimum me Filius, & Regem, esse
aspiceor, Servire libentissime velim, et ex ipsis etiam, Regni
Constitutionibus officium meum tale esse, & nisi Turpiter contra
illud Recem, ante mortem adimi non possit, si quis tamen
eiusdem officij incommoditates, quae paucis Temporibus, Longiora
et periculum irrepserunt, quae hanc perpendit, vitio mihi,
hi videri minime poterit, & rejecto hoc modum in alterius Cor-
poris onere, memet exant. Sonari cupiam. Et si verum plurima
illa sint, quae ad hoc faciendum non tam me invitent, quam Com-
pellant, Pauculis hisce in fascem scriptis fueri contentus, quod
Judicium compello, an iniqua Contenda.

Primo. Formula Juramenti Palatinis discentur, examinentur Singula
eiusdem Summa, Paucula, Cautiva, & perpendantur eo Libramine
quo majores nostri eadem Palatinis Posuerunt, Antiquissime obse-
randa, et nunc disceptat eadem Instructiones, Transgressiones, Com-
missiones, Ordinationes, Statuta, & id genus alia, quae ad Patriae
nostrae bonum, Praedidia, quae ad Regni nostri antemuralia, &
limitima Coronae Propugnacula, Scelerissime Contra Palatinos
Regni vocacionem sunt, Perpicies liquido talia esse illa,
quae Palatinos Juramento Provis a Versant, unde vel
implacabili

implacabili se prae se exponet odio, & obligationibus suis iuramenti velut ad amicum respondere, vel, quod gravius longe est, manifesto ledendae conscientiae semet periculo exponet.

Secundo, accedit huc illud etiam vel inter prima motiva respondendum, quod ad eundem Palatinalis Officii Functionem & Legibus Hungaricis inter obsequia, quo ad Iuris Publici executionem, & Laeta Iustitiae satisfactorem, plurimae sint ab antiquis legum temporibus Constitutiones, Decreta, Articuli (Publico Regnicolarum, & Regis, approbationibus, lati, scripti, Publicati, uti longo roborati, quorum nunc executionem, & ad Laeta Partium Contentationem urgendum, impedimenta sunt subito; & si vel pro Salvando sua Sacrae Aestis honore, vel vero tutanda dignitatis mera integritate, insistendum acinus, sinistris multorum traducor calumniis, quod exemplis liquidissimis, si requireres, comprobabo etiam. Ut vero simpliciter negligam omnia, induci minimè possum, cum haec Regia res in officio meo negligentia, non tantum Juramento Personali, sed & Publico sua Aestis, & Regni bono, Plurimum adversaretur.

Tertio, tam apud Sacrae Aestis, quam apud Regnicolas etiam, odij ac excitatae contra Personam auctoris huiusmodi, illud vel maxime reddit Locuples, quod Contra Mandata, Commissiones, Inquisitiones, ex Aula sua Specimen Aestis aliorum directas, identidem effervescent debeat, nec omnia p̄bare, quae illinc, non Antio sua Aestis, sed ditione, Prodeunt, unde quod illa reprobum, quae Statuti Libertati, ac Legibus Patriae adversantur, Contumaciae Bene, ac viri non Rebellicis Nomen, per summa iniuria sustinere cogor, quod apud Dominum meum Clementissimum, cui fideliter servire totis viribus intendo, quam sit periculosum, & fames,

ae fortunae dispendio scimus, nemo non videt.
Prudentia huius rei nris etiam temporibus
ex tantis argumentis, quae ubi res ita Posset, vel
Juratis etiam pducam Testibus. Et ipsi etiam
Dni Regnicolae, cu pro voto suo Negotior, quae
apud me sollicitant, executiones assequi non
possunt, si non apertis plane, oculis saltem cavil-
lis, ita procedunt, ut mento, si non Personae
meae detrimentum, Libris certe, & Potentis, meis,
mento praeventura timeam.

Quarto, si quis Amor triginta duos Proxime evolutam
cunctula perpendat, si quis intestinos Patrie motus,
seditiones, turbas, fortunam direptiones, ex animi Subjec-
tis, et ad hec omnibus is temporibus, me ad Sacra Sive
Altis Servitia, Patriae defendenda Obsequia, Pre-
sto semper fuisse, ut famulum, ut fidem, Synecro Judicio
ponderarent, certe Partes meas obijce memet pro-
fitebitur, nec etate iam affectum, et acutum viribus, post
tot Annorum volumina, ad ulterius in hoc Officio in com-
da sufferenda, puer. Cui si quod Brutuli, non suf-
ficiant, Perpetuo velim illa, quae ultimis hisce tumult-
ibus, post bonor amissionem, postquam juratas in vitam,
ac Caput meum invidias, pro decessu in Regiam
Altis fidelitate, proque Publica Patria Salute, Peruli,
et emento Patrie fidem, imo et Philitem, quicquid
dignum, proclamabit.

Quinto, quod si hec quae reperi, ad me exantborandum non
sufficiant, consideret etiam, quae tum ob amicos labo-
res in deum iam de inclinata, moribus obnoxia,
utique impar esset, et differendis, quae pro Gladiis
Fidelitatis, pro Nationis Hungaricae Orna-
mento, pro Publico Patria bono, continenter adhuc

85

exantlanda. Proinde uti non est Prudenti Na-
 rardi, si post in clamatam opem, se deserui sentiat, cla-
 rum in adversis fluctibus, cum evidenti damno impellere,
 ita non sat Consultum factum, arbitraret, si tot
 oneribus circumventus, & eluctandi spe destitutus,
 cum alienae vitae Progrez Salutis Periculo, ul-
 terius ad officij huius Federem Dubernacla.

Sexto, Calam est apud omnes, eos potissimum, qui actionum
 mearum a Juventute Testes fuere oculati, quod pro
 Publica Patriae Salute, proq. Sacristia sua Pluris
 debita fidelitate, Possessiones Proprias, ac facultates om-
 nes, in discrimen, vocare nunquam superfluxerim, quod
 ab his verbo iactantia, facto ipso declaravi etiam cum
 res ita proponebat. Unde cum ad Publici boni promo-
 tionem, tunc quoq. aliquot Domitia propria alijs ha-
 beam obsecrata, & ex adverso Reveres per Des bene-
 dictionem habeam Complures, induci per Paterna in eos da-
 nitatem, imo & per conscientia non possum, ut si quid huma-
 nitatis mihi accideret, Creditor illos exponere reparationibz,
 & spem precidam yndem recuperandi, illa aliquando,
 quae ego sine ulla Privata illorum utilitate pro solo aliorum
 in Communi Republica, commodo, vel distraxi, vel pignori
 subieci. Ad quae omnia redimenda, pristinoq. quoniam duo
 restituenda, cum mihi nec animus, nec modus, si
 hoc Specioso Palatinis Officij Pondere Civis liberem,
 cremo mihi, velim, ventat vitio, & post sufficientem Publi-
 com Curam, modicam hanc etatis, quae ad me restat, Por-
 tionem, Privatis domi meae nimis restaurandis, impendero.
 Alias ingenue fateor, tantis hoc Officij expensis
 & proprio dandis obnoxium est, ut ad nihil seorsum suffi-
 ciam, quae circa Possessionum redemptionem intendam.

Septimo, Et si veni de Sallarij mei restantibus, multum quidem non
 possum, ob id, quod Augustae memoriae Imperator defunctorum,
 eadem in sortem, & precium Domitio Reges Eiani

computandi mandaverit, uti & facto ipso computat & solvens, & tamen hęc tunc Occasio ad manum non fuisset, plures, quàm Centum Illius Restantias, apud Suae Illustri Camerae hodie numerarem. Et cum Officii mei obligatio, ac vita etiam Status exigat, ut præter quotidianæ hospitalitatis onera, trecentos etiam Stipendiariorum pro publico bono, ac Privata etiam Securitate, sub Palatinali Bando, continenti Salario alere debeam, merito deinceps etiam timore debeo, ne exhaustis facultatibus propriis, & consumptis in Publicis Bonorum ventibus, nuquam relinquant, si sola Restantia Regesta mihi in Speciem à Suae Illustri Camera transmittant, nec deputata toties mihi Stipendia, certis temporibus ad declaratas necessitates persolvant, quàm exactissime. Igitur si vel nunc, vel alias etiam Stipendiorum istorum Solutionem urgi, non privatis, sed Publicis bonis, ac rebus per id consulere volui, & licet Pani forsitan meo titulo, quo & reliquis, Clementissimi Dñi nri Clientes, aliquid Promereri possint. Alerena nunc tamen esse volui, Sed ut Ingenius Patrie Filius, Fidelesq; Suae Illustri Famulus, diversis occasionibus, sine ulla spe refectionis, & præmij, promptum me, & expeditum censu vobis, ad omnia quibet stuli. Ut vero acci- his nunc facultatibus, & Illustrem bello idoneam aliam, & in super explorantibus in Turcia militibus, Tabellariis, Legationibus, Budam, & in Transylvania quandoq; militibus, & alijs huius generis e vobis sufficiat, id minime possum, aut debeo etiam Pollueri. Unde si hæc non continuentur, evidens in Patriam Eques, Calamitas, & Ego ipse, è Privato præstandis non sufficiam, dabunt mihi veniam omnes, si ex his in commodis emergendi mihi quatenus vero Occasionem.

Octavo, In huius eiusdem Palatinalis Pallarij Secura Solutione, illud etiam est Principale, quod Sacra Regia Illustas, ad animandos Palatinorum animos, Cautiones Affecutorias

dare' h'c Solita, uti mihi etiam eadem Clementissime
 dignata est dare, & quidem secundum Regni Constitutiones
 neque certas etiam Prescribunt Tricesimas, e quibus dicta
 Palatini Stipendia, in Bandenij Solutionem certo,
 & infallibiliter administrant; & quidem hac Con-
 stitutionis vigorem, longus etiam Annos utis roboravit,
 imo ipsos Tricesimatorum Reversales, Prædecessoribus
 meis, & mihi etiam sub gravi vinculo Porrecta, fir-
 miorum reddiderunt, quam ut tam facile negligi
 deberet. At nunc Sacri Sacre Glor. Camera Potomen-
 si, aut ejusdem Potius Prefectus, nescio, quibus Si-
 mularum Passionibus animi, in persona mea contemptu,
 actus in transversum, prædictas omnes Regni Constitu-
 tiones, Regie Glor. Cautiones, ac Tricesimatorum obli-
 gationes, ita rescidit, invalidavit, & in quantum in
 se fuit, resistit etiam, ut nihil, nisi ipso iubente,
 ac determinante, pendere mihi possit a Tricesimis.
 Quin imo, quod gravius est, cum quis novus Tricesimanus
 Proactor a d'ca D'naone Constituit, Severis datis ipsi
 Instructionibus, ac iteratis Commissionibus demandat,
 ne ad meas deputaciones, ac Commissiones, quicquam, qui-
 quam, pendatur, nisi ipse prius ad contentum dandum
 fuerit requisitus; quod cum Regni Constitutionibus,
 ac Regie Glor. Assurancementis, pugnat omnino.
 Ac Præterea, cum hinc non tantum Inimica luculenta,
 sed evidens etiam Persona, ac officij mei, sequatur
 contemptus, ne & Prædecessor in hoc quoniam, per in-
 utilem Patientiam Præjudicem, malo huius etiam
 incomodi intuitu, Palatinatum omnino resignare.

Cono, nec defunt certe etiam in Regno Persona, quæ gravi-
 bus me lædunt offensionibus, quam intollerabi-
 lem injuriam, & si me ipsi idoneis dudum ar-
 dica & potiussem, malui intra Patientie virtutem

iusti doloris impetum lenare, quam in eam vindicta spe
 ciem intempestivius prempere, e qua totum etiam Dono
 malum aliquando gravius creari potuisset. Quare, ne
 Patientia lesa, si diutius Brachatur, furor sit, coram
 sua glorie Sacra, ante omnes, tum vero, coram hoc Illmo
 etiam Regnicolam Conventu, dolenter aperio, & quidem hi,
 ut mihi Cleso honori satisfiat coram iisdem, coram quibus
 injuriam sustinuit, Magistratu, quem gerio, animo proptus
 reholuto, sum deponitur. Illa enim Calumniam tam est luen-
 lenta, ut non solum Officio huic, quo nunc inire fun-
 gor, sed reliquis etiam, quae a Juventute gradatim obvi-
 notam inurat, nec tam me laedunt, quam Sacra huius
 Altem, Quis Personam sustineo, & Publica Patriae
 libertatem, cui vindicanda, & defendenda, nullo in
 quam loco, & tempore, meam operam passus sum deesse.
 Quia vero timendum mihi magnopere est, ne de in-
 ceptis etiam, obvis Occasionibus, si Terzam in Officio, me
 nec involvam, Paratior sum hinc vindicta, Magistra
 tu memet abdicare, quam vel cum ea, quod omnino exolim,
 vel cum quali Satisfactione, eundem retinere. Ita quippe
 felicius, & facilius, integra retinetur fama, quam lesa
 reddatur.

Decimo, Eandem Sacra huius Altem Camera Polonien in Causis
 et Cessibus Judicis, quoniam ex Officio, & lege Regni
 Iudex sum Ordinarius: & quidem Specialis in Causis Appa-
 libus sub Preceptu intercessionis, inapplicabili me esse.
 Et in una, quando me non citatur, non auditum, non Regni
 Sacra, & multo minus convictum, aut ex aliqua iuris
 Patri determinatione excludum, contra manifestissimas
 Regni Constitutiones, Judiciaria Privatis potestate, &
 non clare declaravit, me in Principali illa Bononi
 Thurozianor Causa, nullo modo posse Judicem agere,
 prout agente eadem Camera, nec egi etiam, ad ex-
 ceptis assertionem, respectum me in illa Causa fecerim.
 Signumque promittit, qui excluderet etiam a Judi-
 ciana eisdem Reversione, & quidem solius Camerae
 arbitrio.

82

Demum, sentio grauius illud quoque, quod nonnulli dignitate
 officij mei Palatinalis, fidelitatem & sinceram
 seruitutem, toto vitæ meæ tempore Regis Alti, Bonorum
 Communi Bastiæ insipientia, insolentia, & miris de-
 centes, mandatasque contra me inquisitiones institue-
 runt, & quidem per tales, qui nec iudices mei alio-
 quin esse poterant, nec verò Sacramento ad Fidelem
 acram Relationem obstricti. Qui cum deposita Con-
 scientia, Religione & equitate, potuissent me iustitiam
 suis relationibus gratè traducere apud Sacram
 Regiam Gloriam, unde vita, ac fortunæ etiam meæ
 conditio periclitari potuissent, non exigua hæc
 quoque in Parte inuictam sentio Officio Palatinali,
 honestatē, ac Fidelitati meæ, notam, ita ut
 hæc quoque honoris, & Famæ meæ Traductio, non
 modicum addit ad Priora in eo, ut resignato Pub-
 lico hoc Officio Palatinali, Privata, & quietā,
 sequeretur vitam.

Quum ignorem, an me superstitē Publica aliqua futura
 sint Comitia, eadem animi demissione, Dominos
 omnes Regnicolas, & Communes Patriæ conuictos roga-
 tos velim, ne resoluta hanc & Flagitratu
 abeundi volentem, vel in Præuam interpretentem,
 vel per in Exemplum tradant, Præsertim
 cum non ita defungi velim Officio Publico, ut
 boni cives Patres non expleam in privato etiam,
 nam Pollicor, in illa etiam, quam summi affecto,
 vita umbratili, & a Publicis suis remota,
 ita me accomodaturum pro virili, ut ubicunque res
 Præsentia exposcerent, vel Conhilium, vel quicquid
 in huius publico proficuum, in nullo propterea partes
 meas sum denegaturum. Nec puto, Privatum me,

minus Patria Profutur, quam tunc, cum Plagistratum Sane in Hungaria Regnum, gestis, atque duodecim, qui quatuor prope modum predecessores Palatinorum vitam exsuscitant. Atque quod intendo facilius impetrem nullam a Sua Alte Refutationem, nullam ab Inelyto cui Seniori Regno, aut Domini Regnicolis, Compensationem exopto aut expecto. Grande mihi Vexigal quotannis fuerit, si privato vitam ducere licebit.

Ultimo. Quamvis a Parte quoque Dominos Regnicolas in decessu solida et cognares rationes, quae me ad relinquendum officium hoc Palatinum, merito movere deberent, Inter tam ardua nihilominus huius Alteri negotia, nolens fatigare eo benignas aures huius Alteri in hoc ad Extremum benigne supplicio huius Alteri, quod cum Dominis quoque Regnicolis, post huius Alteri certissimo Juramento sum admittit, liceat mihi Sane ab licentiationem, cum eodem quoque Communicare.

Indorsatio.

Rationes, ob quas Excellentissimus quondam D. Comes Nicolaus Esterházy, coram Sua Alte Imperatorina, atque Regia, officio sui Palatinatus vale dicere contendebat. An. 1638.

91.

Omnia difficultatum Domini Comitis Palatini Regni
Hungarum Contra Eminentissimum Dñm Cardinalem
Palatinum Archiepiscopum Strigoniensem Sive Alti Sacrae
praesentatione.

1. Quod Archiepiscopus Strigoniensis per se Regno in appen-
dice Synodi Synaviensis modernus D. Cardinalisasserit: Quod
cum in hoc Regno in usitatum & inauditum sit abstinere omni-
no debent ab hac extensione, tam modernus, quam futuri Archie-
episcopi.
2. Item personalem praesentiam Regis se asserit, per hocq; etiam in se-
cularibus Palatinum seu Locum tenentem Regium se inferiorem
esse Contra omnia Privilegia ipsius Palatini seu Locum tenentis
ut hoc appareat ex eadem Appendice.
3. Proinde etiam sui officij, et vocationis esse, Juribus seu Libertati-
bus Regni Privilegiis rectificare quod posuit in Protestatione sua
Contra Palatinum facta
4. Praetendit Personalem modernum Sive Alti in Judicijs Locum
tenentem suum ratione Personalis Praesentiae Locum tenentem
esse maximo cum derogamine Auctoritatis Sive Alti ac
ejusdem Sigilli, Insuper Regni.
5. Cancellarium quoq; Aulae Sive Alti suum Vicegerentem dicit
et in tantum quidem, et Consiliarijs etiam Sive Alti diversum
Praesentibus, non nisi quod sua Eminentissima Dñs asserit capere,
dixi posse affirmat: Immo ipsum Sigillum Regium, quod Aulae
Cancellaris per suam Altem traditum est, praeterea in Aula
Sive Alti

92.
Iura Mattis ascendit, ad se accipit, contra omnem hac,
tenens observatam consuetudinem; ac etiam Praejudicium
Dni Aulae Cancellarij.

6. Manifeste asserit Palatinum nihil Interesse habere ad
Confinia, vel Confinarios, etiam in Peritio Suae Mattis, vel
Communis boni, hoc ipsum Libere promulgando, cum Confusione,
et Scandalo multorum.

7. Falam asserit, & posuit etiam in sua contra Palatinum facta Pro-
testatione Palatinum audente, etiam vel mandante sua
Matte, Insurrectione Regnicolis indicere non pot, contra ten-
orem Articuli, maxima cum Confusione Regnicolarum ac de,
vrgamine etiam Auctoritatis Palatinae, imo & ipsius
Regis.

8. Praetendit Simili Palatinum etiam in Negotijs bonum Publi-
cum, & Peritium Suae Mattis concernentibus, Consiliarios
Convocare, de contingentibusq; gravioribus aliquando nego-
tjjs Consultare cum ipsis minime posse.

9. Quod extensive ipsis Vice Comitibus, non tantum Permissum
quin imo sub amissione officij impositum sit, ut contra male-
factores inquirent: Negat igitur hanc habere Palatinum Au-
thoritatem cum multiplicatione Malefactorum, & Scandalo multorum.

10. Quod in Administratione Jurium Extraordinariorum Regni statu-
ta et Decreta, benignusq; Suae Mattis Consensus et voluntas
immo iterata mandata Palatino attribuerint, nihil id debi-
litare affirmando non posse Palatinum Iura Extraordinaria ad-
ministrare.

93

ministrare, sine novo Consensu Suae Mestatis, volens per hoc tol-
lere id, quod statuto Decretum est.

11. Pluribus de cetero Suae Eminentia B. Palatinum diffamavit, et toti-
us Perodum in illum excitare videtur, ac si Palatinus mo-
deratus, plus etiam adversa Religionis Palatini Praedecessores huius
Status Ecclesiastici oppressor est.

12. Cum Palatinus in Consultatione absente Rege, ratione Locumtenentis
Conclusiones deberet facere, impedit, maximamque invectionem sibi
in Opimine Contrariantis arguere consovit, ita & cum Palatino
quam nonnulli alij Consiliarij fugiunt Consilio, praesente Suae
Eminentissima Praesentia.

13. Facta per Palatinum In Comitibus ratione Publicor Regni Negotiorum
aliqua requisitione, et ordinatione, Primus est Dominus Palatinus,
qui de promotione Communis boni alijs etiam requisitioni, et or-
dinationi Palatinali consentientibus se subtrahit, causando
hoc ipso inter Regnicolas confusionem, & Palatini contemptum.

14. Qualibet accensus Cetera rapit identidem Palatinum, et diversis querelis
usque gravissimis, quarum demerito, nihil unquam Palatino, nec in-
tentione quidem constitit, deferre solet Palatinum Suae Mestatis au-
jismodi querela, et delatione, ejusdem, in moderatis etiam binis
Protestationibus suis clare constant; Et non Suae Solummodo Mestatis
sed alijs etiam cum diffamazione, detractioneque Personae, & Officij Pala-
tini, Verberare et Lacerare consuevit. Neque illinc quicquam aliquando
detrimenti vel potius gravioris, Palatino iniuratur, Applicat humil-
time idem Palatinus, dignetur Suae Mestatis. huiusmodi delationes se
manifestare, & tempestive ijs intellectis, seial se excusare.

Præterea idem Palatinus his omissis Suffragat Mestati Cesar, & Regia,
Domino suo Reverentissimo; In primis, dignetur Suae Mestatis Clementer
interdicere B. Eminentissimo, ne ea, quae Praeter, et extra vocationis
Suae rationes sunt, libi

Suae rationes sunt sibi vindicare, et usurpare velit.

Secundo, ne Palatinum in Autoritate, quam Legitimi Regni hujus
Bungh Reges Articulis, Diplomatum, & Privilegijs, Pala-
tino attribuerent, molestare turbareq; intendat. Pro ut pro
Palatinus in sua omni defunctionibus molestus esse vult;

^{Capitq;}
Tertio ne sua Eminentissima Mater e Bonis Servitium sua Matris
ac Publicum Regni Commodum spectante, in quo coeteri D.
Regnicola omnes et Libenter concurrunt, se subtrahat, cum
tanta sepsione et Confusione Regnicolarum

Ultimo deniq; demisse postulat idem Palatinus, et aut omnes
omnino postulationes. Eminentissimi D. Cardinalis Proto-
collis inserta, & Authentica ea ipsa eradicentur, & evellantur,
et alibi etiam existentes suffragantur; aut si ita benigni-
ter visum fuerit sine Matris, Protestationes quocq; ejus-
dem Palatini gerantur & inserantur in Proto-collis, juxta
ejusdem protestationes.

Ceteras vero privatas, et quotidianas, usq; multifarias in-
jurias & offensas, quas idem Palatinus ab eodem Eminen-
tissimo Domino patitur, ad mandatum sine Matris Libenter
deponit submittendo se Clementi Protectioni sine Matris.

Hæc erant ad benignum mandatum sine Matris Sacratissime
per Palatinum circa remissa exhibenda, fusius in subse-
quenti Scripto de Autoritate Palatini, ac Prærogativa Ar-
chiepiscopi sicut ex officio Personalis Præsentis declaranda.

Ecclesiastica. Privilegia Pariter & Sæcularia Archiepiscopi Sty-
gomiensis, nihil attinebat Scripto nunc disquirere, aut
disentere pro.

discurrere post tot jam secula, nec quicquam magis inutile, quam
hoc a nobis sit, nisi scriptum quondam Typis de eo vulgatum,
tam et necessitatem rebruitet, ne per ea, quae non multa ubi commu-
niantur, & ratione Regis Locumtenentis Regi quique, et Regno, haben-
tus hac in re, non perinde nostri, quam futurorum Palatinorum
respectum, ne R. quid Eminenti Palatinalis officij iacturae, silentio,
et tacito nostro Consensu Patere, eius culpa in nos perpetua cum
nominis singultione redundaret. Itaque cum perinde Archiepiscopalis
Eminenti atque Palatinalis rationem habere conveniat, nihil ex eo,
quod ad eam habiliendam de Legibus adductum in Appendice illa est,
quod novissime Tyrnavien, intermittendo, omnia commemorabuntur
ordine, Probabili ratione in nonnullis in contraria parte amittere.

Ecclesiastica Privilegia Archiepiscopi Trigoniensis

Est Iudex ordinarius omnium Episcoporum Provinciae suae, et ideo quarenda
Contra Episcopos ad ipsum deferenda.

Est Primas seu quod idem est, Patriarcha ratione Primatus

Est Iudex Archiepiscoporum, sicutque appellations ad ipsam

Est Legatus Natus, ejus Privilegia est audire posse, et debere cau-
sas Universas, sive per Appellationem, sive per simplicem quesi-
tionem ad ipsum delatas, est enim in sua Provincia Vice Pontifi-
cis gerens.

Secularia Privilegia haec habet.

Est Comes Perpetuus Trigoniensis

Est Summus Secretarius, Cancellarius, asservatque Bullam Auream
et Sigillum duplex

Est unus ex Iudicibus Regni Ordinariis.

Quaestio est, an

Quæstio est, an sit Personalis Præsentia?

Videtur esse art. 35 Ann. 1536. ubi habetur, quod Archiepiscopus, tanquam Personalis Assensus Regis Præsentia, omnes et Indiciibus Regni Ordinariis consilietur.

Sciendum itaque Tres esse Ordinarios Iudicis Regni, In Primis, Palatinum, Iudicem Curie, et Secretarium Cancellarium (vel Archiepiscopum: si Pons fuerit, sin minus, tunc Locumtenens, hæc est, qui Sigillum Iudiciale Regis Mattis pro tempore tenet. Ita Matt. C. 6. art. 68. & Vlad. 1. art. 47.

Non videtur tamen esse Personalis Præsentia.

Primum ideo, quod nunquam dicatur is, qui Sigillum Iudiciale tenet, Summi Cancellarii Locumtenens, nam alioquin Locumtenens deberet habere Archiepiscopi Sigillum, Rursus alij, sui Principalis Sigilla. Et cum in Articulis dicitur, si Summus Cancellarius Pons non fuerit, tunc Locumtenens est Index, non additur Portiensa eius, sed describitur, quod sit Personalis Persona.

Deinde, manifeste colligitur ex Art. 37. Vlad. Decreti 1. non Locumtenentem tantum Personalem Præsentiam, sed etiam ipsummet Personalem Præsentiam fuisse interdum figuralem. Ergo hoc officium non fuit peculiare solum Archiepiscopi, sive Summi Cancellarii, prout huius ponitur in Appendice Synodi, immo in eodem Art. 37. Archiepiscopi nominatim distinguuntur a Personalis Præsentia, et apparet ibidem etiam Pente Archiepiscopo, in Iudicijs interfuisse Personalem Præsentiam.

Deinde si personalis est Locumtenens Metropolitani, quid faciunt duo Assessores ipsius in Tabula Regia? Valde inconvenienter videntur.

Si tertius

Si certius aliquin inter Individuos Ordinarios Index, qualis est Secreta,
vnde Cancellarius et Summa Patuit, haberet maiorem partem, aut dimidi-
am Tabula, liquidem etiam personalis duo habet Prothonotarios, -
essentq; hac ratione sex Individui in Tabula ex parte Archiepiscopi, cum
ipsomet Archiepiscopo.

Porro Prothonotarii isti non dicuntur, aut scribuntur, Locumtenentis Prothono-
tarii, sed Personalis Presentia, et quidem hos Prothonotarios non Ar-
chiepiscopus, sed ipsemet Personalis eligit. Unde patet officium hoc Perro-
natus Presentia, esse plane diversum, nec ab Archiepiscopo ullo modo
dependens officium, et multo minus ipsius esse Locum tenentem personam,
item. Quodsi namq; ipsius foret Locumtenens, indecorum videretur, hu-
cumtenentem habere Prothonotarios, et eos in Tabula Regia loco digni-
ori considerare, sicuti defacto debent. Archiepiscopus tantum Assessores habe-
re, et eos inferiorem locum post Prothonotarios tenere, sicuti defacto
tenent.

Itaq; Personalis Presentia Regis est in Iudicijs Locumtenens propter Iudi-
cialis sigillum, et non Archiepiscopus at Regis nomine ac sigillo facit
capitulationes, estq; diversum, et peculiare officium, habetq; suam fun-
ctionem etiam contra Archiepiscopo in Iudicijs ut patuit supra ex Art. 37.

Quod attinet ad is Art. Ann. 1536. initio citatum, illinc nihil aliud con-
cluitur, quam quod et Archiepiscopus aequè sit Index Ordinarius cum
Presens est, atq; Personalis Presentia Index est. Cui Personalis
interdum Secularis, interdum Spiritualis fuit, ut ex Art. 37.
Paulo ante citato apparuit.

Sed quid clarius Art. 50. Vlad. Regis D. T. de Personalis Presentia, quod
is non sit D. Archiepiscopus Prigomen, qui hic habet? Item quod Re-
gia Mattias sigillum suum Iudicium seu Iudiciale, Personae Secula-
ri bene meritis, Iurisq; & Literarum peritis conferat, qui semper
Bude manent, et cunctas causas Transmissibiles, atq; breves brevi-
um Individui & Litte

um Indici, et Literarum ratione brevis brevium sub Sigillis In-
dicum omnium Ordinariis Regni emanari possint. Verum circa,
hoc, et admonitio in Sententia Regiam, modo hactenus observato fiat
et causa huiusmodi per ipsam Personalem Regis Presentiam,
Indicentur, nisi forsitan ea Transmissione eundem fuerint in
Sententiam aliorum deducta.

Sed esto citra Controversionem esset Personalis Presentia Archiepiscopus non
tamen sequeretur eum esse partem in Secularibus, vel Superiorem Pala-
tino, clarum quippe est ex 68. et 42. Articulis, quod nec Indicum lu-
rie Regis Seat dignitate in Iudiciis, siquidem Archiepiscopus ter-
tium Locum tenet, Index curie Secundum, & Palatinus primum.
Et ibidem in ipso Articuli habetur, quod etiam foris, seu extra
Domum Iudicariam, per Palatalem, vel Iudicis curie hominem susti-
diatur.

Nullum ergo dubium superest, quia Palatinus in Secularibus primum Lo-
cum tenere debeat, etiam si Archiepiscopus Senso foret. Quomodo namque
cederet in Sessione Archiepiscopo, qui certius Index est, et quidem In-
dex non solum Archiepiscopus, sed et Curie Summi Cancellarius,
non enim Archiepiscopus, sed Secretarius Cancellarius dicitur Index
Ordinarius in Articulis Protatis.

Quod autem etiam in alijs Publicis Conventibus, ubi Rex in persona sua
non assistet, Primum Locum in Consensu tenere debeat Palatinus de-
monstrant Articuli Palatinatus in ipsa vel Regis Decreto si enim
Palatinus certis in casibus habet aut solitatem indicere Dietas: si
ipsi certo in casu teneantur omnes Regnicolae etiam Archiepiscopi Perin-
de, ut a eo Dno, et Regi obedire semper: si in Electione Regis Pri-
mum votum habet: si Iudicium Regni maximum est: si Absente
Rege Locum tenet, ut et ibidem habetur semper agunt, et Superior
eorum, qui potius ipsum sunt, omniaque facere, et exercere quae Rex
ipse facere posset et deberet. Possit, quomodo non tenet primum
Locum ratione Locum tenentis Regis statibus huius personam absen-
tis ibi representat.

Presente tamen

Presente. tamen Rege, Archieffus ratione Eminentie Status Ecclesiastici
 deater Latus tenet. Sed neq. hoc ex Privilegio et iurante illius
 Bullae Nicolai Quinti Pontificis ubi dicit Archieffum per Regem
 primum locum et primam vocem habere debere. Similes enim Bul
 le Privati Personis date vix per Regem & Regnicolas acceptan
 tur, et approbantur si quod saluum sit huius Sanctitatibus. Non viden
 tur habere firmitatem, sicut exempli causa, neq. hoc observatur
 ab Hungarie Religiosis, quod in eodem Diplomate, seu Bulla Ponti
 ficis Archieffo datur Auctoritas monasteria reformare, et non
 nulla alia, in quorum usu Archieffi non sunt. Preterea acta
 omnia Ladislai Posthumi ante Annum 1453. innotata consentum
 in Decreto, Sed et Bulla Bonifacii Archiepiscopo Prigoniensi data
 disputatim subiecta est. Cum careat certo Cato Annuali, nulla
 sit diminutio dignitatis Archiepiscopali per hoc quod Palatinus
 Presidet illi, non enim ut Palatinus, Sed ut Locumtenens Regis
 Presidet absente Rege. In Iudicijs autem Archieffus non Presidet,
 et Archieffus, Sed et Secretarius Cancellarius. In sententia vero
 Regis sit Archieffus et loco, viximo voto Palatinum, excepto,
 Quotum ferendum erit de Rege eligendo etiam in sententia Regis prout
 nunc solent Reges vivo adhuc Rege eligere sibi successores.

Denique quod ratione Sessionis, et Eminentie in convivio Regali annexi
 filius, Regiumq. Diploma Palatino datum, altero quasi Contrario
 etiam et tolli intenditur, forte non erat commemorandum, nec disere
 pantia Decretis ulla ibi arguenda, Equidem in utroq. Decreto perinde
 Palatini, atq. Archieff. Eminentia stabilitur, necullo modo determi
 natur Archieffus etiam in Regali convivio primum locum habere
 debere.

Hec erant de Dno Archieffo sua statuta Casare, ac Regia per Pala
 tinum humillime presentanda, quibus nisi sua statuta benigni
 ter remedium dignabitur, futurum est, et manentibus, commissis extensionibus
 Dni Archiepiscopi

Domini Archiepiscopi, non modo, non ipsi Officio Palatini
 Indicabitur, quoniam in omnibus manet redemptus, et me presentis
 me futurorum Palatinorum Servitio post hoc opus fore conserbit.

Indorsatio.

Difficultates quædam inter Eminentiiss. quondam
 D. Cardin. Palm. ac Excell. D. Conit. Nicolau
 Eberhardy Palatinum/

minentiiss. Domine
 Obschwandis.

Legd. 6. præsen in valas hias el vötem, melly er
 hordalmatossan n's olvasuan, böveb hoval hivantok
 vala enis inonm legdnek, de mint hogy esen levele
 ben melle panaszimij turseterlen vadolasoknak
 veltemek kegdreol, jelentven hogy nekem is art a-
 nak teobber, mint sem legdnt, igit bino nélkül
 replicamnak is esen gyamölejet váraknam; mind
 a donaltal pro sui informatione az legd n's bán-
 tása nélkül in valasani hoval illetem az dolgot.

Először, as mint írja kgdis, k'is vagyok enis mind n' egy
 es igak emb're biznom annak iteltit, hogy en soha sem
 mindm' igazságot meg's bántani kgm'dnek nem kívántam,
 sem meg's sem bántattam, hanem nekem voltak m'leto panasz
 sim, feiknek meg's mutatásatul (noha talám masut volna
 annak helye.) az kgm'd kívánsága h'ime matt sem vagyok
 idgen; Holkvat jön lvin kgm'dnek igen leveleben le tette

prestentioja

praxisiója, hogy az én kérdésimre már mint Biro ö Felsége, az ki előtt
 az dologs fogot itéletben vett, s. nem helyetkies taláta, más it. lo
 elhiben, mint kívámya vinni kélm. d. nem igen érthetm: hanem ha
 abban marad kélm. dis, hogy kimitt azokban, az kiket én be attam
 volt panaszban ö Fels. g. n. k. birosagban ö Fels. ge nem vott, hanem
 hogy szokott kégy. lms. g. s. j. imit, engem az akkori időre nízv. n.
 tünre és az arant valo halgatasra mitet ö Fels. g. s. : mullyett alkalmat
 lan időben sem adtam be, első dologs lwin mind kégy. lms. d. Urunkra,
 köz. jontkra, s. hazankra, s. magunkra nyomias az magunk kösxt
 valo jo edgy. r. g. s. az mullyett n. x. k. adok az én ö Fels. g. n. k.
 be adott j. d. z. im. d. p. m. d. im. m. k. k. k. t. in mattis igen helyetkies
 ugy l. m. i. v. l. k. mind. n. t. k. l. ege bötü kiül, az hol az par R. g.
 in helyett par Regno ire volt az D. ak: s. azok fon maradvan
 kiire igen bizomjal az Palatinussags Jisstin. k. s. hasbontalan,
 sagla, kit tudom erőst. t. s. k. g. m. d. s. e. s. l. n. s. g. t. n. k. s. d. e. l. a. r. a. l.
 ta igen hivatal, noha az mi ed. d. l. m. k. m. a. s. k. j. p. p. n. é. r. t. a. k. s. o. k.
 S. r. l. m. k. k. e. l. i. s. az lott j. s. s. csak enis okat tudnam adni, de az
 maradvon ebbin; hanem legy. n. ugy az mint kélm. d. akarja,
 s. hallgák s. erőst. k. b. a. t. o. r. m. a. s. o. k. i. s. az kösxt. n. k. a. l. o. k. i. s.
 mullyett nem ugy ére. l. m. d. l. m. b. r. l. o. t. t. de Ország elöttis ki. s.
 l. o. t. m. v. o. l. n. a. d. e. l. a. r. a. l. a. n. o. m. s. k. i. s. v. a. g. y. o. k. s. t. a. l. a. m. n. a. g. e. r. i. s. b. e.
 e. m. m. k. ö. k. e. g. m. k. e. t. i. s. i. l. l. e. t. i. m. i. s. c. t. a. n. q. u. a. m. p. r. i. v. a. t. a. p. e. r. s. o. n. a. n. i.
 k. i. m. s. e. m. i. k. i. r. d. i. t. e. m. u. g. y. t. e. z. i. k. e. k. e. g. m. d. o. k. m. i. e. t. n. s. s. o. l. g. a. l. o. n.
 és mind. n. n. e. o. n. k. i. d. v. i. t. k. i. d. n. i. k. i. v. a. n. i. a. n. i. n. k. a. b. k. e. g. m. d. n. k. e.
 mint sem csak legy. k. i. s. s. b. d. o. l. o. g. s. b. a. m. i. s. v. e. t. t. e. m.

Az mi penios az Phlegriben valo kuloit illti az én irasimnak
 ki nyomtatásara olyan suspicionak vilm. kélm. d. mint az
 többit, az kikket b. v. t. k. d. i. t. e. én all. n. m. k. e. g. m. d. m. i. t. i. g. a. s.
 saglott irok, hogy soha csak legy. k. i. s. s. b. e. l. m. i. s. k. e. d. e. s. i. m. b. e. n. s. i. m.
 t. u. n. t. a. z. s. u. g. y. a. n. i. s. h. a. m. i. a. f. l. e. d. m. i. s. k. e. d. i. m. f. o. g. n. a. l. i. m. m. i.
 m. i. e. t. i. t. h. a. z. a. n. k. b. a. m. i. s. v. e. l. i. g. s. a. l. k. a. l. m. a. t. o. s. a. g. s. a. f. l. e. d. o. l. o. g. s.
 b. a. n. a. z. k. i. k. ö. r. ö. m. m. o. l. i. s. k. a. p. n. a. k.

Az R. g. l. n.

Az Pyülesen lőte dolgoknál nem hollók, Bolnakas str-
 ticutusok s hol magi része az Regnicolaknakis, s-
 nyilván vadnak a Sems névvel hozza lőte egy-
 misány rendbeli kezd ismétis, s ugyan eő kezdnek
 előt teőte kezd declaratiois, as mellyek mind a Sengem
 gúllóitert nézték, s maga felekedés kezdnek idegen
 seget hozzám ugyan ot eléggé meg mutatata: s teőtek
 m hivatott az vamegükis (no da nemelliek hivat
 idegenölis) de látván, hogy mások m s bántása nélkül
 mentseget nem kezdsetek magamnak adnom, szak
 hámat sem nyitottam meg, s ha ugi tetzer job-
 nak, as mint as végzések lőttek, am meg lőttek,
 s adgia jo Primadler Jón, en autonit as magam
 nak Soda bizony aban nem kerestem, sem nem ké-
 reték, kíváltképpen as ki engem nem illet, de okot
 nem adván rea, s ingyen m s sem halván as mit
 etter Legé attak, azt hogy m s el vőttek, keő nem
 ledekem hogy ne ereszem; mindasonaltal semmi
 enőhakat, seőte szak leg s kiséb lot sem teőtem
 erede, as mint nyilván aván magánalig kéőnel.

Generalissagomban sem voltam egiel Opinioban as
 Palatinusais felől, mint most, mezt as hiva-
 talis néven, segi rebelliobul ki jött s meg,
 ana Sailando Remelyben, bolondságot, malitiat,
 es hárkistis látván, hogy keményben hollotta
 vola avval nem as hivatalis annullaltam, sand
 as Remelix valo Vigia'sat javallottam, ki-
 vánván egielbarant enis enzednem (teki mind
 asokban. Valamike kéglis vram holgálatiát, es
 hadank jóvát

hársánte jávát nésték; de az mostani kérdés
 deo mindevestől diverstá ettől, s. azt véli hogy
 se Generalisokhoz, se az Végvárak gondviselésé
 hez semmi köz nincs az Palatinussoknak, mely
 Opinio az többinél együvő adest Gyökeres
 hogy fides az idegeneknél, de nem törtém
 Senti falát le ténis, mutassa maga ké-
 mölék az Estis.

De nem bánom, s. rolla nemis Panaszkodásatom,
 ha mit egy ártalmamat véli, s. meg inia
 jó feltét, de talám az méltan bírádatom, hogy
 ha a sen tselekedetimet véli egy adoknak,
 minék előt vádlását feladná, hallana az
 enyemis, ha az vörst tengeren által vőb fides
 kent valami tilalmas dolgokat lattatom egye-
 tenis, hogy mi végre tselekedem, s. az de tan
 ha meg nem mentetném magamat, az egy had-
 ságában volna mit ima, de igen kérem, be-
 fides lattam már én egy fel küldöt Opinioi-
 ban en ellenem, az mint Cim az mostani sem
 könnü, mért az nézi, mint ha en, avagy az en
 actaim rebelliot Causálnának, ki mint féren
 aszal örvé, hogy másoknak be fidesében, meg
 ugyan a Doner az Regnicolák animadversioia
 ala itel ké. nem item: De nem én ittem egye,
 az sem jó itéleti raita, mit mivel ez arant to-
 vabbis, az en dolgom mentégs lehen. Közijs
 hogy ne legyen

hogy ne legyen kezdő az Országos, mind belti
 Paktorsága szerint, s mind kültő javaira néven,
 belti nem monzia, s. tanol legyen az is, hogy
 valaki, holmi rebellioknak edien, vagi rab sá
 gát, vagi közikben való elegieset havamná
 kezd, de hogy eseknek el tavoztatására egy
 estelemből való Concurtus lenne, es a szat
 allanánk affeleknek ellene, serkeng etvén atonra
 a Regimolakat, az vélem nagjok jo volna,
 hogy sem Országunkból való ki menetelünk. Az
 Comparatorkol sem hollók, sa az Elestasi-
 cu soké vagi a Palatinusok és Generalisok
 teők affele dologban teők részesen, mi-
 vel a Odiohumis, s. az be hozot Peldatis
 kényszerben valók. Nem tagadja belti azt,
 hogy tanatja eő felszenek kezd, s. fő Tanatza
 peniz, s. az isaltia kezd valamit vagi jónak,
 az aralmának véle, az Peniz odio, timo-
 re, amore Postprobit, és hogy belie Sines
 ebben a Baratsagának, de nem minden
 terzésüket vagi magunk elmelkedés és
 vélekedés nézi Ez az eő felszenek
 adot kötelesegeknek, ment hogy gőznek
 eő fogt minden Tanatokat mindenkor min-
 den perdetlen Opimotant ingien tate és
 olvasnijs, hanem sa miben mi vehedelme
 kánir Látnánk, avagy miöl njs kénene eő
 Fellege, avat tartozunk, hogy lölkönt isme-
 ren szerint hollunk, de egymas vadolasára

105
valo kötelestegönket, kiralképpen zenizs,
as ki ezek magunk opiniojából al, úgy tegik
cöfelsege ezt hiveteöl sem kívánna azt.

I2 En iratimnak nemeli rehet, ugi vagon
kezjavallásabolis olva, jak as vrate
~~előt~~ n. s. de cöfelsege előtt, kiteöl, kégd
tudatja, Propositio néve félvén a dokk, ad mel-
lietket kívántam as Országbeliekkel közlenem, ugi
tilta n. s. cöfelsege, maga mind a dokk inkább
nézték as cöfelte Holgalattat és as közön,
leges jót, hogy sem magam Privatumat, mind
as által az itélvén, hogy ezek finter maga
Propositiojara névén tilalmata cöfelte
as en Országalkizlendő dolgaimat, vége
feleis as Articulusoknak kéz lehet vala,
mind as Articulusokhoz hozzá hollanom, és as
ajutiban, s-egiekben való difficultasimat
n. s. mutatnom, s holmi egiek min Privatin-
kat nézeo dolgozatit közlenem cöfelte,
s-talam ugyan akkor egyjüt lévén, elis
butuzom volt as nazi ditjöteges beötra-
hon azo h. s. tül: De emlékezzeték kégd
tea, hogy cöfelte lön elő as ki fel kéle, és
semmi uton az nem halgattatam, s ahizs ad-
hattam as Frakno és Kaboldi remcorpo-
rationul való Leveles be, s-azt nyögésben
és türesben vévén mind Egyetis, mind azon-
által sok töb teledetimnek nem javallasa utánf.

kében in caritate Christiana fraternam concordiam
 kívánta volna inkább, mint a vádlást: / légsz
 inkább im ezt nem javallia pedig bennem, hogy
 az miről nem tehetek, megemlékezve az Christiana
 na Patientia nem dissimulalom de mi volt
 térszem mind az Gyűlés alatt, s mind az Uram
 mind eddig való tiszteletkedésem egész Pati-
 entianál kit. hol, miben, bántottam meg,
 avagy nyitottam meg azt hamis valaki
 ellen, egyebre annál, az mit cö Fölseggem
 tartózkodul irtam, kit én nem értem, lám kíváncsi
 igazításra kérésre s Salgatók már apokaly, mha
 talám nem elhelyezkedés szövegével szembe, s nem kéri
 az kérdést az arányt való szöveg gyamóságsá, s
 ne elhelyezkedés az arányt való s javallásomból az
 okat s következtetést kéri a kértől, s a kéri mha
 úgy legyen, attam volt olvasmány, de azt s
 tudtam hogy le írta s az mi egy csúcs elvő for-
 gott s Arisztotelész kéri a kértől, s a kértől sem
 véltem, is így semmi idegben kéri a kértől sem kéri a
 kértől.

Éreth.
Ily bő irásomnak kért kérem megbocsátson, mivel
magam menethíjót is méltó félreemmel. Kíváncsi
informálom, melyek dolgokhoz kért, Pórt, s Pa-
trist, s gyűlölködést nem kérek. Im ben az ócsa-
vának Deje. A közéleti életben kért, s a mi-
nem írtam az dolgok, s a nagyot informatív és
értelmes Lennem, s engednem, az Igazságokról, is
méltó Raktárak, s egy barátság, kért, s a Igazsá-
gokról is kért, s a kért, is a dolgokról,
Tarsa meg s kért. Im kért, s a kért, s a kért,
1635

Indersatio

115.
azon kiveőlly, életemben kívánok én, ettől
és engalybas hűtemteől, Jón velem lévén,
és valnom, nem látat keőződöm vaita,
Ittan ardeyon Jsten feőneke, kívándágda
herent olyan Palatinust emi, as mine-
mőete alát jobban volt dolga as de-
munkak es előt.

Jyaban hokta vándáskegyen bešelleni
azty feő, dozy en sok dolgokat csele-
kehem eő felze hie neltül, nem keőzől-
ven imide amoda rit leveleimnek más-
lát eő felgevel, as mint keőz főt
cselekehem, de selicelennet mondatom
arant valo vándásaty keőte, do-
tot en as miket cselekehem, hivatalom és
enő kötelességemből cselekehem, s-adok
ra Országunk Constitutionis köteleznek,
meliet gianságat sem atarok viselnem,
mert igazab Polgárianak, s-nagios köte-
lességben levőnek, Senkit bizony
dunkunkbő magammal nem tartok eő
felgk, s-as mit etzer Statuto keőtelmes
urank és Országunk ream bizot, nem vődetek
benne, sa mindentor vőpőrdesb nem vehemis,
de hokta mit affeler cselekeheite, as mi
keődre sem kötelesség herent nem bizatta-
tot, s-egiebarant hivatallyá sem mutattia,

málto hogy adogat kéndre' Otelekeze kézd,
 és mint nem hivataliában járó dolgot min
 dekor Buncetatin kézőlljcsis' előfelgével,
 nosa én sem mulatom azokat el. Kite ki
 valteppen len kéndésben jönnek, s. ta-
 mutatom ezibarant rollok ninesen, avas
 hivatalom felet volnának, közlenem elő
 Felgével: Ezij azért as Pandajt, vagy
 vándlajt inkább, mint nem fogder néző dol-
 got, és mint as ki különben is vagyon, nem
 lehen gonosz, sa fezd le tebi, kire
 kéremis fezd.

Autogatta valami Levelémeti kézd ne-
 mellélonet, nagy Contemptussal glossá-
 ban azt, mint sa en kézd, in Plurali".
 mi gonkai istam volna, de külön-
 ben vagyon asis, s. nemis mutat Saltia
 eri Levelémeti kézdnekem aval as
 Stylussal, mivel mindenkor magad is hok
 tam én imya fezdnek, s. tantu abes,
 hogy fezdnek imék us, hogy magam
 kézével as feleknek én ezibaranti vök,
 csate lesz kysseb sem elinets, deófor
 gámnaki, nem élek aval as forma irás-
 sal, hanem sa mikor mi affele foral el-
 tem, teóbbönkeri illet. de kátan valo
 como feresei erit.

Váldolgya (omendatioimot) kezd, s. gyakran
 hozzá Piski Vramat elől, Albe galine
 Húsnak híván, s. Enzem étvén adon, kinek
 Jókán voltak halloí, s. magam öfzeimí,
 de nem vértetem nagiot abban, mert ékel
 s. tudománmál as sem baladta volt feje
 ny as s. Preponálak vala neki: Belő
 Ekeölset nem tudtam, sem nem tudom,
 de as mint Baláfi Ferenc as s. s.
 gánlát, legs alik, ug. bízem as s. Enem
 Vette Piski Vramis as Püspök seger.

Chayrom sok teób felöllem való egész Predi-
 katioit kezd, kike mind as Enzem Pyü-
 löltetést vezik, s. nem hollok sok Con-
 temptussal való gátor havainoly ke-
 gyeimé, meg véteget neven tiptem-
 nek asokban, s. temessük el ottan aso-
 kat as s. Vádliotak, soz as for-
 vény és habardás ellen en sok dol-
 gotat cseletem, s. mindent magam-
 ra akarok vennem, s. nem közleöm
 cöfelgevel as s. kike közlenem kellene,
 s. hár nélkül cseletem mindent, s. ki-
 rály sivatalhában ártom magamat, s. mell-
 vel vádol udvarnál kezd, s. Jn tudni
 mind, mit ki nem gondol feje, as s. kike,

Mindegyamná, s mindegyam Nem teremmel
 kíván gyűlöltetni: Adelljete nem csak úgy
 mindegyek, de mindegyen méltán ariga
 mondatnam, úgy kezde, kezdte, halga
 toke mindegyesével.

Érem adest igen nagy feresettel fester, ne
 terbellet magát, s as fereset engem
 esekel, s kezdele es bűmmel való gyá-
 nuszajot, s as fereset gyűlöltseget,
 s s es világs látvan, s tudván ma-
 gais kezd, hogy adote mindegyesében
 vadt, hanem mutassa valóságosan
 azt ki, as fereset ezt as nagy tegenteget
 honozza szam, melyt magának kel an-
 nak valaminek lenni, nem as miter je-
 lenget kezd, kises talám szajis hol-
 ságnak, de tartote as idegentesnek öreg
 böléséről, s ha csak as fereset világs,
 avagy as elmulando ditzóstegér nézi,
 birok en as arant magammal, s defe-
 ram status: Ha penig lelkemet nézi, avas
 ugyan tartozik kezd, as mint grám,
 se lelkis: Azant leven as Országban
 ardia specificationat as dolgoknak,
 s letehem in puncto asis, as mi lel-
 kemet

Kémér bánatára, felvevém hivatalomban
az ügyeket, csak mutassa az arant
való difficultátimot, és az S. Sálá-
gyakozási, foglalkozási és egyéb

Értem továbbá a Sonij fejt, én nem néve
 né Gyüölölie, S. Donohal se legyen az én
 Ahamfiainak, S. né Játollia eleömené.
 reletéti, az mint eddig volt, kivál-
 keppen az miket gyátrán másoknál
 jobban még érdemlenek; S. a férént
 né idegenkedgiek kézd egies is akar-
 vinnak, kik gyátrán Panahoskodnak,
 se ma jöktal bennönket né Gyüöltessen,
 kíválkeppen az Lemysal: kéz léven esek-
 reij feladat mutatnom, egy kívánván fgd.

Londonban én fészem Istenemet, hogy az minden
 hivatalomnak eleget tennem volna, s
 abban, az minc velem fogd, hogy ki az bánta,
 sara volnam volna, tegyen igazságos
 velem, s nem érkeze az fogd fivert
 hogy vedesse az én ismeretemet
 hogy az minc vaziok, holia és itellie
 csak azt, s nem mást félöllem, hogy tovább
 magda leltérj Ezeket ne terhelie fogd.
 Ha sok vadka' sava

Lárok vádlással menttejez magamnak
 nem ferdek, bosa vádlom aut doinnak
 hitelket, csak öket le'invaj, el tudnam
 vetni magamml, de várok mégis öve pontot
 Probentiavaly barmadik Probantul, as utan
 igaz menttejezet elöl botjútvan, kénse-
 veltetem valamit mondanom vadlóm Aut-
 homulij, hogy még ismervén kike legienek
 azok, kissebbegiete hitelket as engem
 vádlasban, kive bizony nem Coreo-
 maff megiet, de Bona fama, tud ki csa
 nor vita, ammak oltalmánate, nem háte
 egiligió mentseget, de mások illetéte-
 velij tartozunk holgálmi.

Almi Peter magam akartam magának kőde
 jo igaznagal most Posony ban letemkor nős
 befullenem, de más dolgaimkij levén, s-
 de sem akarnam nős Salgádm, ugi kelle
 es jász holgálnom, minden rancor nélkül
 igaz feret beöl. kivel nemis as segd nős
 fantájar guidem, hanem magam ment-
 tejet, el hittem, ugi vérsi segdij, as mint
 en irtam, Rigas feretib véssem, nem egy
 mint eddig, kienem de kelleket igalla-
 gal holgálmi akartam kőde.

Indoratio
 Cardinal Padman Ark.

Golgáothé Lk. Az fegyér Beesbeöl vit
 Levelis, uzian tegnap el vőtem sok fondol-
 todással verénn magamat reá, hogy valegy
 ijáke Lk, de mivel hogy, mindgy Fővenye-
 ker hab fegyér, mind Főnyig arról láttatik fegyér
 ni enyémér, hogy mind adományimba, mind eő
 Feltegetől vőtem Donationimban, benne ielneke
 enis a dokban, as meliktől kgytk láttatnám
 inténem hogy van dol mi mag fegyératit, be, fgyt
 Legeynek velem as Valah. tétel.

Gy. Hoval a fegyér rátra epével as fgy levele,
 a kir en nem endemlett em atiai intefemert,
 kiert en megis méget inkább mint epét fgya-
 notk. adnom, igr en se kld as dolgot.

Prokator a fegyér en sem vagiok, sem godár vagi
 Atiaghuiság mellett nem holok briosagombanis,
 de Batatik igen abban as ueletkedesebenis fgyd-
 hogy ha akar per notam akar per defectum seminis, ad va-
 lami Jozsagot eő fegyér, s. abban as Donatarius Statual-
 tatiá magat, hogy etiam non obstante Contradictione ottan
 el foglalsana as Jozsagot, és as Contradictore ad longum
 ientis processum igazieda as Donatarius, még lenne bizoni
 benne ba ilien teóvenit hoznánkbe as Jozsagba, nem de
 ilien formán, nem kiertetnienke, akarki Jozsagatis
 meg akar mi fgyerus alattis s. azc ottan as Statu-
 tona mellett foglalnánk el. Nem kellenék Loda

nagyon confusio és végtelmesen Palca az
 maj haza szagunknak romlása miatt. Ezt az
 fejnyomra be hozza Teóveniet. Elj. kel ker-
 nülünk hogy miatunkba ne vessen. J. legs hid-
 gy. fej. hogy sokat belelefik addig ad. Ország,
 még ennek az fej. teóvenienek jóvállást ad-
 gion. Ha maga fej. nem érkezik hozzá olvas-
 tassa még másokkal az e. be. k. l. valo Constitu-
 tioinkat még látnia hogy ke. l. ö. l. m. b. t. talál azok-
 ban ennek az maga vételezésénél.

Az mi peng az feladat illti, nem ide valo idgyikis azok,
 nak. Az Goxiak magokis mi. s. vallottak az. s. enis igen
 nyilván tudtam hogy nem volt. S. a. f. o. h. o. z. d. i. m. m. i. n. i. m. o. k. e. z. d. o. k.
 s. az a. d. i. f. i. c. i. e. n. s. g. e. m. k. i. s. m. i. s. s. l. e. i. b. e. n. k. z. i. b. e. n. a. t. t. a. a. r. o. t.
 valo. L. e. b. e. l. i. t. D. o. s. s. a. n. y. i. A. l. i. h. a. l. y. U. r. a. m. n. a. k. C. o. n. s. t. a. n. t. a. z. o. n.
 d. o. l. o. g. s. a. z. i. g. y. s. v. a. r. m. y. g. g. i. n. i. l. i. s. s. i. g. y. m. i. n. t. D. o. s. s. a. n. y. i. a. b. b. a.
 az. J. o. s. b. a. g. a. b. a. m. a. s. f. e. l. i. g. a. s. s. a. g. a. s. a. p. r. e. t. e. n. s. i. o. j. a. i. s. L. i. v. e. n.
 u. g. y. a. n. a. z. o. n. J. o. s. b. a. g. a. h. o. z. n. e. k. i.

Az Suxok J. o. s. b. a. g. a. b. a. v. a. l. o. S. u. c. c. e. s. s. i. o. r. a. z. a. m. i. n. z. i. J. o. l. e. s. t. t. e. n. m. i.
 a. f. o. g. l. a. l. a. t. o. k. k. e. g. m. d. e. l. m. a. t. t. a. s. t. n. e. m. d. i. s. p. u. t. a. l. o. m. m. i. g. s.
 d. i. s. p. u. t. a. l. t. a. m. o. t. a. k. o. t. h. i. v. a. t. a. l. o. m. k. i. v. a. n. t. a. d. e. h. o. g. y. p. e. n. d.
 i. l. l. a. m. S. i. m. p. l. i. c. i. u. m. o. c. c. u. p. a. t. i. o. n. i. u. m. e. x. d. o. n. a. t. i. o. n. e. S. u. a. M. i. t. i. s.
 b. i. r. n. a. l. e. m. a. t. t. i. s. a. z. S. u. c. c. e. s. s. i. o. r. o. k. a. z. o. n. J. o. s. b. a. g. o. k. a. t. e. n. k. ü. l. ö. m. b.
 t. u. d. o. m. m. i. n. t. h. o. g. y. e. n. i. s. i. n. t. e. r. e. s. s. a. t. u. s. v. a. g. o. k. b. e. m. e. h. a. n. u. m.
 n. o. g. y. v. a. g. e. o. n. n. o. y. a. n. h. o. g. y. a. z. c. o. J. o. l. i. g. e. k. e. g. m. d. C. o. l. l. a. t. i. o. j. a. b. u. s.
 e. x. d. o. n. a. t. i. o. j. a. b. u. s. b. i. r. j. u. k. d. e. n. u. m. a. z. S. i. m. p. l. i. c. i. u. m. o. c. c. u. p. a. t. i. o. n. f. u. n. d. a. t. a. t. a. z. h. a. n. u. m. a. S. u. c. c. e. s. s. i. o. r. o. k. n. a. k. C. o. n. t. r. a. c. t. u. s. a. n. m. i. l. y. b. e. n. C. o. d. a. l. t. a. t. a. z. i. n. s. s. o. k. a. t. c. o. J. o. l. i. g. e. s. n. e. k. e. n. i. g. y. b. i. r. o. m. m. a. s. l. a. s. s. a. m. i. n. t. b. i. r. j. a. p. i. n. s. t. e. a. d. v. a. n. e. r. e. t. t. e. e. s. S. o. n. k. i. t. e. m. p. o. r. e. S. t. a. t. u. t. i. o. n. i. s. n. e. m. i. s. C. o. n. t. r. a. d. i. c. a. l. i. a. n. v. o. l. a. a. z. k. i. k. l. y. g. i. t. i. m. u. s. h. e. r. e. t. i. k. n. e. k. t. a. r. t. o. t. t. a. k. m. a. g. o. k. a. t.

Az Dáthori főölök dolgában Smeten jó informatioja kélm. d. n. k. mott
megs halván f. g. h. n. p. Allaghij a' f. l. s. g. h. maradt a' f. o. b. a. b. a.
a' ki a' g. z. v. i. n. a' f. o. l. s. g. h. v. e. l. a' m. e. l. l. e. t. a' g. v. i. g. z. i. t. m. e. l. l. e. t. e. d. a. l. t. a.
a' d. i. s. g. u. s. s. a. t. a' f. o. l. s. g. h. n. k. a' m. i. n. i. m. u. m. p. e. n. s. i. o. j. a. v. o. l. t. s. m. i. n. d. n. k.
e. n. t. e. a' f. o. l. s. g. h. n. k. i. l. l. e. t. e. c. u. m. p. a. r. t. i. n. e. n. t. i. u. s. a' R. g. z. i. f. o. l. s. g. h. s.
m. e. l. l. e. t. t. m. e. g. s. e. l. t. i. b. n. a' d. a' f. f. h. o. m. a. k. n. e. k. e. m. c. o. n. f. i. r. a. l. t. a. n. a' f. o. l.
s. g. h. n. g. y. a. n. i. l. l. e. b. i. m. i. s. s. t. a. t. u. a. l. t. a. t. t. a. m. m. a. g. a. m. a. t. a' a' r. o. k. b. a. a' d.
Dáthori főölökbe is, kibin Smeti Contradictionum nemis let,
e' s. i. g. i. a. z. u. t. a. n. a' z. A. s. z. o. n. y. s. m. e. g. s. h. a. l. v. a. n. u. g. i. n. i. l. t. a. m. m. i. n. d. a' z.
f. o. s. z. á. g. h. o. z. s. m. i. n. d. a' b. o. k. d. o. z. a' r. e. h. s. ö. l. e. ö. k. h. o. z. m. i. n. d. a' k. i. b. e. n.
Smeti Contradictionum nem volt. A. z. u. t. a. n. k. a. p. o. t. v. o. l. t. R. e. g. e. n. i. S. e. n.
n. e. i. C. a. n. c. e. l. l. a. n. i. u. s. b. e. l. e. s. m. e. g. u. y. o. b. b. a. n. k. e. n. t. e. e. ö. f. e. l. s. e. g. e. t. e. ö. l. m. e. g. s.
a. z. t. a' m. i. t. m. á. r. n. e. k. e. m. a. d. o. t. v. o. l. t. s. m. i. k. o. r. a' m. e. l. l. e. t. a' d. d. o. n. a.
t. i. o. m. e. l. l. e. t. S. t. a. t. u. a. l. t. a. t. t. a. v. o. l. n. a. m. a. g. a. t. e. n. t. a. n. q. u. a. m. P. r. i. o. r. t. e. m. p. o. r. e.
C. o. n. t. r. a. d. i. c. a. l. t. a. m. a. z. S. t. a. t. u. t. i. o. n. a. k. e. e. v. o. c. a. l. t. a. t. o. t. s. m. o. s. t. y. a. b. b. a.
u. a. g. i. o. n. a. z. d. o. l. o. g. p. e. n. e. s. e. v. o. c. a. t. i. o. n. e. m. e. n. g. e. d. n. i. k. e. l. l. e. t. a' s. C. o. n.
t. r. a. d. i. c. t. i. o. n. a. k. e. E. z. e. k. a' b. e. r. t. k. e. g. d. e. l. l. e. n. v. a. d. n. a. k. m. i. k. á. b. a' p. e. l.
d. a. t. e. k. i. d. e. s. h. a. p. r. i. v. á. n. n. y. a. k. e. g. d. n. o. s. a. i. n. a. h. o. g. i. S. e. n. t. e. n. t. i. a. n. e. m.
l. a. t. o. l. i. a. n. t. a' k. i. d. o. n. a. t. i. o. j. a. t. f. e. l. r. e. t. e. v. e. n. a' s. S. i. m. p. l. e. x. C. o. n.
t. r. a. d. i. c. t. i. o. n. a. k. e. C. o. a. l. t. v. o. l. n. a. d. e. e. n. s. z. á. z. p. e. l. d. a. t. y. m. u. t. a. t. o. t. e.
k. i. v. a. n. u. g. i. a. n. m. o. n. d. v. a. a' b. a. r. a. n. t. a' d. S. e. n. t. e. n. t. i. a. d. e. n. e. m.
a' s. a' k. i. t. k. e. g. d. e. r. e. ö. f. f. i. t. h. a. n. e. m. m. i. n. d. e. n. e. s. t. e. ö. l. e. l. l. e. n. t. e. k. e. z. e. s.
a. r. a. l. k. i. t. u. g. i. a. n. n. a. g. i. h. o. g. y. L. a. i. s. t. r. o. m. m. a. l. m. e. g. s. m. u. t. a. t. o. t. e.
h. a. p. r. i. v. á. n. n. y. a. p. e. l. d.

Az mi pedig az Comminatio dolgát illen nem én hanem a' tör.
vény fenegeti kezdet és a' d. illien p. r. o. c. e. s. s. u. s. t. o. t. o. r. s. m.
f. i. n. t. e. a. z. t. a. k. a. r. t. a. m. v. o. l. n. a. e. n. e. l. f. e. n. i. t. n. i. c. o. n. t. u. l. a. l. n. i. a. k. a. r.
v. á. n. a. z. p. e. l. d. b. e. c. s. i. l. l. e. t. n. e. k. i. s. h. o. g. y. a. m. a. n. e. m. e. n. t. v. o. l. n. a.
a' d. o. l. o. g. m. e. n. t. e. l. a' d. J. s. t. e. n. C. h. a. p. i. U. r. a. a. z. e. g. e. h. O. r. t. h. a. g.
S. e. l. t. a. m. a. s. p. e. l. e. l. l. e. n. e. b. b. e. n. a' d. o. l. o. g. b. a. n. k. e. m. A. m. a. d. e. U. r. a.
m. o. t. u. g. y. a. n. h. a. n. e. m. m. a. g. o. k. h. a. b. a' d. s. a. g. a. t. n. e. z. v. e. n. I. n. t. e. n. i. m. i. s.

ha hiszemre fenhertnek már latván az Contradictor-
nak azon jószágban élőbi Donatioját, mint a Kegdt,
és annak pura Statutioját nemine Contradicente, s.
divisionaliból, nem ugi ugyan mint Kegdt ko-
mia fogora s- is avaria, de mint az illeten dolgok-
nak biraria s- protectora eö' fölfe' után, ha az Ld.
ja partok en' kteni fogják, bizonyos hogi vétenem
feltek, azt keniltém eddig valo jiasómal s- mo-
stamivalij.

Az teöb' questioitj' tek, illyen formán valo Proes-
hussal en' doka nem jóvullottam, s- nem jóvullom, noha
az Ld. in manifesta rebellione voltak, és segiver
uolt a kesetbe, azokk talám jószágokhoz hozzá
müldatot volna embe, de reflectallia csak
Kegdt magat oliaknakis foglalta Kegdt jószágát
el a kik nem essettek Notában, mine' Sembeni-
nének s- talám oliaknakis, hogy ne kívannjate misz
azt az pesertetet az piben azokk Eszek volt.

Azt néste az eö' felsége Manifestumais, nem
akáman mind egienleové tenni az el bailottatot, s- az
ketelenség alar valóta az Pnotokkal, de nem di-
sputalom a dolgot, mivel hogi ezetekis ereic' feler
valo tessenek mongia Kegdt, kiero en' teö' héneter
vártam, s- bizony azetj' érdemlettem volna Kegdtől,
de az olai és Puska por kiedin hitra tüzteölj
langot ad, noda en' az en' fidesz teöt regikrio-
imban nem intendaltam Semmi némeö tüzet adnom
tek, tudván hogi annelkölj' bőveltednékaval.

Zetekis en' nem ugi befellem tek minifl' attiafia
és jó ataraja, hanem nagi teö' telésegbeöl valo
livatalom

Hivatalom mondattia uelém, kérd mint veti, azt imár
 kérd lássa, nem maga vagion ugi latom ebben az Impa-
 rientaban kérd. En beleölem ag Lobol akar kétek
 poroktat cinalni, preceptonim atawan lenni kétek
 mind az "mind az Bardi, és egre hádank Politiait illetek
 törvény, dolgotibanis, meliket, ha felie gondoltodnek kétek
 valadaman, azért kelletnék jona te edemi hogy kétek
 nem teszik, tudvan hogy azok, olinak Belekedei, az
 kinek mind Istenteöl veve hivatalia mutattia, s mind
 Keötelessege jo igazagba vagion, s az kétek ndeiet
 meg Salatot Expenientiajs de nem Polok er-
 redlij többer, hanem Istenteöl minden jot fiva-
 nok kétek. In Hefflan 20 Junij 1695.

Illm^e D^{no} Comes, D^{no} nobis obseques.

Salute & devotior n^{ro}m promptitudine p^{ro}missa

anteacti sumus Illm^e D. V^{re} Litteras de 20 May, precepto
ex i^{dem} eadem iudicio. Relinquimus autem Illm^e D.
vel iudicio, & dispositioni, si illa hi consilio iudicaret,
si de tem^e capitanei singuli ad quinquaginta Equites con-
stituerent, quibus hostili occasione ad repente facile tum
foret e vestigio, numerum Equitum ad Centum augere, & id quⁱ
dem multo facilius, & celerius, quam si denovo alie quinq^{ue}
Compagnie colligi necessitas exprosceret, atq^{ue} itam h^{ab}e de
cem Compagnie, melius & ordinarius in diversa plura loca p^{ro}
vigilijs collocari possent, prout Illm^e D. convenerit, & digu-
dicaverit, e majori Regni emolumento, & defensionis fore ita
disponat. Quor^{um} duratium & horum Conseribendorum mi-
litum interventio? Est amexis Articulis militatibus; videre
est, quae iuxta antiquum Patriae morem, et consuetudinem
sunt exarab^{ile}, quamvis non opinemur, eos vix ante hyemis
initium exauditorandos.

Quantum ad pecuniam ad eam conductionem necessariam, jam catenis
D. Comes Paulus Palfi, habet ordinantiam, juxta quam disponet
et eidem accommo^daturus est, quod Illm^e D. V^{re} ad eundem Li-
teras respondendum nobis est. Qui de cetero prosperos rerum
eventus & bona sui valetudine conprecamur. Viennae 21 May 1541

Illm^e D^{no} V^{re}

Paratissimi
Jac. Cas. Regine Matris
Consiliarius Bellius.

ARTICULI MILITARES.

quibus tam Capitanei, quam Vexilliferi, aliique Equitibus
Ordinis Hungarici Milites se confirmiter gerere, eosque ob-
servare Suae Caesar. ac Regia M^{te} juramento tenebuntur.

Capitaneus ad juramentum obligatus erit. Milites Equites quantum
sibi potest, maiori parte Nobiles, & cum bonis Equis instructos
habere, qui thoracem, vel Loricas, & galeam, hastam, frameam, en-
sem & Gladium, Sive securim unam, & bombardam manalem ha-
bere tenebuntur.

Omnes Nobiles quicunque habent tres, vel quatuor Equos, debent ha-
bere unum superfluum, qui ducatur ad manum.

Servi omnes & Agazones debent esse Armati, ad minimum Lorice
& bombardis manualibus. In reliqua vero omnes hastis,
& gladiis, cum frameis, debent esse instructi.

Item Servi & Agazones, sint viri iustae aetatis, ad pugnandum apti, &
non adollescentes & Pueri.

Quando fit Lustratio omnes armis induci transeant, qui armige-
rum habet ipsi hastam cum galea portet.

Item qui non fuerint sufficientes Equis, armis, & bonis Agazonibus instructi,
ipsi commissarius deleat defectum, sub poena amissionis, honoris,
& inconvientiae in notam infamiae, nemo Confirmationem lustrationis hanc
transeat.

Ad quemlibet Equitem bonum, & lustrationem solventem in mensum, (sicut
in Calendario sunt Menses computando) 4. flor. Hungarici,
qui constituantur quinque florenos. Capitaneo de quolibet Equite,
dimidius flor. Hungaricus, pro pecunia mensali, Vexilli-
feris autem & Subicinis, duplicatum stipendium solvere.

Item si quis aegrotaverit, illius Equus debet ad Lustrationem duci,
& ad illum ac si Sanus esset, solutio fieri.

Defectum Equum & Agazonom, sive ante hostes sive ex morbo,
vel alio Ca^{sa} contingat, ad proximum semper mentem teneant
restaurare, Nobiles & alij milites, & de hoc testari debet Capitaneus.

Item belli tempore quicumque capiuntur ab hostibus in honestis
limica hominibus, & quae secundum ordinem belli, ac ex ma-
dato Capitaneorum contingunt, illis debent stipendia ad
suas Personas currere, ac disponentes essent.

Item omnes Nobiles, & alij Equites, tenebunt nullos alienos, &
mutuo acceptos, vel Equos, vel Senos, vel et arma pro suis in
ludificatione exhibere sub fide & honore suo.

Item quoties contra hostes, vel ad vigilias, vel aliorum procedendum, &
exerendum erit, & omnes suis Quis, & armis, & Aquilonibus
instructi esse debent, sicut in ludificatione comparuerunt, ne quis
quam in motione Castrorum & itinere arma sua cumibus debet
imponere.

Quilibet debet etiam sub vexillo suo manere, & locum & ordinem suum
in excubijs, acie, & agmine non deferere, sub fide, & honore suo.

Quilibet etiam sub fide, & honore suo, quocumque hostili necessi-
tatis tempore, tenet in fortalibus vel castris, & ante hostes
manere, & si quis inde sine licentia discesserit, ille, si comprehen-
sus fuerit, capite plectatur, vel etiam in absentem sententia
feratur.

Nemo ad pugnandum & praedandum e castris exeat, sine hien-
tia & mandato Capitanei.

Qui ad vigilias deputatus non comparuerit, vel inde aufugerit,
vel ante tempus abierit, vel Equo descendens obdormi-
verit, vel alioquin vigilias non debite servaverit, ipse ex
sententia Iudicij Militantis, poenam Capitali contrahenda pu-
niatur.

Nemo in vigilijs, & cum in ordine itur, vel statur, item post ex-
cubias eductus cum altero digladietur.

Item omnes studeant concorditer, & amice cum alijs nationibus
vivere, & duellas suas ad Capitaneum deferant, non ipsi
vindictent.

Nemo etiam contra alias nationes coneursum, & seditionem
suscitet sub poena Capitalis.

Nemo quamdiu Expediō duraverit, contra aliud veteres duellas
& iniurias vindictet.

Nemo cum hostibus communicationem, vel colloquutionem habeat sine
permissione Capitanei supremi.

Si quis in Consijs, vel conatibus hostium, vel de prodicione
aliqua Contra Cesarem ac Regiam Mlttem, Regnum, & Exer-
citum aliquid agnoverit, & id non detulerit mistar
Proditoris habeatur.

Qui ad hostes transfugerit, interceptus, vel abiens, ex judi-
cij Belli sententia condemnatur.

Contra subditos & Pauperes Colonos, nemo violentia vel de-
predationem exercere debet, sub gravi Poena.

Omnes respectum & obedientiam gerere debent erga illum, qui
particulante igitur officitur, & similiter erga suos Capitu-
larios.

Nemo alteri Captivum, vel Spolium suum violentie adimat belli
tempore.

Omnes justitiae Militantis, & communibus legibus Exercitus obedi-
ter subint, & Personas, ac Officiales Justitiae nullam iniuriam, vel violentiam
afficiant sub poena capitis.

Qui commedatum & victualia confinjs, vel castris, pacis, ac belli tempore,
adverunt, sub poena Capitis non violentur.

Omnes Agatones, & servitores apud D. nos suos permanere, & servire tenen-
tunt, quam diu castra duraverint, & hostes fuerit premanibus, & qui
cumqz a D. no suo aufugerit, suspensio plectat ubiqueqz locor inperiat.

Nemo alterius servum, & agatonom ad se recipiat, & retineat sine bona licen-
tia, & voluntate Dni sui.

Omnes Cs. ac Reges mtti, fideliter obediunt, & prompto inserviant, ac sup-
ra dictos Articulos observant, sicut Nobiles & militantes viros d. e. t.

Ad quod quilibet Capitaneus R. S. mtti, sub honore & fide sua obligari debet,
et a militibz quoqz similem obligationem fidei, & honoris sub juramento
accipiat.

Ab illis vero, qui ab

Ab illis vero, qui ab hostibus veniunt, vel aliquo suspecti,
et ab illis maxime, qui ignobiles sunt, debent ^{et} Titaneis
Juramentum specialiter accipere.

^{Indortatio}
Ab regi Akesei ^{Indortatio} Fatoni illjen reidet fogattatanak
ab ^{Indortatio} liberetere.

Opinio Comitis Palatini Regni Hun-
gariae circa prolongationem pacis Turcicae.

Ad benignum Mandatum Suae Mestis Saer, breviter haec
intinuanda debui.

Primo. Quod oblationem prolongationis pacis Turcicae attinet,
non esset minime etiam si Centum annos offerent, cum ipse
si in omni eorum pace, non terminum pacis cum ipsis
positum, venim occasionem sibi occurrentem observent.

Alterum est, quod plus ipsi utilitatis ex hac nostra pace
tam quo ad diversas eorum distractiones, quam ad utile
et ditionem terminum suorum, habent, ac si apertum
contra nos bellum gererent, ut hoc luculenter ex hac
ipsa modeena Tractatione Turcica videre est.

Tertium est, quod etiam si nos lateat, quae tamen per
Agentem Constantinopoli existentem, nisi frequenter
partes Turcarum agerent, certo certius scire debere,
nos: vix tamen Turcae aliquando ita, sicut iam
distracti fuere, ac nihil minime, si in hoc quoque legi
Alasometane satisfacere intendant, ne nimirum
plures sibi hostes simul et semel incitent, acquirantque.

Quarto. Experiuntur palpabiliter quod Turca in hac sua
 pacis oblatione, non pacem intendit facere, verum ju-
 gum pacis nobis imponere nititur, in despectum Chri-
 stianitatis ac derogamen Aut Bonitatis Suae Altaris,
 neinamq; nostram.

Quinto. Etiam in hanc ipsorum Oblationem condescen-
 deremus, vellemusq; per hoc terminum pacis
 prolongare, quid hinc aliud sequeretur, quam
 approbatio illorum actuum quos hactenus con-
 tra pacem Turcae patraverunt, per hocq; quasi
 daretur illis occasionem ad Similia quoq;
 impiores patranda, imo nimiam ipsis no-
 stram pusillanimitem degeremus ac declara-
 remus.

Sunt multa alia quoq; quae merito hac in materia
 in Considerationem venire possent, verum his
 nolens molestus esse Sua Altit. dicam brev-
 itus meam exilem opinionem.

Quod tam ex praemissis rationibus, quam huc iam non
 adductis, consultius longe et magis authoritati-
 vum foret, securusq; praetensos solum pacis
 annos confirmare, quam prolongare terminum
 pacis. Declarando illis, quod cum nec pmi-
 sam pacem hactenus observaverint, neq; contra-
 venientes puniverint, multo magis ablata resti-
 tuerint, tantum abesset, ut nos in prolongationem
 pacis consentire possemus, quin imo iustam & suffi-
 cientem causam ipsos dedisse, ut Sua Altit. com-
 poneret

poneret cum alijs suis adversarijs, numpsetq.
cum ipsis foedus. Nihilominus tamen, pactum
quem iam sua Altas cum ipsis habet, modo à
parte quoq. ipsorum diligenter observetur, sua
etiam Altas observatura, restant eiq. illos Szó.
nien Conclusionis annos noviter confirmatura erit.
Quas si ipsi diligentius quam haecenus observa-
verint. Articulationemq. pactis iuste satisfecerint,
experiuntur suam Gloriam nec in posterum fo-
re alienam à prolongatione eiusdem boni,
honesto & Sincero pacis.

Interim cum in hac Regia sua Gloriosa constituta
sit deat, virtutibusq. animi & Corporis. Quod si
in adulationem dixerim. Existat ornata dabit
occafus, quâ toti Christianitati, afflictoq. huic Re-
gno suo, in confusionem hostis naturalis multa
bona, utriusq. beneficiorum Gloriam ostare pro-
terit, quam iam abscinderet quasi in eis putari.
Quamvis si verè et realiter in ultimo tractatu
Romienfi edito viginti quinque anni antequam, cum
adhuc ex tractatu Vindobonensi novem anni restent,
non viderim, sed cum omnibus viginti anni hac ra-
tione ex Pace Turca restarent quod tamen non
esset iam exaggerandum nec in dissertationem re-
vocandum. Sed ponere tantum in genere Articulus
de Pace, & confirmare tractatum Romienf, et
Articulum Pacis.

Quod institutionum Regis contra Pacem per Turcas oc-
cupatos attinet, temis Indivisi, à rebus se iam ut
moderum tractatus ostendit, stantibus, melius
multis

multi fuisset nihil de illis (tagis) statueret, quam
ad Commissionem dirigere, cum nihil esset, quin
si iam non restituerent, nec in Commissionem resti-
tuerent, & sic per Tractatum edictis illis pagos qua-
si cedimus eis, cum iudicio pacis & legibus. Huius-
modi sed illis ad minimum usque Commissionem;
Quin nunquam in futurum aliquis nobis extensionis pa-
gis in illis remanere nisi expletis induciis, cum
alias nihil quod nobis facibus fuisset reservata
facultate plurimos ex illis resabendi, ac a iugo
Turcarum liberandi, qui & remote ab ipsis essent,
postquam omnia Confirma prae existant, ad quod me
aliquis Ghilite mriter conducto indignissemus, sus-
cepissent confirmari si ij soluti, & plenus numerus
adessent. Sed nec Regnicola quos tunc in rerum
statu, ab intentionem continuis militis in Con-
firmis alieni fuissent.

Quibusvis Turcis nullum dubium est, quin ipsi quos
se hic accommodassent; interim porta quos de his
Turcas Confirmarios ex illis poterat melius in-
formari, ubi sperandum fuisset portam, & iam aliter,
quam Capueri pasta declarationis fuerunt, si hic
voluntaria fuisset; qui veritus est Turcas Confi-
marios, ut ipsemet Capueri pasta insinuat, ni-
minim ab ipsis lapidaretur.

Quod omnia abscedunt per sane ordinationem Commissionis
nam licet dicat quicquam, eandem tunc nobis
refulgere occasionem si licet salvaverimus tamen
aliter fieri habet; quod enim Turca contra foedus
venissent;

occupavit, restitueret jam non vult, quomodo restituit
 id, quod iam per Tractatum ipsi cedimus, ad mini-
 mum usque Commissionem, ut supra attingit. Vel quis
 phlegmat magis tunc Turcas fore distractus, quam
 iam; vel iam, an tunc sim ruptura Pacis nobis
 occasionem nostra licet uti, cedendo semel per mo-
 dum in illis Pagis sim exemptionem, nisi fortan
 expresse de Pagis in eodem articulo poverit,
 quod si Tempore Commissionis aliquid boni euen-
 illis concludere non possemus, per nossum sim-
 Chrolationi Pacis rediret in priorem statum.

Verum hic nova fraude Turca videtur velle uti, in con-
 dendo illo articulo de Pagis, ac si etiam annoveret ad
 oculum in illo articulo ponendo Dñs Commissarius in
 Latina et Ungarica lingua, expressimus tamen in
 lingua Turcica alibi ipsum substitutum, nam cum
 propositum fuisset ipsis, quid deberent articulos istos
 an idiomate Ungarico ponendos subscribere, aper-
 te reclamaverunt. Diligenter itaque attendendum cen-
 ser Versioni Turcice, cum Sactebus quibus omnes se-
 re Conclusionis in lingua ipsorum diffinit fuerit a no-
 bis.

Quantum autem tributum eorumdum Pagor attinet: Tri-
 butum Pagor a Tractatu solium Romensi contra
 Pacem per Turcas occupatum, singulis annis ex-
 cedit ducenta millia floreni; quod per moder-
 nam Tractat limitationem circa cursum monetæ
 factam, aureum creatum in florenis j. 80. Tallero
 vero Imperialem flor j. 20 acceptantes singulis
 annis exorsit ad summam Trecentor Millium
 floreni,

gloriam, quam misera hae Plebs ipsis contribuere de-
bebat. Porro si ad novum iterum tractatum totidem si-
bi subiungaverit, quod tali cum ipsis agendi modo certi-
faciet, ut per tertium tractatum aliquod amplius ex res-
piciat Regni huius nostri supererit termino cui ad de-
glutendum. Sed nec Populus ipsis durum hoc Tracta-
tum Jugum sufferre poterit, quin ad extremas deveniet
degradationem, quod vix non metus, sed eligere quam
clatum hunc Tyrannum contra nos hac rationem fortiter?

Item itaque tenet iudicio esse hac iuxta rationem ac occasionem,
redeundum nobis esset ad priora, nihilque de Pagis ipsis
deditionis concludere, nisi quod nos volumus iuribus
nostris insistere cum informatione etiam Portae. nec
hinc aliquod malum subsequi suspicandum est, cum
stabit in nostro Velle an velimus illos Pagos agredi,
Phiberoque ne Turcis Tributum pendant, Sicut Turcis ad
hanc occupationem consentium per Tractatum non dabimus,
magis Turci impropterum ad finibus pacis violationem
tam facile erumpent.

Cum autem quo regressus iam in his non daretur, cum Domini
Commissarii deputati, hoc punctum iam quasi, ut inau-
dio, concluderint, nullum famulus Consilium videtur
quam si Populus ipsis ex illis Pagis deditionis fugiat
ad loca securiora, si non tota, potius tantum pars, &
quidem ad huc ante Commissionem, quod institui ante
Iherosolim debent, ut illa in Commissionem Turca videtur
fugientem Populum, per huc non tantum minus
inventus illius sed etiam annullari, certo quasi mi-
hi persuadeo, Turcas non solum ad relaxationem, sed
immixtionem Tarda ac Tributis misera Plebis con-
descensuros

concedendum, verum - hia plurimos remissuros,
modo alios anfragientes, nos quoque ipsis remittamus;
quod ego alias quoque sepius practicare intendebam,
sed multi erant qui obstituerunt mihi.

Videv etiam monnultus infirmari. Dnd. Athi pecu-
liari aliquod humerarium signum quoque Paste-
dandum, in hoc tamen ego sum plane contrarius na-
muntus tibi, non humiliat talem hostem, sed su-
perbire facit, nec virtuti nre attribuet, Verum
debilitati: Sed nec convenit tanto Athi apud
tam abjectum hominem benevolentiam hac
ratione capere, aut per ipsum Pertile ipsius;
Sufficit humerarium ordinat plus aliquantulum va-
let, quam aliud Turcicum Commissarium.

Et hac est mea exilis, ac tenuis opinio, circa omni-
ta juncta humillime, & fideliter dnd. Athi re-
spondenda. Simptaria d. & Henrj Martij d.

1642.

Induratio.
Primis & Martij circa dilatum Pacis Turcic.

Anno Domini 1655 die 14 Maij

considerationes circa Confinia Regni ac exolutionem eorum.

Mindeneknek elotte az Végvárakról fűgven nem csak Magyar Orszagnak, hanem az több eö Föltségbe Saszac és Orszagnak és Provinziájnak is megmaradása, sőt az Ingeniumnak is Securitassa, mindnyajunknak köllene ugyan abban concurreálnunk, hogy a sokat már dolgaink előtt adak in ordinem redigálnunk, de azt minden Ertéküangelis Segérenünk, s ki valképén nemely főlö belietet az meliek egész erején az Töröknek még albatnak, de tantum abest, hogy belietnek gondvisel. It ma's dolgaink eleiben vetettük volna, de sőt mindenesztül negligáltuk, s ki nem mondatni, s talam ugyan gyalabatos, ki mondan a minemü állapotra jutottunk, ha a dert magunk is Securitassban atanunk maradni, s adont kívannak az Szomszéd Országok is. Kütséges hogy az közönséges ellenség ellen, kösön, séges és még egieset erővel unialunk magunkat, ama Segé, delmár kiwin eö Föltségbeülis a Híj Segé's Unikeret. Altyer hogy annival inkább altalmatosan Véghez vihepünk, Kütséges rend lenni in particulibus, ed azokban valo nemely difficultasokat érenünk, és eggiel mával mémi Vég Ha, Lunk legien. Azokban mémi vitéllo' kép, s ménsere méne né Ertékü altal ciriter rejaiok.

Eö köns a dert vagion az Vellenebei Tengerstül fogvast Ende, ligb hat Generalitags az korona allat. Kassay, Uyvan, Pyóni Dunan innés valo, Tots Országdi és Horvát Országdi, Ezerken kívül lévén Dandaghoz cartozo Végvárok, az Kassay Generalitaghoz kilenz Vég ház Ruzával együtt, a dertben ciriter iuxta antiquam limitationem Ezer Lovasnak, és más fel Ezer gyalognak kellene lenni in univer.

Az Uyvan Generalitaghoz pedig vagion Hainair kövel együtt az kibén Pületből jár Praedium Ezer négy Vég ház. Belben kellene lenni adregbi hatas lenni ciriter Ezer hat Ezer Lovasnak s gyalognak mint egy Ezer Ezernek.

(Omarom

Amenny magan való végs ház nem lévén más Generalisagdul ki-
nek okát nem tudhatni. S vagion Magyar Lovas abban Házi, Né-
szados Gyalogos két Szás.

Az Honi Generalisagdos Jézsevel együtt a hova Fatabul jár Pre-
sidium, vagion Végs ház Tizen négy, Esetben kellene lenni Ma-
gyar Lovasnak körülbelül Molek Szasnak, S Gyalogosnak Ezernek.

Az Dunán innendánisa ellen Muraközel és Légráddal eg-
gyütt vagion Tizen két végs ház, feleket körülbelül Ezer Lo-
vasnak kellene lenni, és Tizen két Szás Gyalogosnak.

Az Főtt Országos Generalisagdos két végs ház vagion, ha
varasdasig végs házunkból mondani, ad ki in Visebibus
Regni vagyon, S sine omni necessitate latetunk benne tartam Pre-
sidiumot, S vagion azokban Lovas három Házi, S Gyalogos Né-
met, S Horvát Ezer két Házi S négyven.

Az Horvát Országos Generalisagdos, ad Főtte mellyeti végs házak
kal vagion Tizen két végs ház. Azokban Horvát Vitezlő
németek kellene lenni Lovasnak körülbelül két háznak, Gyalogosnak
Ezer hat Házi hamis egynek, ad Quia Olad Pre'sidiumon
Kivül, ad Tíz két házon vadnak főttesten kívül.

Az Dánisagdos vadnak Tizen két végs házak. Azokban Horvát
Vitezlő nép vagion Lovas három Házi, Gyalogos hat Házi,
S Tizen egy.

S így Edelitül fogvadás az Velencei Főtte vagion
Magyar Országban Nyolcvan molek Végs Házi.

Azokban vagyon Magyar és Horvát Lovas 5000 körülbelül, Német
Lovas 150. Magyar és Horvát Gyalogos két Ezer négy Szás,
Német Gyalogos két Ezer négy Házi Nyolcvan egy.

In summa mind az hét rendbeli vitezlő nép lovas
és Gyalogos körülbelül 14931.

Az mostani Főtte szerint a deit ad Lovasnak négy Réness
lévén egy Ezer Lora téhen Ezerendeg ad Magyar és hor-
vát Lovasnak főtte, Házi kétfelében Ezer nyolcvan forintot.

Ab halogsnak pedigis harmad fel Rénest fiseren, téhen Rénest
 két fias fiseren kilenes Ezer forintot, as az, egy Summaban
 Négy fias kilenesven Ezer nyolcvan forintot.

Ab Némeket fiserése menmire meder nem tudatni, as eo fota-
 sok fiserint kinék töb, kinék fiserés fiserése lévén, de alab
 ra megien annira fiserések, ha nem többis mint hét Ezer
 7400, négy fias Magias és Horvát halognak.

Mellett mind egy Summaban arven as köz vitészlő népnék fiseré-
 sek ciriter Néhol fias fiseren nyolcs Ezer forintot, és három
 fias hufat tenne Ezerféléig.

Vadnak eseten kívül as Generalisok kiesin rendszer levő Officia-
 lisok kiknek mivel feler fiseret fiserése lenni, ha (fater)
 négy fias Ezer forintot tudunk, rájok, egy ffilliot még
 hallas as végbéli fiserése, as az egy ffillion két fias
 fiseren nyolcs Ezer három fias forintot tenne ciriter,
 Eseten kívül nem feres mégien as Municipalis, ki
 Ezerféléig as is kell.

Ezeknek pedigis provisionok így rendeltetet.

Így as Horvát Ország végis fiserokra as elős fannohia,
 és fannohia fiser, ki is így énték panasz nélkül fiser
 faternek most.

Ab fater Ország végis fiser fiser, ki as is fiser,
 kozas nélkül contentalmi fiserokra as aréglő néper.

Ab Dandags alat valo népnék három fias fiseren és Ma-
 gias halognak as fater Ország fisernek.

Ab fiseres tartozando végis fater fiser, ki as is fiser
 fiser, ki as is fiser fiser, és ha nem fiser, magor
 ugian még fisernek.

Ha nem bizonytalan fiserésben as Dandags valo fiserumok,
 (amikor ellen)

Ami ellen való végső hadok, az Uyvan és Kassai Generalis-
ságok tartozók vadnak, Gato Somarommal együtt esetnek
és az előtt (és) Országból Glorvából, és Orléanból lévő
bizonyos fizetését.

Nem volt enim molestia ő Fölsegenet miattok, és eset
confusiois és panasznem volt az Országban és haszontalanis-
ág. Előben az Országban provisoriotte, más reher ujt-
ván, bádmi holot elég egy restis egy kerten.

Deben pedig az Alagiar Vitézlo népek, ez mostani el mult. Ez-
tendőkben mémmre el fogitak az nagy fizeterlenség miat, nem
hollok az többimel, hanem tetimzék az Uyvanat, az ki Ha-
Lanknate nem esate mint egy papia, és meg teete ebből, noha
az többi közöt az is fogitott az Vitézlo népet, hogy a mint
ugyan a sz. Uyvanhoz tartozó kapitányok jeléntik, nemely
ommissariusokul ugyan gregis volt hagiva, hogy ha vala-
mely az végekből vagy mes dal, vagy az szolgatatra in-
néptus lenne, vagy el fogitok, más ne fogadgianak kele-
ben, ki tudunk nyilvan ő Fölsege akarattia ellen van.

Értelességbenis Esen Végső hadok a mémmiben vadnak,
ki nem mondadm, mely attulis vagyon, hogy az hatrai-
tus Labor nem jól administrallak, az mit az vár-
megies administrallate benneis, sokan az főzöl
nem fonditak azt az Végső hadok Eulerie, nagy
sok abutual disztrahsalvan a se, kimel articulu is jratot
volt, mi effectusbanis pidiante Denm, de nem replicatnak
requiritiokkra az Nemes varmegiek.

Vagy hatalmas confusio ara vagion egiebaranti az Orzag-
nak, és az végekből lévő Vitézlo népek fizeterlén-
ség miat, vagy az földes uraknak a kik hom-
leddagokban laknak, violen elik földieket, föld-
es, réteket, vagy lopni és tolvajlani jarnak, ki puzee-
tiak az hegénséget, az kik az holdulást ségentik,

avagy az Törökön kapdognak, s amadok egiert tiz, husz, és ház
 hegény Embertis monoretnak még, és viznek valtagra giakran,
 többre ad Haloságs mind az Ucak és Nemes Embereket Jobba-
 gyibul alnak, hatran adok mennék be ad végd Házokiban,
 as kike vagy ad földes lemtal Eöve vehnek avagy más
 valami Dongzást Ozelekésznek, nagy Confusioia lévén a
 miattis ad Országok.

Éles dolgabani as kike nemely végd hadokiban be fogal-
 tatnak nagy Confusio vagion, nem tudatni okat, hogy in tempo-
 re adokruul nem providealnak illien gabona temö Országokban,
 ma tonnan hoznak Jatonat ad it ot helybeind dragabban
 vehnek még, s csak be hozas és vekturazind többen
 áll, hogy nem ad mint ot még vedeti.

Országos dolgabulid hasonlokeppen vagiunk, holot as miz
 res agiunknak valo Salitrom, va s, kénkiz és egiel va-
 gyon it ad Országokban, hogy io gondariselés alát, más
 Országokat is megérthetünk vele, nem hogy a nélkül hű-
 kölködnénk s latunk anny amon vehite matut még a
 mind ide hoznak, as kikegiabarant mind it bőségeffen még
 találnak.

Ugrian Ben fogiatkobasok miat hatalmas karokat val egiel-
 arant is ad Török miat bekenégünk ideienis ad Flaggas
 Nemzet, ugy annyra, hogy csak kevés Ehtendö alát is
 hadunk közül, négy Ezer lötköt hamlat hatunk ad kike
 egyben is ma honis el kapdognak és as valtagra vit ad
 Országul, bamot as fennit haitot el. farom vagy négy
 Ezeret aritont ad fennit ad Nemessegs közül, as kike
 együtt ad végd beliekül el kapdognak, csak as kikekém
 tudtomra vagionis föl mégén fennit vagy Nyolcsvan Ezer
 fennit, csak E3 négy Ehtendö allát is ad kike
 hadokiban attak nekik.

Ennek fölöt

Ennek fölötté ha ugyan Esen végbéliének defektusa miatt
giatorta a Orhagnak bizonyos hamu népetet köl fogadni,
és nagy szűréssel és költséggel köl vén tartani őket
a vég hásokeban, hogy supplealliak a dotok fogiatko-
zásokát, és a fölül még itt ve hedelmek ellen oltal-
mazassanak magokat, melyre nem pellének a Orhagto
költeni, ha a végbéli Vitézlo nép éppen még volna.

Ugyan illien difficultas Esen végbéli fogiatkozása miatt
hogy a medés hadatis giatoran köl föl tartani, nem
kicsin költségel a stis, és a hegénégnek nagy Puztula-
saval, hollos ha illendő hamban és rend tartással
még volnanak a végbéli, affelével terselni ma-
gat a Orhagnak nem volna kűtséges.

Nem méltan nédeztellie a Orhags a stis, hogy ugyan
Esen végeken valo nagy fogiatkozás miatt, a kike
virtute a Penetrate exponalva volnanak póztok,
ő fölsegének, a Orhagónak készek volnanak
szolgalmi, nem csak még vonta a acul magokat, de ki
egy ki más életnek, ki pedig hadi sáda ságnak eres-
kedet kőstök. El fogynak a régi látot vitézlo
népek, a már helikben nem növeltedik, s abbanis
annak a Némdeknek fölötté sok és nagy kára kö-
vetkezik.

Ezen kívül ki nem mondhatni a mennyi sok alkal-
matlansági vannak a Orhagsbélieknek ugyan
azon végbéli fogiatkozás miatt, kapozván
ők is együtt, ma hűs minden rendek en
sokas panaszal és pörködéssel vesztegetvén.

Az emind esetnél nagjobb, ugyan esen végeken valo
fogiatkozás miatt, a békeség elleni öhve

advan holmi szabad legéniekkel magokat Diakonta
kapdósátokat ténnek as Török ellen, melyet ama-
dokis vindicalmi akannan giakor kapdósátokat
és karokat ténnek ráitok, barmokat el haitvan
magotaban giakran le vagván és sokat ra b-
sagránj ivén.

Az Török ugyan Ezen végbéli fogiatkozasokat Ertven,
amad mondas Herint Occasio facit furem, etiam
non imitatus, nemmi sok és giakor és furtokkat tén le-
gion, csak as négy avagy öt Ertendőke allattis, sok
volna mind le irnia, ebbül vévén as hodoltata snais
derékas otot. Tudvan as mi Végcink pusztaságot és
erőtlenéget, kibén annyirát mentek, és úgy neki ba-
torottak, hogy as mégis név és Ertendőke allat,
csak as menmie mi itelliükis, bolditottak be eg-
gyüttis ma tuts, majd Hád falut ha többet nemis
as ki soda as előt holout nem volt, avagy harmincz
öt harmincz hat Ertendőktől fogdvasztis Tractate
altalis jól szabadultak volt as Holouladtul, meli
yet mind as Végbéli fogiatkozasok causálnak, és
hogy magunkat semmi vel segiteni nem akarunk, ki-
bül végtére derékas raptaráis követke dik, bido-
mis okot vévén továbbra valo gonos sagrais effele-
bül as Török, és egyebarrantis effele egy magdon va-
lo kapdósáson ugyan asis sokakat causálni.

Hogy asert mind Esetet as altalmatlan ságo kat Hasdántul
el tartogat sádrak, as Herint esekbül Hasdántkra követhet-
het, utolsó véhedelmünkettis noda hemek többet latnak, mine-
sem el hitük as demés Ország esekbül melien fogd gondol-
kodni. Jlin Dáson által vékony tén tétemet mint kellene
ez végsébe

as végeknek lucumalmunk, és a sokat legénünk, magunk
nemzetség a sokban névelnünk és hasáinkat is assécurat-
munk breuibus notalom.

Magunkra néve azért úgy vagion illien még romlot alla-
grotekban hegény hasáinkat egéhen való gondvitelét,
sok as bisonios elmarat vég hasáinkat fizetésére néve,
ason pidiális as pözenséges oltalom sok költségekben
alvan, mind a bonaltat as miy kegmés utunknak Latvan
ennyi felt való sok rendbeli diszactioit, melto eberantis as
menyire leber decuraltunk, vég hasáinkat is as eo
föltégde Inge delméllel, és mint hogy és minden
egies dolgamit fölt való dolgoz, köniörgeneak eo fölt-
ség déneke, és hogy as mely vég hasáink as mint monda
elmarattak as bisonios fizetésül bisonios rendelné
eo föltégde kegmessen. Hokenlis mind as somhé d Bo
vinciák, s mind as Ország jóvedelméből s as le-
géttenénk, Ország miy Országostul kire, nem kértelkedünk
benne, hogy eo föltége kegmessen re'is mégén, s sok
declarallia as Nemes Országis magat.

Ezt as vég hasáink úgy vagion hogy as mi hasáinkat nem
végiben, hanem közeiben és belőlis vadnak, kire
néve maids inkább tartattak as somhé d Országok
és Provinceiak magok vég hasáinkat, mind miy, mind as kite
közé vadnak as ő kegmek hatanidoz, és a sokat tartatik
oltalomban és betesegben. Hogy azért mind magak
vég hasáink ő kegmekis legedelméből nyuiedak, úgy te-
dik méltan kiván hatniuk, holot amas beféd ké-
rent. Res tua tunc agitur paries cum proximo
ander. Lintén úgy illen ő kegmek és as dolgoz miat
munket. Als hittem hogy nem idegenek atul eo kegmekis
csak requiraltassanak tölünk. Na lintén nemis as mint
régentsen, mivel sokat fénvedtek ő kegmekis as el mult
Sabonukban,

habomkban, mindazon által ugy vannak valamint
 (Kés Ország, mint Alonva és Illésia a sokon a
 véghezvételre kívül a Siben Stynia és Austria szét
 két Hegértéigis fozt a lenny.
 Hagunk degedelmét pedig a mi nédi esen végekre
 néve, méltó hogy Concurrancyunk benne, kiben ilyen
 modalitastis találhatunk.

1. Végünk igaz connum Eratioban a portat a mi
 körül más Statutumj vannak a Orhagnak. En
 ugy hi hem nem ötven, hatvan Ors föntre mégien a
 Ors Ortendöbéli Dica, mint eddig volt, de két has
 esenélj többé, csak hogy a más fél vetéseken
 pariazt elliünk a Vármegyeleken.

2. A Városok is a Ors Tascariokatis ne engedje a Fölsege,
 hogy mide amoda ditta daltassanak, és a privatos u hus
 convertaltassanak, a a Orhagostulj végezással
 veszte a magok köztis a Városiak, és Polgarok,
 ne háa Hamra, hanem Ertek fenn végezőfel, a
 mind a Dica adgyak ugy a Tascaris bisomios Ter-
 minusokra, a rea mégien a Ors Ortendöntent ötven Ors
 föntre.

3. A mikor hádnak idéie nmed a Urakip és Nemesség, a
 Ortendé portatatonak, a mind most volt sokas minden
 partekaintetul, ha nem sokat keveset is adgyanak,
 de annak igen nagy Caution köladni, hogy ne vegye
 a Hegértéigis meg, a ki a Ors egyminhán Ors fönt-
 ra mégien.

Az mindent a Orhagban

4. Alminden az Országban Taxalliak meg az egy helyes Ormerek Nemes Embereket, az fenn az Szabadokat, molnárokat, az gy peregtémietek is adó helyeket, ki az fenn summa pénzre téhen.
5. Az Harmadadok az adó pventussatis ha más hova fordítanak fenn summa Exerescat, a ki a Kérőstendobeli perceptoribus ki tértik.
6. Az Nemes Ország Statutumot fön az fenn Harmadadok, az fenn fenn summa Exerescat, a mind meg éltetmi az Perceptorul, kit Continuan az utanis meg nem verdető legedelme léhen a dis.
7. Noda nemeliek habardagokat ptenalliat benne, de nem lattuk magunk és eider hádank olalmat habardagstalanlagunk, statulnunk pöllene adert amul, hogy mind az fenn fenn az Országul ki vikt a kas maioras legien, a kas mind fenn Marba legien, adnak meg a dok az fenn hamizadot, a nem semmi pénzre tenne a dis.
8. Az Desmat az fenn Pralis Perceptor, vagy Bedauna nius léhen, venne meg az adó deieben és abban ne tartanának az földes katis ellent, de forditanak az az adon vezek fenn legere fenn summa is nevel, ne ad.
9. Az postotus az adon felist vedetne ember, ha csak az mind réfel fenn, singel adgiak adt, az fenn adon anon, kit örömet elis dehen az vitéslo nép, alkalmas summat nevel a dis.
10. Az Baromnak kivalkppen

10. Az Baromnak kiváltsképpen bizonyos helyt kellene
 rendelni, as homot tovább ne hártannák as Ma-
 giarok, ugy mint as fátot és Henes taitat el köl-
 lene as Perceptorokatis tilalmadmi. Kiváltskép-
 pen harnad, negyed kéne, hogy ne adhatna sen-
 ki, mivel mindenik némi akama várta. Igis as
 külső vevőkis adnák még as Hamizsát ot
 mikor ki hártiak as barmot, s as Henni as el Adok-
 is kibén semmi Jiuuiaiok nemis lenne egy félnekis.
 Az főfén sége's zónak pedig nagy Hahnot be-
 rezhetünk vele.

11. Az vég's hástban való kore'somákat as főeddig
 as Papitanyok usurpáltak magoktól, éppen ezen
 vég'élüknek Hűk'ségekre fondicadhatnák,
 s még lévén a Papitanyoktól kiváltsképpen
 való fizetések. s nemis volna Jiuuiaiok
 benne, as fő nemis fevesset tenni, mivel sokan
 csak rovára abból is fővennék fizetéseket.

12. Az Damia Varrok noda Taxat adnak elő Föl-
 ségének, mind as által as Ország Hűk'ségereis,
 as ki magokatis igen illeti adhatnának Ezen-
 donként Valami Contributio, as Henni as Da-
 miate jóvedélméből is nem sokat tenni, ha elő
 Föl'ségeis fondittána valami kevesset as végeke
 Hűk'ségereis.

13. Az Thesaurarius legyen igen lép hásonnal as Or-
 szág Pensébilidatstest Eghalsatna, főkép-
 pen as barombul ocdon még venne as más jöve-
 demények

Preemptorik elöt ad Jaton, s el adván ahe Ben-
czen as idegen vévőlenek as fit as Ország fűk
ségéért nemis föl illetlennek tartani.

14. Adobul as fennit memi háhnot ferezdet
ason Besauranus, vagy Generalis Preceptor.
Közönlegessen jonak a nykor in gradum ve-
si, méss Latria s nemis köl contemnálni, ta-
lal adhibitá diligentiā több modoris as Preca-
rarius as mine Saporéda as főzönleges
hahnot. Más alkalmatossággal az fit
proximē imponalnijs köl neki.

Et az Ur maga kezével Subnectalta.

Az midőn valamely nagy Püspök, Ersek, avagy Er-
tekes Preposit méss háál, mést föl annak Javai
val as több Pap Uraké oltozni, elégek lévén azok
nak ason Privilis, Sinos jóvedelmek, Prebendok,
jóvennaponként nem perés.

Mégis bálván afféle Pralatusok nem kellene Esztendő alatt
légo aláb másnak confemlni as beneficiumot, hanem for-
betanak as végeket fűk ségére, sőt ha Contralnia
cö föl ségde as ollyan beneficiumot, valaméllieké-
nek adna as jóvendő Proventusokból fakahva
egy kens magonis as végekre bisomios summat
respective jóvedelmére néve. Lám eléget adnak
as Jektaknak as fűk sollicitalliale hamokra as be-
neficiumokat. Seculari kóknak feveter adnak, ha va-
lami defectus eszike pénz nélkül. Eo nekiet sem marad fölök-
tül, hanem ingien iutnak hoga, sem Feleségeket sem Jemeteket,
kevesnek vára kiben fűk Népet Jarebon.

Ilyképen lett meg Magyar Ország
 végéig hazaküldi Profontalada, és azok
 nak meg fűtését, csak két Ester
 fűtő Sovál, és eöven két Esterfontal
 legő folyeb.

Conditio.

Hőben hogy még lévén az bikiesség mindig az ide,
 gen soot mellyet Lengyel Országból, Erdéltől, a vagy az
 alföldről hozatunk, senki bé ne merjen hozni, és az Császár
 és Király Urunk és Főlségbe Országabulid Magyar Or-
 szágban senki soot bé ne merjen venni, ha nem csak az,
 akit és Főlségbe, és Palatinus Urunk és Nagya, fogd a,
 ked vendémi, és annak ily segétségdel legyen és Főlségbe
 és Palatinus Urunk és Nagya. Hogy Magyar Ország-
 ban minden vendélieket arra bírják hogy senki másat,
 vagy más Országból bé ne merjen soot venni az Ország,
 és más merjen venni más fele soot, ha nem csak ahol az
 soból, mellyet és Főlségbe annak az rendelt Emberektől
 fogd adatni, és az soot nem kénzen, hanem minden Ember
 gaboran vegye, úgy mint minden Luff soot, egy egy Nagy
 Bombatyi mért gaborat adgyanak, és egy az két Ester
 Luff soot adatni 24000 Bombatyi mért gaborat,
 mely tesszen

mely tizen tizen hat ezer Szombathy Muttot, ennek
hat ezer muttjával mind az egész végeket megd Jfin,
találtni, mert ha Kénten nyolc ezer Ember volt
az végekben, több jutna egyekre huszon négy más gabo,
mattal, mellyet egy ember Ezerendegs beven megkérdegy.

Éz Ez ezer mutt gabonát végezte el ez Fölsege, hogy Senki,
től ne vegyék, ha nem attól a rendelt Embertől, és on-
gyú mint ekorais hogy akar mely privatus Ember Va,
Sarlóc gabonát az Országban, és úgy adta az Imperium
beli Városoknak, és az Par Országi Fejedelemségnek,
ha nem attól a rendelt Embertől vegyék, és az is ez Fölsege
és Palatinus Uram ez Nagya hire nélkül, megkérdegyék
velek.

Ez az ez ezer mutt adhatny az Imperiumbeli Városoknak,
és az Par Országi Fejedelemségnek, Legs alab muttát husz
magyar forintot, mely tizen egy Sumában 200000 ma,
gyar forintot, úgy mint két hat ezer magyar forintot.

Ennek az Summának egy részével dízmatat, masokkal Ford,
tot vésetni, melynek két annyira ki mehet az ara a mint meg
veszők.

Ez harmadeg részét két szintből adhatny megd mikor így az
Sooe ez Fölsege ha ide adgya kuffiat két szintet, tizen
az ara negyven nyolc ezer forintot, így megd marad az
Végshelik megd fizetésére az hat ezer forintból ötven
két ezer forint, és az dízmat, és forszto megd vételéből
megd maradhat Legs alab hatvan ezer forint.

Ez 6000 mutt.

20000 mült gabonát, ha úgy adják az Végbelieknek az
 mint ez ideig attak mültt, Legs alab Parmind Rónd
 forintot tessék, az hat Özer mültt hat Nyolcvan Özer
 forintot, és egy Öze az gabonát fűtésébül ha be vonják,
 és az székra de mára romlott hat Negyven Özer forintot
 róla tessük, és az hat Özer forintból meg marad ötven
 ötven két Özer forintot róla adadjuk mind az hatvan Özer
 forintot együtt, tessék az Summa három hat kilencven
 hat Özer forintot.

20000 Rónto és Belma nyereségdek kívül melyet Legs alab rea
 videték hat Özer forintot.

20000 De még az egy küff soot egy Lombardi mélt gabonát irók,
 tártam az Örszags ne beosztélné, mint hogy néha drága az
 gabon, és az Ró mindenkor egy árában marad hat, ottan
 két küff soot agyarak egy méltot, de más az mint Ró
 jár Rómban Negyven pinzen küffia, ugyan azon negyven
 pinzen meg vessem az Gabonának méltot

20000 Hogy ha az Örszags magda ottalmat kívánja ere vára mehet,
 és az Imperiumbeli várokkal, és Hercegekkel és egy ai,
 gelsbetnek, hogy vagy Öze vagy drága de mindenkor egy
 áron Vegyék el az Gabonának méltot, és imitid egy agyát
 nekik, hogy bizonyosan meg bevéssék az két Rónt annua,
 tim

20000 Így Continué meg profuntólatják, és meg szétvetni az Magyar
 Örszags Vég beljéket, és az benne valokat, és meg
 megad marad benne.

20000 Felül meg nevezet Rón kívül ugyan tob soot adhat és
 fűtésé ala mélt az elég nem róla, és artat ha el
 adtak az két Özer forintot, az tobét pinzen addatni - el úgy
 az mint és

ak mint e' Fölsege képz' hogy méltó eladni, aholis igen nagy haszna lehet e' Fölsegenek.

É minémű Contributiokat az Országok Contribuálnak, az Ma, gyar Országli Végekre, azt e' Fölsege vagy azoknak épületesére, a' vagy az Salagos Országok kiválttságára fordit'hatja, a' vagy pedig Párducában töltsi, hogy ha annak jól semmi, ké' s' pénzel minijár' e' legs' Páva lehet e' Fölsegenek, és azokat disciplinábanis tartatni, meg s' levén szétseki.

Extractussa.

Egész Svón és ahhoz tartozando Vég-
Záknak, Alagiar Vitézlő rendnek, Lovas-
nak, és Kálógdnak, Pattantiusoknak, és Ex-
traordinariusoknak az mint Continuē vad-
nak, így következnek.

Ször.

Hat Hadnagy ságs alatt, Vice Gene-
ralis' ur' és Vég Zarássival
egütt — — — 300 Lovas.

Három Szarabon való Vaida-
ságs alatt, az Vaidak Inas-
sával egütt — — — 150. Ember.

Leő, és Vice Generalis' Urunknak
Szagyon egy egy, Szabad Vizedgie. 20. Ember.

Három Szarkán való Vaidaságs
alatt Inasokkal egütt — — 90. Ember.

Aligbort ur' Pattantiusival, és
Glester emberekkel egütt — 31. Ember.

Extraordinariusok az Laistho
szemint — — — 9. Ember.

Szent Mártonban.

Egy Varda Jnasával egiüt. . 50. Ember.

hesszebben

Apitány Uram eö Ngá Lovai-
val egiüt - - - 14. Lo.

Egyra ordinariusokk, ugi mind
az Főrk Tolmácsnak - - 5. Lo.

Szent Mártoni Apitannak. 3. Lo.

Nagy Istvánnak privátia
jár egi Lora - - 50. Ember.

Ezek mind az Főri
Lairomban vadnak.

Állán.

Fő Apitán ur eö Ngá és Vice A-
pitány ur, 2. Hadnagi Ura-
imek Lovasival egiüt. . 200. Lo.

Öt Vaidaság alatt, as Vardak
Jnasival egiüt - - 250. Ember.

Ajgbor, Pateantusival egiüt . ii. Ember.

155

Le
Gyán ou Papán extraordinariuok
Vincentius Ernestus Ottman Fő
Kudrta Kleszer Vráh, Fizeső
Kleszer Vráh, Serégs Deák,
és Porkoláb: In univér.
nem. - - - - 5. Ember -

Wessprémz. # # # # #

Fő Kapitán, és Vice Kapitán.
Két Hadnagi Vráimek Lo-
va sival együt - - - 200. Lo.

Hát Vaidáságs alatt Jnasí-
val együt - - - 300. Ember.

Caribore, Cattantiu sival együt. 9 Ember.
Serégs Deák, és Porkoláb. 2. Ember.

Satában.

Fő Kapitán, és Vice Kapitán
Lova sival együt - - - 50. Lo.
2. Vaidáságs alatt Jnasíval együt. 100. Ember.
Caribant, Cattantiu sival együt. 7. Ember.
Serégs deák, és Porkoláb. 2. Ember.

Szentesben.
 Lőnül Hatan. Páánul egy
 Tized alia a Tizedessel
 együt, Szent Glantonbul öten
 teszen - - - - - 21 Embere.

HESZES
 HESZNEKBÜL Szolgálnak oda
 Tizen: - - - - - 10 Embere.

Ezek az Hesztesiek, és
 Hengeresiek Lőliül be vannak
 írva, azért nyobban nem írat-
 nak - - - - -

Övet kesnek az Ba-
 laton melléki Vég há-
 béliék.

Keszthell.
 Kapitán, és Hadnagi Uram Lo-
 vasival együt Raz lo. 100. Lo.

157.

2. Vardaságh alatt Inasival
égiút - - - - - 100 Ember.
Seregs Deák és Pattantius. 2. Ember.

Sihánban.
Apitán Lorasival égiút - 20. Lo.
It Varda Inasával égiút. . 50. Ember.
Pattantius, és Porkolab - 2. Ember.

Szigligett.
It az Kapitánnak Lora nem
jár fizetése, de azon kívül
10. Loval Szolgálnak - - 10. Lo.
Varda Inas nélkül - - 25. Ember.

Hobánch.
Ha Kapitáni uolna. 6. Lora
jáma fizetése - - - 6. Lo.
Ezen kívül. 14. Lovas uagion. 14. Lo.
Varda Inas nélkül - - 25. Ember.

Ásonban.

Apján Uramnak tíz Lora, ében
Kivül 30. Lo. — — — — 40. Lo.

1. Vaidaságh Inasáual egüet — 50 Ember.

Régi Hariduk — — — 25.

2. Pattantius, és 1. Porkoláb — 3. Ember.

Actum Janini 15 Xbr

Anno Dni 1657.

Fertő János fő Deáks
Deákia
~~am~~

Hic est Excellente Domine Militum Ungarorum
 Munus, Qui in Confines Sacrae
 Imperialis Caesaris & Regiae Majestatis,
 Iauriensi & eidem amicus intendent,
 qui Praesidiorum Turcorum ipsidem op-
 positum et militum in eis collocato-
 rum, tantum non addequant numerum
 ut eorum viribus et excursionibus ne-
 dum resistere possent sed in defensionem
 quoque Praesidiorum sibi in quibus degunt
 in sufficientes sunt et ex eo sequitur quod
 qui sunt etiam bono ordine et dispositi-
 one carent.

In primis Ipsi officiales aliorum pariter et de
 inferioris ordinis personas militum
 quas in completionem certi numeri con-
 pagianorum seu copiarum suarum et
 proprio officiorum suorum requisiti
 intenterere deberent intenterere nequeunt
 et nec possunt; hinc est quod quod com-
 pagia ea centum personis consisteret
 vix in ea reperiuntur milites sexaginta;
 Vnde vero ea viraginta stare debent
 militibus vix in eadem sunt milites trigin-
 ta; Hic vero status militum magno vix
 est ordini militari quod earum personarum
 defectum quas ipsi officiales intenterere de-
 berent milites gregarii cogantur supplere

Secundo.

Secundo. Illud quoque onerosum et difficile videtur exercitum quod sint nonnulli officiales puta Index bellicus Sub Index Scribe e. exercitus et Notarius bellicus et plures alij, qui instar militum in Compagnijs habent et percipiunt solutionem extra tamen incumbentiam officiorum suorum in numerum Compagniarum nullum prestarent servitium.

Tertio. Nulla etiam est compagna militum in quo officiales primum videlicet Ducem habentur plures quem si in aliqua occasione cadere contingeret cum copia illa sine ductore constituta in appertam deveniret confusione. Hinc est et illud quod dispositio, nec vigiliarum, aliasque omnes curas & fatigias in Compagnia peragere debentur unde officialis peragere debeat ad quod debito modo peragenda unica persona non potest sufficere, et sic in una militum Compagnia uno tantum officiali existente milites gregarij difficilem animis ad servitia suis statibus sacratissimè se adstringit nullam habens spem quod venturis temporibus interitu servitiorum suorum e statu et communi conditione militari aliquando vel minorenes primo deinde gratiam altiores militans Ordinis Status valeat adipisci.

Quarto. Gravem & hoc inter Officiales pareret invidiam quod qui in Officijs & personis ipsorum sibi invicem pares habentur & sic Onera quoque Officiorum suorum aequaliter portant,

in Salarijs tamen ipsorum in equalitas in-
ter ipsos haberetur uno plus alter minus
solutionis percipiente.

Primo. Ut in omnibus Praedictis plures sunt Ili-
lites, praecipue vero ubi Companie ipso-
rum ex Praedictarum pari Condarent mili-
tum numero Equitibus Scilicet Ordinis ex
Septuaginta quinque Equitibus Pedestris
vero Similiter Ordinis ex totidem pe-
ditum personis Condarentur, quibus unus
Dux cum vice suo antesignano unus
vexillifer & unus Similiter vigilans
Magister praeficeretur & isti per-
sonam haberent solutionem.

Secundo. Ut Officiales unius ordinis Equa-
liter et unus non plus solutionis quam
alter perciperet.

Tertio. Ut Iudici Bellico Scribe exercitus
Notario et his Similibus vel separatim
solutio deputetur, vel quot equitum loca
tenet ad eadem Praedicta servitia.

Quarto. Ut ille esset et illud ut militi in
gravibus Compania existenti certum
genus armorum portandum imponeretur
et ad idem gerendum astringeretur.

Secundo. Ut modus & Ordo militaris eo ma-
gis observetur idoneum foret huius
vis officialium demandari quatenus
militibus

milites sibi subiectos ad minimum ^m Singu-
 lis mensibus exercerent.
 In his ad hunc ordinem redigendis si Ex-
 cellentia Vra patrocinari dignabilur cum
 habeo spem quod militia Hungarica sub
 Generalatu Excellentie Vre constitu-
 ta meliori & Commodiori modo sua servi-
 tia peragenda in effectum deducet tam
 in negotijs necessitatibus confinis tanquen-
 tibus quam vero Campystribus pro occa-
 sionum exigentia ubique exhibendis. Nec
 adeo magnum ad hoc requireretur me-
 dium, quam prout haec omnia Computari
 ad summum decem, vel duodecim milibus
 florenorum in ordinem possent reduci.

163

Ordinancia p^a D. Comite Joanne
Essexie Vice Regi Francie
Pro memoria.

1° Ordinantiam ad Presidium in Festes, ut, quamprimum
Ipsi D^{ns} Capitaneus in Dotis significabit, de se ad
illum recipere, statim se accomodent, & locum Festes
ad ipsius instantiam deserant.

2do. Viduente Presidium recipiat se quamprimum in Pappa,
& comburant omnia cum suo abitu.

3°. Presidium in Kessell, quando videbit, quod plures
Copie Turcarum eo deveniant, in Se dimittit & Scho-
vanes recedat, & cum suo discessu etiam om-
nia igne comburat, quoniam hæc tria loca contra
hostilem potentiam se defendere nequaquam
poterunt.

4°. Similiter Vasconiente Presidium se quamprimum
in Pappa recipiet.

5°. Presidium in Dotis veni, pro ulteriore dispositione
ibidem manebit.

6°. Quamprimum hic Joanni videbit, aliquod hostile pen-
culum, avocabit D^{ns} Vice Generalis Milites in
Sancto Glathino existentes.

Joanni 34 July 1663.

Moneto.

Ily Széchenyi György Vörösmarty László,
 és azon helynek, s. Vármegyének örökös
 Főispánja, az hatalmas Római Császár,
 és Magyar Ország Király Urunk
 és Főispánja belső Tanácsa, és Ezerházy
 János, azon Római hatalmas Császár, és Ma-
 gyar Ország Király Urunk és Fő-
 ispánja, és ahoz tartozando végs házainak
 Vize Generalis Kapitánya. Adgyuk teltará
 mindenek az kiknek illik, kivált képpen
 tineketek ezen György tartománybeli faluk
 Birák, és polgárok. Hogy minékutanna az my
 kegyelmes Császár, és Király Urunk és
 Főispánja, az György Császáral bekecséget
 Szörzött, az parancsolja mindenekül minden fo-
 gyatkozás, és Sérelem nélkül még tartatny. Hely
 hogy az közönséges még maradáunkra való iora
 nézve annális inkább még tartatnék, és a sok Furza,
 var után mindenek Főispánban legyenek, s. kivált
 képpen a Szegénység még nyugdassék, és gyara,
 podhassék, ő Főispánja eny parancsolati alatt
 még vagion hadgiva, hogy az Charargok, Léségök,
 Falukon elődök, Szegénység nyomorgato nyužo,
 Főispán, és Vize Kapitány, és nem más alacomb
 minden lévő Főispán Lelével nélkül iara koborlo
 tolvajok, mindenütt kergetessenek, üldöztesse,
 és fogdortassanak. Annak okáért azon ő Főispánja
 Parancsolatnak ereyével, hadgiuk my, és eny

Parancsolliuk néktek, hogy ha a ti salutookban, vagy ha,
 távolléteket afféle koborló, és rajtakok elődö, s. chupán
 adak fű, vagy vicepapitány, s. nem más aláb Jalo
 Tábornok Levelé nélkül járo találtaik, tedát as olliat
 as főzelliéb való végbéli papitank hiesseggel meg
 jelenteni, vagy megfogó, és megfogóvan, illendő, és
 Országunk Törvénye hémis való Magisztratusádoz, és
 Dnyádoz hemely elyben kézhöz vinni minden okve-
 terlen tartozzatoke tizenket forént birságd alatt. Hol-
 ott penig as ollian koborlok magokká megfogó
 nem engednek, vagy legyvenel ollalmaznáke magokatt,
 meg elnökök szabad legien. Ezen ems parancsola-
 tunkban penig ha valamely biro el nem jár, és vala-
 mély Lezegő csavargott el titkol, vagy meg nem
 fogja, vagy hit nem ad felőle, minas Dnyának
 háts Pálesa, s. minas Eskütyenek háts Pálesa
 Ezen el fenülhetetlen büntetése. Jörött, die. 5.

1677. 6. 6.

Dezsem János
 Lóni Püspök

Stefán János
 Lóni Vice Jenerals

Szerhasi János az hatalmas
 Római Császár és Magyar Or-
 szági Koronás Király Unok
 ö Főlségbe, Jör és abg tartozando vég há-
 zainak Vice Palis kapucnyja. Adom
 tuttára mindenkinek az kékto illik, kiválkép,
 pen kinétek Szala Varmegyében az Balaton
 mellet Veszprem táján Lakozo Főlső és Al-
 so, Örsi, Lovasi, Palasznaki, Kővési, Sopaki,
 Füredi, Ártási, Pétséli és Dörgitsei fa-
 lusi Birák és Polgárok. Hogy minéko utánna,
 az mi kglmes Római Császár és Koronás
 Király Unok ö Főlségbe, az Örsök Pa-
 zánal békességet kerzét, azt Parancsolta
 mindenkétül minden fogyatkozás nélkül be-
 relem nélkül meg tartani. Hely hogy az
 közönteges még maradvánkra valo jora né-
 ve, annál inkább még tartassék, és az sok fur-
 zavar után mindenké tündességekben legienék,
 s kiválképpen az Hegény ség még nyughas-
 ték, s gearapodhanék, ö Főlségének erős
 Parantolati alatt még vagyon hagyva, hogy
 az Savargók, Lézegők felükön elődök, se-
 genység nyomorgato, Nyabó, Főzto, Fő és Vice

167.
Kagytány, és nem más alattomb venden lévő
Törvisele levele nélkül járó koborló Polvairók,
mindenütt kergetteessenek, üldöztesseessen, és fog-
dottassanak. Amakokáért azon Eö Foltén,
gde, és Jrtis Unuk Eö Ngá paranttolat-
tyanake erejével, hagyom éhiv és erőssén
Paranttolom, hogy ha a s ti falutokban vagy
határokban affelle koborló, és mitatók
elődö - s. csupán csak Fő, vagy Vice Ka-
pitány - s. nem más alá való Törvisele
Levele nélkül járó találhatók, tehát az
ollyat az főzelele való végbeli kapitán-
nak, kétséggel még jelenteni, vagy meg-
fogni, és még fogván illendő, és Orzá-
gunk Törvénye szerént való Alagista-
tusádoz és Diraadász kemény eldiben
kézhöz vinni, minden okvetetlen tar-
toztatok tizen két forint bírság alatt. Holot
benig az olyan koborlok, magokat még
fogni nem engednék, vagy egyvenel
oltalmaznate magokat, még ölnötök
habad legyen. Ezen ent Paranttolat-
tomban Benig, ha valamely Dira el nem
jád, és valamely léggő csavargot el ritkol,

vagy még nem Loxbia, vagy hinc nem ad
 felött. mind a 3 Orionak ház (Palasda, s-
 mind a 3 Estekütnék ház (Palasza) legyen
 el kerülhetetlen buntezése. Györöth

Die 7. Júl. Junij 1669.

Szterházi János

Indoklás

Alaton mellett lévő Beszirm Tarto-
 mánybeli faluknak, Protectionalis, és
 Latens Levelek.

Augustissime Caesar. 28.

Vorati ea necessitudine quam hoc tempore nostrae ra-
tiones expostulant, novum iteratumq; Majestatem
Vram recursum accipere opus habuimus. Novit ee-
quidem Illustras Vestra Sacratissima clare, quanto
jam tempore cogimur perferre molestias injurias q;
ab Excellentissimo Domino Archiep. Arignensi
susceptas quae quotidiana impressione animos nostros
fatigat divexantq;. Etenim quamvis plurimi suis
sint jam exacti labores ut aliqua Equabili nos
inter ac memoratum Primum Archiepiscopum accommoda-
tionis accords statueretur, in quo nobis semper om-
nia mandata sunt omnes Equas possibilesq; conditiones
paci et concordiae excipere, ne his incommodi
amplius torqueremur. Verum quid inde sentiamus sit
fata Vano hinc inde Examina indicant, in qui-
bus nihil necessitati nostrae algerum nihil pueri
nostri frugiferum, sed vices verbaq; medicata
nostri ingerunt referuntq; ut ita ex hac amabili-
tis compositionis proba, competens plenioribus
nostri remedium ne dum exseriri sed ne con-
vincere valeamus, quin potius ab ipso Excellentissimo
Domino Archiep. magno studio tentari patienti-
am nostram tentatamq; contemni experimur, cum
"nec jure nec injuria nostra crederi potest, ut vel parumper
cederet proposito

Cederet proposito suo, in quo propter vim et velle nihil
 aliud sibi arrogare videtur: nobis certe nihil digne
 obiectum iri cecidimus in quo parti altere iuste quicquam
 debeamus nisi fore sua Excellentia sibi inferendi nobis
 vero perferendi has injurias Legem imperare velit il-
 linc enim nobis vis illata est illinc provocati ad
 lites inviti exureximus ad iustae ac laetiae defen-
 sionis media amplectenda uti speratis proximè di-
 cebat controversiarum nostrarum discordia, causas, pro-
 vocationes insidias, vim, vanoque tractatus ex par-
 te sua Excellentiae irritos factos Excellens ac
 Illmo Palatino suis declaratos demonstratosque
 testatos feci. Obtestamur proinde per Immortalem
 Deum Auctoritatem Vestram Sacratissimam, tanquam
 Iuris & injuriarum nostrarum Summum Arbitrum,
 quatenus rem istam differentiamque item omnia quae
 ex inde ^{seque} decurruntque constant, dignetur statim sua
 ante oculos spectare Regique providentiae statuere
 neque tantis laboribus sumptibusque multis impensis ad
 extremum usque attritis, fiduciam clementiae suae
 a lapsu aequitatis erigere, & tantarum indignitatum
 nostrarum necnon decedere, et quidem nullum quo
 ad amicabilem eoque modo fiendam compositionem spe-
 rare videbantur neque laboribus premium a
 parte Excellentissimi Domini Archiepiscopi delatum sit,
 Sed neque Mattem

Sed neq; Mattem Vram alto huic Labori ulterius dim-
plicari cuperemus, opus est solum id quod a Vra
Matte obtinere satagimus, quatenus Matris Vrae
Sacratissima super illa omnia quae in re differentiaq;
ista hucusq; acta et digesta sunt iuxta censuras
ac Determinationes Matris Vrae iuxta opinionem
& Sententiam Inchyti Tribunalis, eam pro Tribus Sen-
tentiam ferre dignetur, quae Vrae Matris decretis
super hoc negotio in Qd & emanatis quae reveren-
tium meorum tenore conformis nos ad viam juris di-
gessit ita namq; verum sordo, Legumq; stabili Obser-
vantia Curiae iudiciali Matris Vrae in his radica-
ta equitas videri, nec patiatur hanc viam multis
Cursus Juris hactenus per Excellentissimum Dnum
Archiepiscopum multis impedimentis obvallatam
ulterius quoq; Obsideri. In quibus a sua Matre
Sacra consequendis ne nos spes et cura desti-
tuat Matrem Vram Sacratissimam per Omnipoten-
tem Dnum suppliciter rogamus. Deus Matrem
Vram.

Ordo, et modus observandus dum Incendium in aliqua Parte Civitatis quod Deus avertat. Capitulum.

Quilibet Principis Officij, ab illis ad quos spectat, unus Capitaneus Romanus, unus Vrbicus, & unus Mobilis Civitatis eligent, qui temerum statim audito Incendio hunc vocem ad locum Incendij, & recte dirigent, sicut ei videbitur esse melior, propter commune beneficium, Confusionem, Rumorem, Querelas, & Latrocinia vitent, distribuunt operarios ad perficiendum Ordinem. Cui infra id ei preceptum, & non permittant neminem ad Ignem accedere, propter denominatos ad agenda, & qui quid sit apti ad ostendendum Auxilium, neque concedat quod infructuosus, curiositate capti, infiriant Ignem.

Nomina predictorum Hominum Electorum statim debeant multiplicari, una cum locis, & locis habitationis, & dissimulantur in uno folio publice exposto, in loco Vigiliis, Plateis, & teneat huius Vigiliis Capitaneus exactam notitiam habere.

Ac si acciderit quod aliquis predictus D.D. Elektorum deberet extra Civitatem ire, & exterius morari, per aliquot dies, aut agrotaret, debeat statim hoc indicare, ut interius alter substituat, cuius nomen statim loco Vigiliis patet fiat.

Si autem Alemannus Capitaneus Mobilis elektor tempore Incendij

Inceps Vigiliæ Sabuerit, quamprimum Sabuerit notitiam Ig-
nis, mittat ad satisfaciendum Capitaneis, qui ultimum Sa-
buerit vigiliæ, & isti teneantur, ad assistendum fuoribus
Ignis, cum illi qui Vigilat, non debeat Vigiliæ relinquere.

Hi Domi quam Primum Elati fuerint, debeant conjuncte vi-
sitere & visitare. Intus Publicos, & videre, an in Dy-
mibus privatorum sunt Urnes, iuxta Ordinem. Cum in-
fuerit dicam: & si plerumque, & omnia que de sunt, statim
curent reficere.

Placidabit omnibus Personis cuiuscunque Conditionis, in sua Domo
retinere tot Urnes ligneas, aut Coras, Sabentes sua manualia
ut facilius hincinde transportari possint, quot Personae Domi
erunt, apti, ad portandum & dictas Urnes aqua repletas, &
nemo audeat huius Vasa adhibere, nisi Inceps exigente,
quod cum animadverti non possit, quando accideri possit,
sunt conservandæ, semper promptæ, & paratæ, & qui do-
mi Intus carent, dictas Urnes continuo aqua repletas con-
servari debent.

Illi qui sunt Diligenti, & majores commoditates Sabent, ab-
quam firmissimam (id est Instrumentum Aquæ aspergendæ) Sa-
bere poterunt, quod quo magis grandior, eo semper melior
erit.

De talibus Instrumentis curari poterit fieri de Sumptibus Publicis,
& custodiantur in Platea, aqua repleta, portandæ, præmente ve-
cacione quo opus fuerit.

Intus Publica, id est illa que sunt in Vigis, ut est illud Placidæ, illud
ante

ante Domum D. Præpositi, illud ante Domum D. Capitanei Ke-
mner, illud ante Domum Patrum S. Martini, illud ante
Domum D. Trinitatis, illud ante Domum Bruckliu illud
ante Domum D. Felbachel, illud ante Domum Domi Kiral,
sint continui cum bonis latens, et Vinis parata.

Quolibet dicitur Puteum, proprii sive tria, vel quatuor media
dolea Sabent, emptas sumptibus publicis, quæ continui
aquâ repleta, retineant, et illi qui viam unius cuiusque
Putei Sabitant, teneant, curare, dolea est semper aquâ
repleta, & si frangatur, aut insumentur, debeant sta-
tim significare, ut reseruantur.

Quamprimum audietur Incendium incipere, illi qui sunt Putei
Putei Putei Putei, teneant ire, aut mittere in-
pæ coram conditorem, suos famulos ad exarrendum
aquam, quæ infundatur in Puteis doleis, ut statim illi
qui veniunt, cum urnis vacuis possint easdem replevi.

Et quæ Putea tantum duo Vasa aquam extra-
sentia Sabent, fiat dictos Secum ferre alia Vasa
cum funibus longis, ut quilibet, aquam aurire, quæ ma-
gis fieri possit.

Illi qui domi Puteum, & Locum Sabent, teneant, proprii
coram Putea, unum, aut plus medium doleum, sicut e
possibilitate, continui aquâ repleant, & teneant in Casu
Incendij sua ostia patere, & permittere introitum uni-
cuique venienti ad capiendam aquam, procurandam hanc à
suis domesticis aquam extrahi.

Omnes privati Sabentis Curas aptos, & dolea, quæ magis
celeri gradu fieri potest, currant cum aqua ad locum In-
cendij, & omnes illi qui Sabent Curas aquam Puteo con-
ducunt.

conducentes ad privatas domus teneant motu retinere sunt
 cum promptis, & aqua doliis repleta, ut statim ubi neces-
 sitas erit occurrant, et evacuatis doliis statim ad Locum Viciniori
 iterum vadant ad capiendum aquam.

Et solitum continuo habere unam Vigiliam in medio Civitatis
 supra Campanilem, ut statim animadvertens Principium In-
 cendij in aliqua domo facti, sonus Campanie patet faciat, ita
 ut omnes reddant scientiam illi Incendij.

Hic melius Campanie mibi videtur illi. Rector P. Franciscanus,
 sed si hoc nollent, in hoc modo loqui, fiat quod Vigili
 Rector, & Patulib. motu sequantur attendant, et ulterius mit-
 tant aliis Personis, quae non solum clament ut quilibet
 si caveat ab igne, sed etiam curent observare, & dum acci-
 dat Incendium, statim propalet Capitaneus in Platea Vigi-
 lanti, eodem modo etiam teneant Vicini loci ubi erit Incendi-
 um ad denunciandum ignem Vigili & Capitaneis, qui immedia-
 te curabit Campanam pulsari, aut Tympanum toti Civitati pa-
 tesfaciat, ut quilibet faciat in Civitate illi Incendium.

Idem Capitaneus mittet immediate in Locis Militibus arma-
 tis cum uno Officali, qui circumdant Domum Incendij, ut
 evitentur disordines.

Statim etiam mittet ad notificandum Incendium & Locum Incen-
 dij Capitaneis, & Personis hierarchicis Electis, ut occurrant
 ad ignem.

Nec non mittet superioribus Officiis ignem ad patrefaciendum.

Dividat postea Civitas in quatuor partes, seu Quarteiras una
 pars includat a Via proficiscens ex Porta Viennae, ad pla-
 team usque declinando, postea ad Plateam, & ad Portam Da-
 mubij proficiscens, in qua comprehendit domus etiam Praetoris
 & Illius

& Illiis Episcopi.

Altera pars includat ab eadem via, quae ex Platea ad porta Da-
mby proficiunt, & à remanente via, quae ex porta Viennensi
recte sequitur tendenti ad Memia Civitatis, in qua parte e
Domus Civitatis & Hospitalis.

Altera pars includat ab ead. via ultimo dicta, et à parva
via, quae ex Platea ante scholas R. P. I. Unitas transit
tendenti ad Memia Civitatis, in qua e. locus Vigiliis,
& Canonici R. P. Franciscanorum.

Altera sit antiqua Civitatis, & includat ab illa parva via et
à via quae ex porta Viennensi proficiunt recte ad plateam di-
ctam, in qua est Collegium R. P. I. Unitas, Domus Illiis
Vici & alij Ecclesiis & Baro.

Denique accenso igne (quod Deus avertat) in una ex praedictis
partibus, omnibus Incolis alias Partium, post inferri-
tos prohibeat e domo exire, sed sint parati ad ve-
currendum ad locum Incendij quando mandatum fuerit.

Stant omnes Fabris lignariis, & Ammentariis fabris, & si
etiam non videntur isti esse numero sufficientes, cum eorum
numerus noticiam, Ferramentariis, aut eiusdem propt-
ioni similis cuiuscunque quarterij, licet sint Milites,
quod quamprimum subducant noticiam Ignis, Currant
cum securis, malleis, et similibus Instrumentis ad locum
Incendij.

Ibi à praedictis Viris Electis, qui sunt adducti assistere in loco
Incendij, distribuunt in Vicinis Domibus, & quicunque in
illis, quae sunt subvento ab illa quae ardet, et si videri
sit, imminente Ignis dilatam Vicinis Domibus tecta
auferant, ac etiam si non tecta sunt parietes demoliant,
cum

cum melius sit destitueri duas vel tres domus, ut statim prohibe-
atur non ulterius Incendium fieri, quam ut in Periculo Incendi-
um, vel ex hoc vel a furoribus venti majorem ruinam gigneret, fi-
cuti ordinari videtur, quod dum tale voluntarium paruum da-
mnum effici recuset, alterum longe majus accidit.

Omnes Vicini Incendij ascendentes supra eorum tecta cum Urinis &
manibus aquam impletis, ut si aliqua scintilla venires, statim
aquam eandem possint extinguere.

Omnes Sabitatorum Quarterij ubi erit incendium, qui sint apti ad
portandam aquam, aut si conditionem probabilem proficiant,
mittant quo plures possent famulos cum proprijs Urinis re-
pletis ad affundendum aquam supra ignem, & effusa a-
qua statim vadant ad Springius Publicum aut privatum
futeum, ad capiendum aquam, quoties opus erit.

Et dum Incendium Incrementum suscipiat, et Sabitatorum quar-
terij non sufficientes essent ad extinguendum Incendium, vo-
cent in Auxilium illi propinquiores Quarterij qui iam debent
esse parati ut dictum est.

Concedatur si in Quarterio extra illud, ubi Incendium erit, esset ali-
quis eximus Conlanguinus, aut Affinis Incendiari, possit
veniri ad succurrendum, & permittantur ut domum & trans-
portari, cum assistentia tamen illius, qui ab Incendiari vo-
catus fuerit.

Si Incendium motu erit, in quarterio ubi erit, quisque supra
semperam, vel portam Lumen accensum exponat, quod
flante vento, includatur in fagnum, aut Lanterna & hoc lu-
men maneat accensum donec Incendium extinctum fuerit.

Prohibeatur neminem acceden ad Ignem, absque eo quod portet aquam,
preter Officia Principales, qui tamen a suis famulis aquam
Urinis

Armis portari curent, ut omnes illi tali exemplo admoniti,
libenter portent aqua.

Inhibeat etiam proximam arma cuiuscunque Linen haberi,
Inter militum;

Et idem omnes milites qui in servitio sunt Plateae sunt, arma
statim se conferant ad Plateam Cerevisis Limmen-
tarij, Legnarij, Fabri & Serramentarij. Item tali de-
beant abunde. Put dignum in. Int recipient Ordines,
qui eis dabunt ab Officiis, in eodem loco iam collatis.

Ut vitetur omnis accideret, & sumptus, quod in tali emergentia
ignis accideret postea, exigit bonus ordo, ut quam pri-
mum videatur incendium ingens fieri, & semper magis au-
geri, dum inter diu sit, immediate claudat Offitium
Turcas versus, ut duplicent Vigiliis, & Vigiles cultus
januis, & ubique loca Vigiliis & manibus teneant
Arma, ad quos mittant ad corroborandum auxilium.
Milites iam ad Plateam se collati.

Offitium Vienna & Danubij possunt patentis manu, ut
permittat in ad aquam capiendam, duplicatis tamen Vi-
giliis, & nemini permittat ingruere.

Omnes Loca Vigiliis mittant Patulias, ad propinquas Vias.
si metu erit incendium, nulla Janua Civitatis sit aperienda,
sed duplicent Vigiliis, Vigiles, Rondi, Patulias, &
Offitium Officiis supra Mulum Vigilantibus.

Magister Bombardos suos roboret locos, & jubeat suos
Bombardarios statim se conferre ad locos continentis
nitratos pulveris, ut eosdem diligenter custodiant &
non illuc discedant, nisi totaliter ignis extinctus.

Ut integrè predicti Ordines adimpleantur instituenda erit, ab
qua

aliqua gravi Poena omnibus, & singulis Contravenientibus,
ut eo magis observantur videantur.

Et ad succurrendum Incendium, cum melius sit idem facere,
quam factum extinguere, ut imponenda Poena, quae omni
Terribi diligentius fiat.

Propter Ignem excitatum in suburbis, pariter erit mandandum,
quod omnes, & singuli apud se Armas, manubria haberi-
eque retineant.

Departentur, vel tres homines, qui occurrant ad Ignem, & cu-
rent assequi mandata, & discedunt citius.

Induper Ordinis, & Mandata supradicta in suburbis etiam
exequi possint, ut supra tamen Locis, quos vocatur instituta.

180.

181 1813

tu requi

adys.

ntem
adem

ntewi-

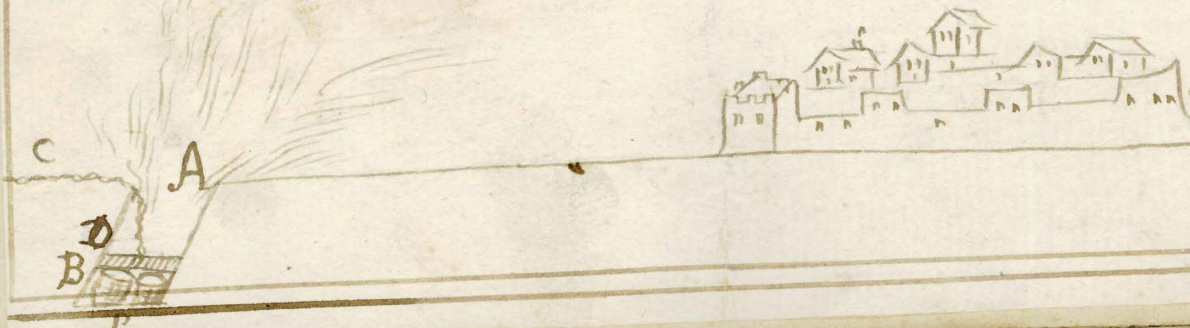
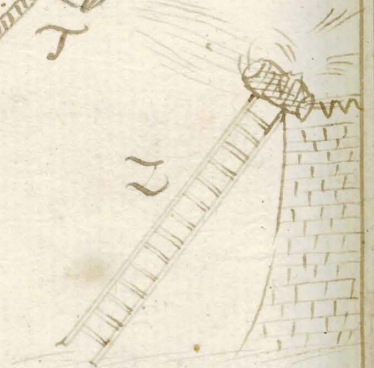
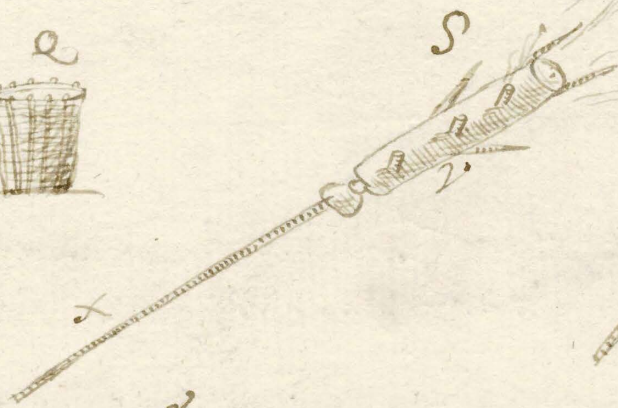
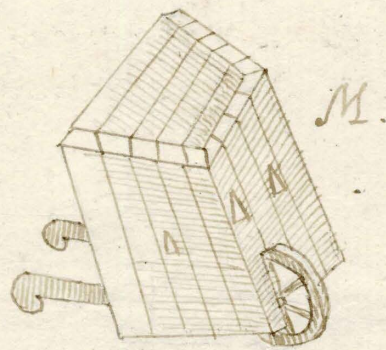
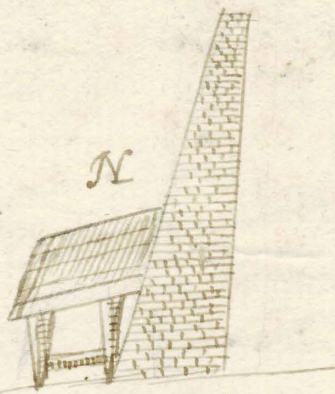
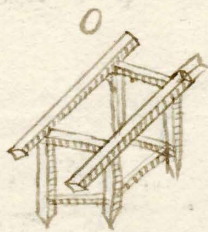
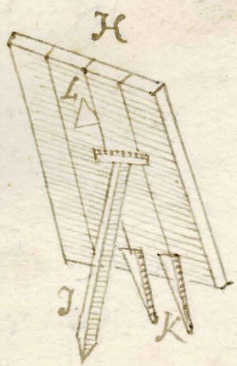
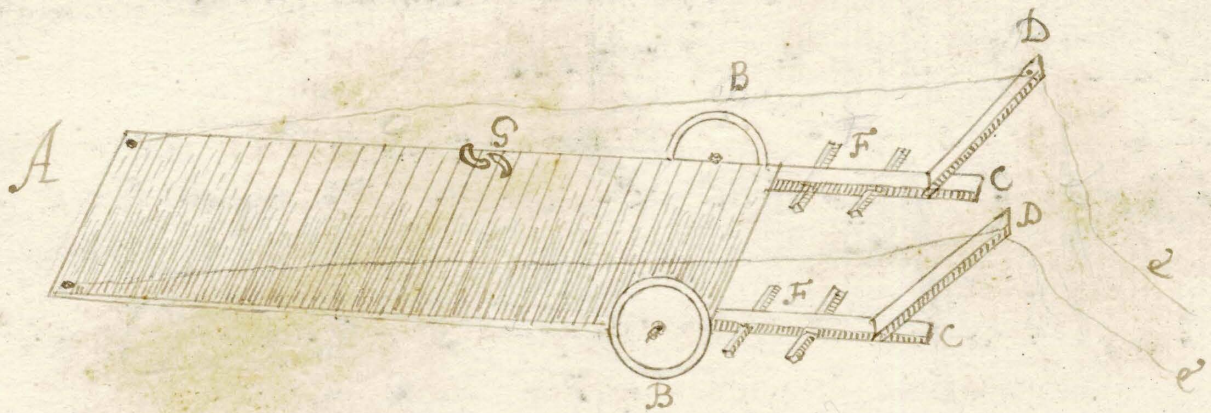
dividat

duo

ales.

ka

venne
ent,

Pons A sit 15. / 20 / uel 25 Pedes Longitudinis / id est quantum requi-
rit fuisse Latitudinem / sit uero latus q uel 5 pedes

Rota B habeant 3 uel 4 pedes Diametri, melius est, sint sine radijs.

Trabes C sint Longae 6, uel 8 pedes.

Ligna D sint 5 uel 6 pedes, Interveniunt, ut funes. & teneant pontem
suspensum in extremitate, ne in aquam se immergat, sed in eadem
altitudine maneat.

Ligna F transuersaliter posita, sint 3 uel 4 pedes Longae, intervi-
nunt, ut ex una & altera parte possint Pontem impellere.

Si pons videtur nimis Longus, Longitudo eius in duas partes dividatur
et quando opus erit, coniungatur cum vicinis feneis ut I.

Pons trahatur super altum Curium, & si per se voluit trahere, duae
Rota addantur veluti curium.

H Forma / ut dicimus / Manteler, altum & latus q uel 5 pedes.

I. Lignum ut Manteler sustineatur

K. pedes ut firmiter maneat

L Foramen

M altera Manteler forma, qui ducitur cum paruo furore, & a
quocumque Latere habet asseres, ad maiorem securitatem.

N Manteler Muro applicatus, defendet ab ictibus, qui proveniunt
prostrum a parte superiori, & ad praecavendum ignem, hoc opus erit,
tegatur per vit corvina.

O. Pes Manteler, quando Muro applicatur.

P. Larum **Doleum** vacuū 3 vel 4 pedes latum, & altum.

Q. Corba eadem mentura

R. Sacus altus & Latus circiter unū aut unū & dimidū pes, bene replebū, et projicit in parvo doleo aut corba, ut statim repleat.

S. Lancea plena ignis artificialis, Festibulum Usacuū est longū circiter duos pedes, Latum duas oncias, in medio vacuū ut possit missura ignis, habeat ferrem grungentem in capite, possit etiam habere parvas Cannas, ut projiciat globos, Ita X lib 7 vel 8 pnd.

Mistura ad ignem artificialem faciendū pro Lanceis.

Nitrata pulvis partes 3.

Pice græca pars una

Sulfur pars dimidia.

Mundat & in corpore cu oleo Lemini Lines.

T. Doleum Latum & longū unū pes plenum ignis artificialis missura huc. Hasta 7, 8, 10, 15 pedes longa, quantum oporet etiam ponit Doleum in capite Scale, ut facilius possint ascendere ipsum & Scalam aplicando Muri ut Lra Z. Nam donec illi qui sunt super Memia violentia ignis cedunt, alteri ascendent.

Locum, ubi tecta sive Ligna incendiantur.

In distantia 50 usq. ad 100 pedes ponatur Puten profundus,
et latus 5 vel 6 pedes, versus civitatem inclinando plus aut
minus respectu distantie, ut demonstrat sua **A**.

Ponatur in fundo 2 vel 3 vasa vitriati pulveris sive **B**.
Habebas circiter 20 Ligna sive 6, vel 8 pedes longa, et li-
enti brachio vassa cum que et sulphure illinita, fascias
fasciis, et parva catena involvat in 3 vel 4 partes sive **C**.
Ponatur in puteum super vasa, sed primo super ea po-
natur affertur et parva catena et stridula circumcirca
parvis lignis sive **D**.

Vasa sint in una parte facta.

In medio Pulveris ponatur Facilem paratum, cui parva
catena littera **C**, quod a fossa exeat littera eadem
demonstrat, et quantum convenit Longa, ut dum illam
trahit facilem faciendo sive sive effectum incendat pulvere.

Impleatur Puten palea et lignis parvis, accendatur
lignis, et quando fuerit et bene ardet, parva catena
quod est arneta sive facile in medio pulverisposito tra-
hatur, ut possit pulvis se incendere, et proicere fa-
sculam versus civitatem super tecta Ligna.

Quia putea oportet facere, et quando fiat operare.

186:

Deelehem Jabor Levélénke Jana.

Regnum Transylvanie, et Partes vicine Hungarie ad Ferdinandum primum.

Quo quod in omni vita summa esse solent, ea nos tuo in Impē-
rio serenissime Cesar, & Rex. satis superque exopti sumus,
summum onetum, atque summam gratulationem, hanc quod ad
Cesaris Christiani tutelam ac defensionem accepti sumus, quod
ob maximorum Principum conjunctionem, ac Romanam Imperij
majestatem nobis grata & jucunda fuit. Sed illud res optimus
maximus eam perpetuam esse voluit ob hostium immensis timor
metum propinquitatem, multitudinem, atque summam potentiam,
qui nisi Asiaticis curis, bellisque impeditus fuisset, actum esset
de nobis. Tunc vero confectis rebus et per totum terrarum
orbem pacatis Provinciis in tanta Potentia, & Securitate in
tanta animi inflatione, quid non facturum putas, namque ita
denuntiavit Patriam nostram ferro & igne consumpturam, inque
Cineres reducturam, nos vero, Liberos, Uxores, Sares omnes omni
genere supplicij corde devitatis in perpetuum extincturum, quod
certissima esse quid dubitare potest? cum omnia quodati inu-
nimenta Hungarie paulo ante occupasse eum novit.

Quarum ergo alterum oportet concedas, aut viribus sufficien-
tibus et paratis Regnum & nos defendere, aut jus furandum remitte-
re ingruente sententia parte vobis, aut Patrie prospicere
possimus. Evidet alterum fieri nequit, alterum certe negare
non potes ob Pietatem tuam, ob perniciem nostram, ob Provinciam
optimam, atque tibi (si liceret dicere) clarissimam ut cum iis
habe factum fuerit assentiamus, obtemperabimus, alter sine a te impetrabimus
aut necessitas nobis imponet.

Gabriel Elector Hungariae Rex &c.

Serenissime Rex, quantum incommodi communis utriusque nostrorum
 causa, ex Serenitatis Vrae silentio, communicandarumque nobiscum re-
 rum harum intermissione subinde renovatur; tempus iam quoque
 ipsum principum iustius conturbatissimi animi nostri dolor, id ipsum
 contestabitur. Quoniam manifeste deprehendimus, consilia Caesaris
 eorum in persuadendis ad defectionem confederatis, subjugandisque
 Provinciis, plus adhuc, falsis praedictis, Hispaniarumque et desertis
 fraude, quam aperto Marte, animi candore, aut integritate esse,
 visse. De nobis liquidem impudenter, multis adhibitis peroratio-
 nibus parum pargere non erubescunt, nos commissorum culpam de-
 legatos, veniam coram a Cesare obtinuisse, Regnum totum de statu et
 simplici eidem redigisse, jamque exinde secessi fueramus, reditum
 suscepisse. proinde statim, seditionem publicorum semina in
 Regno hoc nostro apud potiores leverunt, imperatam plebeantem ad
 desperationem fere redegerunt. Vice versa, de Serenitate Vra plenis
 querentibus clamant, modo Palatinatus Electoralique dignitati restituant
 promptissimam mentem Regno Bohemia, et Provinciis Aeternum se ad-
 caturam, gratiam a Cesare imploraturam esse; nec ulla jam amplius hu-
 mana vim suppetere auxilia quibus amissa recuperare possit. Hoc
 ingenuè fatemur, vel nobismet quoque ipsos, ut nihil de aliorum
 censura dicamus: non exiguum scrupulum iniecit, Postremo Sere-
 nitatis Vrae videris. II. Feb adhuc emendatis illi conformia quaedam ad-
 servantibus. Illud Saxoni Atellitum suum de vetero serari pre-
 bare Patagenti, dum Silesiae defectionem perfidiamque persuaderet, cum
 firmissimum fuerit, argumenti loco fuerit, quod illi imposuit. Contra
 nos quoque de Vra Serenitatis voluntate conditione, statui deinde
 nihil certi cognitio, dubijque haerentis; a Potentissimo totius Originis

Monarcha

Monarcha, auxilia implorare, nolentis? Volentes debuiamus, quod etiam
 De potentis beneficio jam obtinimus, brevique in campum contrahos-
 tos nostros educturi sumus. Circumventi namque delictis Cesarianorum
 ea difficillimo hoc, diuturnoque pacis tractatu, sententia pericula nobis
 insidiisque huius animadvertimus. Dumque omnia magna fide, constanti
 candore, Christianaque sinceritate agimus, nihil minus ab altera parte
 promittentes contrarium sane in rebus maximis eque ac minimis ex-
 perimur, a confederatis insuper perfide derelicti. Vnde etiam scribitur nihil
 plane de rebus suis nobiscum communicantem. Nobis quoque ad extrema
 quae tractemus omni studio pervenire conati sumus, necessarium erat de-
 scendendum. Non equidem disitemur, si nostras plerumque opiniones et con-
 sulas, nostrae huius tam Turca conventionis iam nos incursuros esse.
 Videtur enim moris Christiana vel ipso natura ductu, inatque illi ar-
 tificia, ab ipsius quodammodo abhorriere consortio. Est uter nobis
 infelix hostis fuerit? Idne qui dum Christianum se dicit, haberique affectat,
 nihil minus quam quod Christianum adderet, cogitat? aut eum forte
 quis dixerit, qui pietati Christianae pietati, latiusque exercenda in
 membra Christi Tyrannidis huius Libi aia sternere Regna et Provincias
 Liberas serili opprimere iugo, imperium in Christianis pro libitu usur-
 pare, rite denique, facultatibus fortunisque nostris, etiam Galatias in-
 fidias, nostras quoque dederet? an vero, qui fidem semel datam, raro in-
 frangit, in rebus tam politicis, quam Ecclesiasticis, minime, auxilia
 sua sponte implorantem turbat, nec denique in ullum in animas sibi
 vindicat? Sed ne poliores animis quicquid unquam vulgi opinione,
 de nostra cum Cesare conventionis, conciliationis, et pacificationis ad aures
 Serenissimae Vrae gladium fuerit, ei nullam plane fidem adhibere velit:
 certoque sibi persasum habeat, semel pro semper apud nos constitutum
 esse, nullam iam Domo Austriaca, quoad viscerimus, pacem colere,
 nihilque cum eadem commentum habere velle amplius; propterea quod oia
 stantibus, practici, et stratagematibus, viribus agantur, nec quidquam
 esse possit tot Diplomatum et Instrumentorum publicis roboratum
 tot fidei iuramentis

tot fidei iuramentis fulcitum, tot denique Iuramentorum Sacramenti munus-
tum, quod non exquisitissimis artibus rescindatur, aditus revocetur, equi-
vocus involvatur obscuritatibus, et tandem Foederis Socios possundet.

A Serenitate itaque vestra id unice petimus, pro nostra conjunctione, intactaque
necessitudine contendimus, nos quam citissime celerique de toto rerum
vostri statu edocere velit; nec quicquam nos celet eorum, quae ad communem
causam profutura aliquando censeat. Nos actiones et Consilia vestra ita
vobis summo illis accommodaturi, ut sine hinc acerrimo bello imposito
intollerabile illud Hispanorum iugum exeat, Regna et Provinciae
a devijs, in quae deflexerant, in Christianam regiamque viam reducantur.
Eae denique alma desideratissima non vobis solum, sed et toti christi-
anismo Restituantur. Quod etiam vestrae Serenitati, vestro reme-
dioque se se colligendi supersint, nostri fuerit Consilij, ea Sincero cor-
de profecti si non ingenti cum exercitu, vel paucorum saltem mil-
lium armatorum manu committata, in id unice incumbat, ut in Hesperia
cedere possit primitus. Eo fiet, ut sanguiscentis opprobriorum
animi actutum in meliorem spem erigantur, exules, et facultatibus
suis iniquissime exuti, sublevationis solatio, quasi reviviscant; qui
in confederatione constantiter perseverarunt, in eadem etiam decedunt
firmantur, partem suavitatis terrarum defecerunt, penituntine luchi-
rescant; omnia denique letiori optatiorique progressu incrementa seu-
mant ad Seram usque posteritatem summa gloria, Tandem & emulamento
propaganda. Eo confirmet, faciatque, qui solus bonorum prorum
auctor, largitor, et propagator creditur. Servetque Serenitatem vestram
ospitem, feliciter revirescentem, felicitissimeque florentem. Datum In
Arae Nostra Nitriensi, die 23. Aprilis 1629

Ad Regem Bohemiae

Copia.

Litterarum Regis Ungae Gabrielis Becken
ad Regem Bohemiae, Fridericum Electorem
Electorem Palatinum ex Arae Nitriensi
23 Aprilis 1629

Gabriel

Responsio Friderei Palamii &c.

Serenissime Rex. Si quid incommodi Serenitati v. e. & cause publicae, ex silentio nro provenire potuerit: potuerit autem, cum id Serenitati v. e. Lræ 23 Aprilis ad nos data, quaeq; Hagae Comitum recte curata, ¹⁵ 24 Maij accepimus, indicant. Sane id eo magis molestum fore, quo omni modo nos excusatos & esse, et a Serenitate v. e. ipsa haberi posse putamus: modo litterae nostrae, quas illi crebras scripsimus, non aberrant, aut, quod penitus interpretantur. Quod cum minime putamus, ita & nobis pollicemur, potius ex illis Serenitatem v. e. cognoscere, quam sollicitè de rebus nostris omnibus, illam antehac certiorē fecerimus: interim minime inficiamus euntes, longinquas exilij nostri peregrinationes, & continua itinera, plurimum impediendi Literario huic Comercio, sed praeter votum et voluntatem nram acculunt. Huc accedit, quod res nostrae privatae publicaeq; in dies magis magisque fato inclementiore sic disponente, in penitus ierunt, damnis damno ubiq; locorum cumulantibus, quae varie nos haecenus exercebant. In primis autem Pilsenae urbis, tam insignis proditio, plus solito nos anxios tenuit, tantog; magis perturbavit, quod praeter opinionem citius Elebogae, aliorumq; in Bohemia Praedictorum deditio, illam secuta esset. Et licet omnem nos moveamus lapidem, quo tantis impendentibus malis mederemur (quid enim in augendis, & conservandis Glansfeldici Comitibus? ... non fecimus: cum praeterea et in hos usq; eam pecuniam, quam partim ex ditionibus nostris patrimonialibus, partim ab amicis conrogare potuimus, omnem contumescimus:) nihilominus tamen, & oleum & operam perdidimus: dissensionibus mutuis nostris praevaleantibus, & tantum non in factiones prorumpentibus: dum interea hostis nostri, recentibus victorijs superbiens, vires sic auctas videmus, ut omnes nostros locatus, industria, labores maximos

præter opinionem concedere necesse fuerit. tandemq. totius
 Bohemici Regno, quod nunc præde & Tyrannidis hostibus
 nostris cedit, peritus exuli fuimus; propeq. ab his, ne
 tota belli & periculum moles, Palatinatus nostro superiori in-
 cumbat. Quod vel ob id vehementius metuendum, quo infestiore
 animo exanendi, & prædæ agendi, iam nunc initium illic
 hostis fecerit: adeo, ut præter nos, neminem serenitas Vra
 majori calamitate, & periculorum multitudine circumventum
 hoc tempore, exploratum habeat. Et enim si huius nostri
 Superioris Palatinatus ditiones tantillum asperxerit, Duc-
 em Bavariae repente, qui iuris, sanguinis, & affectus no-
 stri immemor, Cesarianorum copijs subnixus, res ibi turbæ, in-
 res suas agat. Sin vero Electoralium Palatinum nostrum Inferio-
 rem contemplantur libeat, Gloriamque simulam cum Hispani
 Regis exercitu hic gradientem videbit: qui ad Rhenum pro-
 spero Successus urgens, non solum potioris istius Provin-
 ciæ partem, sed omnia etiam circumquaq. vicina, sic sibi
 amissis vindicavit, et suæ potestatis fecit, ut ad eam adven-
 di, nec tuta, nec facilis amplius nobis via pateat. Quibz
 omnibus his nostris calamitatibus, hæc omnium gravissima accessit,
 quam nullis lacrymis deplorare satis possumus, quod nonnulli Unio-
 nis Principum in Germania, qui ex pactis conventis inita inter nos
 Unionis, & amplissimis promissis defensionem Palatinatus nostri
 Electoralis operam suam hactenus navare viderunt, cum Glau-
 rione Spinola, ut pote Exercituum Cesaris & Regis Hispanie
 Supremo Duce, alijsq. Commissarijs Cesaris (maioris nostri an ip-
 sorum Detrimeto, in medio relinquimus.) in seis nobis, & Ignoran-
 tibus ceteris Unionis Ordinibus, præter spem et opinionem, nuper
 transegerint, eoque rem precipitante perduxerint, ut Unitis om-
 nibz & singulis, neq. istas improbitas de, ruptis Unionis vin-
 culis, ditiones nostras Patrimoniales deserendi, copiasq. di-
 mittendi: nullâ habitâ ratione nostrorum in eos meritorum, tanta
 namq. expensarum ac laborum, quos feliciss. mem. parens noster,
 Unionis huius quondam auctor, et nos, indefesso studio ingen-
 dimus.

dimus. qui certe ejusmodi Sunt, ut eos majoris constantia, nos
 Strag. Conservationis fidei, merito admonere debuissent. Sed
 Dammi ab Imperatore nuper in nos, Summâ cum injuriâ, & con-
 tra Imperij Constitutiones, vibrati temiculamenta, tantum apud
 eos potuerunt, ut presentia quam honestiora, tutiora, & fure-
 ra maluerint. Et non inmento quis non tam desertus, quam
 proditor nos dixerit.

Quod cum ita sit, Serenitas Vra, pro immatâ suâ prudentiâ facile
 indicabit, quas in angustias et difficultates, Nos cum coniuge
 desertissimâ, & libens, cunctis fidelibus nostris Glimis &
 Subditis, redacti videamus. Equidem ex Senâ precedentium
 nostrarum literarum, Serenitas Vra cognoscere potuit, quod sollici-
 tudo nos haecenus tenuerit, quamq. anxie in re incubuerimus, ut
 potentissimorum quorundam Regum & Principum auxilijs adiuti, vi-
 res nostras recolligere, & exercitum non contemnendum demum co-
 gere potuissemus. Venim & hinc statim impigimus, remora plus-
 quam fatali Conatibus nostris obstante. Unde factum est, ut ami-
 ci nostri, alias nobis coniunctissimi, adversus nostram fortunam
 pertecti, paulatim vacillarent, nec pro eo, quo debebant, ardore
 causam nostram protegendam suscepissent. Preterea interea
 Caesaris potentia, qui nihil non agit, ut Gländaris penali-
 bus, Diaris, & Stratagematibus Hispanicis, causam suam
 stabilizat: fulsusq. potentioribus affectis, iam eo rem perduxerit,
 ut Electorum, aliorumq. Principum, & Statuum Germaniae sibi
 addictorum conventu, more novo indixent, non alio fine, quam
 ut ea, quae mater sua et fas haecenus egit, iusti specie
 defendat, aliorum suffragijs confirmet, nosq. penitus oppri-
 mat, aut ejusmodi pacis conditionibus gravet, quibz vel
 ipsa Hispania, omnis Tyrannidis officina, pejores exco-
 gitare nullas possit. Sed tamen non parvâ spe
 itemum laetamur, fore ut à Potentissimis Vris cognatis & amicis,
 Magnae Britanniae, Daniae et Sveciae Regibus, alijsq. nonnullis
 Germaniae Proceribus, rebus nostris adhuc faventibus, ita nostri ratio
 habeatur,

Habeatur, ne quid lenius, quod dignius, datq; fidei Vre
adversari possit, de nobis statuatur. Interim tamen, postea-
quam periculissime alia omnia sunt plena, eventum rei non le-
viter pertimemus, quamvis & illam Providentie Omnipoten-
tis DEI Committamus, de cuius auxilio certi, nulli dubitamus,
quin pro Paterno suo in nos affectu, & bonitate, ita cuncta
dirigat, ut Peccatorum nostrorum castigatione Satiatus, ocu-
lis Clementiae nos respiciat, utq; tandem res tota Ecclesia
Populiq; sui Commodo & emolumento cedat.

Item quid scripti v. & praesertim ad ultima eius postulata po-
tissimum respondere, aut quid non respondere in Praesentia possumus,
ipsa rebus nostris probe perspicuis vident, Nobis saltem pro ea qua
nobis intercedit, Sanctissima iei Foederis Communio, hac certo
fiduciam sui liceat, Serenitatem Vram ex iis, quae bona fi-
de nanavimus, facile perspicituram, nullatenus nos data fi-
dei, multo minus officio nostro de sume, cum in nostris, ut pote
Romani, manibus, positum minime fuerit, rend felices successus
desideris nostris metiri. Unicum hoc quod in eiusmodi rebz af-
flictis primum esse solet, nobis solatium testat, quod optimam
conscientiam rerum actuum fieri, deliberatissimi animi sumus,
ita actiones nostras Omnes, quae bellum gerendo, quae pacem
incedendo inchoare, ut eam rationem, Deo iuxta, & univer-
so mundo, quovis tempore reddere paratissimus. Ea vero quae ad Bo-
hemias, & incorporatis Ordinibus, quam reliquis confederatis, in-
ter quos Serenitas Vra merito familiam ducit, iurato promissimus,
pro virili, & quantum a nobis, rebus hisce nostris prope deplora-
tis expectari poterit, propenso & sincero animo faciemur, omnibusq;
testaturum faciemus, nihil magis nobis unquam, quam praedictorum Or-
dinum et Provinciarum, Religionis et libertatis conservationem, cura fu-
iste, ac in posterum ut illibata haberi possit, fore.

Hisce valeat Serenitas Vra, quam prosperissime, cui bonorum Omnium dator Deus,
perpetuam adversus hostes suos victoriam largiri, & certo Sibi
persuadere velit, nos omni tempore nihil non acturos, quo magis
magisq; Serenitatem Vram de mereri possumus. Dabantz Hagae Comi-
tium in Hollandia, 23 May. Anno 1621.
2. Junij

Responsio.
Regis Bohemiae Ferdinandi ad Lras. Gabrielis
Bercklen R. Ungae ex Hagae Comitum Hollandiae.
23 May. 1621.
2. Junij

Ad Regem Ungae
Ferdencus.

Legationes Danicae, & Brandenburgicae certiores factae, Caesaream, Pacem cum Dñis Legatis Sallicis pepigisse, & coneluisse particularem, Exclutis non modo Regia Suatōe Danica, & Serenitate sua Electorali Brandenburgica, sed & datis, acceptisq; eiusmodi Pacis Conditionibus, & Legibus, quae in Iudiciū ipsarū manifestē tendunt, suarum esse partium, duxerunt Caesareā Legationi ob oculos ponere, quanto pere illa Pax particularis, & Religioni fœderis, & fœderi toties repetita, imō aequitati iustitiaeq; ipsi adversetur, & repugnet, Praeigunt enim fœdera.

Primum, Ut nemō fœderator absq; alterius participatiōe negotiōnem, siue tractatum pacis uel Amisti-
cij aggrediantur, & quae in dicta negotiatiōe oc-
currunt sibi invicem communicent.

Secundo, Ut nemo eorum Pacem cum hostibus communibz
incat particularem.

Tertio, Ut alter alteri eadem Iura, immunitates, Ex-
emptiones, Proagationes, & Securitate ab hostibus,
eorumq; adherentibz, & fœderatis pariscatur, quae
sibi stipulatis & adeptus est.

Nullam autem harū fœderis Legum, à Caesarea Le-
gatione observatam, quā potius in Iudiciū huc
Regiae Altissimae Danicae, & suae Serenitatis Elec-
toralis Brandenburgicae, ab ipsa acta, & per-
acta esse in comperto est, ac proinde praedictae Le-
gationes

gationes conquerunt: Primum pacem initam esse
 particularem, cum tamen ipse simul equis mi-
 nime dunt Conditionibus facere, uti semper ita
 hoc maxime tempore promptas, paratasq; esse os-
 tenderint.

Deinde plurimas, & quidem maximi momenti
 res, quae ad hos deueniunt. Quos primum
 spectabant ipsi in seips peractas inter esse
 bono, ac deunitatem Federatorum plane neg-
 lectam & profligatam, quam potius viam, &
 occasionem hosti apertam, relictam, latamq; esse,
 ad Bellum inferendi, quod defendere oportebat.
 Deniq; quod omnino minime ferendum Legatio-
 nem Caesaris cum Legationibus potentibus Danica,
 & Brandenburgica ipsam se immiscuere nego-
 tiorum, inauditumq; plane exemplo in iudiciu Re-
 gum, & Principum ut & Junum, & libertatis
 Statuum omnium Imperij, de iis tractasse, imo
 Imperij Decreta, Sententiasq; pro defensione, &
 satisfactione quorundam eius Statuum latas re-
 scidit, quod nec ipse quidem Iudex partibus
 in seips, nec Citatio facere potest, & eo minime
 a Legatione Caesaris fieri debuisset, cum nulla ab Im-
 perio potestate ad hoc insinuta sit, neq; insinui po-
 tuere, cumq; y Principes, ad quos haec res maxime
 spectat, nunquam in eam consentirent. Cum itaq;
 haec agendi ratione sua Regia Alatus Danica,
 & sua Serenitas Electoralis Brandenburgica gra-
 uiter

graviter ledant, non possunt, non, ipsar Legatio-
 nes, quam solennissime Contra Pacem istam parti-
 cularem Preestari, & ea omnia repetere, quod ante
 hunc Cesaris Legationi hac in Causa partim
 Cretemis, partim Senjitis propulerunt, contradi-
 cunt denique Paci hunc particulam per Expressum,
 & dissentiunt in Omnibus, & singulis contra
 Religiosam Sancta Fœdera, promissa, Obligatio-
 nes Juris, & Securitates huius Regie Altorum Da-
 nicæ, & huius Serenitatis Electoralis Brande-
 burgicæ cum inimicis in ipsam iudiciū pactis,
 declarant etiam quod pacta huius sint, debeantque
 esse, invalida, imita, & nulla, denique reservant
 huius Danicæ, & huius Serenitati Electorali
 Brandenburgicæ, quæcumque vigore Fœderis pro-
 missorum Constitutionum Decreto Imperij, vel ullo
 alio Jure, Tituloque igitur competunt, & debent.

Norimagi Tertia Febr 29 Januarii 1679.

Serenissimos Principes

Serenissimum Principum Dñi Ce-
 nesti Augusti Dñi Georgii Wilhelmi, &
 Dñi Rudolphi Augusti, respectivè Ep̃i Ombur-
 gentis, & Ducu Brunsvicenses, ac Lüneburgen-
 sium Plēnipotētiū: Intelligentes Excellētia Cēsa-
 ream Legationē cum salūte particularem in ipse
 Pacem, & in eo este ut eadē quanto cyus cum de-
 cia peragat, Officiū sui existimantē dicta Legōni
 Cēsar exponere, quanta cū consternatione, quantaq; eq-
 uitudine percipere. Excellēti Dñi Legatos non
 solum possit habitis Serenissimis Ducibz separa-
 tam Congruente Pacem, quod tamen id ipso fide-
 ri quod cum sacra Cēsarē a Matre Serenita-
 tibz suis intercedi, ex cuius Senore, non aliter,
 quam coniunctim, & pari cum ipsis pariter,
 inchoanda illa, multo magis constituenda erat
 contrariatur, sed & eiusmodi in ea Conditioni-
 bus adsignatos esse, quē dicto foederi, aequē
 quam Legibus, & Constitutionibz Imperij, mani-
 feste reclamant, quēq; & ab Augustissimi
 Imperatoris Officio aliena sunt, & sacro quo
 status Imperij continenti vinculo solvunt.

Cēnim cum Serenissimi Duces, quoniam menta erga
 Imperium satis innotuerunt, quibz non alia ob-
 staculum, quam quod pro eo certant. Reges

Gallie Suevique Protes habent, in hostium Corona
 Gallie munus referunt, simul omne ab Imperio
 ipsis detrahere Auxiliu, usq. Armis Exponunt,
 Contraque Conives suos pro vrbibus defendunt, cum
 ven. hac ratione maximu accipiant detrimentu,
 ac presenti periculo Onerent, & supra memorati Dni
 Legati Caesari ne quid eousq. dicta Pacis Conclu-
 sionem extrahere voluerint, quo infrascripti Alimi-
 sti Tractatibus huius loci accedere, & ut adversa
 Pars Alaudatis ad id necessarius se se instrueret
 obtinere potuerint, infrascripti Ministri omit-
 tere non possunt, quin contra hanc a Caesar Le-
 gatione conclusam particularem Pacem, quam do-
 lenissime & Optima qua fieri potest forma pro-
 testent, reservatis serenissimis Ducibus, Dnis suis
 Clementissimis, Omnia, & Singula Jura, quae ipsis
 vigore foederis Imperij Constitutionu & alicu-
 jentium, vel alio modo Competunt, & in Con-
 spectu huius Orbis Concilij declarantes Exen-
 satos illos fore ab Omnibus istis malis, quae
 per separatam hanc Pacem Sacri Imperij Ro-
 manu potuerunt manere.

Romae 25. Januarij 1679.

Illustrissimi, ac prepotentes Confederati Belgij Ordines Domini Observandissimi. A quo Serenissimus Sacer Romanus Imperij, ac regni Transylvanie Princeps Dominus meus Clementissimus ad sublimem regium fastigium a Deo erectus est, nihil quicquam prius, nihil antiquius habuit, quam ut languens Republica Christiana inservire, oppressisq; ac sub iugum misere redactis subditis, & auxilio esse possit. Maiores enim ipsius cum ex Libero populo oriundi, sua Serenissima etiam spiritus in libero regno nata, & educata sit, ab ipso Supremo Numine natura, ac sanguine maiorum editis libertatis amorum, ut hinc eam gentium vices non possit non dolere, imo pro viribus eam ope, & consilio iuvare, quae patrum, ac maiorum laboribus acquiritae, in libertate molestiam, & iniuriam indignè pati coguntur. Cuius eximiae voluntatis ipsa facta, diversaeq; in hunc finem susceptae ipsius, ac notae Expeditiones Testimonium perhibere possunt. Presentem itaq; Europae statum, cum sepius animo revolvat, uniusq; regnationis Domus adu, & ambitione tam varijs casibus plenum, praelijs atrocem, seditionibus discordem ipsa etiam facit scire animadvertere; & omnia hoc facit, ut Regibus, Principibus, ceterisq; Liberi populi sub iugum intollerandum misit, illa universalem, quam tandem in animo concepit, in familia sua tandem constituat. Non a rebus, in hunc nunc factis, si fas est dicere ab ipso Sacer Romano Imperio.

Alius enim pro dolor, quid est facies? quis Regionum habitus? quis Procerum, Principumq; status? Libere Ditiones, & Provinciae, quam plurimae uni Domui Austriacae subiegate, plurimae de populationibus,

populationibus, & incensis devastatae, reliquae calliditate,
 & inhorrente paup, ocijq; libertate captae ad libidinem, & ser-
 vilitatem paratae; proceres alij bonis, & ditionibus exuti in ex-
 ilium missi; alij belli munera ad extrema redacti, ceteri qui
 vel tempestatis inclementiam, subjugationisq; servitiam, & si
 paucissimi effugeret; ita illius potentiae metu, & terrore sunt tra-
 cti, ut vix hiscere audeant. Ut iam nihil propter antiquae li-
 bertatis, Imperijq; Juris, & Altorum varia nomina, & omnium
 eorum umbram statibus, & Imperij Columnis sit reliquum.
 Hoc quidq; in novo Principatu prudenter ad exemplum Au-
 gusti, & Tiberiorum astricta, & Ibenica calliditate imitatum. Ut
 nim cum adolerent, erumpet, & nemine adversante paulatim
 inherget, & quicquid haecenus intactum, munia Senatus, &
 Glagiorum, Legum, Principum, & Electorum in se pala-
 tra here, & victam amicis libertatem in dominationem veste-
 re non intermitter. Subacta autem Germania, convulso
 hoc Imperio, & tanto rubore auctae Austriacae vires, quid Galliae?
 quid Britanniae? quid Danicae Regnis? quid ceteris vic-
 inis? quid deniq; & imprimis Aethiopyae Reipublicae
 discriminis id illatum putamus? Certè haec tantorum
 armorum virtute, & industria maiorum coalita compages,
 convelli, vel sub unius absoluto dominio redigi sine
 arcinorum exitio non potest. Hunc itaq; conculsi Orbis
 motum, Imperijq; ruinam, & ex hac omnium vicinorum
 certum periculum, cum seren sua sollicitudo aciem conti-
 derat, & imminenti tanto malo remedium cum requirit,
 nullam aptius, salubriusq; inveniri, adhibendq; pro se
 existimat, quam ut omnes, qui in immentum unius ere-
 scentis potentiam merito respectam habent, exemplum
 Hispani, Austriacorum imitantes Consilia, vires, &
 opea contociant, & se se in sui, suorumq; amicorum, &
 oppressor

oppressionum mutua defensionem inviolabili fœdere, ac neque
 colligent. comune pœculum, comunem hostem, concordia, comuni
 busq. viribus submoveant. Singuli enim ut hactenus dum pug
 nant, omnes victis in nullum esse dubium. Et in hunc finem
 Seren Princeps meus cum huic Comuni negotio ut sua etiam
 ope assistere velit, sepius esset interpellatus; me pœtito An
 no ad Seren Bohemiam, Daniam, Suevic Reges, & Branden
 burgien Electorem allegaverat interius tamen, quod in hoc Sa
 lutan Consilio a dictis Regibz cogitationes istius essent pœvente
 & Conventu ob id Hagæ Comitum indictum. Itaq. ex relatione
 mea, & mandato a Seren Regum, Illmorung Westroni Ordini
 Legatis, & deputatis, hic Hagæ tunc temporis mihi dato; humani
 omnium benevolentiam, Singulare pœdium, Confidentiam & inde
 affectum, quo coniunctione, fœderusq. cum Seren sua selitu
 dine mihi, & propositis tunc a me Conditionibz confœdera
 tionem illam recipere de hœderabant. grato admodum animo
 percipit. Cum autem tum ob utriusq. partis mandatorum,
 plenipotentiaq. tabulam defectus; tum propter Joannis Rur
 gesch, Serenissimi Regis Suevic Residentis, ex hac vita dis
 cessum; negotium adoptatum finem perducere non potuisset. Et
 hisce alijsq. de causis novum Conventus diem proximum 20.
 Clapti mens Martij eodem in loco inducere necessarium
 dicti Legati existimaverint; Serenissima etiam selitudinis
 eius, ut Legatum sufficienti cum Mandato, & instructione, quo
 cum ag, concludiq. Omnia possint, eo ablegare veller, perse
 runt. Id Serenissima sua selitudo grate agnovit, indeq.
 quanti personam eius confœderati faciunt diudicant.
 Sumas cum ceteris, tum vobis, Illustribus ac potentes uni
 tar Provinciar Belgic Ordines, pro hac vobis in seliti
 tatem suam propensa voluntate gratias habet. suag
 Audia, & sinceri animi reciproca voluntatem ad pro
 gentissimis in Rempub. Vram, remq. Communem Officijs
 per me vobis offert. valde vbi gratulans, ac partem
 sue felicitatis.

huc felicitatis existimans, hac tempestate tam propi-
 tiam Commoditatem, Occasionemq; Sibi oblatam, qua cupiti sui
 votiq; diu desiderati Compotem se fieri posse videat. ut cum In-
 cheta, ac totius Orbis facile celeberrimae Reipublicae prae-
 dentissimis Senatoribus, & Statibus notitiam, & amicitiam
 inire, praevidq; tractare posset. Nihilq; magis desidera-
 vit sua Serenitas, quam ut statuto tempore quissima
 e huius huc redire potuisset, venim tum iustitiam so-
 lemnia, multaq; huc Serenitatis negotia; tum ingens Loco,
 terrarumq; distantia, & evidens interceptionis periculum,
 moram hanc intecere coegerunt, & a dicto diem redeun-
 da non sat tempore desere. Ne tamen quidquam in se se-
 renissima sua celsitudo desiderari pateretur, &
 glaram in rem communem totius Orbis Christiani affec-
 tum, Singularemq; suam ea in re voluntatem palam testaretur,
 haud permittendum putavit, persona meam cum sufficienti man-
 dato ad Vos Illmi Ordines ablegare; ut si quid Delibera-
 tiones, & publica Consilia iuvare posset, quilibet sua Seren-
 pro salute communi extrema etiam obeundi promptitudinem
 re igna deprehenderet. Quod etiam eo evidentius appa-
 ret, quod licet Seren celsitudo suam ab hac confederatione
 optenta tempora, & successus, ceteraq; incomoda, plurime
 etiam, equitissimeq; rationes maxime, & merito absterre-
 re possent, quas hic enarrare supereracuum duco, & quis
 quis Status, Transylvanie moderari non ignarus, neuti-
 quam inficiabit, ita ut Seren celsitudo alta pace in floren-
 tissimo suo Regno, ceterisq; provinciis frueretur. Deo in pri-
 mis, & tanto Honoranda, quem qui viribus huiusmodi
 temporibus aequet, repenatq; nemo, protectoribz. Honorem
 bellorum finem, et exitum expectare quiete posset.
 In primis etiam, cum ex hac coniunctione parum utilitatis,

& humanitatis, tam in suam personam, quam in ditiones redundare
 possit, ut potest Confederatis maximo Senar, manitq-
 spatio a sua serenitate, provinciisq- remotis, periculo
 aliquando imminente, quod hoc foedere necessario in se,
 suasq- ditiones provocat, eidem vel Seno, vel nunquam
 auxilio esse possint. Tamen ne unius Domus inso-
 lentia, & fastu imis, divina humanis confundant; pro
 communi Christiani Orbis salute & libertate, amico-
 rumq- oppressorum defensione omnibus incommodis, per-
 ictisq- periculis postpositis, minime illis defuturum
 sed se operam suam, & vires libentissimo animo Res-
 pub. causa impetitur, promittit. & pollicetur, admissis
 eis, quae antea a me proposita fuerunt conditionibus.
 Quibus ut etiam nunc Sereniss. Tua scilicet in se habeat,
 tum rationes equissimas, tum maxima plurimaq- rerum incommoda ha-
 dent, & primo ut hoc invito fundamento, aliquor. Elect. poten-
 tissimos Europae Regum, & Principum Rerum publicarum, belli
 tam inferendi, quam desinendi Confederatione, res tanti momenti
 & periculi aggrediant, persuadendi causas nullas esse putat, sed com-
 mune periculum Communibus viribus propulsandum arbitrat. Itaq-
 ultra modo Confederatos, etiam Christian. Galliar. Regem, Seren-
 Sabaudiae Ducem, Venetorumq- Rempub. hunc foederem ut se jun-
 gant, Philise, & pecunia in Communi collata ad hoc publicum com-
 modum pro viribus promovendum, Seno invitandos esse, aut illud
 facere si gravent, saltem eo inducendos, ut in Italia bellum conti-
 nuent, neq- hospium vires inde egredi patiant. In primis etiam
 illa, quae nuper de Solenni Confederatorum Legatione ad portam
 Ottomanicam instituenda, Imperatoremq- in partes nostras omni
 conatu, & viribus protrahendo, ut Confederatis proponerem, Seren-
 sua celsitudo, in mandatis mihi dederat, nunc ut demum repete-
 rem, Seno mihi iniungere pro singulari suo in Rem- publica
 amore, & vigilantia perferre nullo modo potuit. Ut si

unquam utilem, & necessariam illam Legationem iudicaverint,
 nunc utilissimam, summeq; necessariam iudicent. Etenim
 cum huc Serenitati per homines secretos, ac fide dignos tam
 Vienna, quam Constantinopoli iteratis vicibus innotuerit, Do-
 mum Austriacam, Hispaniam considerata imminentium penicu-
 lonum magnitudine modis omnibus annis, ut potentissimam
 gentem Ottomanicam in partes duas pertrahant, & si ve-
 nales viribus mira calliditate ad Libidines suos dispo-
 nant, nunc et si Serenitas sua seclis non omni aura mo-
 veatur, levibusq; rumusculis fidem addibeat, diligen-
 tius tamen investigans, & considerans, quos sub hac
 coniunctione, Domus Austriaca sibi fines per scriptura,
 quod partim Magni Regibus mala procreatura sit, de ip-
 sa Germania, totiusq; Christiani Orbis destructione non iniusta
 sollicitudo mentem eius subijt. Nam cum M^{ris} temporibus
 nemo repenat, qui Turcam viribus aequet, ac tam nume-
 roso milite, alijsq; ad bella necessarijs Austriacos fines po-
 tentius invadere, aut etiam Regum Monum Conatus impedi-
 re, & ut ad iunctus socius, vel adversus, grande nomen,
 tum rebus affere possit, nullum est dubium, quin Domus Aus-
 triaca validum Principem archioni amicitia ac federe sibi de-
 vincere velit, ut Regna semper ferro, flammisq; exposita a tam
 potente hoste tutam reddat, ipsiusq; tela in suos adversarios
 libret, ac detorqueat. Nec a vero quidquam abhorret,
 Caesarem absolutum, & afflicti Orbis Christiani caput tali modo
 crudeliter in propria membra delatire. Cum toti mundo constet,
 quam graviter non ita pridem de clandestinis Ferdinandi
 cum Domo Ottomanica, Consilijs Regni Bohemici Status
 conquesti sunt, cui accedit quod ante paucos menses, fama
 percrebuit, etiam Hispaniarum Regem hactenus de Sanctitate

sua, & acerrimo contra infideles odio magnifica iactare so-
 litum, cum Absulmanis, nunc in Communis Evangelica rei
 exitum tractare, pacemq; emendicare. Quod eo credibi-
 lius est, quo gentis Ibenice usu probatum axiom a
 clavis innotuit. Nihil turpe, si conservanda Dominationi
 conducatur, Imperijq; molem deservit. Preterquam quod non
 sufficiens Principibus aliis Solemne sit, ut in extrema necessi-
 tate pagationem auxilium prompte adimplerent,
 id Aragonenses, & Forzas, & alios fuisse liquido con-
 stat, unde infirmis necessarium est, ut emolumenta, quae
 ex inito cum Turcis foedere ad Austriacam Domum re-
 dundant, accuratè ponderemus, & tam publicis discrimini-
 bus magnitudinem metiri, quam periculi tui causas investi-
 gare non permittamus. Nam a quo peritis res extra du-
 bium est, pax inter Caesarem, & Ottomanicam gentem stabili-
 ta, Ungariam, utramq; Austriam, Carinthiam, Stiriam, Carnio-
 liam, Bohemiam, item Moraviam, & Silesiam, semper tutas,
 ac pacatas, simulq; bello in Regnis nostris accedendo fomitem
 atendo materiam fore, cum e contra turbato statu ipsa Vi-
 enna, Cor, ac Sedes Caesaris parum decura, & magna aui-
 copia, ingens militum numerus, ac omnis Conflionum, ac-
 tionumq; vis contra Turcas vertenda, & propria Austri-
 alonum patrimonio hostis adeo potens, & immensis arcendus sit,
 ut ostendamus, quod Absulmanorum gens, Romano Impe-
 rio, ceterisq; Regibus, & Principibus tot hominis factio-
 nibus divitis, potare non valeat, ostendit hinc fatis, quod
 Austriaci nobiscum aliquando infelicitate praevalerent, &
 appropinquante, tam diuturna Dominationis periodo, finem,
 ac interitum familiae huius totius Orbis Christiani exitio pa-
 rentare velint. Quia ipsa rabie Hungarum Regnum maiorem ex-

parte amissum, & Trapezuntini Imperij magnitudo tandem
 strata. Accedit ad haec quod prudenter animadvertendum pacta
 confederatione cum domo Ottomanica, inlyte Unionis focus ex
 parte concessum in dubio enim procul Veneta tunc Res. pub.
 ab amicitia nra abstinere, ac Serenissimu Transylvanicu
 Principem ab hac Convictione dehortari non intermitteret. Hy-
 patione quoq. Littora sua classe infestare desinet, manumiq.
 Vinibz vos oppugnabit. Quibz Omnibz accurate observatis
 nullum aliud tanti mali remedium esse sua Serenitas putat,
 quam ut Austriacas Conkily celeritate perveniamus, eozq. qui in
 porta Ottomanica ad Clavum venum sedent, quam maxime no-
 bis additos reddamus, & hic foedus, quo adversarij partibz
 nostris exitum intentare student, legitimo modo occupemus,
 ac in propria ipsor perniciem vertamus. Et licet bello As-
 iatico hoc tempore Turcam occupatum esse, negari non possit,
 attamen is Vinibz, quas in Europam educere contulerit, minime
 exhaustus, sed numerosa ab ipso in Europa copia domi re-
 lieta, ita ut sufficientes vires in campum educere quod comodissi-
 me possit. In primis cum Tartarorum gens numerata, quae
 ad minimum Centu Millia equitum efficere potest, ipsius aus-
 picia sequatur, & una cu Rege circa mare hoc etiam tempore
 exuberet. Foedus igitur amplectendum, non ut in viscera nra
 alior feno ipsi crudeles sumus, sed quo alienas fraudes
 promptius, celeriusq. confundamus, eo hac ratione pacta,
 Conkilio, Severitate, publicis Convicibz imminens exitum
 prudenter, & fortiter amoliamus, cum in primis Occasione
 data hostium voluntas certa, nostrum periculum grave, & modus
 tam levos conatus impediendi, expeditus sit, & posito, quod
 Domus Austriaca, quae ante actis temporibz sub imagine pietatis,
 & fama Belli Turcici, Germaniam gravissimis exactioni-
 bus crebro divexerat, & posthabita Christi nominis

reverentia, aucto tenore infidelium patriam exsaurire non du-
 buit, hoc foedere freta potius Sanctitate alijsq. de causis,
 quam voluntate, abstinuit, pter ipsam tamen necessitatem,
 infinita sunt rationes, illeg. quid, & Sancta, ob quas confoe-
 derati omnib. modis annuere debent, ut certo pacto, seu
 foedere Ottomanicum Imperatorem Solemni etiam ad hoc missa
 Legatione, partib. suis obligare possint. Hic enim quo poten-
 tior, & ceteris vicinior, eo magis hosti formidabilior futurus
 erit, & maximus Commodum huic nostro foederi accedet, ve-
 rum p. manibus opus est, & omni conatu agendum, ut quanto
 citius Legatio talis decernatur, quia tantam apud Turcicum Im-
 peratorem auctoritatem, & potius habitura, sua Seren. El-
 lis p. mittat, ut certo sperandum sit, cum facile in hoc foed. con-
 sentium, in quem finem sua Serenitas Legatum esset Expe-
 ditura, & quoniam hoc negotium tanti momenti esse animad-
 vertit, ut absq. maximo Reipub. incomodo, & rem agenda-
 rum impedimento p. mitti nequaquam debeat, intermittere
 etiam Serenissima sua Altitudo, non potuit, quin Certum ho-
 minem ad Budentem Praefectum transmitteret, per quem
 voluntatem ejus in hac re tentaret, & pro Captu illorum
 hominum rationes bellicas illi inculcarer, qui in dies redi-
 tum erat. quod si quare sua Serenitas, de Confederato,
 cum hac in re voluntate certior fieri posset, idem etiam
 Constantinopoli apud Principem, Aulic. Turciae, hoc tempore
 moderatorem per fidos homines quia Commodissime, actura
 esset, ut hoc pacto & Conthia explorata habere, & vo-
 luntates etiam eorum in tempore p. parare, & dispo-
 nere posset, atq. ita hoc negotium optato finem sor-
 titum, minime dubitandum esse, sua Serenitas putat, du-
 modo Confederati tam Salubri, & p. dentissimo Conthio
 aures, voluntatesq. p. bere non dedignent, in te nim

tamen si in hoc presenti negotio sua serenitatis ope, uti
 confederati desiderant, ante omnia inceptum fore ad
 finem educat, Tabuleque quibus & sua serenitas directe
 comprehendat, quanto citius conficiantur, & elegantur,
 Hec afflicta Resp. & penitus eum exigit, tunc seren
 sua solitudo, propter ingentem locorum distantiam, itinereque
 pericula, quae forsitan ultionem Legatorum expeditionem im
 pedire possent, valde rogat, secundo cum huc in Imperio bella
 statumque totius rei altius secum seren (clit) perpenderit,
 & quid magis utile, & hosti maiori incommode esse possit, se
 cum consideraret, longam rem istam experientia edocta, & con
 sultissimum, certissimumque esse iudicat, ut ubi parva belli causa,
 eo etiam omnis vis transferatur. quandoque enim in longinquioribus
 a serenitate sua regionibus, & in istis Romani Imperii asperis
 bellum alatur, non ideo cesari nocent, quam intentioni eius, ut huc
 omnes Imperii Principes, ac uniti funditus intercant interiri mala
 ac manifestum esse, quidem bella illa proximis huius Annis in Imperio
 Romano gesta effecerint? quid tanti sumptus expenti valuerint? quid
 denique tot fortissimarum gentium auxilia profecerint? ipsam experien
 tiam docere pulcherrimas civitates, pulcherrima oppida, & florentissi
 mas, omniumque Imperii provinciarum distissimas regiones expila
 tas, dirutas incendio, flammisque contumptas, & confectas esse, Prin
 cipum, & Statuum plurimos eo angustiam, & miseriis reductos, ut fere
 familiari vi iam quotidiani sumptus superent, & ita qui rem
 communem adjuvare debebant, ipsi auxilio egeant, extens, sua
 quae privata maiori ex parte prosequendo, remque in longum tradi
 animadvertentes, ad continuanda, & standia auxilia languere.
 Ad haec cum loca plerumque & Ditiones in Imperio ab hostibus oc
 cupatae, validissimisque copiis munitae sint. Ductores etiam exper
 tissimi, & longa militia in Imperio inveterati, multi benevoli,
 & cesariis partibus addicti minime debent, haud facile factu
 esse videri, ut absque maiori virum conatu inde expelli, deji
 cig possint, quamvis spectem domi illius viri pacatam,

& libidina super hinc. Illud igitur Prohibere agendum, & ut
 maiorem, facilioremque exercitum resortiatum necessarium, sua
 Serenitas existimat, ut quanto citius copia aliquae educantur, atque
 ipsum Bellum in viscibus hostium quae aggrediantur. quod eo etiam
 commodius, utiliusque futurum putat, cum isti populi maxime
 oppressi, & omnia omni libertate indignissimis modis, haecenus
 tractati fuerint, vitis iustis legibus, statim res novas moliri, &
 gravissimum iugum exequere incipient, modo milites ab exercen-
 da in eos insolentia contineantur. & hoc pacto ex voluntariis
 ijs, qui cause Nostrae favent, exercitum, copiasque nostras augeri
 maiorem belli molem transferemus & hostes maxime conster-
 nani, viribusque destitui videbimus. In Imperio autem, statibus,
 & Principibus spiritum retinendi, vires colligendi, & sese
 cum fructu, & effectu aliquo foederi coniungendi spatium da-
 bit. Accedit huc quod inter Serenitatem suam solitudinem, &
 cedent confederatos amplae Regiones hostium Imperio subiectae
 interiaccent, vires autem distractae, & alterius auxilio destituta
 periculo, & incommodis haud carcant: quare & hic subveniendum,
 in primis vero cum istarum gentium vires, omnisque militia in equita-
 tu consistant, & pediatu, cui non uti haec nationes student,
 destituantur: in hac autem coniunctione, & expeditione ejus-
 modi pediatum per salanges sua Serenitas admodum
 necesse habet, ita & huic communi negotio in auxilium
 venire debet, omnino eo laborandum erit, ut exercitus
 aliquis iustus propius istis regionibus admoveatur, quo equi-
 tatus illo robore germanorum pediatum adjuungere, illiusque
 phidii omnia aggredi, & effectu illum, quem optamus
 consequi sua Serenissima solitudo possit. Et quam
 quam in hunc finem, a Serenissimo Daniele Rege, quo tem-
 poris, & exercitus eius statu copias obtineamus, quod sub
 gratia Glanfeldi, & Comitis Joannis Ernesti

Saxonice Ducis ductu, & regimine eo viam ingressa sint:
 attamen an numerus istarum, vel ad fallendum hostem, vel
 ad penetrandum aptus, dies docebit. Interim iteratis viribus
 ad serenissimam suam celsitudinem à me proscriptum,
 ut ille 20. Men Julij in Silecia adventu ejus serene-
 tarijs solantibus occurrat atq; admodum humiliter rogare
 ut ne ulla cunctatione sua discrimen, vel periculum
 hisce rebus obici possit, prosperare dignaretur fidemq;
 meam reddere ceterisq; etiam conditionibus postulatis
 satisfacere. Quod cum nunc serenam suam humo etiam
 cum hoc periculo, & incomodo ne quicquam neglectum scia, ita
 eo magis etiam mihi sollicitandū, & inchoatis confederatis an-
 nitendū erit, ne frustra hoc tantū iter suspiciat, & ante
 tempus absq; ulla Reip: fructu se hosti prodar, & si tam
 parva manu per hostes vadere non possit, validiore ut
 prompant, cum etiam, ut huius exercitibus hostium copijs, ter-
 ra maniq; se opponant, atq; in eo pro viribus laborent,
 ne à tergo in istas regiones destinatum exercitū aggredi,
 & ab inepto revocare possint, utq; ita hostes planisq; vali-
 dissimas gentibus, potentissimorumq; Orbis Christiani Regū,
 & Principū viribus distracti, in unū suas conferre nequa-
 quam poterunt, serenam etiam sua celsitudo posteaqua omnia
 ita constituta animadvertens maiori alacritate conatus
 suos promoverē deserviet. Festi cum regiones hae se-
 renitatis pecunias, & belli sumptibus non adeo nunc abun-
 dent, ut tanto exercitus alendo per se sufficiant, sua serene-
 rit etiam fere quinquālmis belli sumptibus sola, omnibus
 auxilijs destituta sustinuerint, ut hae ratione etiam ejus
 magna ex parte deficiant, faten corit, se necessaria ad hoc
 bellum pecunia minime provisam. Itaq; subdium

aliquod à confederatis nempe q. d. Illiria Hunga-
 rorum militum, modo tuto hoc bellum suscipere sua Se-
 renitas, velle contemnere, & continuo alere, Regiones
 enim istae cum ab hisce satis remota, & undequaque ho-
 stibus, & malevolis sint cinctae, ex ijs in persona cum
 ipso exercitu fore exire, illumq. per tot inimicorum
 locos Italia in vias per asperos, & angustos aditus
 in hostile locum deducere, statum, patriamq. post
 tergo militibus hominibus nudata relinquere optimo,
 ne sane gravius esse, quam non videri? Itaq. ea media
 necessario exquiri debent, quibus illarum regionum in-
 demnitati Consuli, & ex illis publicae omnium utilitati
 occurrere possit. Quod alia ratione fieri non potest, quia ut
 sua Serenitas proter vnum exercitum, cum quo ipsemet in
 contendit, tres alios haud minores finium custodiendorum
 gratia constituat, illosq. circa (a) Noviam, partim contra Po-
 loniam, partim in inferiori Hungaria contra Generalatum novae
 Aris Archiepiscopalis, & Hungariae circa Tymania, partim
 contra Caesarianos Viennenses disponat, ex quibus facili-
 ter quis quis dyadicare poterit, quanto militum opus
 habeat, quotq. sumptus ultra petiti subditi facere
 sua Serenitas debeat, verum & in primis nulli magnum
 videbitur, si commodum, & fructum, quem ex hac sua Se-
 renitatis confederatione unius, & Rei publicae Christianae, &
 sibi promittere possunt maximus, certissimamq. qui secum
 ponderaverit. Nemo enim hac tempestate propter locorum
 Regionumq. iterum, infinitasq. alias commoditates, majores
 vires, & robur sua Serenitate, pace aliorum dixerim, ha-
 bet ad mortale Domui Austriae infligendum vulnus, ut
 taceam prudentiam, animi magnitudinis alacritatem,

notissimum illius, & summum rei communis Studium, ut
 hinc spes non possit esse, nisi certa magni alicuius boni.
 Cum autem absq. sumptibus nihil ardui, & in bellis p-
 sertim Effici possit, rogat Sua Serenissima Aetate, ut
 de his ipsi provideat: & cum pter maxima locos di-
 stantiam, ita Comode Singulis Menthibus transmissio
 illa, sive Solutio fieri non possit, ne ab eius defectu
 periculum aliquod incurre, & irreparabile Damnum
 pati necesse sit Confoederatis, peramice rogat, ut
 trimestre stipendium, hoc est 120. millia Talero-
 rum per Cambium in Urbe Alba Praeae, vel Constan-
 tinopoli deponant, quae per Oratores, & Legatos
 Christiani Regis, Remque ordinari ibi residen-
 tes absq. ullo defectu persolvant, & nunc mihi ratio-
 ne huius Trimestris Cambij Literas assignare dig-
 nentur. Haec mihi sunt tum propter ipsam pecu-
 niae inopiam, tum pter rationes signatas,
 primum, ut nihil Serenissima Aetate scilicet facere
 posse existimandum est. Cum itaq. ex hisce Illmi,
 ac potentissimis Confoederati Belgij Ordines Serenissimi
 Principis Consilium, mens, & promptum, ac Singulare Rem-
 pte: iuvandi Studio, equitissimae conditiones appa-
 reant, Serenissimus etiam, ac potentissimus Danica Rex
 nihil quicquam Salutaris magis Consilio huius possit existi-
 met, quod ut pro Communi causa coniunctio quanto citius
 perficiatur ceteri inritentur. Itaq. quicquid hac ra-
 tione in Communi rei, labentisq. Christianae Reipub. com-
 modum, & emolumentum, cum Serenissima Aetate

reliqui confederati tractatum, conclusurum sunt, ipsi
 acquiescunt, ac ratum habiturum, pro certo habeo quan-
 tum etiam ad Legationem ad Portam Ottomanicam mit-
 tendam, à Ceteris minimè se Separaturum sub sigillo
 Regio promittit, ceterisq; etiam Conditiones, quoad suam
 Serenissima Regie Glor. personam attinet, quan-
 tum fieri potest adimplere studebit, ut Illi Dni
 Ordines ex Literis Regijs videre possunt. Nullum
 igitur est dubium, quin & vos, Inclitae hujus Belgarum
 Reipub: Statq; pro summo. Vro in ream communem
 Zelo & singulari, totiq; Orbis cognita prudentia, tum
 amicè, & promptè pro Communi Orbis Christiani Salu-
 te, & libertate. cui vram conjuncta scitis se,
 licetq; offerenti Principi satisfacere ut possit, omni
 spe Lit. amixum; & hac concepta spe viam
 convenientem, amicamq; animi promptitudinem
 expectat, Illi, ac potentiores confederati
 Belgij Ordines, Vos interim officiosè colens
 Gabriel Berleminus.

Illustrissimi, Illustres, Illustri, Reverendi Domini
Amici, per quos honorari, & observari.

hi primum Argumentis monumentisq; invicem, nullamq; Exceptionem,
benignitatem, cujuslibet interpretationem patientibus, aut admittentibus,
percepit Illustrissimus, & potentissimus Silesiae Rex, Dominus meus cle-
mentissimus, comperitq; Consilia non minus violenta, & iniqua, quam armi-
stij solenniter conventi, bellij suspensio, & legum, religiose
utrinq; servanda, Partis, adversa, & regnantia agitari indefi-
nenter, eoque calide agitari, perferre ab istis, qui in Republ.
quidlibet sibi licere putant, qui fidei publicae, atq; famae,
Religionem, & precium deprecantur, ac ludibrio habent, quicquid
ibi, sed exoptant in arctis hisce tractibus, nominatimq; in
Reipublica Vna Dominij, & Partibus convicti sunt, eximie in-
expugnabili, cuius reatu tenent, dum continuo molitionibus per-
fas, & nefas, omnia abq; discrimine imperia, nationesq; Ho-
nori Sile. Iberiae, Romaeq; Austriacae subiectum erat.
Ad haec ubi infecta infanctaq; pignorum generis humani adver-
sarium, Reipub. Vna Visceribus inherentem, Austeritatisq;
Publicae moderamen, pro arbitrio suo dispensantem, unius
Executioni impotenter mandari, per experimentum multi-
plex, in expeditione Germanica, more & successive, per sen-
sit S. Regia Illustratissima Dominus Clemens. Tum domum de factio-
nis Austriacae in Rep. Vna dominantis machinationibus cer-
tivatus, non modo documentis Conscientiam suam dubiam instruxit,
sed in super monumentis manifestis, ac universo Orbi Christiano paten-
tibus, provocata rebus, ac publica hostilitatis illatione ultione,
& a generositate Regia probris aliena dissimulatione tegeret, &
supprimere, minime consultum duxit. In primis cum pro-
fundissime reputaret, pensaretq; talia interius, exteriusq; pra-
dictis, Jura Divina, humanaq; reflagrantibus designari, genij
cum in praejudicium fidei publicae, lesionemq; Factorum legum-
nates inducias firmantem, tum etiam in injuria, et Injusti-
tiae Regni, ac non Germanici Imperij, cuius libertatibus
a Tyrannide

à Tyrannide vindicandis. pro regendisq. non minus gloriose
 quam sancte, & fideliter, incumbit D. meus Clemens. ^{Imper.}
 Cum vero sacre Regie, Illi diu multumq. remanenti, qua
 obia dignitati suae, Regniq. Simul à sacro Romano Im-
 perio aretissima confederatione, & protectionis iura con-
 iunctissimis, tandem iniurie atrocitate edis satisfac-
 ret, constitit tandem iter, & contra tota voluntateq.
 Illustri, Illustri, et S. D. N. eas Pastorem infractionis, et
 huiusmodi, excursionisq. sollicitari, tentariq. ab eis
 tantum, qui concepti, natiq. in sacro, ambitionem, & im-
 tentia sacre Curie, Vestisq. Offensione velant, qui tur-
 barn, dissidium antestimari, omni generumq. Catamitatu
 Satellitio stipati, intimaq. correspondentia, atq. omnia
 conspiratione, cum Domini Austriae capite amicti,
 clandestinis artibus, nulliq. vni incomptis, per mul-
 torum annorum decursum in Rep. V. infelicissime regna-
 verit, qui in regimine Civili iuratos duces cum ubiq.
 per omnia gesta, Confiliisq. demonstrant. Hac ipsa Tem-
 pestate non minus, quam pterita, futurisq. nihil in metu,
 intentatumq. simunt, dum spiritum vertiginis in
 Remp. tra inducere, & immittere moliantur, committun-
 turq. eand. nolentem, nec opinantem, cum omnium.
 Hanc Imperiorum Monarchis committere, eaq. Legi
 & conditione, bellum ex bello ducere, confusionemq. dume-
 sticam ingenerare in gratia Monarchis. Illudq. Ibe-
 ricis, ut Patria tra hodie Regni fraterna forte
 decernat, equis, vel libertatibus vspicij iacens, de-
 liberatibz viribus fracta & elysa, diuorsisq. bo-
 nas Partium Secretoribus, etiam Colis Princepsq. liby
 quelpita, & exerceat de gesta, mox debet indegredi
 Cincta

cincta, finitimorum Regularem agmini facto, & quasi dato signo,
iuxta inviolabilis confederationis compacta, involantius direc-
tionem, distractionemq; Financiarum omnium Regniq; Exinan-
tionem subeat, et perpetuet.

Quapropter Sacra Regia Majestas Dñs meus Clemenssimus, & inten-
tate, fidei, publicae, temperate, molitionumq; hostilium & in-
dicium Regni sui, & Sacri Romani Imperij Duceptand, et ex-
ercitand universa consilia postquam collegisset, singulasq; men-
te iustâ, forti, & circumspectâ Insuperasset & revolvisset,
& Dominum inspirante Divinâ duq; Fleatq; L. Sentit ut in
fidefragis-Inimicis Austoris, faustorq; cuncta sua destina-
ta, dirigeret, animamq; amice, & intensissime reflecteret, digni-
tati tanti Regis Decreto, inviolabilisq; Voluntate statueret
Sanguine Christi, quem bellorum Patres adeo hincant, Regibusq;
sibi mancipatis propinquant parere hincant, ut communis hostis
Repp. Vra in bellum protrudere, & pignificare contendere,
ictus & intentionem declinare, atq; eludere. In eum finem Ma-
tas sua di communis mali remedia impense sollicita, & quasi
Virgula Divinâ tacta, ac Veluti Craculo collecti inducta, volu-
it per me cum Regib. Vra Consilia sua amice communicare
& condescendere in consultationem, & remedia efficacia, re-
mediaq; potentibus, quibus non modo desperatus hominum profliga-
tissimis Practicis obviam proceedat, communis animis confisq;
sed induper per spem unionis beneficium, melioris hinc
officia mutua, & reigrua viglant. Et Regib. Vra Liber-
tatibus suis, Fuchieratq; Priscis, immo longe uberiori reddat,
universiq; orbi Christi Principibus & Ordinibus Securitas, &
tranquillitas eximia restituit. Nec dubitat Dñs
meus Clemens, quin Illustri, Illustri ac P. D. L. occasiones di-
vinis opportunitatem, & gratiam Venerantur sint, eamq;
Dum licet

dum hinc captivitas, ne postmodum elapsa & evanescente
 sua requiratur, idq. studio firmiori Regia Illustrissima
 quaestio est hac unica via Remo. Ita protegi velle, ca-
 lom. libertates vestras honorifice restaurari, neque asperantem
 minime vobis annuentibus. Porro, dum sacra S. R. I.
 Glibat. Iniquitas telam intermiserit decernit, commodum
 incidit ab eius factionis Satellitibus, & ministeriis machi-
 nam novam adhiberi Regibus. Vobis et Rheni, imo Regno
 Suevici Imperii Germanici damnatam, et noxiam, ut vi-
 cam Perniciolam, qua Electionis Regis citra promulga-
 tionem dignitatis in Rep. Vra vacante Regisatus & provincia-
 tis augebat, non finit omnino Rheni Orbis principum electi-
 onis Regnum in hereditarium transmutari, tollerantium
 decimento, contemptu & infamia. Itaq. validioris rationis
 occasionem, occasione strictius victus inclinavit se se ipsum
 d. meus et ut negotiorum benevolentia & gratitudine, pu-
 blicae privatim salutarem Illustris Illustris, et Senes D. I.
 aperiret, et Rep. V. Magni Viri, Capituli, & Primarii, ac-
 ceptissimum meo interventu monstraret signaret.

Porro S. R. I. D. meus Clem. ad serenissimam Rep. V. man-
 datis Regis, instructioni antedictae, Plenipotentiam jo-
 re fragabili munitum ablegavit, injunctis ut unionis
 cum Rep. Vra serenissima contrahenda vinculum & con-
 federacionem oppugnerem rebus meridionalibus Hispani-
 cis, septentrionales plagas urentibus, et in Rep. Vra
 furentibus grassantibus.

Denique in potentia ad Illustrissimas, Illustras, et P. D. L. idem
 Illustrissimas, et Illustrissimas, ex parte Pu-
 tentissimi, & Clementissimi D. mei, unionis sacrosanctae,
 cum serenissima Rep. V. bene fieri, & unanimitatem in-
 credibili cujuslibet benedictionis generis Regno Polonico
 et magnum

Ad magnum Ducatum Lithvaniae Ratusa. Etenim ea est natura
conditioque univ[er]sae & confederationis inter sacra Regiam Ill.
Et Regem V. arctissime constitutenda, ut Coelitus indulget
occafione à Rep. Illa adp[er]et idem, qui Christianissimus Suediae Rex
est, qui legimus Dei gratia Stanislaus Poloniarum Dominator est, qui ea-
dem Divina favore Clementia sacri Romani Imperij, annexumq[ue]
Regnum liberator, et proteitor, qui omni singularem propitius
munim[us] Providentia, Orbis etiam libertatum defensor, & re-
staurator, manifesti benevolentis provisione censeat, futurisq[ue]
seculis celebrabit.

Item Bonifacii univ[er]sae Reg. V. gloria gloriam in se translata[m] eidem
denique incorporatum, et redditum ibit. Sacra Regia Illa.

Item Tragediarum & Victoriarum honorem, & finem cum Rep. V.
communicabit Dominus meus Clemens.

Item Stanislaus Poloniarum liberitatem, utilitatemq[ue] navigationem regio-
nis sanctissimae, op[er]e Reg. Illi optabit, & curabit Sever.

Item omnia sacrae studiorum prudentiamq[ue] tota, nulla aliis
nisi hac via univ[er]sae humanitatis exaltabit sua Illa, dum
Respectus sacri cum Regno suo, & Imperio Romano usura
Reg. V. indulget.

Item, Serenissim[us] Josephus Caroli, & universae Rustiae Illa Duc-
is cum Rep. V. bona Vicinam & Synedra correspondentia,
figere arctissime confederationis utriusq[ue] Illam unientis,
& regulantis promovebit, provecalit.

Item à Tartaricis incursionibus, & a Turcicis irruptioni-
bus Providentia & Auctoritate sua n[ost]ra, et firmatus, Rep.
V. vindicabit S. Ill.

Item ut Romanici Imperatoris Rep. V. amicitiam certam dabit
vel ejus potentia sicut virtute sua, firmidinemq[ue] dub-
itabit felicitate sua.

Item Hungarici Regni, Budensisq[ue] Segesta tra agglutinabit,
annectetq[ue]

annectere Vinculo indissolubili Societatis & Amicitiae.

Item Reg. V. eximius S. R. H. Tertium periculo inspiratio-
nis omnium Vicinorum conelude & jurata, executionisq;
artissimae, et quasi ad Herodum, condicamen, et obedi-
entiam mandanda, nisi univrsi negotium Divinum duce-
rent.

Item Violentis sicca per Hispanica Gha diavelliam, et In-
criticam Dnem Reg. V. ubi corpus macerant, circumper-
tisq; servitutis, et servitutis Regnum V. in ereptum,
paupibus Vigeni, Libertatibusq; reddet Clem. D. m. h. p.

Item Beneficis Unionis S. R. H. legibus robur, proutque
V. in incrementum addet, de Reg. benemerentium prima,
immemum in modum auget, rogatq; sagatq; mili-
tia non ignavos cultusq; ornamentis Beneficentissim-
is condicabit, & publicas privatasq; opes ben-
dictiois Divinae dispensat largissima manu cumulet.

Item Commerijs in Porto Lusitan, salute Meride adven-
tari mediterraneis securis libertatem Reg. V. univrsis.

Item Danubij commercium Reg. V. reddet, pro ea qua pollet
Authentate et concordantia in Ottomanica porta.

Item Concordiam intestinam Reg. V. Beneficis Sanctionis
Unionis quasi proximis iure institutum ibit, for-
tissimam cum univrsis Partibus Principibus et Reg. V. con-
valescit.

Item S. R. H. per ejus Unionis beneficium Reg. V. a Pol-
morum Sanguinis exactioibus immunitatem, vel
saltem ledamentum ex Volis V. attribuet.

-Item eius Unionis opus, Reg. V. nam a bello Civili, et in-
explicitabilibus malis, dissensionibusq; in numerosa-
geminis Coniugis H. emergentibus & pullulaturis ex-
pedit, & in integris Tranquillitatis securis &
immuta

immole potu colluebit.

Item Consanguineis soluti efficacius, et potentius quam ullis mortali-
um propiciet benignissime S. R. M. si modo Austriacæ Do-
mini subiectioni abrenunciaverint Hispaniarumq; Regem saltem
jussent, vel potius in Hispania sua bene vivere, & literas
peroptaverint.

Item Humilis Aulæ, Conscientiarumq; libertatem, ut Jussu Altissimi
Divine, Omnipotentis Creatoris, ac Redemptoris permittitur
Est Clemens D. meus, auctoritatemq; Deo solo dependentem
ita administraturus, ut Reg. Vre fundamentales Leges,
& juris Jurandi obstandi Conditiones, ac formulam semper
respicere, ac observare velit.

Item Ecclesie Romanæ, Evangelicæ, & Græcæ Antiquitatis & Patro-
ribus in Reg. Vra florantibus, pro diversitate Fratris eam
Reverentiam exhibere decernit S. R. M. D. meus Clemens, quam
sibi ipsis inferre voluerint, quamq; Ordo secularis Senatu-
rius et Equitibus convenientissimam condixerint.

Item Injuratos Ecclesie Patres si qui in Reg. P. floreat, cere-
robus cujuslibet Ordinis Antiquibus, Privilegiis omnium
Ecclesiasticorum indultis proleptis, tutamq; auctoritatis Regie
clipeo, eâ Conditione & Leg. inmutabili Statuit S. R. M.
ut soli Patres & suæ Ecclesie Claustris ex nobis
verere, vel in Hispania recipere, aut si displiceat
utraq; antecedens optis ad serenissimam Remp. Vnde tam
commune teneant, ut volentes molentes ablegent.
Quod Legibus omni Religionis fidem & suæ, et auctoritatis
recognoscat quilibet secularis, immo Ecclesiæ Ordinis
prudens & Patriæ amans, quæ certius & liquidius con-
stat veritatem venerantibus Remp. V. omnibusq; perturba-
tionibus, periculisq; internis, & externis fore obnoxium
quandiu

quandiu hispanicus explorator, Austriaeque Monarchia
 Curator, promoveat in firmo suo fuerit. Adde quod
 si idem in Reg. Vra regnantibus, nulli sollicitate aut firmi-
 tate fœdera Reip. Vra cum amicis fundant effective, vel
 putative, si spectemus finitimorum Principum Fidentias,
 legitimasque Coniunctiones, et sententias. Denique ut opter-
 eam speratam versus Orientem finium amplificationem,
 alia innumera commoda me silentio, vobisque pro pruden-
 tia Vra facillima coniectura ead. allegandibus, dum
 exoptatissima illa Providentia Divina humana nascitur,
 formaturque Genio, subnectere lubet tam esse fidem et pre-
 tatem S. R. Imperii Vri mei elem. ut omnia si in
 plura religiose, & semper si exequantur & constitu-
 turus, quod mihi conventum & fœdus iurandi obligavit
 si observatur proponeretur. Adderem sic mihi V-
 recondita virtutis Prohiberet Regia, ut per id uni-
 cum univrsi Divina beneficium, maioribus & pluri-
 bus proutque benedictionibus Reg. Vra S. R. Imperii
 donanda sit & instruenda, quam vel ab ullo vel ab
 omnibus simul Regibus Vris honestate fuit per tot
 seculorum lapsum.

De 2to Illust. Glagci, & Senen Vri, quod virtutem Vram
 Præcam, libertatisque genio providere suffragi rebus istis,
 stimulem, cum animarum vehementissime pectora Vra
 domesticis Exemplis, imitatione Vra, fortitudine,
 iustitia et prudentia inspirantibus, sollicitateque
 finitimorum populorum libertates suas à Tyrannide
 abluentium, simul et à necessitate quadam fatali
 ad id univrsi simile beneficium habendum reve-
 renter,

reverenter, amplectendumq; incitantq; acerrimi animi Vttri.
 Et enim omnis Conducitatio Vra in eo consistit vestriq; min
 salutem, libertatemq; Patrie admittat? an vero semituti
 Hispanicae ac domesticae, vel Turicae, vel Tartaricae succum-
 bere, membratimq; dilacerari Venerabile Reip. Corpus perp-
 tetis, cum constet non succedentibus Austriae Confiliis
 Vobis directe ab oriente & septentrione Regimudinem
 formidabilem, Regniq; Vri dignitatem impendere.

acerrimam dabit longe meliora, & ex Vobis & spe nra optum
 maximus Imperiorum fundator et Tutor, indulgentiaq;
 sua propitius adusum Reip. Vre accommodabit. Quod
 si spem perbatione concepi, qui plaminq; certioratus su
 de constantissima propensione, et benevolentia R. S. It erga
 omni & singulas Illustres, Illustres & Grafas D. P. Synecri-
 ma, & ferventissima, & quo profundius penetravi, in aff-
 ctu, studiisq; Vra ac mi ipsam firmissime perbati per
 concursum rationum infinitarum, et non sine demonstratio-
 ne multiplici in animum Vrum inducta, vos minime
 Vobis infuturos, sed usurpaturos occasiones Divinae beni-
 ficium, ad unionem cum S. R. Illa stabilendam, maxime
 cum ea sit Reip. Vre Constitutio, ut Cuilibet Circumspecto
 estimare in promptu e, quid nec mala sua ulterius gras-
 sari patiat, nec malorum remedia fers, vel si ferat, nulla
 sane admittat pter applicanda a Vra R. Illa D. meo Et
 Qui per me Illustres, Illustres, et S. R. Vri, cum benevolentia
 Regia virtutem, Prudentia, felicitatem, & Gloria suam
 Vere & effectum defert, minime ambigens, quin ex
 Parte Vra conspiciatur Vri, per eadem Synecriatis
 recipiorem, et realem communionem Vrum, quod
 a Vobis

quæ à Vobis pendent, Valentia ad liberales Patriæ Vires re-
 staurandas et Commune Christiani Orbis promovenum.
 Et cum in Rigeni, Germanici Collimunt Statione nostra
 non paucos Reimè succedentes opus operimur providen-
 tia Collectis, deliberationumque nostræ exitum, responsumque
 circumspectissimum, circa unionis negotium Divinum. Interea
 non intermittam Illustri, Illag. et P. D. Vras Supreme pro-
 tectioni animum commendare munera, votis meis sati-
 gare, quò Confilia Reipub. Christiane, Vras Salutaria in-
 spirare, & infunderè dignetur. Dabant Riga. Calendij
 Januarij 1682.

Carissimæ Illustri Illagæ
 et P. D. Vras.

Dilectus, & Officiarius Amici
 & Semitor

Jacobus Hansel, Sacer R. Illag.
 et success. Confiliarius Secretarius
 ad Ser. Kemp. Polon. Legatus.

Indoratio
 & Speciei Rinali
 Legationis à Leng-
 lekdez.

Primam narrationem rebellionis quae ortum habuit à Scripto Palatino & de-
 lictis Bohemis, & Praga, à Deo victoriam concedente, quod fuit extincta, recen-
 sentur deinde aliae ex alijs subsecutae, universo Imperio perniciose machinatio-
 nes Emichii Mansfeldi Christiani Ducis Brunsvicensis, aliorumq; illi adhaeren-
 tium, Item Altonionis Dadenis, unde evenient, ut pacis restauranda consilia,
 ad quae Alatus sua Caesaris semper inclinaverit, fuerint interturbata, &
 ad necessariam Imperij defensionem maximo sumptu ingentes expensis con-
 scribere & alere. Al. S. C. necessario debuerit jam motas fuisse, deinde
 seditiones rusticorum in principibus S. Al. haereticis sollicitatos in auxilium
 Turcas & infideles, Hollandos quoque Venetos, Danos, Anglos, Francos, Svecos,
 Reges, adversus Imperij potentiam suam exercuisse, Caesarem quovis victori-
 osum, semper armis consilia pacis antetulisse, quod testantur varij tractatus,
 propterea instituti, hinc et legationes ad Electores Imperij expeditae, aliq; officia
 interposita, quae ob continuas adversarios Machinationes, speratum effectum sortiri
 non potuerunt; accessisse postremo motus in Italia ubi post mortem Ducis Mantuae
 Galli et Veneti pacem publicam turbare et armis in jurisdictionem Imperij se in-
 gerere atq; Al. S. in his quae ad Italiam et jurisdictionem suam pertinent Legos, qui
 scribere auri fuerint, Hollandiae quoque status confederatos velut hostes Imperij in Im-
 perio pro subleu gravare, Ducatus Liviae Abontium Juliacens potatem, Althum Alar,
 Rhenensem potestati suae subjugare aliq; similes in Rhetorica, et inferiori
 Saxonia Provincias Frensi Flammag, ad contribuendos, libi faciendos perurgere, Itaq;
 cum hoc modo ad extremam Alar. Rom Imperij reductum, ut extrema ejusdem
 ruina et desolatio, nisi maturo consilio succurratur, metuenda sit. Al. S. Al. S. Al. S.
 Honorat et muneris huiusmodi ea Scripto Constitutionum Imperialium, hinc Electorum
 Conventum invasisse, ubi deliberatio de instituenda de subsequentibus

I. De medijs pacis Universalis plenaeq; securitatis stabilienae, vel ad eam primum de-
 veniri possit, Sincere solidaeq; conjunctionis omnium Statuum Imperij contra hostes
 Imperij pacisq; publicae Perturbatores.

Circa personam Scripti Palatini, et si jam primum iuxta votum, et consilium Ducis Alar.
 et Conventu Altonionis. Al. S. C. conclusum fuisse ad gratiam aliquam facien-
 dam, Alitis tamen et adimpletis sua ex parte Alar. S. C. et adimpletis de Alia humi-
 latione submissione et deprecatione, item renuntiatione quae Alar. S. C. ad Regnum
 Bohemum

Bohemiam, aliasque incorporatas illi Provincias, nec non dignitatis et
 ditionum Electoralium Palatini, tum vero assensu quod ab omnibus Consiliis
 et Administrationibus perniciosissimis desistere et abstinere vellet, cum tam
 horum nihil sciret, sed etiamnum Hollandos, aliosque Principes et Communitates
 Imperii parum benevolas concitare quideret, Unde pericula et novi
 bellorum turbines ubique imminant, amon jam iure meritisimo dictus Palatinus
 ab omni huiusmodi reconciliationis et gratia suspensionis sit excludendus.

3. Si Deliquit Status confederati Armis suis Imperium ulterius molestare,
 vel scriptum Palatinum in inferiorem Palatinatum; reducere tentarent,
 quomodo illis potenter obviandum, Item Imperio per vim ablata quibus mo-
 dis recuperare possint, non minus de junctis et unitis viribus contra
 illos instituendis.

4. cum Sueciae Regi nihil unquam controversiae R. S. C. habuisse, neque sine
 errore potuisse futurum, ut propter differentias non nullas, cum Electore Silesiae
 tandem bellum illi contra R. S. C. et Imperium pararet, detulisse tamen
 R. S. C. Interpositioni ultro oblatae a Rege Danicae atque Legatum suum
 sufficientibus mandatis praedem capessisse Dantiscum, ubi didicisse quod Amicos
 tractatus sperentur, quod si vero propter expectationem aliter eveniret et
 Sueciae Rex armis potius exasperari, Novasque in Imperio turbas inire vel-
 let, quibus medijs et rationibus eidem sit occurrendum et resistendum.

Quod motus in Italia concitatos constare ex pluribus R. S. C. declarationibus
 et manifesto publicato Caesarem non aliud expectasse, quam conservationem
 Auctoritatis et iurisdictionis obtulisse, ad evitandam necessitatem belli
 Universi Orbis Christiano perniciosissimi, et ut unicuique quod sibi competat
 Equa iustitiae lance administrare possit. Confideret tamen R. S. C.
 huiusmodi motus mediante interpositione Summi Pontificis sopiendus fore, in
 eventum porro si Pallis Rex Iniquis postulatis et extensionibus suis in-
 nocere, atque si armata ulterius in Italia percurrere, vel in Imperio po-
 tentiam suam exercere vellet, quibus tunc medijs Imperij iura Caesaris Aucto-
 ritas Statuumque Imperij securitas vindicanda atque stabilenda videatur. Effert

R. S. C.

M. S. C. omni loco et tempore protectionem promptamq[ue] defensionem ijs
quibus hac occasione propter defensionem iurium Imperialium hostilia immine-
re possint, et iussim Ribi pollicetur ordines Imperij auxilijs et conjunctione
reciproca isto ei futuro. Paterno quoq[ue] Commiserationis affectu meminit S.
C. M. plurimum Lamentationum et gravaminum, quae ex belli huius diu-
tiori necessitate orta Primum quidem et vel gravissime, Regna & Provincias M. S.
C. hereditas attingentia, imputanda illi partim licentia militari partim in exi-
tabili necessitate, quomodo invalorantibus extremis periculis alia ratione ob-
viari, neq[ue] ordinaria Contributionum Imperialium subsidia exigi, nec ad alia me-
dia deveniri poterit, Imo nonnulli Principales Imperij Status adversas factis
nisi Consilijs adhaerebant, animo ad resistendum non alieno, quod omnia diffu-
sive possent explicari, nisi remota lege haec ipsi S. Electores h. non omnes
saltem pleriq[ue] in exercitu quoq[ue] hac experientia teste compertum habent, S. C. M.
desiderare, ut enormitatibus et querelis ejusmodi remedia adhibeantur. Recordari
quae mox ante hac proposita fuere, quorum aliqua, quantum fieri potuerat M.
S. C. jam tum amplius sit negotium hoc gravius et difficilius, quam ut a sola
M. S. C. absq[ue] consilio dno Elector[um] sustineri queat, in imperio ac provin-
cia necessaria sint continuanda. Quomodo Bellum videatur proseguendum cum
meliori disciplina militari, et absq[ue] exterminio subditorum, quae rationes insti-
tutiones, circa contributiones, et transitus militum, ut Postibus Imperij
fiducia quam intestinis dissidijs et discordijs locatam habent everti queat.

Optime Dux

um itaq[ue] Te tanquam Exercitum triumpho dignum esse existimas, imo triumphas
patiare queo, et Ego Romanae consuetudinis memor, et licentiae quae militib[us]
in vita Caesaris permittatur et Triumphanti Ducis, ea quae vellent, objicere possent. Ribi ali-
qua possim, enumerare.

Ego quingyuginta

Barthol:
Rogat. de bello
Mauris & his-
panor.

¶ Quingvagenta millia Turcas, ultra quingvagenta millia re-
listi? Principem Leménium restituiſti? nova Præſidia poſuiſti?
Transylvaniam conſervaiſti? Pape? magna hoc ſunt imò vero
maxima: Sed ſaltem in amplexibus iſtis verbis hæc ſimilis gloria.
Dic mihi quid utilitatis ex tua expeditione Hungaria? Dic red-
diſſe nobis integram Transylvaniam, quam certe integram accepiſti?
Redde Principem Leménium Transylvaniæ cui fidem et tutelam
promiſiſti, redde beatitudinem, pacem et abundantiam, quam per Præ-
exercitum, et ſidia introducta expuliſti: et tunc triumphum et uſur-
pa tibi tria illa verba veni, vidi, vici. Nos vero ultra Deſſa-
rem, et Heracleum et Ciberum Patrem. Qualis odoratis curru descendit
Judis, grato et ſubenti animo compellabimur. Sed è ben? nos ſal-
timur tu Philoſophiaris. At qui Philoſophi ſolo ſermone ſunt
ſapientior, iterum in rebus agendis ſtultiſſimi: Dicis actionem non
dari in diſtans, utiq; proſecto, ſi tu iſtar ſolis ex celo terras
calfacere non potes, propius accedere debes ſi jugulare inimicam
ais non Radix ab illo procul eſſe debes, Sed ſicut Maurus ille Re-
gulus? Cuiſdam Hiſpano exprobranti quod brevem gladium haberet,
reſpondit. Uno ſaltem paſſu longiorẽ ipſum efficerem, ita tu accede-
re parumper ad minimum debueras, ſi gloriam ab illo reportare deſide-
raſti.

¶ Auguſto Mense Te intrare affirmas, utinam ex nomine mensis omen
ſumpſiſſes, Sed tu non ſolum Auguſti mensis oblitus imò Auguſtus,
ſim et tui Domini ordinem pervertens, ſolum nominis ſed et nullas ac-
tiones feceris: Ivanã gloria intumescis: Non certe Auguſte Sed an-
guſte famam tui nominis circum tuliſti. Nam magnanimus
quidem iter arripuiſti Sed in glorie redire ſaliſ es. Nec ire illuc
debueras, ſi cum tanto diſpendio ſame Chriſtiani exercitus nec evagi-
nato gladio redire debuisti. Turpe enim eſt Delli Dui dicere non
putabam. Cui ergo ſciſti? impoſuiſti infortalia germanum mi-
hiem? utiq; Sed ſi non impoſuiſſes, credone Turcas illa alienatu
ros fuiſſe? Iſtius ſaltem per exemplum argumentari placebit. Eod
Dalia Fortaltia.

Si alia Fortalitia Turce in quibus presidia tua non erant intacta
relinquerent. Transylvanis in quidem illa tria, si non sedata fuissent
occupaturos fuisse.

In militem Demetrianum in velseris accerbissime, quod calamitatibus attriti
timore confusi omnes fuerint; credam hoc tibi libenter. Sed si aliud hanc
calamitatem originem deducere voluerimus non in alios miseros culpam
peduare videtur, sed ab altiori fonte illa decurrunt quando Deus per-
mittit ut plectantur. Si divi: quare nunc ea te sua Indigne quate pro-
tali timore militum demerum ad labori debet. Ego saltem sic credo, quod hic
modus hic talis sit. Gregy Ducis vigor debet illis mortales spiritus in-
sumere illud virtus debet ad instar facis ardentis esse, quod centum aliis
absq; sui defectu illuminare potest: et talem te ibi requirebam, saltem
in saeculo probare, illos debueras, antequam tam temerarie de illis iudicares. Sed cum
illos nec alicubi in actione videris, quomodo credi tibi consideras? Dicis illos
multo pauciores fuisse quam Turcas; imo fuerint. Sed video, quod tu ex hostis
metica bella geras, et paucior numerum infallibiliter majori credere credis. At
non talis olim fuit Examiranus, cum quid suo militi hostium multitu-
dinem exageranti respondit: Ego vero paucitatem meorum supplebo.

Petrus Mattioli
in vita Henrici
4 Regis Galliarum

Plutarchus in
vita Brimanni
Ego ven

Via vero per totum Panegyricum tuum Clare non potuisti odium quod contra totam
Nationem Hungaricam habes multam ignorantiam de illa falsissime efficien-
do. Adversum de more, si hoc habes, unum aliquem ex Hungaris allegare
ut audias, et respondum habere, relinque rationem, quod Cadaver tuum in tu-
tum recipit.

Sed quid non merentes hospites vexas, Canis ignarus adversus lupos, quin huc
immanis vertit miras, & remissum pectus?

Horatius
sed quid.

Dicis non haberi in Hunga Belli Ducis, imo pro Capitaneos qui sanctiora
Cana belli sciunt, qui multorum Rector habuerunt experientiam, qui denique, artem
militarem calcant, pectus? Finge hec tibi omnia. Credo: at vero tibi nihil
glorie accederet, si alij inerte essent, & tu ignarus sis. Certe harum rerum
Imitatione, quod tu pectus Rectoris, pro Hungaria, pro Hungaris
quisquam intereat. Eos enim floridissimum Exercitum ad manus accipere
& illum ad nihilum redegere, quod plus amicos, quam inimicos videris
quod toti Regno deplorabilem tui memoriam relinqueris, quod tot Antena
millia animarum

millia animarum in captivitatem Turcicam abducta, sicis oculis et sicis gla-
dijs / qui tamen ad defensionem nostri ordinata erant: / aspectus quid minus
capitari potuit a vilissimo quodam Carnalis? Egidem non infirmior sum
cos nunc Hungaros esse qui illam exactam Belli Peritiam habuerunt, quae
pro uno Magno Belli Duce regeretur; hoc tamen te assecurare omnino
uolo. quod nullus confirmatus in Hungaria Generalis sit imo melioribus
qui hunc florentem exercitum, quem tu habebas, tibi commissum, tam ignose
perire permisissent! Per h. omnino per eundem fuisset saltem tam dytici
huic perirent Inimici. Non sumus nos egidem Hungari arte
bellum praestituri, inimicum impune gratari permittendi ami-
cis et consideratis non succurrendi. Patriam magis quam exercitum desin-
endi, pecunias in bello conseruendi. Picta sanctiora ardua belli effe-
diis: profecto nihil sumus. Sed nec hoc olim sciverunt nostri Kim-
ij, Dattory, Humidy, illi tamen pro conservata Patria, pro
liberata Humilati exiit Ottomano. Diu iacent. Et nos
qui posteritas illor sumus, tandem eorum nihil agendo non macularemus
noe patriam ignaviam amitteremus, si nobis vel tantilla pars agen-
di concederetur. Dico itaq, quod et si disciplina militaris (non
quidem nostri culpa) ea Hungaria caulavit, tamen restituere illam
facillimo negotio omnino nihil perduco si aliquis Dux magni
nimus Hungarus exercitus perficeret. Etenim pro Luculus Romanus
alterius exprobrata fuit, antequam applicaretur. Sed immo ista tra-
dit quam primum ad exercitum venit. Et cum quisq, bonorum Hungarum
non in illum Zelatissimum Belli Ducem sicut Alexander Magnus fuit
videre poterit, saltem ad defendendam patriam suam, quae est magis co-
di aut quam aliquam extrinsecus agitur erit.

Nec divulgato quodso multum erroris belli, qui per Rakocium et Lemenn
commisi sunt enumerando, certum est enim illos suos errores non fuisse.
Illi tamen amorem Patriae, Zelum Christianum, quem in corde habebant, lan-
guinis effusione, et morte ipsa luculenter testati sunt. Tunc vero ma-
gis documento nobis ostendisti, frigiditatem tuam et Zelum Christianum
passionis et saltem tempore incalificari posse, quando citius solaturus eris.
Rakocium non tuor, ille per ambitionis Furitiam in ultimam despera-
tionem devenit. Attendens illud Homericum esse verum. Jupiter quidem
perdere vult dementat. si tamen illi. Primum ut ut prope fuerit,
egregie adiutus

exigie adincludi fuisset, non in illa desponsione tot Hungaria, imò Italia
 nunc jaceret, nec Paradisum tot Sanctos Regum Lembedum, & tanta
 coronae praestae gloria sub Divice dugo gemeret, nec praesens Sanctissimorum
 Regum praesentium, ignominiosam Captivitatem paterentur.

Ad Lemnium - - - quod attinet illumve adjutum & constitutum
 esse diu? hinc nunc libere et laetor miserabili luget Transylvania
 simul cum omnibus bonis Itiamis amissum. Et quidem per te amissum.
 Florat: Sane si hoc constitutus, et auxilium est: nullus à te unquam ad
 juvare potest. Dediti illi duo milia militum suorum Deo ad quod exoriet
 totus tibi datus est; opera tam paucos efficere hoc te probabas? Tu tamen tua
 culpam Leménio attribuis et omnes Hungaros in bellis esse asseras.

Lucas. Sed si quidem ingratis Indici. Causa tua perit contra tuum Indicum meritum esse
 apertum; Dicit autem Europa, & Hungaria ignava est, quod nullum unquam
 diem ardet absque suo sanguinis effusione nulla familia est, quae aliquid
 ea sine non deplorat, denique quae à ducentis jam annis, tota potentia Ottomana
 non per se sola possidet, et quae unum palmum Terrae, quingnam lineae sanguinis
 Turcas cossit. Post quod, hinc sub Paulo Riccio Diomedes tota Itiam
 tas, latet, et quod deinde aivit, nobis imputari debet.

Ceterum omnes Hungaros errare diu, qui de tuis actionibus nihil in
 dicare solent. Ego autem me recorder aliquando Legisse.

Lactantius. Ego plus sapientium populos, quia tantum, quantum opus est legit.
 Saltem hoc certe cognoscere poterunt, quod ad ardentem Hungariam, tu, non
 aquam, sed oleum attulisti.

Ergo docolla auditoratus tui certe nihil te eximerebunt si quis Lactantem
 Hungariam dementis, et tua casta repleta fuisse considerabit.

Ab Hungaris obijci tibi diu, bellum tibi ea alia parte fuisse gerendum &
 affligendum, ego credo quod per hoc non poceant, quod meliora vota tuis
 actionibus habuant. Tu quidem illa discitis periclitam fluitabilitatem
 vulgi, quae semper aliud quam se desiderat & profecto benedictum, cum
 etsi ad aliam partem praesens bellum, et illuc taliter administrasset,
 tunc me ibi vota hungarum libenter.

Sagittae etiam de pugna discursus, sed tantas difficultates, et circum
 spectiones amicitiae, quas si olim Belli Duces, et nostri hungari semper
 observassent, nec hungariam unquam abstinissent, nec eam obstantem tanto
 tempore defendissent, sed postquam haec arsana Perentur, ratio nunquam

linguandi intravit.

erit dum non calamis & in Academia, sed gladijs et in Campo, ut
geretur, denique quid verbis opus est. Quotiescumque agendo.

Omnino novissima Pacis Turcicae in Anno 1664. 10.
Mensis Augusti. ad Pagum Vátsár conclusa, cum
per proximios motus in Transylvania suscitatos, tam
graves Controversiae emerissent, ut apertum Bellum
ante Annum inde exortum sit, ideo ut Alma Pax
in Solacium, & Tranquillitatem afflictæ Plebi denuo
erigeretur, per utriusque partis Plenipotentionarios: Ex
parte quidem Serenissimi, ac potentissimi Romanorum
Imperatoris, per ejusdem Consiliarium, & in porta Otto-
manica Residentem Dñm Simonem de Remingen,
Ex parte vero Serenissimi, & potentissimi Tur-
carum Imperatoris, per ejusdem, Supremum Vezy-
riem, & Supremum Generalem Illm & Excellm
Dñm Ahmed Pasham, ad ratificationem tamen
utriusque Imperatoris, sequentes Articuli conditi
sunt, ac stabiliti.

Ut Civitates, & Arces in Transylvania habitæ Casareo
munite, Principi, & Statibus Transylvania restitu-
antur; prius tamen utriusque partis Exercitus, uno, eodemque
tempore e dicta Transylvania exeat, ut memorata
loca, ceteraque Omnia in Transylvania in antiquo Tran-
quilli Statu permaneant, & quando Principatum va-
care contigerit, ut Statu Transylvania, ad eum illorum
antiquas Imperiales Capitulationes, Libere Princi-
pem inter se eligere possint, & quantz omni de anti-
quâ libertate progradis, & jurisdictionibus.

Artus 2dus.

Ut duo Comitatus S. M. Salsmar & Saboles, prout etiam
 Ceteri Comitatus Regni, & Provinciae Sueciae cum hu-
 iusmodi Statibus, Subditis, Civitatibus, Arcibus, Palatibus, & Pagis
 ceterisque omnibus appartenentibus in specie Libere, Haud-
 dubitanter ad suam ab antiquo spectantibus in illor-
 um Opibus & Castellis nullo modo, & sub nullo pre-
 textu molestantur a Turcis, vel ipsis
 Transylvanis, sive ab illorum Principe, aut a quo-
 vis alio, Pensionibus, Tributis, aut Contributio-
 nibus, sublata omni tali Pensione, si quae
 hactenus fuit, & impostum nihil amplius petat.

Artus 3tus.

Munit quidem S. C. M. pro securitate hanc
 Ditionum, de more in alijs Confinibus hactenus
 observatis Civitatibus, & Arcibus in dictis duobus Comi-
 tatibus, & illis limitibus existentes, in specie ve-
 ro Salsmann, Karoly, Kallo, Ecsed, & si quae
 alia plura pro libitu munienda viderentur,
 nulli tamen formales exerceantur cum Generalibus
 introducantur, quod similiter in Confinibus Turci-
 cis, & Transylvanicis observandum. Castellum
 vero Bethely. Id ad praecavenda mala, quae
 utriusque partis Ditionibus inde eveniri possent
 cum fortificationibus destitutis, & solo ad eque-
 strae utriusque partis, nec cuiquam alij licitum
 sit illud velle sub pretexto muris exstruere,
 fortificare, aut militem manere.

Art^{us} 2us.

Ut Filius Rakoczij, Filius Joannis Kemény, aut alius
ex Repenon Hungaria cohibeant, ne cum eorij auxili-
antibz in Transylvaniam redeant, & novos mo-
tus suscitent, quod vicissim à parte Turcanum,
& Transylvanor erga Ditiones, & Collegiis suæ
Cæsaree observet.

Art^{us} 3us.

Ut non sit licitum receptaculum & fomentum dare
malis hñibz aut inimicis utriusq; Cæsaris.

Art^{us} 4us.

Ut fortalitiu prope Carisam occasione dictor motuum
erectum, neutri parti reedificare, aut Præsidio mu-
niri liceat.

Art^{us} 5us.

Ut Omnes qui supra memoratis motibz Transyl-
vanicis utriusq; partis recurrendo ad se semper,
in suis Bonis, Junibz, honoribz restituant, neq;
inducant moles sibi, Sicut obediunt illor Prin-
cipibz, non Caudent damna in illa Provincia.

Art^{us} 6us.

Ut Liceat sue Illi Cæsari circa vagu & Put-
tam, transvagum Sitam, ad defensionem
Ditionis suæ novu fortalitiu erigere.

Art^{us} 7us.

235
Nulle gentes post hac tam ex una, quam ex altera
parte Hostilitates, Expeditiones committant, Con-
trafacientes severe puniant, ut denique utriusque
partis milites in fratre, & disciplina teneant,
revocentur ex utraque parte Exercitus a Confinibus
Hungarie, & Transylvanie & non revertantur,
quatenus afflicta Plebs in perfecta Tranquil-
litate vivere possit.

Pro maiori Stabilimento Pacis, & bonae amicitie inter
ambos potentissimos Imperatores conclusum est ut
hac Alma Pax Deo favente a dato presenti
per 20. Annos durare debeat, quod post quatuor
Mens in solatium, & publicum gaudium, per solennes
Legationes, & Diplomate Sollemniter Confirmabitur,
& afferret Romanus Imperator Legatus in signum
amicitie Spontaneum Munus, Valoris Ducentorum
Millium Florenorum, ita tamen, ut ex parte Potestatis Ot-
tomani eadem Similiter cum Solenni Legatione cum
condignis & concordantibus muneribus corresponde-
atur, & fiat Permutatio Legationum, iuxta morem sacre-
mentis observatum in hoc, & modo consuetis, Ceteris Archi-episcopis
Capitulatum qui a Tempore Pacis in Litva Throno per Posteros
in Capitulatum exegisse non correcti, aut immutati sunt, vel
in suo rigore Permaneant. Super his in Archi-episcopis, duo quidem Tem-
poris Instrumenta Pacis, Diplomate Latino, & Turcico confecta
utrumque a dictis Plenipotentariis interim subscripta, sigillisque
confirmata, & eadem Consuetudinem permutata sunt, ita
ut Latini in manibus dicti Illustri & Excellentissimi Domini Imperatoris
Venerabilis Illustri, Turcicam vero dicti Domini Antidivini
traderent, & ad eandem Consuetudinem Transmissum sit Latini
in Castris Turcicis ad Bagium Salvarum per Illud Augustum

1664

Ad Calumnias Hungarorum, quae passim disseminantur,
Caesareos Philites, panem aut nihil in Hungaria
effecisse in Anno, 1661.

Summo studio, maximaque Cura & sollicitudine laborabat
in hoc in Hungaria adventu Exercitus Caesareus, quem ad-
modum debita gratitudine, publicisque Encomijs Domini Hungari, quae
Armis Caesariis debebant, pari effectu & officio humanitatis, cor-
respondere possissent. Et cum magna cum admiratione Contra-
rium essent, pro laudibus & Encomijs Opprobria, pro gratijs ma-
ledictiones, reuertit. Nil minus, haec sunt Hungarorum gratitudines,
quod Exercitus Caesareus, molimina & Intentiones 50. Alma-
torum Turcanum suppresserit, qui cis & trans Tibiscum
omnia ferro, flammamque vastare moliebantur, quod Turcas ad
50. milliana recedere cogerit, Principem Kemény in Tran-
silvaniam reduxerit, ibidemque multis praedictis in conspectu
Turci Exercitus stabiliverit. Quod impotens Praedictis firmam
Propugnacula Superiori Hungariae creverit, quod eandem
recuperaverit. Quod Arma amica, & Inimica Universa, in
Transilvaniam transportaverit, quod Ceres, & Vindemiae
tutum Exercitum habuerit. Ego me gloriari haec cuncta fecisse,
& tamen horum, apud Homines Ingratos nulla habetur ratio.

Proposita Laedia, quia Inimicus non licebat, quamvis
progringuo & superbo factionum suarum habere progressum,
quae quidem Praedicta Keményo totius Regni dedecant
Dominium, si occasione & comoditate condiderit rem fieri,
gaudereque scivisset. Praedicta quae etiam nunc Contra quoslibet
impulsus Inimicorum sustinentur, non obstant clade Keményiana, non ob-
stante Transilvanorum fere omnium rebellionem, & longam distantiam, qua
oix hipetie semper potuissent, juxta illud, quod Actio non debet indistans,
Enim vero Superior Hungaria omni benevolentia spectata, & posthabitis
quibusvis admonitionibus & haec Alti Alaudati, nunquam Exerci-
tum recipere, vel hospitari volebat.

Quibus accedat: quod

237
Quibus accedit quod Exercitus Sedarcanus, primum ad
Initium Augusti moverat, cui de nullo committitur periculum fuerat, adeo
erant extenuate vires inedia armatarum, ut media fere pars
infirmitate oppressa, impedimento potius, quam celeri perfectione
fuerat, neque locus securus quo infirmi de potius fuissent dabat.
Hungari enim quot quot habere poterant, miserè tracta-
bant. Cum autem in Transylvania confinia trans-
isset, nonnulli se Exercitus Germano Equitatus Hungaricus
iuxta oblationem suam conjunxisset, imò illi ducenti
Quinquaginta Equites ad illud tempus in unum Congre-
gati revocari fuerat. Sed & Alibi. Remenyiana
inordinata fuerat, habebat enim ad huc recedentem memoria
Cladis, tenentem in Transylvania gestam, cui ipse semel Re-
menius agebat, minimè fidendum erat, quemadmodum even-
tus postmodum opinionem comprobavit. Transylvania nul-
lus pollicebatur supplicia, imò scripto, viva voce effla-
gitabat, ne in vitiis succurreret.

Similes operationes, alioquin pro se grandes, in contestationem
majoris ceteris & constantis indicii sapienti et impassionato subici
deberent. Quia & Perfectio Artis, per Artificem vult cognosci, nec (oculus
de colore judicat. Quid ex Dominis Hungaris! (paucis exceptis) Artis
militaris habet notitiam! De Ecclesiasticis non loquor, nec illis injuriam fa-
cio, si artem non novant, cujus Exercitium non habent. Junioribus etiam
Dominis pari ratione, qui nunquam conflictui interfuerunt, nulla igno-
minia inferitur. Si Artem ignorant, cui operam non navant. Certe
non, si qui Superiorum Disturbationum temporibus Bismio, Triennio, saepe
interfuerunt, Artis longè brevem terminum exegerunt. Non nulli sunt
qui officia Exercitus praestant, cuius munus est, excutere, distra-
here, liberiusque ad capiendam linguam agere, sed hi, nec Consiliis adhiben-
tur, nec formam solidam operationum intuentur, nec causas boni faci-
endi, malique avertendi perspiciunt, nec modum unam, aliave viam exer-
citandi, confligendique didicerunt.

Transylvaniam, quae tot, tantasque habuit revolutiones, penitiores
Artis Militaris oportebat habuisse officiales, praesertim autem si rem

ipsam intuemur, qualem igitur Transilvania, quando arma
 illius Rabocini in Poloniam? qualem, quando ad Claudiopolin duxit:
 qualem tempore Baredai, per Kemény & vivis bellati? qualem postremo
 Kemény ad Segesvár habuit, rerum intentus effectum? Utrum arte,
 vel casu pugnarentur apparet: non abs re Romanus dixit: Qui
 secundos optot eventus, dimicat Arte, non Casu. Bonus Prin-
 cep? Kemény, iam triginta millianibus Apassium pepulcrat e loco,
 Fortaliter omnia pro te Apassius multum optinuerat, Status omnes:
 licet naturaliter in Constantia (dicitur) adhererant, & huc ad illa
 Tempora eidem nonne sufficiebant? Nonne potuit ipsam etiam fi-
 ritatem Segesvár, in quam te Apassius receperat, antequam auxi-
 lium Turcicum adventasset, expugnasse! auxilio, antequam te cum
 Tigris conjunxisset, obviasse! Tam incautus, blandis circumventus ver-
 bis pretermittit, Nonne se ad tutiora loca recipere! nonne Conjura-
 tiones? inimicos effugere, in castris subsistere, & feliciora ibidem
 amor tempora pugnare? Potuisset, tamen statu Praedictorum
 nonnullorum devictis, cum certis ac designatis suis copiis
 militares ad pabulandum, & excurrendum exmiserat, Ipse in
 Lago incaute subsistens, dissipatus levi spiritu accubuit. Pro De-
 um! Prudentia Armis Militarij in cunctis istis actionibus cerni po-
 test! Si igitur Ipsemet Transilvani, qui die noctuq; arma gerunt,
 in expertes rerum Militarium censentur, qualem experti & remoti
 minusq; peniti & exercituali res eandem Domesticiam habitum dunt
 experientiam. Indilominus tamen eandem rerum esse volunt Censores,
 quando homines, quamvis Prudentissimi, Quinij Eucomia ste forent.

Dicant Domini Hungari, consultum factum fuisse, si ex altera Regni
 parte, Bellum motum, si certamen initum, & Turca profligatus, si
 Confines Regni Superioris Hungarie, ob diversas perpetratas vio-
 lentias illata Damna, nam Extortiones factas Exempla fuissent.

Primo quo ad Damna, notum est eiq; unum Exercitum in aere
 consistere nequire, nec etiam vento pasci, multo minus sine ali-
 quo Regni onere, esse posse, quia Exercitus hanc in separabilem
 prognietatem habet, praesertim autem ubi tempore rei necessaria
 cura negligit, ibidem Prelda militari & pabulatione vivere oportet,
 sed quod tam inestimabile damnum in Regno inferri poterat?

239
Inhabitantes rebus Universis ablati, Domibusq; vacuis re-
lictis & fugerint? nonne legimus ad Regnum Tympani
& Tubæ, sub Poena Capituli, Militibus inhiberi, rem alie-
nam, fumenta, & his similia, ab Exercitu efferre, numquid
ad istum edictum tam in Regno, quam civitatibus & oppri-
dis promulgatum fuerat! quin primo Imperator Hungari, per-
lege scripto requisitus fuit, ut contra ventores Edictum
liberam capiendi, res ablatas sibi vendicandi, iudicioq;
militari sistendi, habeant facultatem. Protocollon
bellicæ Cancellarie Austriacæ præclare testatur,
quam frequentatis vicibus, omnes maligni & Perniciosi & ces-
sus, quot quot evenire poterant, inhibiti & subtegi, premi-
nibiliter puniti fuerint, Sed & nos probatum sumus, ex cen-
tum erectis querelis, vix unam veritatem fuisse; quin po-
tius ipsius Hungari, multorum hominidum & Martyrio-
rum, quæ Militia Germanica crudelissime sustinuit, causa
& origo exstiterunt.

Secundo. Quo ad Bellum faciendum & Prælium commit-
tum, ex altera Regni parte talem ponamus Discursum, Quod
si ratio cinatio sive Discursus sustineri posset, in certitudine pe-
nitent non deberet imputari rebus conjecturaliter contingen-
tibus, ponamus aliquam omnimodam Potestatem gerenda-
rum & disponendarum tenere, eundem non dissimili ra-
tione, cognitione rationum, quibus movetur fuerat oportere
habere, & Solent homines complurimum Instabiles in suis deti-
derijs, rem male factam non fuisse factam in peccari, & contrarium lau-
dare. ita Bellum alia ratione, quam ea, quæ aptum est augere, Ar-
ma Submissa fuisse, petentibus Transylvanis & Hungaris ad suc-
currendum, succurus quidem eâ intentione erat immediate dis-
positus, ut eundem adficeret & Exercitus Turcico obviaret.
Cuius in quantum credi par est, iuxta voluntatem habuit ef-
fectum, dum modo rationabiliter voluntas consideretur. Quoni-
am Turci jam se receperant. Princeps Kemény restitutus
fuerat, Superior Hungaria, & huc Alti, status

290

tutati, & tam limae radices in Transilvania eradica-
te fuerant, ut ne palmy Ferre, ex eadem propterea
decessent.

Octio. Quod Conflictum attinet, facile est effutire, sed
rationabiliter ratiocinari, ac vires & circumstantias,
ponderare, inprimis necesse est, difficile enim civibus, qui
verè potest de his, & de Roverdanijs Coijs judicare, un-
de facere iudicium ignorant, Situ-locorum, temporum, ipsius
civium, inconstantia, nimium presumptuosus videretur, qui natura-
lem appetitum non superat, Cupidus enim quivis Generalis gloria, laus
habens, ad confligendum & pugnandum curret, nullo seu victoris, seu
vincendae Fortune habito respectu, quia quocumque fatum ferat, fa-
ma seu bono seu mala sit, semper grandis & immortalis vivit,
sed is, qui publicum privato bono opponere, & anteferre debet,
Cum se, animumque suum obedientem stare oportet, exemplo
sunt Generales Alantfeld & Potse, qui ad confligendum
cum Svecis, & civitatem Janko, iteratis acceptis mandatis,
primum ad praelium accerere, ortus ejusmodi putantur huius
Excursionis, quae pro lubitu interdum exerceri solent, illud
Sanè apposite dici potest. Non hie bis peccare. Et
summe Constantie, ne boni Duces publico certamine unquam, nisi
occasione, aut minima necessitate confligant. Qualis autem oc-
casio fuerat in nostro casu, pauci contra plures debiles, & Aegroti
contra Fortes & Robustos, Lassi & perterriti contra Accentes, & Re-
stauratos, Exoti ab Incolis contra Foméntales. nonne sufficie-
bat 150 milliana exiguo tempore conficere, & obviā Jimmo ire,
se Reg. Solum ad sex milliana distanter relictis à tergo infinitis
Rebellibus & Tumultuantibus Rusticis opponere, nunquid occu-
patis locis, Jimmum sine Ommatu, non dicam octo dies, vel forte
unius, sed ne quidem minimae horae sine munitione consilium ag-
gredi fuerat, qui proinde mature de rebus libi prospexerit.
Nunquid rebus perturbatis, se periculo conicere, & precipitare

241
 oportebat! Adeo ut ne respicere Loca, revidere, si dum Frimius pe-
 netrare licuisset. Nonne totam Padiam devastatam peragrare, & inter
 Claudiopolim & Vasasdel, ubi oneribus Frimius fuerat,istere, vel
 potius Claudiopolim se recipere debuisset, ubi condidisset, paucos inter
 Dies, universis ille commectus, quod, postmodum Novem mensibus Ex-
 sidium illud sustinebatur, & consumptum fuisset, consequenterq; media con-
 tinendi nobis negata fuissent: minus itaq; considerans rebus, nonne mani-
 festo, & immenso periculo conieceramus, qui enim Frumentum necessariūq;
 Commectum, non parat, vinctur sine ferro. Sed & Claudiopoli vel erat
 succurrendum vel non, ad minus 1500. pedites requirebantur, qui jam
 propter hos Equitatus coniungendi fuissent, qua ratione vires, quæ alioum
 Frimium labefactate fuerant, (dum ad plium itum fuisset.)
 orasla. h. non. Quæ securitas postergatis Rusticijs, ac ipsa civitas
 Claudiopoliana, quæ iam cum Turcis foedus pepigerat, pollicebat.
 nihil dicam de egrotantibus militibus, qui post sua hospitale, quam Ex-
 ercitus representabat, nonne Transilvanis fidendum erat? qui
 Exercitus Cesarianos evitabant, vel verò Hungaris, qui à tergo seque-
 bantur. Opere itaq; præcuium fuerat consilia Hungaria excedere, Ex-
 ercitusq; in Transilvaniam transfere, ibidemq; Timocopi spatio contineri,
 quo Emessæ & vindemia collecta, Frimius Longius Pulsus, & memi-
 nistratus? fortalicia, Antemuralia Hungarie intercepta fuere, Rebus
 itaq; sic stantibus resolvant Domini Hungari.

Primo. Ut vires ex proquinquo habeant ad succurrendum fortiores,
 loca & Quarteria fixa Germanis assignent.

Secundo. Militibus numero copiosi, & bene Disciplinati vires,
 cum Germanis Militibus coniungant.

Tertio Jam Domos Camerarias, Armamentarias, & hospita-
 les Exhaus carent, & ut semper novis, novisq; munitionibus, &
 Commectis repleant, provideant.

Quarto. In Prehensis recipiendis, locis nimirum principationibus
 operam dant, se deq; mutuo calore bonæ correspondentiæ
 foveant, ut tandem rebus bene Institutis, quasi uno dulci
 modulamine, Partim minoribus, partim maioribus, partim Com-
 municatis & mutuis Vinculis, partim directo, indirecto, sinistro, fur-
 tivo, Stratagematibus, contentare valeamus, ac coequalis ratio

242

inter Nos, rerum gerendarum, ac capessendas quaslibet, & exequen-
das occasiones habeatur. Tunc demum constituantur res eo modo,
ne Extra necessitatem, aut Commodum quicquam, agatur, nisi interjecta
mora, cum Inimicus inferior Debiliore, conspuratus fuerit, eo tum Libere
Prælia, bellumq; instituendi, diebus, Mensebus, & Annis, omni Regu-
lâ artz, non decimus.

Finit.

Indorsatio. Articuli Pacis cum Turcis

mitæ post Captam Novam Arcem. N.º 1662.
Die 25 Julij

Sua Sacra Cesar & Regia Altes, Dñs Magnatibz Consi-
liarijs hic Presentibus, Pro Notitiâ Communicari quissit Articulus
Pacis in eo. Annos Proxate, Per Residentem Comitem de Ray-
niglum vigore Plenipotentie Post discessum liben Baronis de
Joges ipsi relictæ conclusos, tali tenore prout 25 Julij Anno Dñi
1662 durante Dieta Polonien deliberatum fuit Pacis tantum
exceptis, quæ ipsiusmet temporis vicissitudo mutare fecit, fuit est
Articulus Sextus, qui Primò destructionem fortality Venes sanisam
erecti statuerat, modo autem præbuit, ut à Neutra Parte fortificet
in favorem suæ Altes & Regni, cu alias iam à Turcis occu-
patum retineri & Præsidio Manini Potuissæt. Articuli autem sunt
Sequentij tenoris

Articulus Primus.

Ut Civitates & Arces in Transylvania, Milite Cesareo munite Prin-
cipi & statibus Transylvania restituant, Præstamen utriusq; Exer-
citus uno, eodemq; tempore è dicta Transylvania exeat, satq;
memorata loca, ceteraq; omnia in Transylvania in antiquo statu
tranquillo permaneant, & quando Principatum vacare contingent,
ut Status Transylvania secundum illorum antiquas Ingentes Capitu-
lationes Libere Limicem inter se eligere possint, & suantur omnimodè
antiqua libertate, Prærogativis & Jurisdictionibz.

Articulus Secundus

Articulus Secundus.

Ut duo Potius Sacri Caesaris Regis Altatis Hassmar & Labolez
 Prout Triam Ceteri Potius Regni & Provinciae Hassmar
 cum suis Partibus, Subditis, Civitatibus, Arcibus, Palantiis & Pa-
 gis, ceterisque omnibus Appertinentiis in specie Libens Haudo-
 nibus ad Haatem ab antiquis Picantibus, cum illorum Opibus,
 & Castellis, nullo modo, & sub nullo prius potius motum a Turcis,
 vel ipsorum Transylvanis, sed ab illorum Principe, aut quovis alio,
 Profectionibus, Tributis, aut Contributionibus, sublata immo tali pro-
 ceptioni, si quo haec fuit, & impetum nihil amplius tran-

Articulus Tertius.

Summe Inattas quidem & Securitate sua ditione, de non in aliis Consensibus,
 Prout observari, Civitatis, & Arcis, in ditione Partibus, & illis limitibus
 existens, in specie vero Transylvanis, Karoly, Walli, Eod, & si quo alia
 plura & Libere munitur videtur, nulli tamen formales Equibus,
 cum Statibus introducantur. Quod similiter in Consensibus Turcis, &
 Transylvanicis observandum. Castellum vero Republika, ad procuranda
 mala, quo utriusque partis ditionibus inde exire possint, ad fortificatio-
 nibus discernant, & solo adequat, ita ut minori parti, aut cupia alteri
 ditione sic, illud, ullo sub potius rursus exstruere, fortificari.

Articulus Quartus.

Ut siquis Republika, sitis Transylvanis, aut alius in Superiori Hungaria habitant,
 ne cum eorum Amicitia, & Transylvanis rediant, & non magis, sed
 acceperit, quod Quilibet a parte Turcorum, & Transylvanis Regis ditione,
 Ceteri duo magis Ceteri ditione.

Articulus Quintus.

Neque sic huiusmodi recipiendum & fominum dari malis hominibus aut inimicis utri-
 usque Caesaris.

Articulus Sextus.

Ut fortaliter eorum Amicitia, occasione ditionum motum videtur minori parti
 redificari, aut prodictis munitur licet.

Articulus Septimus.

Ut omnes.

Ut omnes qui in Supra memoratis moribus Transylvanicis, utriusque parti succurrere
adheruerunt, in suis bonis, juribus, & honoribus restituantur, neque idcirco molestiam
sineq. obsequium illorum principibus, & non caudent damna in illa Provincia.

Articulus Octavus.

Ne liceat suo maiori Consilio circa Regem, & Regem transvagin fieri, ad defensionem
suum suam diuina, non fortitudinem trahere.

Articulus Nonus.

Nullo prius post hoc, tam ex una, quam ex alia parte, hostilitates, excursions,
conuersiones, omnia facientes sibi permittant, ne denique utriusque partis militi-
es finis, & disciplina remaneant, reuertantur, & ex utraque parte Excursionis,
a Confinitibus Hungariae & Transylvaniae, & non reuertantur; quatenus afflictis
plebi in pacem tranquillitatem manere possit.

Articulus Decimus.

Pro maiori stabilimento pacis, & bene amicitiae, inter ambos potentissimi Imperatores
conclusum est, ut haec alma pars dñi faceret, a dñis presentibus per 20. An-
nos durare debeat, quae post 4. menses, in Solacium & publicum gaudium,
per Solimani Legationis, & diplomati, Solimani confirmationis, & officii
Romani Imperatoris Legatus in signum Amicitiae presentem munus, Du-
centa millium floribus, ita tam ut ex parte pro Ottomanica familia
cum Solimani Legationi, ad condignum, & condianibus muneribus correspon-
deat, & fiat primario Legatorum iuxta morem hactenus observatum,
in loco, & modo concluso. Ceterum Articuli prior Capitulationis, quia amplexus
Pacis in Nova Trope per presentem Capitulationem expressi non cordem, aut
mutari sunt, in suo vigore permanere. Super his decem Articulis duo ejusdem
tenoris Instrumenta Pacis, Idiomatici Latini & Turcici confecta, atq; a
dicis Plenipotentiarum utriusque subscripta, sigillis autorata, secun-
dum consuetudinem praemissa sunt; ita ut Latini in manibus Altissimi ac
Excellentissimi Dñi Supremi Veziri, mandatis, Turcicum vero dicis Dñi Redhiani
traditur, & ad Aulam Consuevit transmissum sit. Actum in Caserta Turcica,
Ad pagum Vassari. 10 m. Aug. Anno Dñi 1664.

Huc Ferrinet

Ad Sacram Regiam Matrem

Donum Matris semper

Litteris tam hactenus, quam Domini Palatini intelligimus,
 quod litteras omnes res meas, scripserit illis a nobis rogasse, et hactenus
 facis superius citamus per Cesarum Pallum, et superius, ac etiam per Dominum
 Palatinum & Iudicem Curie suavitatem informamus, quanta nos tyrannidis adigimus,
 sacros ac lares deserimus, et quanta verberas, faciliusque, si, de maiori
 Transylvanie sciamus; Ad persuadendum nobis hactenus suavitatem ab alijs quorundam
 doctoribus, quos, quamque incollitabili calamitati nos subiicimus, non videtur
 non videri; Ad hoc exoritur miris parcat, quibus et angustis iam solum
 nos aliquos (qui vitam excedendo emiserunt) cupimus liberari, sed v-
 mus illi, qui maiori prae subiaceant calamitati, quod et maiorem cognovimus,
 antelam animo desiderant se se iungi; immo ipsius a nobis efflagitant, ut
 ut hanc liberationem, tam a Tuat, quam alijs Principibus expetimus.
 Quod res prima omnium suavitatem, et per alium Principem requirimus, multo
 sunt rationes. Ungari existerent, et membra Ungariae cui hactenus mater
 sua iudicaret, mater suam volumus continere, tamquam continentem
 matrem Regem, cuius nos quique confidimus fideles esse scimus, fidei
 honoris, a longo tempore sua prae fidei servimus. Nos solum
 nos Transylvaniam; sed plurimi alij in ditione hactenus sunt, qui propriam
 fidei suam suam, omnibus bonis suis spoliari, quibus una
 volumus suavitatem et Angam Hungariae requirere.
 Vidimus incollitabiles exactiones, praedam praedam, confinis desolationem,
 et suam undique incuriam, regere ad ruinam, praedam visum, nihil
 aliud ex his omnibus emitti adhibemus, quod quod praedam hoc, ad pro-
 cessum exoritur deinde, suavitatem nos suavitatem et Graecia Hungariae
 Ius, et protectionem ad Transylvaniam prima omnium mater suam
 non

non aliud Principem, Volumus requirere.
Iam quoniam non latuit, quam diu sub Guidonia Suetis Regem Hungarum paca-
re dicitur, quoniam tamen tandem duravit.
Hungaria & Transylvania quae rursus latas inter pacem et Turca Regem Domi-
nos intelligere poterunt, & huiusmodi cognoscunt. Iam quoniam, Summum,
quod ammittimus illi debemus, propterea, non tantum confidendum in Regia mai-
estati me patitur; Verum etiam in Vaydoli, Valachia, Sarmatia, Sordis,
in possessione Turcarum non conservasse, & coluisse imperium est.
Iam quoniam Mater ad sequentem mea Scripta, Pastorem suam oblationem confide-
rans, Salmi Haydonis, ad Transylvaniam pervenit, utinam in officio,
& sibi ad hoc ad Hungarum Imperatorem servitorem erret, atque magne militum
manuum & corporis auxilium, cum nobis ipsis, quoniam Deus suum ostendit,
Transylvania a Sarmatia Hungarum iam dudum ex eis Dominis Suetis applicari
possimus. Injurias Suetis infirmitas nunc ulit, nunc dilatare, usque
adeo Sueti sua mater acutior, Transylvania, Moldavia, & Valachia pro-
ximus, ut deinceps sua mater facile super omnes Sueti Choro erodat.
Iam quoniam diu exspectata tranquillitatem Regem Hungarum & Tran-
sylvaniam gerere, si huiusmodi mater, Suetis humilis conditio.
Vires autem Transylvaniam non sunt illo, quae ante viciniam fulant, tunc enim
Haydonis humilis, & in materia intelligencia existunt, Iam Sueti Salmi ad
Transylvaniam Imperatorem, illi ad hoc, Capita vero Haydonis nunc sua
mater subdunt. Transylvania quoniam tunc tunc de ipso Imperatore et ad hoc
sic, auxilium tunc, nunc autem ipsa maiorem Sueti non debet, mo-
do minime occasio aliunde ipso Imperatore. Moldavia, autem, & Valachia,
si tunc Amici non fuerint, sed nunc inimici ipsius existunt, sed nunc
illud quoniam ut huiusmodi manifestum, propter illas ipsas injurias tunc.
Iam etiam Poloniam postea sibi reddidit invitam, & huiusmodi. (Nec enim

Sic cum Turca hunc ejus in eum potestatem nigra, deo videtur suavit, quod Turca
 se ducit in Litteris libi datus Lippa, Jm, Lugab, Karanthes, Atad,
 & Vilagos Var, Vadai, imo neque Varadum ei concessit; adeo quod si esset
 mavi, rebus suis Turca potiri promissit, jam hoc potestatem, ipse Transylvania
 adimissit; imo si videretur condonationem penitus potiri mavi, nec dubitamus
 ipsum totis suis prostris, innotendum ne arui aliquas, ex dictis
 occupet. Vnde quid non solum Transylvania, verum etiam pariter eam
 quae, relinquamus prudenter suavit judicio. Sed neque clava, & oratione
 se non obtrahi promissit, quam prius Lippam & Jm illi promissit,
 quod suavit ex alijs quibz visceri potest.
 Sui quibz mavi Oro Jm, Sumillimi fideles.

Laurantius Summy, Seigbang
 Rendi, corio migravit Transylvania, &
 Atis in Transylvania existens.

Adventum Imperatoris ac Regis Matris ad indicem jam primumalem
 Regem conventum, Sollicitudinem, Dominibus presentibus Abbatum
 & praeerat ad suam matrem Litteras Episcopi. (De 26. Febr. 1544).

Sacrae Caesaris Reginae, matris Dni Dni nostri christi.
 Fidelem ac humillimum servitorem meum in gratiam M.V.S. pippum Imperatoris oblationem.
 Regibus M.V.S. Caesaris & Regis & indicem primumalem Galy Conventum Regni
 istius, in medio sui publicis, caris celebris, quanto firmiter & humiliter
 per M.V.S. Principibus suis comissum est. ut infallibiliter ad hunc indicem.
 Primum igitur Commissionis S. Pauli Apoli, huc huc ex potestatem nuncios, nunciis cor
 Principibus in hic mavi fide ad hunc primumalem, a Longinquitate parti-
 bus Regni, non sine difficultate iterum comparimus; In dies Augustiss
 Matris V.S. Obsequium, avido expectantes, eaqz quae ad salutarem dulciter

Bacris

Pactis inter germaniarum, eique publica negotia spectant, tractari de siderant;
At elapsa jam a termino publicato Diets incipimus spero. dum et m. v. s.
absentiam, tractatu negotiorum dierum ingreditur nequamus, Turcas. hincis nomi-
ni Christiano ingreditur, in partibus Regni omnibus, majori virum concursu
interuenit, mirabundis Emulationibus, dumque hic moras auerit, ille interim
ocasionem parat, miseram plebem Tyramicam crudelitati affligere, pagis subjugari,
depopulari, licet. utriusque penam, damno Rei publicae quibus exundat, omni
Quadragesimas vel ultra exarant, pauperes, & jam sub publica Diets, in di-
ram capivitatem ingreditur, etiam complerent. Idque Principales omni, cunctis sui, &
fuerunt periculo periculi, futuramque eximiam periculi, inuicibilis, & anodae
maudis moris, causas parant, ac ut forte hoc ipsum pro quibus inuigilantia
adhibeat. Ob id ad m. v. s. tamquam Impetrato, & Regem pro christo, humillime
confugimus; dimitti supplicat, habita benigna ratione afflictionem sacris Regni
huius, ut diuini & contra consuetudinem soliam, in tantum periculo cunctis de
punctis futurandis meremur, dignum m. v. s. quatuordecim fidei proinde Augustissimo
huius ad hunc aut etiam de hilari, ut sic diceretur tractatu ingreditur, de iis
quo ad comitum Regni germaniarum spectant, cuncta quibus inducibilia, una
ad reliquos Indictis statibus, & Ordinibus Regni, maxime concludere, concludi-
lag. m. v. s. confirmanda humillime reque tractari queant. Comitem m. v. s. et hi-
cunctis Re. spem. Eandem diu & feliciter Valeat, amicus cupimus. Datum
in Libera Regni Curia Palatinis. Die 26. Febr. 1545.

Quodcumque maiori Vno sacro Fideles & humillimi Subditi.
Regni Hungariae Superioris Quatuordecim, item Cisleithanae Banatibus
ut pro Tyrone & Arund. Vindictis. Trarone & Zolna Banatibus
Banatibus, Norg, Pite, Pils, Solb, Zales, Linz, Casti
Linz, Sopron, & Vahg. Comitatibus, nec non promissis Dni
Baronibus, & magnis Municijs.

299
Puncta per Status & Ordines, Inclyni Regni
Hungarici Occasionem Reparationis, humillime
S. M. Sacramentis representata.

Primo. Negari non possit, primum peritio Bello Turcico, duos va-
lidissimos Exercitus, unum Christianum, alterum Turcicum, in Regno
per integrum fere biennium, sed sibi fixa, Christianum ex fugi-
tens victasse, hostilem animo, qui in super omnia longe lateq.
populabat, vastabat, multa millia personarum utriusq. sexus
aut jugulavit, aut in duram captivitatem abduxit: alios
tenore flammæ, & gladii, in exteras oras perfigere coegit.
Quod omnia toti mundo luculentissime constare. Unde potio-
rem fere pagorum ac oppidorum partem desolatam manere, epa-
de p[er]tinet, adeo, ut ubi antehac ducenta ac ultra porte
numerabant, nunc vix tertia partem, ne tum medietatem,
prout in tota Romaniam, ex ducentis non nisi ip[s]i non
subjugatas portas, quæ nihilominus, in p[er]tinentia usq.
septem cohortes, una cum statu colonellj sustentare cogunt,
regem.

Secundo. Ceteris omnes, excepto duntaxat septem, vel
octo, esse tributarios, usq. a Turca Seno, & gravissi-
mis sub interminationibus contributiones imposi-
tas p[er]hiberi. Id quod etiam ex certis literis La p[er]e
Uyvanien, ad Judices Pagor in Strigoniens & Uyvanien
dispositis adiacentibus, die 24 proxime p[er]tenti mensis
Junij Hungarico & diomate datis & hic in
existenciis, clarius apparet. Quæ in Latinum, de ver-
bo ad verbum translatæ sic sonant. Vos in Strigoniensi
& Uyvanien Discriptionibus committentes Pagor Judices, au-
dimus qd militia Permenica, magnam a vobis summam
pecuniarum postulat, et exigat, qd nunquam antea fuit.
Ideo vobis precorissime committimus, & mandamus ne

univ[er]sum

250

uniuscuiusque nummum dedit, nam si dederitis, Singulis in Tagis, ad quing. vel
Sex vestrum impatori curabimus. Interim autem hoc ipsum negotium
Potentissimo ac Invictissimo Imperatori Vro perscribimus. Qui si in
id contulerit, neque nos eatenus contrariabimur, sed eousque, nulla
tenis permittimus. Et si vel unum nummum dederitis capta Vra
pendetis. Similitenore etiam alij Tagis et oppidis Periculum esse.
Viderasque illas per manibus Excellentissimi Dni Comitis Suptemi
inlyti Consilij Bellici Prohibitis haberi. Quas quidem Communi-
nes, realiter etiam effectuatatas fuisse satis constaret. Quod etiam
Index quidam Nobilium Locum Bogradiensis, in simili contri-
butionum collectione a militibus Turcicis deprehensus, confestim
in viram Captivitatem abductus, saloq. non ita pridem in fi-
nus esse certo certius assereret, Quibus ita Constitutis quatenus
misera plebs, Periculis Tributaria, ad effectuantam repartitione
illam induci & allici possit modum nulla tenis apparere.

Tertio. Porro mensuracum contributionem prestare negrentibus, ipsi
Dni Terrestres, aut ad exigend. eam, aut propria bursa compensanda
uti hoc ipsum, in cetero, inlyti Consilij Bellici Aulici decreto, die
nimirum 29. proxime Preteriti Mensis Julij, huiusq. Cancellar-
ius intitulatu. Quod sane in superabile simul
& Summum periculosum esse: nam si Iudices Nobilium, ali-
quin Tributarij tales & actiones (ut ex priori constaret, et
Templo) peragere negreant, quomodo id Dni Terrestres vel
eorum Servitores absq. manifestu vires periculo in
effectum deducere valeant? presertim cum circa Taxa, plu-
ribus Tagis imposta tanta sit, ut unius Solius Preteriti Men-
sis Maji Summa, pro intertentione Milites Germani
proventum totius Anni Dni Terrestribus pendere solium, longe
excessum comperiatur. Accedit et illud, qd. recenter pro duobus
Mensibus, videlicet Junio et Julio Preteritis, totam Repartitionis eate-
nius per Summam Mille ducentos nonaginta quatuor Florenos et
Denarios viginti consueverunt ob oppidanis Comarum alias
etiam

etiam afflictissimis Equites Regiminis Schimidiari nomine loc-
tus Comaromien[se] exactione militari sibi numerari fecissent.
Quarto. Plurimos Subditos circa Budam, Crigonin, Győr, Vacin
aliisque loca Turcica degentes, qui Dominis etiam suis Terris, ma-
xima cum difficultate, Lapsisq[ue] plurimis annis, ac Terroribus,
conventus et ignos census, Lepus via media ex parte
solerent, unde armis ad supra factas contributiones pendendas cogi
& compelli o[porteret] posse, ne scilicet occasione huiusmodi violentie
ansa foret Turcis p[ro]beat, suos Subditos infestis armis tuendi,
paciq[ue] rumpend[um] etiam Paris periculosa[m] arripendi

Quinto. Si Laci Turcis Tributarij, ab Impositione hac (Quem admodum
per omniam Turcas Saramidem, & Communi[um] iam fueram, vix
ali[us] fieri poterit) immunes fuerint reliquos p[ro]vidum dediti
omnes eor[um] in se derivand[um] advenientes dicarumq[ue] contribu[ti]onum
immunitat[em], ad trienn[um] Ann[us] per Turcas si scilicet sua sub illorum
Protectione transulerint Domitia, oblata liberare allecto[rum] ultro
si ad interiores Turcice partes receperint, talisq[ue] Confirmatio Martis
vix Sacrum, in solitudine circumquaq[ue] constituta, omnibus
vivendi medijs destituta, ruinanda, & ne millionibus quidem
reparanda fore. & converso, Turcis maxima alimenta omni, et
facienda Exercitus sui sustentandi provisione media ubi di-
ligent[er] loca deserta incolis repleverint, agrosq[ue] omni Cultu[rum] et
revolverint accipura.

Sexto. Multos tam Laci et protectiones audita sola huius
Reparationis fama, hisce quoq[ue] o[mn]ia p[ro]videm elapsis
diebus, in partes Turcicas p[ro]fugisse, ut quas p[ro]venerint de-
cum Subditi transulisse, p[ro]fugisseq[ue] eor[um] vestigia defacto
etiam secutus fuisse, nisi facili[us] superdicio Repar-
ationis relaxavim[us], p[ro]pud ill. v[er]o per Dominos illos Terras res
imperanda p[ro]p[ri]e, eodem ab exegendo, alias nullatenus impe-
dibili p[ro]p[ri]o relaxasset.

Septimo. Vicinos quoq[ue] Poloni Subditos Rutheni, & Belarij simili
metu percussos, nominanter ex Bonis Raxogianis Hon[or]a
mianis, & A. Quo numerus ad quinquaginta millia
Sept. 62.

252

Se se facile extendere, in Regno Polonie eodem liberrime re-
cepturus, sum quatuor, refugium merito merendum, in Reg. de Ru-
sticis Hungaris Transylvanice propingvis sentiendum, quoniam admodum
plurimos eorum jam in antelatas vicinas Polonie et Transylva-
niæ partes fugisse cerat esse, Equibus singulis, operti ex-
tremam Latine et ipsius etiam exercitus Germanici ruinam ac
desolationem ex.

Nono. Plurimos totum esse valde steriles montes, nebrisque
aqua exundantibus obnoxios, unde miseram Plebem magna
sepe Lepinis essam poenuria, vel frumento in seculum futuro pressis
uberionis mutuo accepto vivere, vel vero fame pati, aut mendici-
tate pane sepe sustentare necessitari, quod etiam ad presentem, et
dem miseram Plebem, perit in nem viciis Poloniam, Comar-
miam, Miscomiam, et Tarnobrem, locis existentibus, ob rebus
tam quandoque Danubio, ac alijs etiam minoribus fluvij affur-
gentem, ac in segetibus, tam in iusta maturitate existentibus, sepe
longe lateque diffundentem. Quod ex grana conduntur, conse-
quenterque totum frumentum destruxit, perierunt.

Nono. Media incertitudinis fertilior totum, vel ex frumento,
vel vivo constare, frumentum quidem, est, aliqui panem, unde
aut habere, nihilominus dicta miseram Plebem, varijs suis
quorundam peritis pressam calamitatibus, totum id quod ei su-
per erat destruxit debuisse. Vini autem copia, si quidem
ob concinuum, jam aliquando ad sterilitatem esset per-
tigna, et hoc quod habere, in Poloniam et Prussia, ad-
modum parum, in alia vero Regna et Provincias, nihil pro-
prie exportaret, ac vili etiam pretio, in edaculis vinum dare-
tur, ideo omnibus pecunia querendi medijs deficiente expe-
ditus Cottus atque Civitates.

Decimo. Considerandum & equa lance trutinandum, quantum vis
idem totius, & misera Plebs, una cum paucis civibus, ad prime
gentis, ob concinuum Milicum Germanorum condescensionem.

Suffere de

Sufferre debuerint, adeo ut aliqui eo ad quinquaginta, Vexaginta, & Septuaginta, imo etiam ultra Florent millia, Officia expugnare in militiam, unde reliqua Secunda Reparationis media, vix superesse, cum neq[ue] ordinarij. Undem contributionibus, utpote Divisio[n]is, gratis laboribus, & Salarijs Officialium, in moderna ma[n]u rerum penuria necessitateq[ue] Sufficiant.

Undecimo. Hoc quoq[ue] iisdem locis, per q[uod] difficile videri, quod Regie & Libere Civitates, contra veterem morem ab unione illor[um] abstraherent, quae ad missa, cum nec totius hinc Civitatib[us] portus contribuere habere, Subsistere valeant, dum superveniente aliquo onere id unum in alteru[m] derivare, necesse est. Vanè easdem quoq[ue] Civitates Preteritis uti Locus, est distans, exhaustas, quas dum vero post modum, adverso casu fortune totaliter confectas, desolatas, eosce ad summam egestatem reductas, omnis veni alieno ere, ita ut ex Preteritis suis suis Aerilib[us] nec solitum interesse excludere, nec se sustentare, multis minimis, tempore, & Quis, de futuris necessitatib[us], lib[er]is quidem, otiositas esse.

Duodecimo. In decem, autem Oppida Secus, in locis ejusdem nominis adjacentia, Reparationem hanc acceptare nequaquam permittit, a moderno Dno suo Supremo Capiteano Principe, & domerati, cum tunc aliquam eadem Oppida, a Dno Polonis jure duntaxat signoratio possiderent, & Juxta diversos Artos consuetudinesq[ue] Regni, Regnante Artos II. An 1614. & 12 An 1659. omnib[us] ac publicis ejusdem Regni contributibus, imo et Privatis persolvendis subiacent.

Decimo Tercio. Et si quidem Supra notata totius Croatiae, utpote Zagrabien[sis] et Varadin[ensis] Locis, atq[ue] hoc gravata incommodis, ad ipsam Taxarum Vnde Nobilis Regiarum, et impositarum Solutionem vix sufficerent, necesse tamen, etiam ad Solutionem Militum Aliorum, & defensione Aeris, his illius Patria, vicinarumq[ue] M. V. & M. Provinciarum, concurrere, ceteraq[ue] Regni & Civitatis onere, re Libere deberent, quare etiam ad conciliationem hanc at[que] tracti possint modum occurrere.

Decimo 4to.

254

Decimo Quarto. Mercaturas propter monete Hungar. & Parma,
vice defectum, Polonica vero majori in copia adhuc ante
hac in Regnum introductionem, quae in vicinis Provinciis mul-
ta remis accepta est, amplius hanc exerceri, imò & ex veni-
no in manibus Turcarum existente circa loca illa non cessasse
eorum o hinc gravi tam Regnicolorum tam Camera-
lini Præcuratorum diminutione, damnoque ed detrimento. Ob. V. C.
manifesto, unde quod quid per se medie totius fateri contra-
butionis.

Decimo Quinto. Si casu quo (Id. Deus Imper. Maximus clementer
avertere dignetur) Turca Regno Hungar. bellum inferat, vel ali-
qua ex incursionibus adveniat, Regnicolas pro modo Exhan-
sitos, ad sustinendam in directionem nec ad exercitum. Ob. V. C.
aliquos adhibere, nullatenus differunt.

Decimo Sexto. Pre declaratam Reparationem, ammittis locis in pro-
portionem quoque videtur. alios enim esse majores, alios minores
alios uti dicuntur esse faciliores, alios denique sacatos, alios
vero Turcis tributarios ferendosque tanto oneri imposito. Cal-
legatis etiam ex rationibus nonnullam parat.

Decimo Septimo. Licet Libere Reparationis moderatam per lapsis
diebus. Ob. V. C. aerna, benignitate et innata gratia, locis clemen-
tissime relaxare dignata fuisset, nihilominus reliqua moderata-
tem, nescit quo casu & infortunio in tantum repente ex-
crevisse summam, ut in aliquibus locis totalem prout
Reparationis pensione triplo excedere & superare vi-
deretur, consequenterque dicere moderatis in illis locis
talem factam relaxationem, non alienius gratia, sed gravami-
nis magni loco potius haberi posse.

Decimo Octavo. Et hanc Reparationem, quamvis Regiminales quoque
& Janinenses, quorum numerus ad 300. excederet, alias non con-
in medio locis illius hereditariis conspici
Luesium

quiescuntq; libicu duo longe majori ipsiusmodi potentibus exer-
cent, ut etiam Pretorianiq; milites uti concurrere deberent
nihilominus tamen eosdem Regiminentes & Confimarios
Comaniciens, qui ab Imperio Pontilio Bellio Stukio vigore
Secreti, ad Cancellarium hanc directi, si non in toto, al-
tem in aliqua parte immunes fieri ac eorum exempli
sanq; ratione, reliqui etiam Confimarij, eandem immunitatem
et exemptionem sibi concedendam. Stenderet, nil in medium

Comitatum contribuere vellent.
Nunc Nono Supra nominata Sancti Mariales Potomienq; ac
Tyrnariens allegare, se ex vi Privilegiorum, Divorum Ludovic
Regni Hungar. Regum gloriosos reminiscuntur, nulli extra
ordinem oneri aut contributioni subiectos esse, neq; ob remi-
tatem facultatum harum Reparationi hinc ullo modo satis
facere queant, Lina, in Materna qualidam Obsequia
quoq; Capitulum Sionien ex parte sua M. V. Anglicana
qualidam obonere hoc dicto Reparationis exim. potius
ex hoc de misso memorati, quod dignus ut Leg. est tenoris
claris apparere, Paterna Testis Regiuz Abbat, duo
Dno Clementiss. Non dubitamus Reverentissime Imperator
oes nris divinis, ac calamitates, quibus premimur, partim
per literas, partim per relationem fidelium Consiliorum
M. V. invenisse, sed quia multum adhuc remedium eximius
miserijs nris, adhiberi preceps coacti, hac humilissima Suppli-
catione vulnus nrum, et injuriam que nobis Ecclesieq; Dei
inferunt, Placati vna vna volumus humiliter decore et re-
suscitare. Ac primi quid possumus affirmare, nos preceps
issime ea omnia que ad fidelium Liberos V. C. M. ordinem spe-
ctare possunt, nullas cum Rebellibus collationes, correspon-
dentias, conspirationes, directas, vel indirectas unquam habuimus
in publicis, eorum conventibus deliberationibus, consilijs aut
machinationibus, nec adfirmant, consilio, ope, aut
perduellum Rebellionem illorum nunquam fecimus, & quid in Li-
bri audiebamus, damnamus, & contradicimus. Et tandem ex
Libris omnibus fidelitatis officijs erga Abbatem vram in
crimen vocamus, impropria contributione fuisse operabile nobis
accusamus.

accensari potest & audiri prius, antequam contributio nobis imponatur,
necesse est, sed nec citari nec convicti, nec poena ulli, dicta conti-
buit nobis infecta est. cum autem nobis nec Rebellio, nec fa-
cinus ullum illaudatum obijci possit merito coram M. V. S.
tanganam Rege nostro Apostolice, Imperialem & apostolicam, per
que cum propter fidelitatem nostram erga Matrem Vram, gratiam
procuramus, & omnium speculare debeamus, non
cum Rebellibus, aut cum eorum
Implicamus unde V. S. Matri, multisq; lacrymis obtestamur
obsecramusq; ne eam nobis elementum denegat, quam etiam
hosti in hoc statu, acerbum & lacrymantem offeri denegare.
Imo ex immata Apostolica & Regia clemencia haec contributio
nec Paterna nobis relaxare dignetur, vel verum Ecclesiarum
ita ut et contributionem solvere, & M. V. S. De-
um exorare valeamus. Si enim exilij praesentis ab Ecclesiis
et altaribus, in alium usum, contra mentem fundatorum dy-
tant, ex tunc Sacra Mater, Sacra, orationes, collectas, aliq;
officia cessare debebunt cum non sufficiant, et vicum
miserabilis ab externis perire, & per hoc dabitur occasio, ut
heretici, qui haec Ecclesia hanc dilaceravit, in Hungaria
limbo argumentu, id quod reliquum est invadat, ac funditus
evertat. Hec humilime Matri Vrae representandum volumus
Deum optimo maximo exorantes, ut Matrem Vram conser-
vet nobis, Regni & Christianitatis felicissime gubernante. M.
V. S. humilimi perpetuoq; Fideles Libelli et Capellani
Capitulum & Trigonien.

Ultimo Tandem illud quoq; missis accedere qd M. V. Sacramen-
tans illos, qui in debita constanter perseverassent fidei et
vigore divinitus benignum licentiam suam, & dignantes qui
dem die 3. Mensis Junij anni proxime praeteriti exarata
hoc subsequenti modo asseruere dignata fuisset. Cum
vos, erga Studia pacis et publice Christianitatis commoda
promovenda, adeo promptos exhibueratis, inq; fidelitate ac
devotione Matri Vrae debita constanter perseveravistis
obstantes

257
obstant, persuad vobis habeatis nos quoque sinceris immatu-
ris affectu, ut quod admodum quod et licetam Regni huius vobis
gaude vobis legione assignati, fidelitatem nostram defensione, ne-
scit ingratum, ac lege nature dicente contra Turbatores publi-
ci stant, et Favores eorundem suscipimus, ita etiam ut quod
Leges & constitutiones antelati Regni nostri complanemus, immo
antes Paterni tulerunt, eorundemque libertates, Privilegia, Iura,
& immunitates sancta, teneamus, ac nos Dominum et Regem
clementissimum, iis, qui hoc merentur exhibeamus neque patiamur
spem iniquitatem non nullam, memoratum Regnum nostrum
hinc velut antemurale totius Christianitatis, in eamque ducens,
non periculum. Et hinc est, quod ad arcendum a Pulsandaque
omnia, quod Latere imminere possent pericula; Exercentur
eas in partes providendum. Primum tamen sub disciplina,
ut videtur quicquid, fidelium nostrorum ledere, nec aliquam
que querendum, quamque Abbatem de super molestandi, causam
et occasio pateat, Servandum tenendumque Accimus benigne
confidentes, vos Paterni huius affectus nostri, curam & sollicitudinem,
ordinem, obsequiosis regimini animis, dieoque exercitui
nostro, pro concessanda vna erga nos, fidelitatem ac
commatu necessario omnique alia exhibili abstinentia succur-
sumus. Securi in eo existentes, quod magnum est vobis regni
modi rerum necessarium suppeditatione compensationem ha-
bituri sint Deo vobis ceteris Regibus

Idem Macti vobis sacratissime per viscera misericordie Dei,
per illam vobis indata clementiam, per Paternum affectum
quod Vice DEI fidelibus subditis vobis, tanquam Pater.
Clementissimus. Et hanc contrivis, per spem Augustissimam
Matris vobis, quod totius orbis Christiani clementissimam, vobis suffi-
rat, supplicat humillime: Digneque clementissimam susci-
pere curam, ne amplius totaliter ex-Causa illam Re-
partitionem plus in sufficientes. Quam potius
ab omnibus clementer supplicare, ac in avaris huius li-
berantibus

Libertatibus Prærogativis, ac immunitatibus, quæta præmissis,
benignissimas Vite Dñæ Libentis applicationes conseruentur;
Parati in hoc debita sua erga St. V. Sacramen. fidelitæ, ac devotio,
ne & constanter perseverare, & vitæ sanguinemq. huius pro
St. V. Sacratissima, in regno Deorum profundere.

Főlséges Császár!

Ezer ott Száz Negyven egy esztendőben Tülsimán Császár
több örökösökkel együtt Sikkos Várát meg vevén, és maia
Maj fell. Seculamig birta melyet is a Keresztény
Fegyver Anno 1681. ismét viffa vett, Béjőven igen off
tendőben csak harrar az Neo aristica Cornissioffok, Régi
Familiának meg cornissóffával az Austriai ház által, mely
nek alkalmatosfágával meg neveztet. Sikkos Várát cum om
nibus apertinentiis et dominio ejusdem, melyis Jure undu
bitato, Kizöl való Levéleink most is étolhatk. Familiákat
illetti Generalis Kaprarámatk adatott.

Mivel pedig Főlséged mind pediglen az egész Magyar Ország
Statujoknak teljes kívánsága is pretenziója az Austriai ház
tol a többi közt az is, hogy a mely familiáknak az illeten já
"szágot világot Törvények ellen el vitetődnek, és másoknak
de leg inkább az idegen Nemzetnek Conferáltatnak, Legiti
muf possessioibus, aut eorum Successoribus viffa ada
tassanak.

Főlyamodunk azert Főlségedhez, Kérven nagy alapsa
tossággal, méltó tekintetben vevén mind főlséged
hez, mind Országunkhoz való hio Szolgálatunkat is
azon Söfföghöz való igaz Verségünket, és Költfeg nélkül
való Jufunkat, a meg nevezet várat / Kijel lehet meg
az Ellenfeg birodalona alatt vagon, de isten Kegye
méből rehabilitója Főlséged dicsőfőleges fegyvere által
remélhető / Cum suis apertinentiis et dominio mely
Nemes Baranya Vármegyében vagon, Kegye
len familiáknak Conferálni méltósáffok.

PER LITTERARUM TUR AD ROMANORUM IMPERA TOREM.

Ad menyei nagy hatalma Istennek kegyelméből, az
Földön egy igaz nagy, és győzhetetlen Császár,
és az egész földön uralkodó király, Nap Keletől
fogván, egész nap Nyugotiglan hatalmas Császár és
Babilonai Sultán Sulimán, Mediatának, és Arme,
"Niának nemcsak gyűlöletéből való Hercegeknek
Nagy Segítője, az Kélt Istennek, Mahometnek, és
Haldnak, és Jerusálemnek meg győzője, Triumphá,
Zora, Öröke, és Ura; az meg Fejritett Jesusnak,
Koporsójának, Öröke való Örökös, és Felmélet szerint
való ellensége, és az egész Kereszténységnekrontója,
és mind azoknak valakiik Keresztényeknek Neveletének,
Jsmét Tenikéd Császárosztának, Magyar Országának, és Cseh
Országának alá való kis Királyosztának, Tenikéd, és Fején
"delmidnek, Uraidnak, és minden Országodnak, Lakosának,
Capinak, Cardinalisoknak, Bispókóknak, és Tölös Szüle,
"tetetéknek: az mü Kiróvánt meg maradását az Te
egész Országodnak Vespédelmél, romlását, Tenikéd
Turára adom: Hogy En Tégedet, Tizenhárom király,
oknak Népével, és egy néhány Százt ezer Lovas, és
"gyalog erős Török, és Tatar fegyveresekkel, Sőt
minden mü helyes erővel, a minémü Szörnyű
erőtt Sem Te, Sem atied Nem Látanak, Sem
hallóvának, Sem pedig Nem Papasztalának,
a minagyob Soha hívetif meg Nemif hallóvátok
Mely Nagy hatalmas ki gondolhatatlan, és meg
Számálhatatlan,

260.

Láthatatlan erővel, a fő Városokban meg veretlek, a
 Te Palotáiban, és Téged minden Te Segítőiddel, és hozzád
 Tartozókkal, az mű hatalmas segyverünkkel, egésszel rablással,
 Öléssel, posztiróissal el töröllek, és az Te Fejedelmiddel
 együtt, mennél Keservebb halálra Tudást meg gondolni
 által öllek meg, az el rabolt Keresztényeket úgy fojtogatjuk,
 az mint az ebeket, nagy Nyomoruságban fogva tartjuk, és
 az gyerekeket, mind az Bűnösöket Bűnösökre fel nyársoljuk,
 és az Nehezketteket, mind az oh Műheken valókkal együtt,
 agyon Veretjük mind az ebeket, az Keresztényeket Gúfságra,
 és Te bozruságodra, mint előtte el végeztük, Te Császár,
 és Királyosod, az Országokat segyverünkkel elvenni, és az
 Római Bűnösöket holisot Szeptemot elrontani, meg akarjuk
 Látni ha meg Segítheti a Te Tisztelt Jesusod, kifelől Fü
 azt mongyátok hogy áll, Sőt olyan hitetlen dolgot monda,
 „naki felőle, hogy meg Segíthet, holott meg holt régen,
 magát Se Segíthette meg, holott az Országát, Örökiségét, és
 Skületése földet, egy Néhány Száz esztendővel előtte
 az mű biradalmunk alá vetettük, este akartuk Te,
 Neked Szegény Királyosodra ímésedre adni, hogy Tugyád
 magadot minden hozzád Tartozókkal chet Tartani
 minden Oránként, és Naponként, őket rövid időn
 rajtad meg esni megis Papasztalod.

Hőlt a mű hatalmas Városunkban
 Constantinápolyban.

1261

263

n az es igaz irileköl e prehaij diosfoges emlek esek Majar Nemzet, az Algen
 hatalmas dodo Nem et. Nemzet által, kinek boldogtalanság jarmai alá folin
 mindent eala, mind en lelki testi juttatásait. Tünni vol meg. Forga.
 is jobban kilydgyiböl az el Leffet lelki testi juttatásait. meg ne.
 refere, vagy Emlek esek elerett, hallatattal juttatni. Berink Leguier
 Sajarnak et tudattatni, egy künsze. Berink Laborbanis halitatta.
 emeljeis hojy az el diosfoges kelyre, allatásan, az hadanak is az juttat
 sajarnak sziffa, mer esere, trelgo jandekabak omi, es emleköl foguier
 Interueniallak ki mond hatatlan sok ataralok az hadak, pusztulasa, jerej
 seynek, rettenetes gonlaga, után boldogabbul, mehesen seynen Leguier
 asst, hojy joha oly is jarmaban indult körszejes Dolgari Vasparos, auaj
 orfays nim leha az emeli az is rem es seynek mekkül boldogul igaz
 gattatatt. Tetet az Szjados Majar Nemzetis, minden az elöt töt
 zere tartasokat, es Edictumokat felre teün, az alab meys in, mod
 Berink Edictumokat es Segebert fel temi, melek meys tartasara ki
 ki az meys in, büntetes alab köteles legyen.

Köbenis hojy jni dolgainak boldog, elemert elhel meys alja, az sziffek minden
 keppen azin tejet hojy, Imek tist esze, napontent körszünk penitenc
 zinek, s az Lihals rem az jni fogulatia. Fel gyütiün, az sziffek az
 gonok jittokat karantónasokat makokis is juttat aduan, az sziffek hojy
 meys tilerik. Jieb arand Zalaki az Feldyes Omek sziffen uik sziffal
 matra, es amad indogs adra Teremprete jittokkal jittokdik, s karantónis
 meys köu eszeik, ejieb fule, rut jittokier sziffis kememen meys
 traktasik

Valaki sziffakot tesser meys halim erette, ha mas kepen parafnaszban talal
 tatikis, tönni Berink meys büntetesek

Valaki Templomokat, Prodicatur hadat, Scholai, duardzdekut, Salo uardias hely
 ket hadakat fel sziff vagy ra, gal vagy liokat fel as meys halim erette.

Valaki louat, s ejieb sziff marhat lop s sziffin, madal aluher fel sziff meys
 halim erette

Valaki sziffandekkal iget meys halim erette

Valaki elöl paraiat illenke dolgainak nim enyes elmastedik. Hauat nem sziffia
 nem bönni, ammal inkab meys sziffia vagy meys sziffi, auaj sziffuier
 sziffi hadain meys halim erette

Valaki sziffoliat sziffuier mekkül et hadgia, elvöben meys sziffuier sziffi hojy
 kapit amja hie, mekkül meys az Hadraji vagy sziffi Legenies, ammal
 inkab az köti legeny maza sziffuier meys trakt hadahodis meyes
 ren mecs, Jieb arand maza sziffuier sziffuier, Fejet sziffuier el meys halim
 erette

9 Valaki Zaflo alat fejüit Zomson ful keze el Vajattatik, az ki penijs Zek
ent meys hal erette

10 Valaki ad ellenfjys el tikkon practikal ingat es iderget auajj trak Zolis, Lo
qistte enjedelmie nélkül, Zellek baratkosik meys hal erette

11 Valaki Zatarara, Zerasara, uajj ejieo Zolyalatra, kütö etik, el nüm memme
Zajj penijs abban hinen el nüm namma, meys hal erette.

12 Valaki, hamis kiroket köth, es akinélkül larmat trinot meys hal erette.

13 Valaki Zendelh quardeljat ful Zen Zajj gaddiat akarkitis meys lop
meys Karosik, Zajj más zend el erüel quardeljara, ful Zimüj
Zerink meys buatettetik

14 Valaki Kapitanyia, hinc s enjed elme nélkül, Alarka kaitani Zajj pra
votri ki mejiin meys hal erette.

15 Valaki az Teröti, Zom, Zel Zalo tikessye, minden jagd ok es mod nélkül habargat
tis meys hal erette.

16 Valaki ad, Zerus kvaltas után lövödöt az Taburban, kemenjen ehoben meys.
karem jalecassasiek ha, mas, foris asst es elcheki ammal aobban
meys Zerettessiek, ha, ha, mas, foris abban talaltatik meys hal

17 Valaki az iel ki adas után az Taburbul hi enjed elmie, es parancolat kiünl
ki mejiin meys hal erette

18 Valaki az Zaflo alat ho gands el el Zökik meys hal erette

19 Valaki Zuksejt idejen az Zaflo s Zifstik el Zajja, gyala Zatoran el ful
meys hal erette.

20 Valaki az Zöllo hujeket Koborolja, modaltis meys hal erette

21 Valaki az otkon Zekue el lakis Arinkifiai ködül Valukiket bant künpi
kik nüm ellenyink es ellémunk fejüit, nüm Zofstak ellémunk
sem tikkon sem nülün nüm practicalat, akar meys Zallam Valok
hujek, uajj az ki olakt teben kark kik Zellunkide Zomak
meys hal erette

22 Valam ch Zifst ad edicum ellen Zalo modaban vesse Zäßen, Zeuide L
halallal haljon meys

23 Valaki ködöfjes ijunk ellen Zalo dolgot Zud, erk, lat kufink keppin az
Vr Zö, kytme Zemehie ellenis Zö, kytme et auajj Kapitamat meys
nüm nünögin meys hal erette.

24 Zyk Kapitany auajj Halnaji az Alapik Capitanosy, es Hadnagys
alat Teüs Zik es ekett Zafloia ala, ne Zogozia, ha, penijs
asst es elcheki Zifstik el Zefstün bacmilletik, az hadak kök totbe
ne lejün

- 24 Valaki mást hamisán mellelt a nőt Vadol gyaltó uagy kárhoztat, a. a. S. g. e. e.
 25 Az ki magatul Zabolót emel, az ki is kytme, hie, sakar az a melkiel, Kapitán
 26 Valaki Kapitánját Vagy Hadnagyját, Bn alommal illeti, az gés Tabor elöi Kemerjen
 27 Az ki malmot fel Vör Vagy el bont, ahoz Vals Gersamot, el Vörben Vagy fel egy
 28 Az Geyenij Embert Tonat Alakaitt Ökret akarmi info binyo Alakaittis Senki
 29 Elert Felieb amial az kik magas zlonas meys effik, el adni Vagy hadakod
 30 Valaki Geyenij Embert Sartvöltat, Eget, Süt, Kinos, gardsben adzattia Leben-
 31 Az kik felzárk az fele, elert Vagy Gieb markatt mehet Vagy Vratk Vagy
 32 Valaki Banzakatt, Vrakatt, Oles hon akatt, harminerudgokat es Orsajst egyeb sui
 33 Ha Valaki postakatt, leml, tudozokatt köüerokett kik Vagy az Vitol o kytme
 34 Valaki az Tabura be üüüü, Geyenij panasztó Embert bittia, meys habo it
 35 Valaki Zaboloküüüü csuargo lous Vagy gyaltó talaltatik mind en ebül ki
 36 Az Zabolok az Kapitánj es Hadnagy az Vitolok Rendis küt el binyo küt

267 Kapitanit es 20. Haraajotott ad Vr B. Kytme. Confiliarius Prakkal B. Kytme
Kil Saluppen, ad elchik ad Rorajshos hites lejien, kinetis Zuplot
ad Vr angin, es ad Vr Haraajotat Zastatokat B. Kytme
Confirmatin

38 A. Kapitanjotk gindjot lejien va rok lassicalan luat sererben
ne enjuzin tartani, fo'fo' leyenjekis Ket Vajj hamon louakad
tall lops fel et ne lejien hokakat gindis alkalmatajokat tartat.
ad zomban harsma menven Lezeteket Lezetekett ne. Zijiet, es ad
harsmis amji majanal lejien ad Katoran menji majanal mejs mustial

39 Valaki ad stras Altestentul rendeltet et heliet rendet mejs bontia,
vajj ad fiek strasais, ha aluma talakatik mejs hal er ete

40 Valaki ad Degen Henseth Yesekewerre okot ad Vajj ad Vr
wokra mejsin Dmja veszejekedni Kemmenen mejs bontet

41 El tenet louat Vajj Gubmarhatt ad ki talat atz ad Vr B. Kytme
hajara: vajj Darsa, ala tartozzik Lemi es a f. Haltungs alkul
mejs adni okul ad Lengulehis hajalo Keston Darsa ad gink

Benkul ha. Dalmelij mod alkul Vals doljak ormenekis ad Vr B. Kytme
ammak veni Berent mejs lattatnan, Tormenissenik Letessigadi
Darsan es ad denek ad doljak ormenekis Keston ad Dittumen
Kimmis Tormenissenik Dittumen Darsan in Darsis ad Farsin
Gunko mejs. 28. Dertis Dlay Aor D. 8.

Elchik hays miket
orajkakat Katorak

- há' az a' dolog, melyet követelnek? az a' dolog, melyet követelnek?
- az a' dolog, melyet követelnek? az a' dolog, melyet követelnek?

4. Milyen óra, hogy, nem fogja-e látni a' követelt: len-
vált dologról? Kik a' Fenyő Postán az a' követelt:
reket megfogták; mi nemü követelt: len-
vált dologról? mi ben fogja-e látni a' követelt:
dologról? az a' dolog, melyet követelnek, az a' követelt:
meg fogja-e látni a' követelt: len-
vált dologról?

5. Magyar nyelvű levelet, be' küldte a' követelt: len-
vált dologról? az a' dolog, melyet követelnek, az a' követelt:
reket megfogták; mi nemü követelt: len-
vált dologról? az a' dolog, melyet követelnek, az a' követelt:
meg fogja-e látni a' követelt: len-
vált dologról?

6. Franciái Kiváló: len, ma is a' követelt: len-
vált dologról? az a' dolog, melyet követelnek, az a' követelt:
reket megfogták; mi nemü követelt: len-
vált dologról?

7. Fenyő, maga tulajdon levele alatt adta-e a' követelt:
az a' dolog, melyet követelnek, az a' követelt:
reket megfogták; mi nemü követelt: len-
vált dologról? az a' dolog, melyet követelnek, az a' követelt:
meg fogja-e látni a' követelt: len-
vált dologról?

8. K. m. adunk mi a' követelt: len-
vált dologról? az a' dolog, melyet követelnek, az a' követelt:
reket megfogták; mi nemü követelt: len-
vált dologról? az a' dolog, melyet követelnek, az a' követelt:
meg fogja-e látni a' követelt: len-
vált dologról?

hisel. Jagan Guffajra, s-minden evl magyiril-
-tetit, mito allaprot.

9. V. Jeleni Pál adagf eleiben, ki kültia Arura-
-ionkera jöjön bi; s-bantodasa nem lefjén:
ha hol nem; most völknek ne varjon; s-jöfjén
-gha, s-min d-mi nélkül el lefjén.

10. Monak ura sol kenfén ki bozanotuk; s-ugy hogj-
oda ki ne köpök; hanem bejössön: hogj ha omte
fölkül, a lemtes s-Pagor, a l'erkerk, utarna
vols vorakozoggal, akedaly a dologh ne legjén.

11. Varsó: Pafat, Tököl: ud kevanfja s-remet itunk.
s-kytne lexhünek kültjén magy.

12. Csak es' egy, alkalmas s-jöl magyok, varnaut
-s-ül, Gants Csafarol, s-omni völknek is sol pora-
-s-oda kiad s-remet, mind jöt remenlhetet. Fök-
-s-afiro, Kéthé, Krafman ki adot parantolats
-unkhoz tartak, mind m'el magyok. Egy b-
-rants ha s-ff-le s-falkadessal folyoket von-
-s-jak: mi sem jöl, sem a Frij s-Posta. Löt, s-
-m'ot s-falkadessal nem adunk: magunkat magy
-menjnek. v'fdelem s-faj, magyok, nem m'el
-lefkent okai.

Strasi

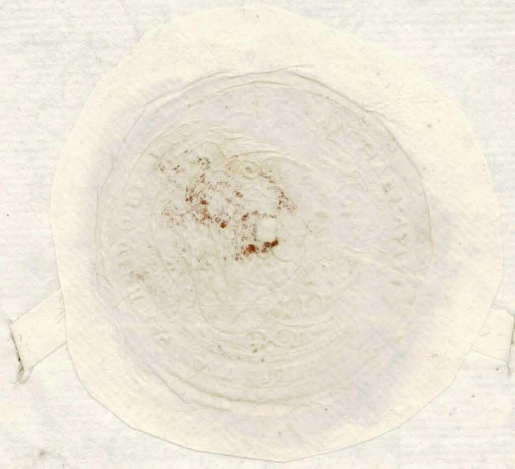

and 5m

0.

mgs nyugodván abbé, fogt valamit maga disarékora, e
 fogolm arashodása által. Először, e' erőt fogt
 hozat nem l'f'v. Jón Kégs. i Kémér b'k'k'ggal
 f'rdogván, fogta kidaniat, Valommal, e' f'v. k'k'ly
 fogzánk. Dálm ni p'ritte K'ostva Alafelia
 Or. 3 f'v'ly Arb'z.

[Large decorative flourish]
 Raft

In the no pro of the comit
 and the quality of
 the ground the ground is
 in the

1145
 [Faint handwritten text and a large, stylized flourish or signature]

Eltosagos Seneralis Marschall Locumtenens Fogg
 Hoffkubik Czterhady Daniell kedves Iham Battyam.
 nak, tebec presentibus innet valo megs indulasommal
 Raban feltyjel mustam ell tavozasomat nemely ell mu:
 lathatalan Rukseges hardi Dispositiok vegben vitalere
 nebe kotelesen erteseie adnom. Hogy az indö alatt is
 eo klyme it maradasaval Mlgoz hivatalyn Berent. i. Ne:
 me. Haza hatnis Polgattyanak Humitvjan. i. mustam
 Consistitvok, pra alis nagy keianvan i Ben alibb declaran:
 do fogyakozasokat több dolgok között rendben vehesse.
 Specialiser az eo klyme decessitassanak Intimatione ve:
 commendabom akartam.

Eöbeni Ezen Sümegi mint esöb Propriumnak mindenneimfo.
 gyakozasit ongy tekintven, Senö megs Vigyalom, ugy az
 imineali Mezer Operativokra keiantato. Humitv i. Arvelk:
 ni veges megs mustavie böles Dispositivjaval hagnos
 rendelest termi. i. a Var defectusit in gracunz. Vise
 Supplicatvni, es az Rabok ha Lok Lammal Zolcainak
 a sokbol mustavon proportionate transportalm. Nem csak
 Sümegs Varat penigz hanem a Dunan jnre leuo akar:
 mally Propriumok is in quali Consistitvone i. ongyard:
 Provisional vadrak i. khesenek, a sokban a lyes
 Informative Genm-eo id mentilelobb Rukseges:
 mint hogy

Secundo. A keiantato Luska for spualasabiz ekkorais nem
 Horwad kedves vövissege tapasztaltave, i. Regisimok i. Mun:
 vst. kispok nem leteleivel annak Reparativjat i. jobb
 modban hozato Raporttejat vicaminalmi melto
 i. hagnos orlog. leszen. E mellett

Tertio. Leven a nemet Orgyeknek Proprium-beli akartak.
 Lyck commenda, vellen Lok. Hunka sst, Hozgakkö.
 Crayz

293

Quinn

Sacri. At ideig a Bomban. Ahs a Campamara val. ki. Lallapunk elöl azga
magat. Bapvittam kettőven, mind a Lova
de kival.

de kiálkíppen a Gyulys Hadak, hie i, hogy annyivalba:
marab az Vargyek effectuathassanak, a midon reginal:
tatik Mlyos Generalis tham a Nemes Vargyek insina:
trija Mellet, akkor a Gyulys hadi Tisztnek a ki
tudni illik hogy melyik Vgye Gyulysaga probiertatni,
hogy a Legatus Remily fell Bedesiben, határostan ös:
vadon, idgyut a Nemes Varmegyével tartozzék, Ha:

Septimo - ransobant agyon
Mely törvénnek elkorrigis a Provadabéh. Hadak
nagy törvénfejevel, hogy a Nemes Vargyek Semminemű
Commissarijokat is Tisztet nem tarttyn mellétek,
gondviseletenül az eléknek Bűnséges administratio:
jában Bama nélkül való fogynokozások, az illyetén
Kannakok is, a midon insinualtatnak onstan absent:
amban jo rendet abban is Bami s. az oly Nemes
Vargyeket jnalmi meló leljen.

Octavo. A Portalis Dekereket a ki arva Kanasz Berent, a hull
a Hadak magokból megis tartoztatnak, vagy a sok
helyet oly képtelen Summákot origitának, a sok
megs bírnypodván, akik abban tapasztaltatnak
az Dekerek is a Vont Gens Resitativajával corrigial.
tassanak.

Novo. Mai Lokásban vétköiven nemely hadi Tisztnek
a ki a dít Regulamentum Terrae Serene Bamiokra
engedek Vacans Porvokat Exaktija, melyet hogy a
Regim Lajos de kedverlemittel, gló arvan (ma:
gat T. se ellen. Sen Kanasz is Mlyos Frákis tham chitt
máti Tempore az köz akarsból itt Sumegen
lett

Senator i Fő Honellus Uram Régimentgebets
 fő Hadnagy, a Miltaris Regula ellen, minemű
 vassags bitorlással meierlett ell követni: i mint
 informáltakon: i bizonyosodva kelletik tudnom,
 hogy es elitt nem regen Tetts Kérés, vite gli
 Balogs Adam Brigadens is Honellus uram,
 mint akkor Rába is Fő Közigazgatás Ké:
 zesi Präfara rendelkezven, minden minden juhann:
 tis melkül Zsiglósok a fön Präfariot, es ott
 leuó Had vezedelmeivel ell ment, annak után:
 na is nem regen es elitt hasonli firtináltakot
 jirtitak, elitt: Galv Lissi hite melkül
 s. akaratyain kívül i Nyutafra Predikent ugyan
 egyek Peregeivel felt menven sok hatonak
 Lovak ell maradványai, nem keves Karban
 ejutt allatta Galv, mely esekedeti Reges
 jirtimalva ugyan Fekete Hóain Honellus vid
 mint Kommandantnak, hogy jirtisve is gramj:
 so casu peragaltasson, es Berent a fön Had:
 nagy ellen Miltaris Dussust itten jirtitak:
 tatni, is egyaban Subegyalando Determinate
 Rozsam transmittalni, gyakran embilek Mlyos
 Generalis Uram ne Rajnallya.
 18. Ar

282 289
D eimö Lúntv. A Thámspáthur és az ott lévő
Lakosok között mind egy néhány elrendötöl
fogva fenn fűzve villongás. Gyűlötséges egyenletlen:
Kéjek lebihi jövő jóváértésének. Miken is több
kibb alkalmasságom ne hájogoroggyék kériantam
Specialitái azon fűzve Mlyos Gráfi lúth recommen:
dolnom, hogy az az klyme által omustan Elzale
Terminusson Eluffi magyá revidealvái a Jörvényel
és az kör igazsággal Elgyi di Determinative mind
két részről Elgyen, mely Berent ebután mind
az Spatur vagy a Lakosok magokat alkalmab:
tathassák. Midőn azent ezen premiffaknek lúth
módú Bűhsejés effectusokját Mlyos Gráfi lútham Ber:
yalmas dexteritassának recommendalom, Relatiok
Reportumae az klymétel ell várom. Datum in Gre:
Lútho Lúmege Gre 25. Januarij Anno 1408

Elterhagyott
[Signature]

Mh hvs Palant huj, Duff
 Ghabhik Ester huj Dr
 Emiel Pratis Marshall
 Locumtenens kedres, &
 Batjammuk er segturb
 agsignaltväh.

a 276^{ik} lapon. Esterházy Antalnak, Esterházy Danielhez in
törté levele utolsó lapján a bal selyeten alatt látni a pecsétet.
Küchető mög az Esterházy címer: a gryph, és a kör irásból: CO. ANTON

A
Or
ll
83
b

288
268

INDEX RERUM QUAE IN HOC LIBRO CONTINENTUR.

Folio.

1. . . . Confinitia Hungarice, In quæ Edificia neces-
saria, In Superiori Hungaria Confinitia, Confinitia
Iaurinum Spectantia, Confinitia Antemont, quæ hæc
omnia Latine apposita.

2. . . . Confinitia, Canisæ opposita quor. Sunt, & qua-
les, Milites & quor. in numero Latine apposita.

3. . . . Conscripção Pagonem Præsidio Iaurin. adiacentium.

4. . . .

5, 6, 7, 8, 9, 10. Az Nyön véghezvételben levő Magyar Lovas
II. és Balogh vitézlő rendnek Szama felül való
kairus Magyarul Meltóságos Hoff Ekzeráty Já-
nos Nyön Vitéz Erköly Ur Eö Ngá gidejében.

II, 12, 13, 14. Puncta Observationum Confinitior. officialium
ad Generalatum Iaurinum pertinentium, & parte
Prædi Dm. Petri Jagdasius Supremi Capitanei Vez-
primien, & alior Præsidior. officialium, ex Vi-
ginti Punctis Ungarice

15, 16, 17. Generalis Urunk Eö Ngá Parancsolattyára való
alabatos felelet Magyarul, az Véghezvételké
az hus punctumra

- 17, 18, 19, 20, *Præcepta Militaria, & Bella quomodo suscipi, endæ latine appositæ.*
- 21, 22, 23, *Notationes nonnullæ de Statu Regni et Gentis Hungaricæ à Spectabili ac Magnifico D. Comite Joanne Eszterásy de Palánida Vice Generali Jaur appositæ latine in Ao. 1691.*
- 24, 25, 26, 27, *Ordo Militiæ Turcicæ, quæ in Bellis observantur latine appositus.*
- 27, - - - *Declarationes Sermo Principi Dno Dno Hermano Marchioni Badensi Sacri Cæsaris Regiæ Majestatis Incolti Consilij Bellici Supremo Præsidij de forma, et modo pacandæ & tranquillandæ Hungariæ per bonam Consilio Regni Provisionem instituendo.*
- 28, 29, 30, 31, 32, *Opinio, & Votum Illm. Comitis Joannis Eszterásy Vice Generalis Jaur sub Dicta Sopron, nien Serenissimo Principi, Hermano Marchioni Badensi Supremo Præsidij Jaurin exhibita, Viennæ 28, Aprilis, 1682. Latine*
- 40, 41, 42, 43, *Litteræ Dni Comitis Joannis Eszterásy latine Principi Badensi Scriptæ Viennæ 18 Junij 1682.*
- 43, 44, *Puncta Capitulationis cum Fortalitio Strigomienti quod post quadriduanam obsidionem die 26. 8. 1683, Victoricibus Armis &c. Sarcanis traditum est, latine appositæ*

45, 46, 47, 48, 49, *Considerationes de punctis per Seruum*
 50, 51, *Principem D. G. Hermanum Marchionem Badenensem*
et Inchoato Consilio Bellis propositis.

52. - - -

53, 54, 55, 56, 57, *Opinio Gvondam Eulmi D. Comitis Nicolai Esz.*
 58, 59, 60, *terázy de Galántda Regni Hungar Palatini P. de*
Statu Regni Hungar Sma Matti Ferdinando 2do
Vienne 2da Julij Ao 16, 27. exhibita Latine.

61, 62, 63, 64, *Cardinal Pázmány Protestatioja az Cap.*
talomban Deákul, Meltóságos Eszterázy Miklos
Palatinus Urunk ellen, Fenia 2da Xijima ante
festum Exaltationis Sanctae Crucis Ao. Dni 1634.

64, 65, 66, *Cardinal Pázmányak Minémü Levelei ir Mad.*
gyarul Meltóságos Eszterázy Miklos Palatinus
Kis Martenybül. 1635.

66, 67, 68, 69, *Cardinal Pázmány Minémü Levelei ir Mad.*
 70, 71, *gyarul Meltóságos Eszterázy Miklos Palatinus*
Sunkto Posonbul 6. 8. 1635.

72, 73, 74, 75, *Memoriale Latin Comitis Nicolai Esz.*
 76, 77, 78, 79, *terázy Palatini Hungarie Sma Matti Sentat*
 80, 81, *per Comitum Ladislaum sáky subdular Luc. Ma*
gestakís Posony die 20 76. Ao. 1636.

271

82, 83, 84, 85,

86, 87, 88, 89,

90,

Rationes Latinae appositae, ob quas
 Excellens Quondam D. Comes Nicolaus Ezerády
 Coram Sua Matre Imperatrice atq; Regia,
 officio Sui Palatinatus Valedicere intendebat
 Anno 1638.

91, 92, 93, 94, 95,

Omnia difficultatu Dni Comitis Pala-
 tini Regni Hungariae contra Eminentissimum D.
 Cardinalem Pazmány, Archi Episcopum Stigomiensem
 Sua Matris Imperatricis Tentator.

96.

Ecclesiastica Privilegia Archi Episcopi Stigomiensis
 etiam Secularia Privilegia Qualia habet.

96, 97, 98, 99, 100,

Quaestio an sit Personalis Sententia
 Archi Episcopi, & aliae quoq; difficultates
 appositae, inter eminentissimum Quondam D. Cardi-
 nalem Pazmány, ac Excellens D. Comitem Nicolaum
 Ezerády Palatinum.

100, 101, 102, 103,

104, 105, 106, 107,

Melcságdos Ezerády Miklós Palatinus
 minemű levele ire madgyarúl Cardinál Paz-
 mánynak k. Martonybul d. 9. sz. 1635.

108, 109, 110, 111,

112, 113, 114, 115,

116, 117, 118, 119,

120,

As levele Melcságdos Ezerády Miklós
 Palatinusnak Cardinál Pazmányhoz
 Madgyarúl.

121, 122, 123, **M**űveltségűs Egyetemes Miklos Palatinus
 124, 125, Levele Magyarul, Cardinaly Pázmányhoz és
 Hefflér 20 Junij 1645.

126. **C**ons. Bellicum Levele Deákul Dázból
 írott 31 Maj. 1641. Nemely hadi dolgokról
 és Katonák fogadásáról.

127, 128, 129, **A**rticuli Militares Latineappokti
 130, Quibus tam Capitanei, quam Vexilliferi alijsq;
 Equestris ordinis Hungari se conformitz gerere,
 eotq; observas Sae. Cesar ac Regiae Matthi
 juramento tenebantur.

130, 131, 132, 133, **O**pinio Comitis Palatini Q.
 134, 135, 136, cellenkmimi D. Nicolaj Egyetemes Circa
 Prolongatione pacis Turciae, Latine Comp.
 tavice. Die 8. Mensis Martij 1642.

137, 138, 139, **C**ons. Summo An. 1655. Op. 14. Maj
 140, 141, 142, 143, **C**onsiderationes circa Confirma Regni
 144, 145, 146, 147, ad exolutionem eorundem, & quae sunt
 148, Confirma in Hungaria, Ungarice appositae.

149, 150, 151, **M**iképpen lehet meg Magyar Ország & Végé há
 152, Zöld Póntoláta, és a Bodva m. & füzetése, sálé
 Két ezer fűtő szoval, és ötven kék ezer forinttal leg
 söllebb Magyarul föl téve.

153, 154, 155, **O**tractu Ha Magjariel az egdek Györi
 156, 157, 158, és ahoz tartozó Sándor Végda börtök Magyar
 Vitézleo rendnek, Lovasnak, és Halogymate
 Pattantyus börtök, és extra ordinariu börtök az mind
 continue vadok az Végda háború rendi Zerené
 feől téve az

Györött in Anno 1657, Die 15. 2. 1. Jentt
 János Kegymes Urunk Györi feő Sereg &
 Deakéja által. Latine.

159, 160, 161, 162, **S**criptum Omī Comitis Joannis
 Exterasy Vice Generalis Jaunien, Excellmo
 Supremo Generali Jaunien de statu Presidior
 & defensionis, ac per mansionis eorum de m.

163, - - **O**rdinantia R. Dno Comite Joanne
 Exterasy Vice Pli. Jaunienfi, ab Excellmo
 Supremo Pli. Jaunienfi Mantibecucaly
 data Jaunim Die 3. Julij, 1663, Latine

164, 165, **L**atens Levél in Anno 1666, Die 3.
 167, Györött adatol Magjariel Meltóságos
 Györi Püspök, Deidemyi György, és Hoff Ez
 terasy János Györi Vice Pli. Urainak ké
 Györi tartománybeli Salakra, hogy Mivel
 bekeppigdec Zerdé és fölségde a Törökkel
 ténit

tebát az Cavaragdókac m^d fogják, Sőt az ollyanokot is
 az Kik L^htyek m^d, és levele nélkül járnának.

166, 167, 168, **E**ate n^d levele és Protectionallitha
 Hoff Ehterásy János Gyⁿ V^{ic} Generalis U^me
 Balatony mellett levő falukra, az lezgez^dőte
 és húzó Vompote m^d tartoztatáda eránt
 Gy^orot D^{ij} 7. men^dis Junij 1669.

169, 170, 171, **A**z Gyⁿ Véghárbíhekké Panaszok
 Deákul az Csázárdozás Ehterghamj
 Erőke ellen.

172, 173, 174, **O**rdó & modus observand^um
 175, 176, 177, incendium in aliqua parte civitatis (quod
 178, 179, De^us avertat / excitare^t).

180, 181,

182, 183, **M**ely Bich mestersegdekről, Ugy,
 184, 185, tűz mestersegdekről, ugy más Mester,
 segdekről Deákul való grás.

186, - - -

187, **B**eekhem L^{ab}or Levélének Parjandakul,
 mellyet gr^ot Erdély Országba és bolyhá

tartozando Tartományok nevével Ferdinandus Primus
 Midőn az Törököktől nagy erejű körművel Vette
 Volna Eököc, és Segétségűt kívánt Ferdinandy
 tól, hogy vagj Küldjön Segétségűt, s. ottalmazza,
 Eököc, vagj hanem Kételeme oda hazul nyí,
 az ki Segítemmi fogja.

188, 189.

Copia Latina Literar Regis Ungar
 Gabrielis Bethlen ad Regem Bohemie
 Fridericum Quintum Auctore Palatinum
 ex Arce Nytriens. 23 Aprilis 1621.

190, 191,

Responsio Regis Bohemie Friderici ad
 192, 193, Gas Gabrielis Bethlen Regni Ungarie ex
 Hassa Comitum Hollandia 23 Maij, 2. Junij,
 1621.

194, 195,

Legationes Damiæ & Brandenburgi
 196, - - - - - ce, Cessiores facta, Cedaream Pacem, cum
 Dñis Legatis Gallie Peregrisse, & Conclu
 Littere particularem 2. s. Noriomagij 3. Februar
 24. Febr 1679.

197, 198,

Seremissimo Principum Dñi Ernesti
 Augusti Dñi Georgij Veldelmi, & Dñi Rudol
 phi Augusti, Respectivè Ep̃i omaburgensis
 & Ducis

299
270

+

& Ducu Brunsvicensium, ac Luneburgensium plenipo-
tentijs S. Noviomagij 25 Januarius, 1679.

199, 200, 201,
202, 203, 204,
205, 206, 207,
208, 209, 210,
211, 212, 213,

Propotentiarij Gabrielis Bechlen
Propositiones ad Illmos, ac *propotentes* Con-
federati Belgij, Ordines, de statu Regni
Hungar, & Transylvanie.

214, 215, 216,
217, 218, 219,
220, 221, 222,
223,

Svecliaj Kiraly Legatioja
ab Lengyeldekhez Deakul, Dabancur
Rige, Calendis Januarius 1632.

224, 225, 226,

226, 227,
228, 229,
230, 231,
232,

232, 233, 234,
235,

Copia Latina Novissima Pacis Turcicae
Anno 1664, 10. Mensis Augusti ad
Pagum Vassae Concluse.

236, 237, 238, 239, 240, 241, 242, **R**espondio Latine ad calumnias Hun-
garos quae patenti disseminantur (causa)
canos milites parum, aut nihil, in Un-
gia effecisse in Ao. 1661

242, 223, 244, **A**rticuli Pacis cum Turcis inter
post capta nova Arad Ao 1662
Die 25 July.

245, 246, 247, **S**criptum Hungarorum & Transilva-
nor ad suam Matrem Latine
per ablegatos ipsorum Pongratius Sem-
michy, & Stephanus Kender,

247, 248, **A**dventum Imperatoris ac Regiae Matris
ad indicta jam Antem Præm Regni
Conventu sollicitatione Nominibus
introductor ablegatos & pedites
ad suam Matrem Literas Copia,
Die 26. Februar, 1649,

249 **P**uncta per Status et Ordines Electi Regni
Hungariae occasione reparationis humillime
S. M. Sacratissima Representata.

259. Pax Litterarum Turici Ad Romanum
Imperatorem.

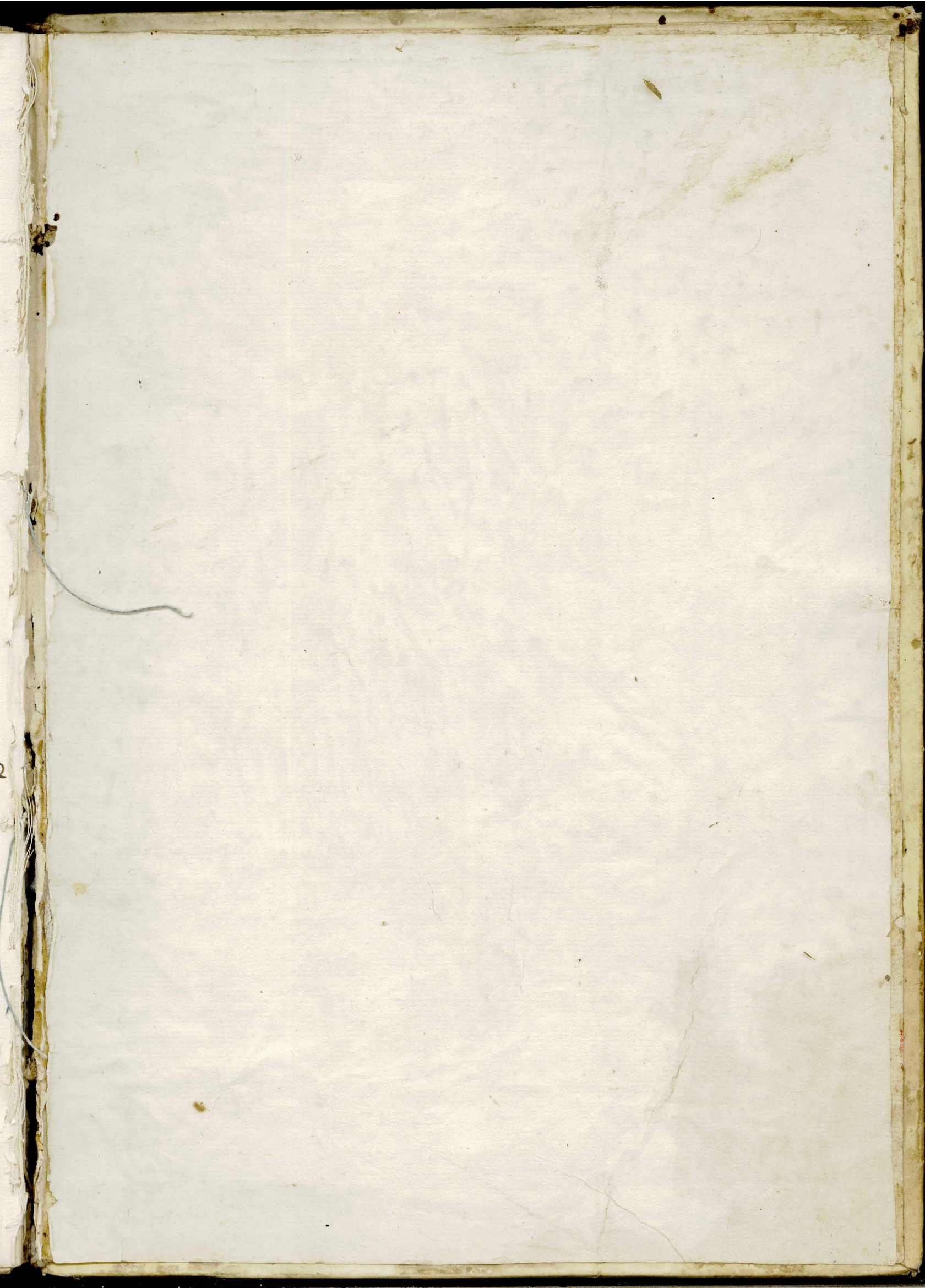
298

278

264. Editum hōgy mīhez Tarcuák magāt az Katonák Az 1678.
268. Appafi Mihály Instructiója, melyet Gyulaffi Cséllő
nak adot, midőn az Magyar Táborkoz Kőzöt Küldötetett.
authenticā de anno 1679. die 6 octobris.
272. Appafi Mihály Instructiója, melyet Gróf Gyulaffi
Cséllőnek adot, midőn a Küldötetett mino Kővet az
Purpurat Vezirhez. authenticā de Ao 1682. 3 July.
276. Miltóságos Galanthai Gróf Jffabik Esterházy
Danieli Generalis Mareschalli Locumtenensnek
adatot Cornisját és parancsolatot. J. Ester
házy Antaltal.

Conventio Spectabilis, ac Magnifici Ladislai Gyulafi
de Rátot annua, per Michaelē Apafi Principem
Transylvaniæ data. anno 1684. authenticā.

Mandatum Statutorū Princ. Gabrielis Báthory vigore cuius
Paulo Esterházy Cubiculario suo Poss. Désán in Distric.
Togaras existens confert. anno 1609. originali

692

242